

افغانان جهاد

مجله سه ماهه شورای ثقافتی جهاد افغانستان

سال سوم، شماره چهارم سرطان - سنبله ۱۳۶۹

(۱) رئیس دولت موقت اسلامی برای تبادل افکار با مجاهدین و قوماندانان سفری به افغانستان نمود. در عکس حضرت مجددی در ولايت تخاريا احمد شاه مسعود (در پهلوی راست او) دیده میشود. (۲) مهاجرین افغانی پروگرام ملل متحد برای عودت مهاجرین را، در حالی که مسئله زعامت در کابل حل نشده است، دسیسه خواندند و این پروگرام ناکام شد. (۳) جنگ در افغانستان بشمول فیرا کتھا کما کان دوام کرد.

در ۳ ماه
گذشتہ

افغان جهاد

مجله سه ماهه

شورای ثقافتی جهاد افغانستان
تحت هدایت صباح الدین کشکی

اول سرطان - ۳۱ سنبله سال ۱۳۶۹ هـ ش
۲۹ ذالقعده سال ۱۴۱۰ - ۳ صفر المظفر
سال ۱۴۱۱ هـ ق
۲۲ جون - ۲۲ اکت سال ۱۹۹۰ م

شرح اشترک

فی شماره شش ماهه سالانه

پاکستان (روپيه) ۶۰ ۱۱۰
خارج (دالر) ۸ ۱۶ ۳۰

Cultural Council of Afghanistan
Resistance
House No.886, Street No.27,
G/9-1, Islamabad, Pakistan
Telephone: 853797

هيئت تحرير

مدیر : عبدالصمد نافذ
اعضاء : حبیب الله رفیع،
انجنیر محمد نظیف
به اهتمام : عبدالقادر هوتک،
محمد آصف نهان
خطاط : شاه محمود پتنگ نقشبند
تایپ : ذبیح الله وحید

فهرست مندرجات

موضوع صفحات

● تبصره و تحلیل واقعات

سرما له ، بعدسیاسی ، بعدنظامی

۱۶ - ۳

● اسناد مهم جهاد

۳۱ - ۱۷

(۱) متن پیشنهادیهٔ مشورتی به حکومت موء قت بخا طرح
معضله افغانستان (۲) طرح سید ابدالله نکتہ دان برای حل
معضله افغانستان (۳) اعلامیه مشترک شورای سرتا سبری
قوماندانها (۴) تقبیح مسافرت نجیب به فرانسه از جانب
حکومت موء قت (۵) اعلامیه حکومت موء قت در مورد تجاوز
عراق به کویت (۶) اعلامیه حکومت موء قت بخا طرالحاق
کویت به خاک عراق (۷) متن رایورسالته سازمان عفو
بین المللی درباره افغانستان.

● اعمار مجدد

۷۸ - ۳۲

(۱) گزارش دومین سیمینار شورای ثقافتی جهاد افغانستان
"نظام قضایی و عدلی در جامعه آئینده افغانستان"
(۲) مصوبه دومین سیمینار انجمن استادان یوهنتونهای
افغانستان درباره تعلیمات عالی (۳) گزارشی از کنفرانس
علمی مرکز ثقافت و دعوت اسلامی در پشاور (۴) مصاحبه با
متخصصین زراعت در مورد احیای مجدد این سکتور (۵) فهرست
و آدرس موء سسات امدادکننده افغانستان در نقاط مختلف
پشاور (۶) فهرست و آدرس موء سسات کمک دهنده به افغانها
واقع حیات آباد (۷) دستور متفقہ جدید نوشتن پشتو.

● کتب و رسالات

۸۳ - ۷۹

● نظری به مطبوعات جهاد

۱۰۷ - ۷۴

● شرح وقایع جهاد

۱۵۶ - ۱۰۸

● نقشه

۱۵۷

سر مقاله :

رکود اسفناک

مردم کشور ما در هیچ مرحله‌ای از جهاد ۱۲ ساله‌شان با اندازه امروز از جریان امور می‌وس و در هراس نبوده‌اند. در اثر ناتوانی حکومت موقت مجاهدین در قسمت بکری نشان دادن یک راه حل نظامی یا سیاسی برای قضیه افغانستان و بنا بر وجود مشکلات و بحران‌هایی که در پاکستان و جامعه بین‌المللی - که برای هر دو مسایل دیگری نسبت به قضیه افغانستان حایز اهمیت بیشتری شده است - در دو آلام ما کماکان دوام نموده است. در حقیقت برای ملتی چون ملت افغانستان که طی قسمت اعظم دهه ۱۹۸۰ عیسوی جهان را در اثر مبارزه‌اش علیه متجاوزین روس به حیرت انداخته بود منبع اندوه و درد نخواهد بود که برای حل مشکلات خود اکنون بر دیگران اتکاء کند. عمدتاً وظیفه زعامت جهاد ما بوده که می‌بایست برای خاتمه دادن به مصیبت‌های مردم ما به اقدامات سریع و مثبت متوسل میشد. ولی چون این رهبری برای بوجود آوردن راه حلی از خود ابتکار عمل و حرکتی طوریکه لازم بود نشان داده نتوانست لذا اکنون توجه ما وقتاً فوقتاً معطوف به دو بر قدرت یا کشور مهماندار میشود که باید به قضیه افغانستان راه حلی را تجویز کنند. ولی چون درین اوقات آمریکا با بحران خلیج و اتحاد شوروی و پاکستان با مسایل داخلی خود درگیر هستند، امکانات توجه مخصوص‌شان برای ایجاد یک راه حل سریع به قضیه افغانستان خیلی‌ها ضعیف به نظر می‌آید. زعامت مجاهدین مقیم پشاور بر این نکته متوجه خواهند بود که طی ۱۲ سال جهاد فرصتهای زیادی را برای حل مسایل عمده و عاجلی که مملکت بآن مواجه است از دست داده‌اند. روسها به نیروی ایمان و عقیده و شهادت مردم افغان - نستان مجبور به ترک افغانستان شدند و درین زمینه میتوان گفت که این نیرو نسبت به سیاست ابتکار عمل گردانندگان چرخ سیاسی جهاد خیلی مؤثر تر بوده است. و بالاخره مسکو که از طریق تجارت تلخ خود دریافت که نمیتواند ما را مغلوب سازد، در تحت چتر مساعی میانجیگری ملل متحد برای خود راه حلی دریافت که مطابق آن آنچه را در میدان جنگ از حصول آن عاجز گردیده بود در میز مذاکرات بدست آورد و آن عبارت از دوام حکومت دست‌نشانده آن بود که بتواند منافع روس را در افغانستان تأمین کند. اگر زعامت مجاهدین افغانستان پیش از عقد معاهدات ژنیو موفق به تشکیل یک حکومت قابل قبول مجاهدین میکردید، یقین داریم که معاهدات مذکور حاوی موادی مبنی بر مشروعیت رژیم کمونیستی کابل نمیبود. معاهدات ژنیو، که در چوکات آن روسها عسکر خود را از افغانستان خارج کردند صرف دارای منافع محدودی به افغانستان بود و هدف عمده ما را که عبارت از تأسیس یک حکومت اسلامی که خواسته قدرتهای اصیل جهاد است تأمین کرده نتوانست.

ولی با وجود امضای موافقتنامه، ژنیو و تطبیق مواد مندرج آن با زهم مردم افغانستان و قسمت اعظم جامعه بین المللی حاضر بودند تا حکومت موقت مجاهدین افغانستان را برسمیت بشناسند بشرطیکه این حکومت اهداف مشخصه‌ای را که خودش برای خود تعیین کرده بود برآورده میساخت و در آن صورت یقیناً حکومت کابل ساقط میگردید و تا حال به آلام و مصیبت‌های مردم ماست خاتمه داده میشد.

چنین برمی آید که برای خاتمه دادن به بحران افغانستان به راه حل دو مرحله‌ای ضرورت داریم. مرحله اول میتواند عبارت از گردهمایی تمام عناصر قابل رعایت جامعه افغانی به استثنای ایجنتهای روسی در حکومت کابل و دیگر ملحدین باشد، تا این عناصر راهی را برای خاتمه دادن به بحران تجویز کنند. ما افغانها تا کنون نتوانسته ایم که این عناصر قابل رعایت جامعه را گردهم جمع کنیم. مرحله دوم میتواند مرحله تطبیق نجات ویزی باشد که توسط مجمع عناصر قابل رعایت جامعه افغانستان طرح میشود.

واقعاً بی شمر و سعی عبث خواهد بود که از حکومت موقت مجاهدین که با مشکلات و ضعفهای حادث و خطرناکی مواجه است توقع کنیم تمام عناصر قابل رعایت جامعه افغانستان را در کسور خودشامل سازد و به اقدامات منسجم و موثر متوسل گردد. ولی طوریکه یک گروه مشاورین متشکل از سیاستمداران سابق، متفکرین و چهره‌های سیاسی در اوایل تابستان سال جاری درین مورد ابراز نظر کرده بود حکومت موقت با وجود اینکه خودش نمیتواند به حل قضیه افغانستان موفق گردد، لاقلاً باید راه را برای ایجاد یک حالت جدید سیاسی که در آن افغانها راه حلی را به بحران کشور خویش رویکار کنند هموار سازد. ولی حکومت موقت که خود آن این مشاورین را دعوت کرده بود بدون دلیل موجهی فی الفور تمام پیشنهادهای مشاورین مذکور را رد کرد.

ما یکبار دیگر حکومت موقت را متوجه این نکته میسازیم که حفظ و دوام حالت فعلی نه تنها اهداف جهاد را، طوریکه توقع میروید، تأمین کرده نمیتواند بلکه بیم آن میرود که اهداف والای جهاد ملت افغان مواجه با خطر غیرقابل پیشبینی گردد. و برعین دلیل است که باید به بحران افغانستان راه حل جدید تجویز کرد.

درین روزها طلقه‌های دیپلوماتیک دربارۀ ابتکار ملل متحد برای خاتمه دادن به بحران افغانستان صحبت میکنند. گفته میشود که ملل متحد در تکاپوی تشکیل اجتماعی از یک گروه شخصیت‌های برجسته افغانی است که طبق شایعات با اشتراک رجال دوره‌های گذشته خواهد بود تا راه را برای تشکیل یک حکومت موقت هموار سازد و با خود این اشخاص چنین حکومتی را تشکیل دهند. از این حکومت موقت در زمره سایر اجراءات آن توقع خواهد رفت که راه را برای انتخابات هموار سازد. علاوه بر آن گفته میشود که ملل متحد دربارۀ پلانش با تمام جوانب ذی‌علاقه به شمول حکومت دست‌نشانده کابل مذاکراتی را رویدست گرفته است.

در صورتیکه چنین راه حلی رویدست گرفته شود سرنوشت منافع اصیل و حقه ما چه خواهد شد؟ تا حال مجاهدین افغان بحیث یک کل منافع ملی ما را تمثیل کرده اند و واقعاً خیلی ها عالی و جای مسرت میبود هرگاه رهبران یا نمایندگان ایشان این منافع را تأمین میکردند، اما اگر رهبری فعلی جهاد ما در سرسازیدن این منافع قدرت کافی ندارد، باید به همکاری و سهمگیری خودشان راه‌های جدیدی را جستجو کنیم. ما باید میان منافع حکومت

موء قت يا هريك از احزاب تشكيل دهنده آن و منافع جها دو مردم خوديك حدفاصل و روشني را قایل شويم. تمام افغانها موء ظف اندتا درتأ مين اين منافع سهم بگيرند. نبا يدبه هيچ موء سهه، كشور يا شخص داخلي و خارجي اجازه بدهيم راهي را درپيش گيرد كه به اين منافع خدشه وارد كند. ولي نخست بيا بيدتا اين اهداف و مصالح را تشخيص كنيم:

۱- ايجاد يك تفاهم و هموار ساختن راه براي همكاري ميان تمام عنا صر قابل رعایت جامعه افغانستان براي انتقال امور به يك حكومت قابل قبول. كه البته رژيم كابل و ساير ملحدين درين شمار حساب شده نميتوانند.

۲- وضع يك پروگرام همه جانبه كه در اثر آن مردم افغانستان متيقن گردند كه اهداف جهاد ايشان حفظ استقلال، تماميت ارضي و تأسيس يك دولت مبتني بر اساسات اسلام و ثقافت اسلامي شان تأ مين ميكردد.

۳- ايجاد شرايطي كه در اثر آن تمام مردم افغانستان بتوانند آزادانه وبدون هرگونه تبعيض در امور سياسي، اجتماعي، ثقافتي و اقتصادي كشور سهم بگيرند.

واقعاً براي ما يك حقيقت بس تلخ و ناگوار خواهد بود كه مشكلاتي را حاصل نتوانيم كه حكومت موء قت از پنجه نرم كردن با آن عاجز مانده است. اگر به ديگران مجال داده شود تا امر ايجاد صلح را در افغانستان تأ مين كنند ايشان به گمان اغلب دواصل سياسي را كه براي آن مردم افغانستان اينقدر قرباني داده اند نادیده خواهند گرفت، اين دواصل عبارتند از: (۱) امحای عنا صر ملحدان ز صوف دولتي و اضمحلال ايشان در جامعه بحدی كه با رديگرن نتوانند مایه فساد و دسايس گردند و (۲) تأسيس يك سيستم عادلانه دولت و جامعه، و ترديدی براي امر نيست كه، اسلام يگانه سيستمي است كه اساسات چنين جامعه و دولت را فراهم مي سازد.

ولي رويكار آوردن گروهی كه بتواند زمينه را براي انتقال قدرت به رهبري ايكنه بالنبوه نظام اسلامي دلخواه مردم ما را رويكار آورد درين مرحله از حساسترين و بغيرنحترين موضوعات مي باشد. صبغت الله مجددي رئيس دولت موء قت خودش با ربا ربه نقطه ضعفي حكومت موء قت درين زمينه اشاره کرده است.

مسا عي اخيرا ز طرف يك عده تنظيمهاي مقیم پشا ور كه شوراي عالي مشترك اين تنظيمها را ايجاد كند تا در تحت اداره و رهبري آن حكومت موء قت نیز فعاليت كند در كنه خود تكثرار فارمولي خواهد بود كه حكومت انجنيرا احمد شاه مطابق به آن سه سال قبل رويكار آمده بود. علاوهً دو تنظيم ديگر مجاهدين مقیم پشا ور ظاهراً خواسته اند تا در مسا عي جديد سهم و اشتراكی داشته باشند در باره اشتراكی مجاهدين مقیم ايران درين مسا عي جديد ذكری بعمل نيامده است، وغيره. موفقيت هرا بتكار جديد اصلاً مربوط به اين خواهد بود كه (۱) تا چه حد عنا صر قابل رعایت جامعه افغانستان در تشكيل جديد گنجايده شده و (۲) تا چه حد در ميان عنا صر تشكيل جديد ارا ده، وحدت، لياقت و اهليت تطبيق اهدافي وجود دارد كه براي خود تعيين کرده اند. چند ماه قبل يكي از رهبران برجسته مقیم پشا ور خاطر نشان کرده بود كه سوال عمده اينست كه اگر رژيم كمونيستي كابل سقوط داده شود آیا ما مجاهدين در خود اين قدرت را پرورش داده ايم كه با

اتفاقاً، نهماك و درايت كافي جاي آنرا بگيريم؟

درين لحظات حساس از تمام رهبران جها دالتماس مينماييم كه نگذارند حل مسايل مربوط

به مصالح عالي ما از قدرت ما بيرون شود. ما بايد اين جرئت و حوصله را داشته باشيم تا

اختلافات ناچیز ذات البینی خود را کنترلی و در دوا آلام ملت خود را یا با ن بدهیم و نا منیک و افتخاری را که در مبارزه خود با روس و اخراج آن از خاک خود به عون خداوند لایزال کمایی کرده ایم از دست ندهیم.

کتمان حقایق توسط برخی از مؤسسات بین المللی

گزارش اخیر موه سسه عفوبین المللی مربوط به حوادث افغانستان در طول یکسال گذشته (صفحه ۳۰) از نظر ما مشحون از جانبداری های غیر عادلانه از موقف حکومت کابل و گزارشهای غیر واقعی یا مبالغه آمیزی از فعالیت های حلقه های مجاهدین میباشد. اگر چه توقع می رود که این سازمان باید بیطرفی کامل خود را در موضوعاتی که تحقیق می نماید حفظ کند، ولی در مورد گزارشهای افغانستان موقف یکجانبه و ضد نهضت مقاومت را اتخاذ نموده و گزارشگران جنایات و ستمگری های رژیم کابل را سطحی پنداشته در حالیکه مجاهدین را فسی ترازانان ترسیم نموده است. گزارش موه سسه عفوبین المللی تخطی های رژیم کابل از موازین حقوق بشر را صرف به آوردن چند مثال حیس و شکنجه که آنهم خیلی سطحی میباشد منحصر دانسته و در مورد تخطی های مجاهدین از کشتار دستجمعی و به کلوله بستن حکایت هایی کرده است و جالبتر اینکه در گزارشهای خود در مورد رژیم کابل برگفتار احوال مقامات آن رژیم در مورد مجاهدین بر مبنای اقواها و بیرزبان خبرنگاران استناد آورزیده است.

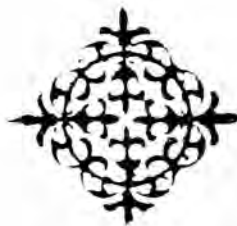
آیا گزارش موه سسه عفوبین المللی صرف درباره محبوسین سیاسی است یا جنک و تصادمات در افغانستان بطور عام؟ اگر هدف موه سسه عفوبین المللی صرف نحوه برخورد با محبوسین سیاسی بوده است، پس یقیناً که خود آن گزارش داده است که مقامات رژیم کابل هنوز هم درباره سرنوشت این محبوسین از موازین عدالت کار نمیگیرند. ولی گزارش موه سسه عفوبین المللی در قسمت مجاهدین از برخورد ایشان در مورد محبوسین سیاسی حرف نزده بلکه در مورد اسراء و عملیات جنگی صحبت میکند و درین قسمت باید خاطر نشان کرد که اگر احیاناً آنها مات وارده مبنی بر "شدد" بعضی حلقه های مجاهدین درست هم باشد آیا در مقابل آن چرا از گزارش جنایات رژیم کابل در صحنه های جنک و برخوردهای مسلحانه چشم پوشیده است؟

سوال اینجاست که آیا این همه امکانات نظامی و راکت های مرگبارسکا دو غیره که توسط اتحاد شوروی به دسترس مقامات رژیم کابل قرار داده میشود برای مقاصد انسانی و بشری است؟ و آیا استفاده از آنها تخطی از موازین حقوق بشر پنداشته نمیشود؟ صرف در همین چند روز پیش در شرق کشور به اشرا صایت راکت اسکاد بیتر از ۶ نفر از مردم عادی و مجاهدین جانهای شان را

از دست داده اند. مقامات سازمان عفو بین المللی این کشتار را به کدما محاسب میگذارند؟ مطابق گزارشهای خود رژیم کابل و مسکودر طول تمام سالیان جنک در اشرافیراکتها بر شهس کابل که واقعاً تا حال بکلی روشن نیست که کدما طرف آنها را فیر می کند بیش از ۷۰۰ نفر به هلاکت نرسیده است در حالیکه در استعمال اسلحه تبا هکننده شوروی ها در دست مقام رژیم کابل مستقیماً در سه ماه حمل - جوزای امسال جمعاً ۴۸۲ نفر ملکی بشهادت رسیده اند که یقیناً اکثریت ایشا نرا قربانیان عملیات حکومت کابل تشکیل میدهد.

ما نمیخواهیم چنین ادعا نماییم که مجاهدین از هرگونه تخطی و اشتباه میرا بوده اند اما در عین حال این قضاوت نیز دور از انصاف و عدالت است که جنایات رژیم کابل از تخطی های مجاهدین کمتر و یا هموزن آن باشد. چنین قضاوتی را جرایمکه ظالمانه بنا میمدیکر توجیهی ندارد.

در عین حال این وقایع از یک واقعیت مهم ما در دناک حکایت میکنند و آن اینکه نهضت مقاومت ما از بر اه انداختن یک موج تبلیغ سوء ثریه نفع داعیه برحق خویش در طول مبارزه خود عاجز بوده است ولی برعکس مقامات رژیم کابل بخاطر دفاع از مواضع شان از هرگونه امکاناتی در این زمینه استفاده نموده و با بر اه انداختن تبلیغات میا نتهی صلحجویی و صلح طلبی و بیمان آوردن صحنه های کاذب هواداری از دم موکراسی در حقیقت خواسته اند و تا اندازهای هم توانسته اند که دندان های گرک صفت سا نرا زیر ماسک برهه عا جزینهان نمایند و ذهنیست عا مه را تا اندازه ولواتدک ، بفریبند. بهر انداز هیکه ما درین زمینه بهمین گونه غیر فعال باقی میمانیم دایره فعالیت جانب مقابل وسعت می یابد و عواقب خطرناکی از آن بیار خواهد آمد. هر چند ما متوقع هستیم که مقامات بیطرف با یاد از واقعیتی و عدالت بیشتر در تحلیل و بررسی های خود کا ربگیرند و در قضاوتهای خویش موازین حق و انصاف را بیشتر رعایت نمایند، اما روی سخن بیشتر جانب خود ما است تا بجای موفقگیری های حصانه و تبلیغات علیه یکدیگر سعی نماییم تا موضع برحق و مظلومانه خود را به جهانیان بشناسانیم و با اقدامات بموقع و مناسب جلو تبلیغات و حرکات مودیانه رژیم کابل را بگیریم.

بُعد سیاسی:

موانع در راه حل معضله افغانستان:

(۱) مشکلات بین رهبران مجاهدین (۲) بحران سیاسی پاکستان
(۳) معضله خلیج ناشی از اشغال کویت توسط عراق

● طرح بهره‌گیری سیاسی از یک مسئله بشری خنثی‌اشد

بعد سیاسی موضوع افغانستان طی سه ماه گذشته نسبت به وقت دیگر مأمورین کتند، تاریک، ورنج آور و بنظر میرسد، کوشش‌ها و تلاشها بیکه در سطح بین المللی و ملی درین زمینه بعمل آمده تا کامیاب و بدون نتیجه باقی ماند. حکومت موقت مجاهدین با وجود اختلافات و ناسامانی‌های ذات - الیبتی اش مانند مریمی که به مرض مزمنی دچار شده زندگی خود ادامه داد.

طولانی شدن حکومت موقت:

این حکومت در سه ماه قبل بوعده تدویر انتخابات طی شش ماه، بزندگی خود دوام داد. مقامات حکومت چندین مرتبه مقررات انتخابات را اعلان نمودند و حتی تاریخ آنرا نیز مشخص ساختند، مگر طی سه ماه گذشته از وعده‌های داده شده خود پایدی ننمودند و مقامات مسوول این حکومت در برابر مسئله انتخابات خاموشی اختیار کردند. در شش ماه این مدت تنها دکتر فاروق اعظم وزیر تعلیم و تربیه این قدر پایداری نمود که کوشش‌هایی برای پیاده نمودن طرح انتخابات

رو بندست گرفته شده مگر عملی شدن آنرا زمانی ممکن دانست که افغان‌های مقیم ایران به این طرح موافقت نمایند.

از جانب دیگر استکا و کوشش صیغف اللہ مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین که برخی سیاستمداران سابقه و دانشمندان افغانستان را از امریکا، اروپا و سایر نقاط جهان دعوت نمود زمانی به ناکامی مواجه شد که طرح این هیئت مسورینی بعد از مطرح شدن در کابینه حکومت رد گردید. هر چند استناد سیاست صدرا عظم حکومت موقت یا عدم اشتراکش در جلسات این هیئت مخالفت خود را درین مورد آشکار ساخت و حتی طی بیانه‌ای به صراحت اظهار نمود که: "آنانکه در فرجه

بانی کشور سهم نگرفته‌اند، وطن را به دشمنان واگذار کرده رهسپار کشور های دیگر شدند، اکنون این حق را ندارند که در مسایل مربوط بکسسه تصمیم‌گیری در مورد آینده افغانستان مدخله کنند." در کابینه حکومت موقت وزیرانی هم بودند که در اول مرحله از مهمانان استقبال

و پذیرائی گرم بعمل آورده گفتند: "تعام افراد ملت مسلمان افغانستان در هر جایی که باشند و افغانستان را وطن خود و اسلام را دین خود بدانند مسوولیت دارند تا در تشکیل دولت اسلامی آینده افغانستان سعی و کوشش نمایند." مگر همزمان با رفتن هیئت اظهار نمودند که: "ملت ما به وعده‌های کسانی که میگویند اگر به ما وقت داده شود کشور را کل و کلزار را هم نمود، فریب نمیخورند زیرا اینان سال‌های سال فرصت داشتند مگر نتیجه کارشان جز رسوایی و فاجعه چیز دیگری نبود." به همین ترتیب کابینه دولت که به اساس تصویب آن این شخصیت‌های سیاسی دعوت شده بودند در اخیر کارها را بر و کرام آنها را رد نمود و آتفاقاً قرارش خواند، و حتی خود صیغف اللہ مجددی که از آنها رسماً دعوت بعمل آورده بود در مورد عملی نمودن پیشنهادهای آنان اقدام عملی انجام نداد.

در پیشنها شخصیت‌های سیاسی و دیپلوما تهای سابق کشور به صراحت آمده بود که: "تنظیم‌های جهادی با

وجود نقش قابل قدر در جهاد، تاکنون نتوانسته اند یک واحد سیاسی مؤثری را که مورد قبول تمام یا اکثریت مجاهدین مهاجرین و... باشد بوجود آورند. حکومت مؤقت طی ۱۸ ماه به تحقق اهداف مشخص خویش نایل نشده است. و نه هم از تمام عناصر قابل رعایت افغانستان نمایندگی می نماید...

این مشاورین برای حل معضله افغانستان مراتب ذیل را پیشنهاد نمودند:

- ۱- ایجاد تفاهم و اشتراک مساعی بین تمام عناصر قابل رعایت جامعه افغانستان بشمول عناصریکه در ستورای منعقد شده را ولپسندی در نظر گرفته نشده بود.

- ۲- طرح یک پروگرام همه جانبه سیاسی تا به ملت مسلمان و مجاهدان فعال - نستان این اطمینان حاصل شود که اهداف جهاد، که همانا حفظ استقلال و تمامیت ارضی و تأسیس نظامی مبتنی بر اساسات اسلامی و تفاق افغانی و عاری از هر تنوع، تعصب و تبعیض می باشد تأمین شود.

- ۳- در جوکات سترا تیزی مشترک، باید به ملت مسلمان افغانستان این اطمینان حاصل شود که در شرایط سیاسی جدید برای همه افراد کشور زمینه اشتراک آزاد و بدون هرگونه تبعیض در امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراهم گردد.

- ۴- بمیان آوردن تفاهم همه جانبه و ایجاد فضای مضمون برای دایر نمودن انتخابات آزاد و عمومی و عاری از فشار خارجی، تا به این ترتیب انتقال قدرت به مردم مجاهدان - نستان، استقرار و افاع سیاسی کشور میسر گردد.

آنها گفتند هرگاه یک حالت جدید سیاسی، منکی بر یک سترا تیزی مشترک ایجاد گردد، امکان آن میسر خواهد شد تا شرایط لازم در سطح ملی و بین المللی جهت انتقال قدرت سیاسی به ملت

افغانستان از طریق یک میکا تیزم قابل قبول که با منافع ملت مجاهد افغانستان مطابقت داشته باشد، در اسرع وقت فراهم شود.

مشاورین توقع کردند، از زمان سیاسی، موجوده این پیشنهاد را بطور مسؤله با رعایت کامل واقعیت ها و شرایط زمانی مورد بررسی عمیق قرارداد و نظر خویش را در زمینه طی مدت کمتر از یکماه ابراز فرمایند. آنها علاوه کردند هرگاه سازمان سیاسی موجوده چهارم در اجماع به تطبیق این پیشنهاد، که همانا لزوم ایجاد یک حالت جدید سیاسی و طرح یک سترا تیزی مشترک می باشد و مسور آن توسط اشخاص خبیر و مخلص به اهداف جهاد و غیره وابسته به تنظیمها بر راه انداخته شود، توافق داشته باشد، در آن صورت ما در موفقی خواهیم بود که در مورد تحقق این اهداف و نحوه تطبیق آن سهمگیری نمایم تا با این ترتیب، با ابتکار و حمایت سازمان سیاسی موجوده زمینه برای تشکیل یک حالت جدید سیاسی آماده شود.

آشفتهگی داخلی حزب اسلامی و انعطاف خارجگی آن :

دراوا حرما هرطان بعد از یک جلسه هفت روزه ستورای مرکزی حزب اسلامی افغانستان ۹ نفر از اعضای ستورای مرکزی بشمول معاون حزب استعفا دستجمعی خود را ارائه نمودند که این عمل از جانب امیر حزب مبین دموکراسی داخلی حزب مذکور خوانده شد. در وسایل ارتباط جمعی و سایر حلقه ها چنین وانمود گردید که تمام این اختلافات در حزب اسلامی از آنجا نشئت نمود که قوما ندانی لشکرا ینا در ولایت لوگر به بهنواز تثنی وزیر دفاع سابق رژیم کابل که در اواخر سال گذشته بعد از کودتای نا کام به حزب پناه آورده سپرده شده بود. هر چند عبیدالله سیرت معاون حزب طی مصاحبه بی بی سی، بی بی سی استعفاها را در میر نظام ستورای حزب یک امر

عادی تلقی نمود و اختلاف رای را در چنین نظامی یک امر طبیعی خواند و هرگونه نقش تثنی را در جریان این اختلاف رد نمود. ولی از جانب دیگر انحنیر کلیدین حکمتیار را میر حزب اسلامی افغانستان به تاریخ ۱۷ سنبله اظهار نمود که: " ما برای وحدت حزب سعی مینماییم کسیکه نفرت، بدبینی، عداوت و دشمنی را در بین حزب بوجود می آورد آن شخص رفیق سیطان است و او دشمن بزرگ حزب می باشد. جماعت زمانی بوجود می آید که آنجا امیر باشد و بعد از آن بدان اطاعت باشد. بعضی اشخاص مغرور که دعوی اینرا دارند که ما بقیه را نود و سال ۴۸ و یا بیشتر از آن با حزب تعهد کرده اند ما آنان دایم سبب بینظمیها میگردانیم در حزب اطاعت نمکنند و سرکشی میکنند. چنین سابقه داران مغرور که باعث بد نظمی و سرکشی میشوند بدر دهنمت، بحریه و حزب نمیخورند..."

قبل از اینکه بحران داخلی حزب آشکار شود امیر حزب با نشان دادن یک انعطاف اعلان نمود: لازم است که با حساسیت وضع و سوطنه های خطرناک دشمنان اسلام و با در نظر داشت مسوولیت های مشترک الهی مان در برابر ملت شهید پرور و مظلوم افغان معالجه شیک نظرا به گروهی و شخصی را کنار گذاشته دست بدست هم داده، راه های حل بحران کشور، خاتمه جنگ، آگاهده صلح، تأسیس حکومت اسلامی را جستجو کنیم، گذشته را فراموش نموده صفحه جدیدی از دوستی، تفاهم و تعاون را باز نماییم... وی درین پیام نسبت احزاب را بدون قید و شرط قبلی تقاضا نموده در عین حال دوام حکومت جلای وطن را غیر ضروری دانست.

پخش این پیغام برای یک جدایی و برای یک اتحاد راه را هموار نمود.

اجتماعات جدیدسیاسی
بخاطر وحدت سیاسی جدید

در ماه حمل نشانه‌هایی حاکی از آن بود که روابط رئیس دولت و رئیس حکومت برهم خورده است مگر این آوازه‌ها زمانی اوج گرفت که هیئت نمایندگان افغانی از آمریکا و سایر نقاط جهان از جانب رئیس دولت دعوت شدند و رئیس حکومت از مذاکره با آنها خودداری نمود و بعد از آن جلسات کا بینه تحت ریاست رئیس دولت بجای رئیس حکومت تشکیل شد. از جانب دیگر طوری که گفته شد مخالفت‌هایی در داخل حزب اسلامی نیز میان آمد و دوام یافت.

برای ازاله این مخالفتها آوازه اتحاد استاسیاف و انجمن حکمتیاری زمانی به حقیقت پیوست که رسانه‌ها، گروهی جهان جلسه رهبران جهان در آنجا در منزل استاسیاف صورت گرفته بود نشن نمودند، هر چند جریان این جلسه بصورت مکمل نشن شد مگر گلبیدین حکمتیاری در یک کنفرانس مطبوعاتی بیان داشت که: "انشاء الله بزودی مزده اتحاد تنظیمهای جهانی مؤثر را خواهد شنید و از اقدام به یک حمله شدیدبالی رژیم کابل تمام مدنیان آگاهی خواهد یافت." در این جلسه بر علاوه استاسیاف و انجمن حکمتیاری استادریانی، مولوی محمدیونس خالص و مولوی محمدنی محمدی نیز اشتراک نموده بودند.

در همین وقت صبغت الله مجددی رئیس دولت مؤقت مجاهدین در رابطه با این نشست طی مصاحبه‌ای با بی.بی.سی اظهار داشت که وی مرکز در جلسه اشتراک نخواهد نمود که در آن کلبیدین حکمتیاری حضور داشته باشد و با او هیچگاه مشترکاً کار نخواهد نمود. متعاقب این حوادث صبغت الله مجددی سفری در داخل افغانستان به مناطق شمالی کشور انجام داد در مورد این سفر نیز

قبلاً چنین حدس زده میشد که حضرت مجددی و استادریانی سفر مشترکی انجام خواهند داد و با احمدشاه مسعود در باره نکتستان رکودیلانی را طرح خواهند نمود. اکنون که استادریانی در پروگرام نکتستان رکودیا انجمن حکمتیاری همراه عدل احمد حضرت مجددی تنها این سفر را انجام داده مناسبت قهرمانی های احمدشاه مسعود "پنجشیر راهزانشیر" نام گذاشت. رئیس دولت تا اخیر سنبله در این سفر مصروف بود، هر چند وی در آغاز سفرش را عاری از هرگونه اغراض سیاسی خواند، مگر بمصربین عقیده دارند که با احمدشاه مسعود مذاکره نموده و طرح‌های سیاسی را در میان گذاشته است.

سلسله اختلافت در میان رهبران مجاهدین تنها به هفت تنظیم منحصر نماند بلکه در بین تنظیمهای افغانی شیعه مقیم ایران نیز چنین وضعی پدید آمد.

نماینده وحدت اسلامی میگوید
شورای ائتلاف دیگر وجود ندارد

در آخر ماه اسد نور محمد تقدسی سخنگوی شورای ائتلاف اسلامی حسین توضیح این مطلب که دفتر شورای ایران بخاطری به پشاور و رنقل مکان نموده است تا مفا همه و نزدیکی با سایر احزاب جهادی سهل گردد. موضوع اختلاف بین احزاب شیعه افغانی را در میان گذاشت و در جواب آن، سخنگوی حزب وحدت مقیم ایران اظهار داشت که دیگر شورای ائتلافی وجود ندارد که مرکزش را به پشاور و رنقل دهد، مگر نور محمد تقدسی در بیان شرایط اظهار داشت که در شورای ائتلاف، احزاب حرکت اسلامی، شورای اتفاق، پاسداران اتحاد اسلامی و جبهه متحد شرکت دارند. و این احزاب با حزب وحدت اسلامی مقیم ایران ارتباطی ندارند. وی اظهار داشت که با وجود اینکه شیعه‌های افغانستان با ایران ایحاد مشترک

مذهبی و فرهنگی دارند مگر سیاست شان مستقل و آزاد است که با هیچ کشوری وابستگی ندارند.

یک دانشمند سوادنی به نام عبدالرحمن محمد سعید در یک کنفرانس که در حرات آباد پشاور از جانب مرکز ثقافت اسلامی ترتیب یافته بود ضمن نتیجهگیری از اختلافت مجاهدین گفت: مجاهدین افغان میدان نظامی را کما بی کرده اند ما در میدان سیاسی شکست خوردند هر یک از رهبران برای اختلاف با دیگری بهانه جویی میکند و همین علت بود که زئمره جهاد افغانستان تمام دنیا بهره دید و تنها کسانیکه زئمره آن محروم ماندند افغانها بودند. وی افزود که اگر رهبران مجاهدین افغان به وحدت نگرایند با پرسش شدید خداوندی مواجه خواهند شد.

تاکنون که در مورد اختلاف مجاهدین که طبعاً ناخوش آیند است صحبت نمودیم بدخواهید بود که کمی هم در باره مسایل دلنوش کننده اتحاد قوما ندا نهی قهرمان سنکر جهاد بحث نمایم. با زهم جلسات متعدد قوما ندا آنها به تعقیب یک جلسه قوما ندا آنها در یکتیا جلسه دیگران از تاریخ ۱۷ الی ۱۹ جوزا در آن ولایت دایر کردید که در آن در حدود ۳۰۰ قوماندان از

سراسر کشور بمول اهل تشیع اشتراک نموده و در مورد تعیین استراتیژی مشترک بخاطر هم‌آهنگ سازی عملیات شان بحث و مذاکره نمودند. از جانب دیگر در این جلسات قوما ندا آنها زمانی گسترش بیشتری یافت که تعدادی از قوما ندا نهی حوزه جنوب غرب در تهران اجتماع نمودند. آنها در این جلسه فیصله نمودند که مذاکره قدرتها بزرگ در افغانستان قطع شود و افغانستان آینده را با بیطرفی و حسنه با همسایگان خود داشته باشد. قبل ازین در او خسرطان در منطقه

خواه ملک کندها ریک جلسه ۶۰۰ نفری از قوماندانانها و مجاهدین کندها ر تشکیل کردید و در آن فیصله شد که: حق تعیین سرنوشت به ملت افغانستان تعلق دار و در دین مورد خود امانت آنها با ید تصمیم بگیرند.

یک نمونه با رز امانت کا مل و تدبیر عاقلانه مجاهدین زمانی به نمایش گذاشته شد که میله عنعنوی عیداضی در شهر صفای کندها ر برای هفت روز دایر شد و تقریباً در حدود ۳۰۰۰ نفر در آن اشتراک داشتند. طی ۱۲ سال گذشته این اولین مرتبه بود که چنین میله بزرگی برپا شد.

نام جدید، چهره جدید، توطئه

جدید

حزب ملحد و وطن فروش خلق که قدرت رژیم بونالی کا بل را در دست دارد، دومین کنکره خود را به اشتراک ۸۰۰ نفر دایر نمود نجیب الله رهبر رژیم دست نشانده اعتراف نمود که حزب خلق اشتباهات عظیمی را مرتکب شده است، به ظلم، اختناق و آزار مردم متوسل شده بر دشمنان، روحانیون، اهل کسبه و تجار ظلم نموده و مردم از دولت متنفر شده اند. (چنین مینماید که نجیب خود در دین ظلمها شریک نبوده باشد!!!) وی تمام این ناسامانها را بدوش رهبران سابق حزب نهاد و به خاطر اینکه مردم این ظلمها را فراموش نمایند نام "حزب خلق" را بحزب وطن تغییر داد، کمیته مرکزی و بیرونی سیاسی حزب را منحل نمود و مجدداً برای حزب نام بدل خود شورای اجرائیه ۱۵ نفری و شورای مرکزی ۱۴۵ نفری را بمیان آورد، خودش برای چارسال دیگر رهبر حزب شد و رفقای پرجمعی و خلقی اش را به مورسیسی حزب گذاشت و بدین ترتیب جز تغییر نام دیگر کدام تغییر قابل ملاحظه ای بوقوع نیوست.

نجیب میخواهد که با تغییر نام و

تشکیلات حزب، در حکومت وسیع البنیاد آئینده افغانستان با نام جدید اشتراک نماید و ازین طریق عمرسیاسی اش را طولانی سازد. مگر مبصرین را عقیده برینست که این تپ و تلاش های وی نه تنها سبب بقایش نخواهد گردید بلکه ایسراچنان تلاش مذبحانهای میدانشند که چوکی بی بنیاد وی را بیش از پیش متزلزل میسازد.

در لابلای این بحرانات و حالات متغیر چهره، حیات و نظام آئینده افغانستان بیشتر معشوش گردید و از همین رهبر کس مطابق پیشبینی خودش برای نظام آئینده اساساتی را وضع و ارائه میکند که ما در اینجا چند طرح مختلف را تذکر میدهم:

طرحها و نظریات برای حل

بحران افغانستان

* رئیس دولت اسلامی افغانستان طی مصاحبه بی با مجله خیلواکی اظهار نمود که: اگر ملحد در افغانستان با تشکیل یک حکومت بیطرف، برای یک مدت مشخص، میان آمده بتواند و راه برای انتخابات هموار کرد در صورتی که تشکیل چنین حکومت بیطرف طرفداری مینماید. و با طرف ملت مجاهدان افغانستان از چوکی، موقف سیاسی کنونی و حتی از تمام امتیازات شخصی خود میگذرد. من یقین کامل دارم که بعد از چنین حکومتی با تدویر انتخابات حتماً نظام اسلامی دلخواه مردم افغانستان تشکیل شنیدست. و این رژیم اسلامی برای همیشه در افغانستان استقرار مییابد. مگر در یک اظهار نظر دیگری گفت که حکومت بیطرفها در حالی که تمام مردم مسلح اندکاری را از پیش برده نمیتواند.

* شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه مطبوعاتی اظهار نمود: انتخابات راه حل قضیه افغانستان نمیباشد. زیرا چنین کاری عملی نیست و با

عملی شدن اینکار خونریزی زیاد خواهد شد، اگر راه حل نظامی قابل قبول نباشد، سبب تشکیل یک دولت انتقالی است، درین دولت کمونست ها بعلتی شرکت داشته میتوانند که جانشینانند، این حکومت برای مدت یکسال از جان مسلمانانی تشکیل کرده که دارای سابقه نامطلوب و خراب نباشند. مگر مجاهدین و کمونستها هر دو در چنین حکومتی اشتراک نخواهند داشت.

* کلیدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان راه حل را چنین توضیح نمود: بین احزاب مجاهدین و سایر گروه های جهادی مذاکرات بدون قید و شرط شروع شوند تا راه اتحاد بین مجاهدین هموار و گواهی گردد. شورای قیادی تشکیل شوند تا برای ایجا دسورای مرکزی و حکومت منتخب مجاهدین کار نمایند. وی بر تشکیل شورای قیادی تأکید ورزید و گفت که حکومت موجوده ازین برود و تمام قدرتها در راه سرنگونی نجیب بسیج گردد.

* علی مزاری سخنگوی وحدت اسلامی بر انتخابات تأکید نموده اظهار داشت: طرح عادلانه و مناسبی برای انتخابات ریخته شود، زن و مرد هر دو حق رأی داشته باشند، هر شخص حق یک رأی را داشته باشد و انتخابات در داخل کشور انجام شود. وی اینرا نیز علاوه نمود که اگر برای حزب وی هفت وزارت در حکومت مؤقت و شش چوکی در شورای قیادی داده شود در حکومت مؤقت شرکت خواهد نمود. وی با تشکیل کمیته هماهنگی مرکب از احزاب جهادی خارج از احزاب رسمی و برکنفرانس سراسری احزاب تأکید ورزید و گفت که درین کمیته قاضی محمد امین و قاضی مولوی نصرالله منصور، مولوی رفیع الله مسعود، نقیب الله، عبدالسار صدیقی، دو نماینده از نه حزب اهل تشیع و دو

نماینده از سیاستمداران سابق سهم دارند.

* داکتر محمد یوسف صدرا عظم سابق که عضو مشاورینی که از جانب رئیس دولت موقت دعوت شده بودند نیز بود گفت: برای حل قضیه افغان - نستان باید تمام عناصر مختلف ملت به تفاهم برسند مگر رژیم کابل در این تفاهم سهمی ندارد.

* حاجی نادر خان افریدی گفت: هیئت صلح قبایلی به کابل سفر خواهد نمود و معضله افغانستان از طریق چنان حکومت موقت فتنی که در آن محمد ظاهر شاه، شاه سابق و یا شخص دیگری که همه دورا جمع شوند اشتراک داشته باشد، حل شده میتواند.

* بینظیر بوتو صدراعظم سابق پاکستان در دوره صدر ارتش اظهار داشت: پاکستان خواهان عادی شدن وضع در افغانستان و عبودیت و طلبانه و شرافتمندانها مهاجرین بوطنشان میباشند، و این کار زمانی انجام شده میتواند که مردم افغانستان یک حکومت انتخابی برای خود داشته باشند.

* غلام مصطفی جتوئی صدراعظم فعلی پاکستان نظرش را در مورد افغانستان چنین ابراز داشت: افغانستان تا کنون یک کشور متنازع قیام میباشند در آنجا باید یک حکومت موقت قبول تمام مردم تشکیل گردد تا صلح دوباره تأمین شود.

* قاضی حسین احمد امیر جماعت اسلامی پاکستان اظهار داشت که در افغانستان یک حکومت سرپرست به اشتراک تکنوکراتها تشکیل گردد تا راه برای انتخابات منصفانه و آزاد هموار شود.

* ناه سابق مذاکرات وزرای خارجه آمریکا و شوروی را با اهمیت تلقی نمود و اظهار داشت: مذاکرات سایبری با دارای اهمیت زیاد میباشند و میداست که نتیجه این مذاکرات مخالف آرزوهای ملت افغانستان نباشد، بایست

زمینه تفاهم بین حلقه های تنظیم شده در رابطه به جهاد تمام عناصر میفهمند جامعه افغانی فراهم گردد.

* رهبر رژیم یوشالی کابل آمدگی خود را برای انتخابات ابراز داشت با این شرط که تا مرحله بعد از نتیجه انتخابات برگزیند و شودی گفته است که کمیسوی مرکب از نمایندگان مجاهدین و رژیم لویج و مقررات انتخابات را تهیه نماید و بعداً انتخابات تحت نظر ملل متحد انجام شود. فرید مزدک معاون وی گفت: جستجوی برای یک قدرت سوم محز از قدرت های فعلی شایع و وقت با شد و قدرت سوم باید از مجاهدین و رژیم کابل تشکیل گردد.

* پوهاندمحمد صفر رئیس انجمن رستگاری ملی در کابل پلان طرح شده اش را که به ملل متحد نیز ارسال داشته است چنین توضیح نمود: کمیته ای بجه مشوره افغانستان و توسط سرمنشی ملل متحد بوجود آید، این کمیته "کمیته صلح" خوانده خواهد شد و از ۲۵ نفر خبیه تشکیل گردد، آنها یک اجتماع بزرگ تقریباً ۳۰۰ نفری از افغانها را تشکیل نمایند و این اشخاص یک شورای عالی ۳۰ یا ۴۰ نفری را تعیین نمایند و همزمان با آن حکومت مجاهدین و رژیم کابل منحل شود و جای آنرا حکومت انتقالی اشغال نماید، بعداً لویه جرگه خواسته شود، قوانین را تصویب نماید و بعداً حکومت قانونی به وجود آید.

* وزیر خارجه آمریکا طرح خود را چنین توضیح نمود: در مرحله اول حکومت نجیب باقی خواهد بود، حکومت مجاهدین و سیمترو شوروی مشورتی تشکیل خواهند داد، در مرحله دوم طرح فداران نجیب در مورد تدوین انتخابات زیر نظر ملل متحد با مجاهدین مذاکره خواهند نمود و برای کنترل انتخابات یک شخص بیطرف انتخاب خواهد شد، در مرحله سوم نجیب

استعفی کند، ولی در انتخابات خود را کاندید خواهد کرد. وی افزود که اتحاد شوروی این طرح را بشرطی می پذیرد که نجیب تا معلوم شدن نتیجه انتخابات بحیث رئیس جمهور سبولیک در موقف خود باقی باشد، مگر بیشترا مسکن نماینده خاص آمریکا نزد مجاهدین واضح ساخت که آمریکا و شوروی بیک تعداد موافقات در مورد افغانستان دست یافته اند، آنها موافقه نموده اند که ملل متحد در تشکیل یک شوری سهم بگیرد و راه را برای انتخابات آزاد هموار سازد، هرگاه حزب وطن در انتخابات شرکت نماید، آمریکا ببا آن مخالفتی نخواهد داشت.

بهمین ترتیب در حین هر کس در مورد حل معضله افغانستان طرحی وجود دارد که بعضاً ظاهراً فریب دهنده نیز میباشند و اکنون مربوط مجاهدین افغانستان است که با ارائه طرح مناسب و قابل قبول برای تمام ملت بدکس دیگر اجازه ندهند که سرنوشت افغانستان را تعیین کنند که اینکار قبل از همه به وحدت و یکپارچگی مجاهدین نیاز دارد.

در پهلوی این طرحها کنفرانس سالانه کشورهای اسلامی نیز در ایران گردید که مسئله افغانستان در آن مطرح شد ولی چون در عین زمان بحران خلیج آغاز یافت، کنفرانس بیشتر به مسئله خلیج مصروف شد، درین کنفرانس امسال یک هیئت شش نفری مجاهدین نیز اشتراک ورزید، ریاست این هیئت را عوض

وزیر خارجه وزیراعمال مجددیعهده داشت، در جریان کنفرانس عراق کویت را اشغال نمود و وقت کنفرانس همه وقف این مسئله گردید مگر با زهم در فیصله نامه آن آمده است که: "تحکیم مجدد صلح و دادن این حق به مردم افغانستان که نظام سیاسی، اقتصادی و اجتماعی شان را خودشان بدون مداخله خارجی انتخاب نمایند

ویک حکومت وسیع البینا در تشکیل دهند لازمی و ضروری میباشد. این سازمان بخاطر برپایی موقف اسلامی، آزاد و بیطرف افغانستان موقوف مجاهدین را تا بیاید و پشتیبانی می نماید."

ولی قدر مسلم این بود که هم جهان عرب و هم سایر کشورها در سه ماه گذشته مسئله افغانستان را نظریه بحران خلیج ناشی از اشغال کوییت توسط عراق در حال حاضر پشت پا زده اند. پاکستان نیز در طول این مدت با بحران داخلی ناشی از سبکدوش شدن حکومت بینظیر بوتو و انحلال شورای ملی آن کشور مواجه گردید و تا وقتیکه یک حکومت جدید روی کار آید، اسلام آباد، که نقش آن، در حل بحران مهم است، در موقفی قرار نخواهد داشت که در حل قضیه افغانستان سهم فعال خود را تعیین کند.

والیته در رأس این حالت دوام و حتی تشدید اختلافات ذات البینتی مجاهدین مقیم پیشاور و ایران هر دو امکانات رسیدن به راه حلی را در قضیه افغانستان با رکود بیسابقه ای مواجه

ساخت .

طرح ناکام عودت مهاجرین به خاطر تحکیم رژیم کابل

بعد از شمردن مشکلات سیاسی فوق بچنان موضوع بشری میسریم که مراجع صاحب غرض زیرنا موجهه کوششهای بشری، بخاطر تحکیم بنیان سیاسی رژیم دست نشانده روس در کابل میخواستند از آن استفاده سوء نمایند. اداره به اصطلاح بشری جهانی صدرالدین آغا خان انسجام دهنده کمکهای بشری ملل متحد برای افغانستان که از طریق خانواده سید کیان با رژیم کابل روابط نزدیک دارد، برای استحکام رژیم کابل با حکومت پاکستان چنان طرحی را برای عودت مهاجرین بداخل افغانستان پیریزی نمود که برای هر خانواده مهاجر که عودت می نماید ۳۳۰۰ کلوگرم یول نقد و ۳۰۰ کیلوگرم گندم داده شود آنها تخمین نموده بودند که طی سه ماه در حدود تقریباً ۲۵۰۰۰۰ خانواده مهاجر به افغانستان عودت خواهند نمود. مکرزمانیکه کارشان بتاریخ ۶ اسد

بصورت عملی آغا زگردید بجز چند خانواده محدود دستوری هیچ خانواده مهاجر حاضر نشد که تحت شرایط موجود داخل افغانستان برود. تجارت ۱۲ ساله جها دوتجا و زو ظلم و وحشت کمونیستها برای فرد فرد افغان این شعور را داده است که برای چه جهاد را شروع نموده اند و برای چه منظوری طریق هجرت را گزیده اند. روی این اصل به بانک رسا اعلام نمودند که برای تحمل تمام رنجها و مشکلات مهاجرت آماده میباشند ولی تا زمانی که رژیم دست نشانده روس در افغانستان اسلامی موجود باشد و قیام حکومت اسلامی در آن سرزمین صورت نگیرد با شاد و وطن عودت نخواهند نمود. باین ترتیب ملت مسلمان و با ایمان افغانستان یک دسیسه بزرگ جهانی را که در مقابل شان چیده شده بود خنثی و ناکام نمودند و اسباب روسیاهی مدعیان دروغین بشر خواهی را که میخواستند از یک معضله بشری که در اثر تجا و زروسها بوجود آمده است به نفع دشمنان مردم افغانستان استفاده نمایند، فراهم ساختند.

بعد نظامی:

باغیس در آستانه فتح کامل

● دایره محاصره خوست به مرکز نزدیکتر شد

● رژیم کابل ۱۴۰۰ راکت سکا در نقاط مختلف کشور استعمال نمود

مواصلت نموده است.

مناطق داغ جنگ:

یکی از مناطق داغ جنگ طی سه ماه گذشته خوست بود که مجاهدین حلقه محاصره آنرا نسبت به سابق تنگتر نموده اند. و همواره میدان هوایی و شهر خوست را مورد حملات شدید خود قرار داده و عرصه را چنان بر رژیم کابل تنگ نمودند که مجبور شد بعوض میدان هوایی گذشته میدان هوایی جدیدی در منطقه ای که تصور می نمود صومعه نتر است احداث نماید اما مجاهدین در روز افتتاح

این میدان نیز حمله نموده و میدان

مذکور را زیر ضربات شدید قرار دادند.

از جانب دیگر رژیم کابل ضمن

حملات وحشیانه و گسترده بر ولسوالی

پغمان بمدها نغرا زاهالی آن منطقه

را شهید نموده مراکز مجاهدین را از زمین

و هوا با سلاح های ثقیل زیر ضربات

قرار داد هر چند رژیم دعا نموده که

پغمان را به تصرف خود در آورده مگر

راپورهای منابع مجاهدین حاکی از

آنست که مناطق ستراتیژیک درین

ولسوالی در کنترل مجاهدین قرار

دارد و قوای رژیم کابل را به عقب

نشینی مجبور ساخته اند.

مجاهدین غزنی بصورت پیوسته

۱۲ مایه تنها در خوست از زمین بیرده

شده است.

طی سه ماه گذشته جنگهای

محدودی در جلال آبا بصورت گرفت، در

لغمان گاه گاه هی حملاتی بالائی تا

سیات رژیم کابل از جانب مجاهدین

بمعامل آمد. عملیات مجاهدین در

ولسوالی سروبی، خردکابل، دارالمان

و قرغه ولایت کابل به مراکز نظامی

صورت گرفته و میدان هوایی بگرام

بصورت متداوم زیر ضربات مجاهدین

قرار داشت. و بر خوردهای متعددی

در چاریکار، قره باغ، شاهراه سالنگ،

کاریز میر و بعضی نقاط دیگر ولایت

پروان صورت گرفته است، راپورنبرد

های سنگین از ولایات سمت شمال مثل

بغلان، ولسوالیهای چمتال و بلخ

مزار شریف، دهنه غوری، کندهار

بدخشان، جوزجان، سنگ چارک و پلخمری

مواصلت نموده است و درین ضمن

ولسوالی بلخ از جانب مجاهدین

فتح گردیده است، راپور جنگهای تیت

و پراکنده ای از جنوب کابل مثل

محمدآغه، بابوس، بلزره در ولایت لوگر

گردید و جدران نیز بدست آمده است و

گزارش جنگهای محدودی از غرب و

جنوب غرب کشور مانند ارزگان، غور،

کندهار، زرنج، وردک و زابل نیز

طی سه ماه گذشته جنگ در اکثر

نقاط کشور ادامه یافت. محاصره

خوست نسبت به سابق تنگتر شده و در

جلال آبا دوهرات جنگ های پراکنده

دوام نمود. مگر قلعه نومرکز ولایت

با دغیس از ۲۰ اسد بدینسوزیر حملات

شدید مجاهدین قرار داده کنون

در آستانه فتح کامل قرار گرفته است.

اینک روشنی مختصری به جنگ سه ماه

گذشته می اندازیم.

گزارشهای جنگ از نقاط مختلف

کشور:

حملات راکتی مجاهدین بر

تأسیسات نظامی در شهر کابل کماکان

ادامه یافت. طبق گزارشهای رادیویی

طی سه ماه گذشته در حدود ۲۵۰ راکت

بالائی شهر کابل فیر گردیده و در اکثر

آن در حدود ۱۰۰ نفر به هلاکت رسیده اند

از جانب دیگر گزارش شده است که روس

ها ۱۷۰۰ راکت سکا در ابر رژیم کابل

تحویل داده اند که تا کنون ۱۴۰۰ آن

از شهر کابل به ولایات مختلف فیر

گردیده که خسارات مالی و جانی

بیشماری را بمردم وارد آورده است.

مجاهدین بیش از ۲۵ طیاره

جنگی را در جنگهای پغمان، بگرام،

خوست، گردیز، جدران، هرات، غزنی،

و با دغیس از زمین برده که از آن جمله

ومداوم مراکز رژیم را درین ولایت زیر حمله قرار داده و بر اساس گزارشها تلفات سنگین جانی را برای دشمن ببار آورده اند و علاوه بر آن تعدادی از ملیشه ها به مجاهدین پیوسته اند. رژیم کابل غزنی را با راکت های سکا دمورد حمله قرار داده و بمب های ناپالم را بالای مردم بی دفاع فرو ریخته است.

جنگ در نقاط مختلف هرات مانند سابق جریان داشت و مجاهدین بر مناطق ادرسکن، کرخ، پشتون زرغون و شیندند دشمن را متداوماً مورد حمله قرار داده تلفات زیادی را وارد نموده اند.

با دعویس در آستانه فتح؛

با اساس گزارشهای رسیده از

جبهات جکتورن اسمعیل خان قوما - ندان جمعیت اسلامی افغانستان در حوزه جنوب غرب به تعداد دیکتیم هزار مجاهدین ریخ ۲۰ اسد حملات منظمی را بر قلعه نومرکز ولایت بادغیس آغاز نمودند. مجاهدین طی این عملیات شان تعداد دزیا دپسته های رژیم کابل را فتح نموده به شهر قلعه نو داخل شدند. میدان هوایی رازیر ضربه قرار داده و تعداد دزیا دی از افراد رژیم کابل را هلاک یا تسلیم نمودند. گزارشهای رسیده تا اخیر سنبله حاکی از آن بود که در قلعه نویکتعداد باسیسات محدود دشمن با قیما نده بقیه بدست مجاهدین فتح شده اند.

گزارشهای دردآور:

درین ضمن گزارشهای ناخوش آیند و دردآوری از ارزگان و غزنی میرساند که بر خوردهای ذات البینی بوسیله گماشتگان رژیم کابل بین هزاره ها و پشتونها سا زمانه شده که دامنه آن تا غزنی نیز وسعت یافته است. و در ولایت وردک نیز نشانه های از برخورد و وجود دارد. مردم مسلمان و با دردا قغانستان آرزودارند تا اختلافات موجود در منطقه بوسیله خود مردم، قوماندها و بزرگان منطقه با مفاهمه و مذاکره حل گردد و اجازه ندهند که با توطئه دشمنان جنگ ویران خور دنیا باس تعصبات مذهبی و لسانی بین برادران مجاهد توسعه یافته و دوام نماید.

میزان تلفات سه ماهه جنگ افغانستان

شماره	ولایات به ترتیب الفبا																												
	اورگان	بادغیس	بامیان	بدخشان	بغلان	بلخ	پروان	پکتیا	پکتیکا	ننار	نورستان	زابل	سمنگان	غزنی	غور	فاریاب	فراه	کابل	کاپیسا	کندهار	کنوز	لغمان	لوگر	ننگرهار	نیمروز	وردک	هرات	هلمند	
۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱۸	۱	۰	۰	۰	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۲۹
۲	۰	۵	۰	۰	۱۲	۰	۱۵۲۰۸	۰	۰	۰	۰	۹	۰	۰	۰	۰	۵	۴۰	۰	۱	۰	۰	۱۹	۲	۲	۳	۴۸	۳۶۹	-۲۵۲
۳	۰	۴۵	۰	۰	۶	۴	۵	۰	۰	۰	۴	۳	۰	۳	۰	۰	۱	۱۸	۱	۱۴	۱	۱	۱	۱۱	۰	۰	۱۳	۱۴۰	+۹۵
۴	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۱	۰	۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹	-۵
۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۰	۰	۸	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۱۷	-۳۸	
۶	۰	۱۹	۰	۱۰	۳۸	۰	۱۵۳۳۴۴	۰	۴۵	۰	۱۲	۵۳	۱۶۴	۱۱	۰	۰	۴۱	۸۶۳	۲۰	۱۴۳	۵	۲۷	۶۴	۰	۶۰	۴۰۳	۲۳۹۳	+۶۱۵	
۷	۰	۰	۰	۲۵	۳۸	۰	۰	۰	۲۴	۰	۰	۸	۴۹	۰	۰	۰	۸	۱۰۸	۲۴	۷۶	۰	۰	۰	۱۴	۱۰	۵۹	۴۶۵	-۵۸	
۸	۰	۱۹۴	۰	۱۲۰	۱۳۰۰	۰	۳۷۵	۰	۴۴	۰	۰	۰	۳۷۵	۰	۰	۰	۰	۰	۳۷	۳۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۴	-۵۰۶	۳۷۷۴
۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱	۱	۱	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۶	۴۸	+۲۶
۱۰	۳۷۷۳	۰	۰	۱۲۰	۲۵	۵۰۳	۰	۴۴	۰	۰	۹۳	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۳۰۰	۳۲	۳۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴۹	۳۳۷۲	+۲۳۹۹
۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۲	۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۷	۰	۱۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

یادداشت اداره: این جدول شامل میزان تلفات سه ماه گذشته (سرطان، اسه، سنبله) ۱۳۶۹ مجاهدین و کمونیست ها می باشد. جدول به اساس اخبار ریکه از طریق رادیوهای مهم جهان نشر گردیده ترتیب شده است. درین ارقام از اخبار ریکه تلفات را بطور عام متذکر و عدد مشخصی ارائه نکرده است استفاده نشده است.

اسناد مهم جهاد

- ۱۸ متن پیشنهادیه هیئت مشورتی به حکومت موعقت بخاطر حل معضله افغانستان
- ۲۰ طرح سیداسدالله نکتهدان برای حل معضله افغانستان
- ۲۵ اعلامیه مشترک شورای سرتاسری قوماندانانها
- ۲۸ تقبیح مسافرت نجیب به فرانسه از جانب حکومت موعقت
- ۲۹ ابلاغیه حکومت موعقت در مورد تخاصم عراق به کویت
- ۳۰ اعلامیه حکومت موعقت بخاطر الحاق کویت به خاک عراق
- ۳۰ متن راپور سالانه سازمان عفوبین المللی درباره افغانستان

پوښتنه‌آډ برآی حل معضله افغانستان

متن پوښنه‌آډه‌آی هیئت مشورتی به حکومت مؤقت

یادداشت اداره:

هیئتی مرکب از دانشمندان و ما مورین حکومت‌های سابق به دعوت صبغت‌الله مجددی رئیس دولت مؤقت اسلامی افغانستان بتاريخ ۲۶ جوزاالی ۹ سرطان ۱۳۶۹ بغرض دادن مشوره در باره ارزیابی حالت موجوده افغانستان ونحوه برخورد با آن در پشاور گرد آمد. هیئت پوښنه‌آډی را درین مورد به تصویب رسانید که متن آن در ذیل تقدیم میگردد.

اول

خدا را سپاس گزاریم که ملت مسلمان و مؤمن افغانستان را توفیق عنایت فرمود تا با اخراج قوای متجاوز شوروی از افغانستان یکی از اهداف عمده آنها در برآورده سازد. ما در حالیکه تاج و زلفا لمانه شوروی را بر حق حاکمیت ملی، تمامیت ارضی، حق خودارادیت، آزادی و مقدسات دینی مردم افغانستان ضدموازین انسانی میدانیم، یقین کامل داریم که به لطف خداوند بزرگ و ایثار و فداکاری فرزندان مجاهدین سرزمین اهداف دیگرها دستیز تحقق می‌یابد. با آنکه جهاد ملت مسلمان افغانستان منتج به یک سلسله تحولات عمیق سیاسی در ساحت بین‌المللی و منطقه گردیده است، که تا شیران بیشتر از سایر برهضت‌های فداستعماری در جهاد معاصر بوده است، متأسفانه، بنا بر فقدان یک سازمان مؤثر سیاسی، ملت مجاهد افغانستان تا کنون از شمره کامل جهاد خویش بهره‌مند نگردیده است. تحلیل اوضاع سیاسی و نظامی افغانستان مؤید آنست که کشور ما در مسیر جهاد ۱۲۵ ساله خویش، اکنون در مرحله بسیار حساس، بغرنج و خطیر قرار گرفته است. تنظیم‌های جهادی با وجود نقش قابل قدر در جهاد، تا کنون

هیئت مشورتی بنا به دعوت صبغت‌الله مجددی رئیس دولت مؤقت، از تاریخ ۲۶ جوزاالی ۹ سرطان ۱۳۶۹ (۶ الی ۳۰ جون ۱۹۹۰) بغرض دادن مشوره در باره ارزیابی حالت موجوده افغانستان ونحوه برخورد با آن در پشاور گرد آمد. هیئت با صبغت‌الله مجددی رئیس دولت و اکثر اعضای حکومت مؤقت، رئیس و اعضای ستره محکمه، رئیس و یکعهده از اعضای کمیسیون انتخابات، اکثر رؤسای تنظیم‌های جهادی مستقر در پشاور، سخنگوی و برخی از اعضای حزب وحدت اسلامی افغانستان مستقر در ایران، یکعهده علمای کرام، یکعهده قوماندانان جهادونیز برخی از شخصیت‌های قومی ملاقات‌هایی بعمل آورد. هیئت طی جلسات متعددی در فضای نهایت صمیمانه و مخلصانه پهلوه‌آی مختلف حالت موجوده افغانستان را بررسی و راجع به نحوه برخورد با آن، با احساس مسئولیت در برابر خدا و مردم مسلمان و مجاهد افغانستان تاج ویز مقدماتی اتخاذ نمود. این تاج ویز، که با کمال اخلاص و صداقت گرفته شده است، بدینوسله تقدیم میشود.

(واللہ الموفق وعلیه التکلان)

بعضی از افراد حلقه های ذی علاقه ممکن است به این اعتقاد باشند که وضع موجوده سیاسی کاملاً فناناغت بخشش بوده یا اینکه ممکن است با تغییرات اندک در زمان سیاسی موجوده، اهداف جهاد تحقق یابد.

دوم

از تحلیل واقعیت ها و دلایلی که قبلاً ارائه گردیدند، چنین برمی آید که حفظ و دوام حالت موجوده سیاسی نه تنها موجبات حصول اهداف جهاد را، طوریکه توقع برده میشود، میسر نمیشود بلکه خطر آن موجود است که جهاد پراختیار ملت مسلمان افغانستان هم از نگاه سیاسی و هم از نگاه نظامی با مشکلات غیر قابل حل مواجه شود.

عقیده عمومی بر آنست تا موقعیکه زمینه انتقال قدرت بدست ملت مجاهد و شهید پرور افغانستان میسر میگردد، جهاد مسلحانه ادامه یابد، البته در موازات این حرکت (که مسوولیت تلفات و تباهی آن بدوش شوروی و عمال آنست) به پیروی از دساتیر و الای دین مبین اسلام، از اقدامات سیاسی برای رسیدن به اهداف جهاد نیز استفاده از عظمی صورت گیرد، در روشنی تحولات سیاسی و اجتماعی در سطح جهانی و در سطح منطقه و با آگاهی کامل از تباهی ویرانی همه جانبه که در اثرتها جم شوروی و اعمال ضد اسلامی و انسانی گماشتگان آن بر حیات اجتماعی و اقتصادی افغانستان صلح دوست وارد گردیده است، تعقیب این روش کاملاً قابل درک است.

ماصل انتخابات آزاد را (برای دایر شدن شوروی، لویه جرگه و امثال آن) بحیث وسیله، سهمگیری مردم افغانستان در حیات سیاسی کشور کاملاً تا بید مینمایم. تطبیق این اصل در یک مرحله معین، در صورتیکه فضایی مصون و مساعد میسر باشد و وسیله، اغراض نامشروع و برخورد های مسلحانه قرار نگیرد، به مقصد تحقق اهداف سیاسی و اجتماعی جهاد ضروری است.

با در نظر داشت مطالب فوق، به عقیده ما یگانگ راه کوتاه و مؤثر بمنظور رسیدن به اهداف جهاد و تحقق خواسته های ملت رنج کشیده افغانستان، همانا ایجاد یک حالت جدید سیاسی است که بوسیله آن زمینه تها همواشتراک مساعی بین مجاهدین، مهاجرین و سا یربخشهای جامعه مسلمان افغانستان به استثنای گماشتگان شوروی و سایر عناصر الحادی فراهم گردد و همچنان یک سترا تیزی مشترک بمنظور هماهنگ ساختن تمامی امکانات به مقصد سقوط دادن رژیم کابل و بمیان آوردن دوره انتقالی فراهم شود تا ازین طریق زمینه انتقال قدرت به ملت مجاهد افغانستان فراهم گردد.

سوم

ما معتقدیم که با زمان سیاسی موجوده نمیتوانستدر تأسیس این حالت جدید سیاسی مفید واقع شود. مشکل واقعی

نستوانسته اندیک واحد سیاسی موثر را که مورد قبول تمام ملت اکثریت مجاهدین، مهاجرین و سا یربخشهای ملت مسلمان افغانستان باشد، در داخل یا خارج کشور ایجاد نمایند.

حکومت مؤقتی که توسط شورای مشورتی را ولینستی در فبروری ۱۹۸۹ تحت شرایط خاص بمیان آمده و در آن تنها هفت تنظیم جهادی مستقر در پشاور و عضویت داشتند، تا همین اکنون، که مدت ۱۸ ماه از آغاز تأسیس آن میگذرد، به تحقق اهداف مشخص خویش نایل نشده است.

با وجود سعی و تلاش، از مذاکرات طولانی بین این سازمان سیاسی و تنظیم های مستقر در ایران، نتایج محسوس حاصل نگردیده زمینه تها هم و همکاری مشترک با سایر حلقه های با اعتبار جهادی و عناصر قابل رعایت جامعه افغانستان نیز فراهم نشده است. درین اواخر اختلاف بین تنظیم های جهادی مستقر در پشاور، که یگانگانه عناصر متشکله سازمان سیاسی موجوده میباشد، با بعدگسترده تری کسب نموده است که هرگاه خدای نخواسته، بر همین منوال ادامه یابد، داعیه جهاد افغانستان و مصالح علیای کشور را با خطرات جدی مواجه خواهد ساخت. برعکس آنچه در سنگرهای افتخار آفرین جهاد به ملاحظه میسرید، عقیده عمومی بر آنست که ابتکار سیاسی در ما حول جهاد تا همین کنون در دست برادران و دوستان ما در سطح منطقه و در سطح بین المللی قرار دارد.

بعد از امضای موافقتنامه های ژنیو، که منعکس کننده تها هم بین ابر قدرت ها بوده و با توقعات و منافع مردم افغانستان مطابقت کامل نداشت، فاصله بین اهداف جهاد افغانستان و اهداف برادران و دوستان ما در سطح بین المللی و در سطح منطقه وسیعتر گردید. این عوامل، توأم با مسایلی که قبلاً به آن اشاره شد، اثرات منفی بر جریان جهاد و فعالیت های سیاسی مربوط به آن بر جای گذاشت. در چنین احوال و شرایط، حکومت دست نداشتده شوروی در کابل با استفاده از کمک های معتنا به نظامی و اقتصادی دی مسکو، بحیث حامی آن، و هم با استفاده از فضای سیاسی حاکم بر اوضاع و بکار بردن تاکتیک های فریبکارانه، بر خلاف پیشبینی حلقه های جهادی افغانستان و محاسبه برادران و دوستان ما، تا کنون به حیات خویش ادامه داده است.

به اساس این تحلیل فشرده از اوضاع عمومی کشور یکبار دیگر تأکید مینمایم که جهاد افغانستان اکنون در یک مرحله حساس وارد شده است. از نگاه دورنمای سیاسی بسا ارتباط این وضع و نحوه برخورد با آن، دو امکان مطرح بحث قرار میگیرد:

۱- ادامه وضع و حالت موجوده سیاسی.

۲- ایجاد یک حالت جدید سیاسی.

کمتر از یک ماهه برابر فرماید، هرگاه سازمان سیاسی موجوده جها در اجماع به تطبیق این پیشنهاد، که همانا لزوم ایجاد یک حالت جدید سیاسی و طرح یک ستراتیژی مشترک میباشد و باید مورآن توسط اشخاص خیر و مخلص به اهداف جهاد و غیر وابسته به تنظیمها برآه انداخته شود، توافق داشته باشد، در آن صورت ما در موفقی خواهیم بود که در مورد تحقق این اهداف ونحوه تطبیق آن سهمگیری نمائیم تا به این ترتیب به ابتکار و حمایت سازمان سیاسی موجوده زمینه برای شکل یک حالت جدید سیاسی آماده شود.

ومن الله التوفیق

لست اعضاء هیئت مشورتی (به ترتیب الفباء)

- (۱) آغا جان بارکزی، (۲) انجنیر احسان الله مایار،
- (۳) سید اسد الله نکتهدان، (۴) سید اسحق گیلانی، (۵) داکتر سید مخدوم رهین، (۶) صباح الدین کشکی، (۷) عبدالاحد کرزی، (۸) داکتر عبدالحکیم طیبی، (۹) حاجی عبدالحی توحی، (۱۰) داکتر عبدالرحمن الفت، (۱۱) داکتر عبدالصمد حامد، (۱۲) عبدالعزیز فروغ، (۱۳) داکتر عبدالغفور روان فرهای، (۱۴) عبدالقادر نورزایی، (۱۵) داکتر عنایت الله ابلاغ، (۱۶) محمد اسحق اخلاقی، (۱۷) انجنیر محمد اکرم، (۱۸) داکتر محمد نور شیرزی، (۱۹) محمد صدیق راشد سلجوقی، (۲۰) محمد کلاب سنگر هاری، (۲۱) حضرت محمد هاشم المجددی، (۲۲) جنرال محمد یحیی نوروز، (۲۳) داکتر محمد یوسف، (۲۴) داکتر نکیال طرزی، (۲۵) ولی احمد شیرزی، (۲۶) هما یون شاه آصفی.

یادداشت: جناب داکتر روان فرهای، جناب محمد کلاب سنگر هاری، جناب سید اسحق گیلانی و جناب آغا جان بارکزی اعضاء این هیئت در حالیکه در یک سلسله جلسات مشورتی حضور داشتند نسبت به معذرت های شخصی در روز تصویب نهایی این پیشنهادات حاضر نبودند و قبلاً به مقر فرستاده بودند.

و نیز تذکر داده میشود که جناب داکتر عبدالرحمن الفت به این پیشنهادات رأی مخالف داده است.

حالت موجوده در این امر نهفته است که سازمان سیاسی موجوده از همان آغاز، احتیاجی مکتوم نداشته و تمام عناصر قابل رعایت جامعه افغانی را، طوریکه ملت افغانستان توقع داشت تمثیل نمیکند، بعقیده ما برای تحقق اهداف والای جها دبا بد شرایطی ایجاد گردد که زمینه را بمنظور طرح یک ستراتیژی مشترک غرض تأمین اهداف آتی میسر سازد:

۱- ایجاد تفاهم و اشتراک ماسعی بین تمام عناصر قابل رعایت جامعه افغانی بشمول عناصریکه در شوروی منعقد، راولپنڈی در نظر گرفته نشده بودند.

۲- طرح یک پروگرام همه جانبه سیاسی تا به ملت مسلمان و مجاهدان افغانستان این اطمینان حاصل شود که اهداف جهاد، که همانا حفظ استقلال و تمامیت ارضی و تأسیس نظامی مبتنی بر اساسات اسلامی و ثقافت اسلامی و افغانی عاری از هر نوع تعصب و تبعیض میباشد، تأمین شود.

۳- در چوکات استراتژی مشترک، باید بملت مسلمان افغانستان این اطمینان حاصل شود که در شرایط سیاسی جدید برای همه افراد کشور زمینه اشتراک آزاد و بدون هر گونه تبعیض در امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراهم میگردد.

۴- به میان آوردن تفاهم همه جانبه و ایجاد فضای مصون برای دایر نمودن انتخابات آزاد و عمومی و عاری از فشار خارجی، تا به این ترتیب با انتقال قدرت به مردم مجاهدان افغانستان، استقرار اوضاع سیاسی کشور میسر گردد.

هرگاه یک حالت جدید سیاسی، متکی بر یک ستراتیژی مشترک ایجاد گردد، امکان آن میسر خواهد شد تا شرایط لازم در سطح ملی و بین المللی جهت انتقال قدرت سیاسی به ملت افغانستان از طریق یک میکانیزم قابل قبول که با منافع ملت مجاهدان افغانستان مطابقت داشته باشد، در اسرع وقت فراهم شود.

متوقع هستیم سازمان سیاسی موجوده این پیشنهاد را بطور مسوولانه با رعایت کامل واقعیت ها و شرایط زمانی مورد بررسی عمیق قرار داده و نظر خویش را در زمینه طی مدت

سید اسد الله نکتهدان

یادداشت اداره:

به سلسله نشر طرحها و پیشنهادها داتیکه بمنظور پیداشدن طریقی برای حل بحران فعلی کشور، که خواه از جانب سازمانها و احزاب و خواه از جانب افراد ارائه شده باشد، در ذیل طرح پیشنهادی سید اسد الله نکتهدان که منسوب به مجاهدین افغانی مقیم ایران و عضو هیئت مشورتی پشاور میباشد تقدیم میگردد.

۱- اکثرتای نیروها و طاقتها و توانهای مقام جهاد مقدس، ابتکار عمل را طوریکه در جها دبا هجوم نیروهای شوروی و قبل

یک نظام رهبری واحد زمینه انتخابات آزاد، مسأله خواهد شد.

اصل قاعده

هما نظریه که میدانیم، هرکتابی از ابواب و فصول مختلف و جملات منوع تدوین شده است. اگر در جایی دیده شود که کتابی مهم و معتبری پاره پاره و شقه شقه شده است، کسی یا کسانی تصمیم بگیرند که تمام کلمات، جملات و این اوراق پراکنده و منلاشی شده را تنظیم کنند که مجدداً کتاب از خطر نابودی، حفظ شود، بی تردید کار بسیار مشکل و پیرنج خواهد بود.

به تعبیر دیگر، علمای علوم طبیعی معتقدند که جابه جایی دقیق عناصر مختلفه به قدرت الهی موجب ظهور حیات میگردد.

از عناصر پراکنده و نا همآهنگ و نا جور، هیچ نشانه‌ای از حیات قابل رویت نیست مگر آنکه، همه عناصر مواد جمع شوند، و هر عنصر به جایگاه خاص علمی و قانونی خود قرار گیرد.

سوال :

چه کار کنیم و چگونه و چگونه کار کنیم که مقداری از حروف الفبای نامنظم و پراکنده‌ای که در اختیاریم، تنظیم و مرتب شوند؟ طوری که زهمه حروف دست داشته بتوانیم کلمات تهیه کنیم و از کلمات و جملات مفاهیم خوانا و قابل استقاده بدست آید، مانند: لا اله الا الله محمد رسول الله... از مقدّمه فوق استفاده میشود که:

- ۱- تمام حروف های دست داشته موجود، ثابت و واقعی است.
  - ۲- حروف را بیدار کنیم.
  - ۳- نفی هر کدام از حروف بروی کلمات و مفهوم شدن جمله تأثیر منفی دارد.
  - ۴- هیچ حرفی قابل ادغام به حروف دیگر و یا قابل قیچی کردن و شکل دادن جدید نمیتواند باشد.
- از مطالبی که گذشت نتیجه میگیریم:

- ۱- تمام طاقتهای جهادی و کانون های مقاومت و هسته های سیاسی، فرهنگی و نظامی صفوف جهاد مقدس مردم افغانستان و حتی فرد، فردزن و مرد پیر و جوان از احزاب و پیروان مذاهب، سازمانها و مراکز جهادی " مهاجرین و مجاهدین " وجود واقعی و شویونی دارند.
- ۲- همه قوت های موجود اعم از خارج و داخل، کوچک و بزرگ توان و قابلیت دارند اما قابل زیاده نمانند.
- ۳- تمام عناصر مؤثر به استمرار و حفظ جهاد اسلامی افغانستان، از خود مردم افغانستان تا همسایه ها، محافل بین المللی و بر قدرت ها و طرف های ذی علاقه به انقلاب

از آن در اختیار داشتن در شرایط کنونی در میدان مبارزات سیاسی و جنگ اعصاب حفظ نکنند و به این صورت که به تصمیم مشترک فیصله کن نرسند و در یک نظام مشترک به تفاهم و عمل مشترک دست نیابند " ابر قدرت ها به توافق میرسند " آنوقت برای مدتها ملت عزیز ما به ذلت و خواری و اسارت باقی خواهد ماند و غارتگران و قهرمانهای دوازده سال جهاد ملت مؤمن ما در معرض فنا قرار خواهند گرفت.

۲- وضعیت جاری و فعلی جهاد، مجاهدین و مهاجرین افغان - نستان، هم یک نظام است، اما یک نظام را که، متوقف، ثابت، تدافعی و استاتیک.

۳- وحدت و ادغام کانونهای مقاومت و ستون های جهادی محال، اما همسوئی همگانی ممکن و میسر است.

۴- تمام نیروها و قوت های جهادی (مرئی و نامرئی) به نحوی در اثبات حضورشان استقلال و توان دارند.

۵- تمام نیروهای مؤثر در استمرار جهاد افغانستان منتظر فرصت و بهره برداری از نقششان در انقلاب اسلامی افغانستان بوده و دقیقه شماری دارند.

۶- همه بیصبرانه منتظر انتقال حکومت موقت به یک حکومت یا قدرت مرکزی و مرکز تصمیم گیری واحدند.

۷- ممکن است که ملت عزیز ما یک طرح عالی و ارزشی مطابق با اندیشه های اعتقادی (ظاهراً) دست نیابند، اما در شرایط اضطرار و از نظر مصالح عام مردم، آنچه نفع تمام مردم مسلمان ما احساس شود، اصلاح و اهمیت است.

۸- به یک طرح سازشی تمام طرفهای ذی علاقه به مسئله افغانستان ضرورت احساس میشود بدون سبک و سنگین کردن نیروها و فدا صواب و طویل نمودن قدرت های جهادی. یعنی به طرح جهاد نشمول که حافظ منافع تمام مردم مسلمان ما باشد ضرورت احساس میشود. طرحی که منافع تمام مسلمانان (با همه اختلاف طعم و سلیقه های سیاسی) در آن مراعات شده باشد، و با عرف بین المللی و تعاملات جهانی و منطقه و همسایه های وطن عزیز ما اصطکاک نداشته باشد.

۹- جهاد مسلحانه به عنوان یک طاقت بزرگ و پشتوانه پیر - ستیز مذاکرات سیاسی تا فیصله نهایی حفظ شود، و جهاد به نحوی دیگر در شرایط دیگر ادامه خواهد داشت.

۱۰- پس از تمرکز دادن به قدرت های جهادی " باب مذاکره " سیاسی " با ابر قدرتها، محافل بین المللی، همسایه ها با مرکز جنبش های غیر متعهد، کنفرانس اسلامی و سازمان ملل مفتوح و فعال خواهد شد اما در شرایط نا همآهنگی نیروها، هرگونه مذاکرات سیاسی به نحوی انتحاری است.

۱۱- در شرایط کنونی انتخابات آزاد " مجازاً ممکن " است یعنی اگر زمینه امکانات یک انتخابات سراسری حاصل شود مجاز است ولی با استاین زمین را جناح های ذی علاقه، مطرح کننده، ثابت کنند و تضمین کنند، اما با حضور و ظهور

فنا دادن تمام آرمانهای شهداء و خواسته های مردم افغان -
نستان است علاوه آسارت و ذلت را برای مدتهای مدید
هم بدستال دارد .

طرز فکر دوم :

با وضعیت جاری که تمام نیروهای جهادی در جهت های
مختلف و متضاد در حال استحاله و مصرف شدن هستند ، هیچ امید
نیست که سفینهء پاره پاره شدهء ملت عزیز ما به ساحل نجات
برسد .

ناآنجاکه حتی عده ای با استفاده از نا هماهنگی نیرو
های جهادی ، راه تماس با دولت کابل را تجربه میکنند ، و
بعضی هم از طریق مذاکرات سیاسی با قدرت های خارجی
و اعمال فشار روی دولت کابل از طریق همسایه ها ، ابر -
قدرتها و محافل بین المللی که این شیوه بطور پراکنده
حدود (۱۲) سال است که جریان دارد و نتیجه نهایی نداده
است .

از مطالب فوق به این نتیجه میرسیم که قبل از هر
کاری یک تمرکز قدرت و محور جمع قوت ها و طاقتها بوجود
آوریم تا تمام عناصر پراکنده در اطراف یک اهرم قوی و نیرو -
مندملی و اسلامی جمع شوند و قوت شوند ، که از دوره میسر
است :

۱- از طریق بی نهایت کوچک ها و از هرنفس و فرد قدر مردم
شروع شده این صورت که :

در شرایط کنونی با انتخابات آزاد یک زعیم مشترک
تعیین شود که با این پراکندگی قدرت های مسلح موجود
غیر ممکن است . و نیز به معنای نادیده گرفتن خدمات رهبران
موجود در دوران مقاومت است ، و همچنان تشدید بر خوردهای
مسلحانه برای سالهای مدید میان نیروهای داخلی نیز
متصور است .

از طریق بی نهایت بزرگ ها :

که از جمع کردن قله های قدرت ، این محور مرکزی
را ایجاد کنیم .
تبصره :

گرچه ازین طریق (زعماء و رهبران بزرگ) شروع
کردن کار ، برای ایجاد یک سازمان سیاسی متحد و ایجاد یک
محور اصلی و زیربنایی همیشگی غالباً اشتباه بوده است اما
این شانس را دارد که بطور مقطعی برای دوره انتقالی
و شرایط اضطراری گاهی نتایج پرباری داده است .

در تاریخ اسلام

در تاریخ اسلام ثبت است که وقتی زعمای عرب در
نصب نمودن سنگ مقدس حجرالاسود به دیوار "کعبه" که توسط
چهره کسی صورت گیرد اختلاف کردند ، و این اختلاف فریب به

اسلامی افغانستان قابل محور و منتهای کردن و با ادغام
کردن به دیگری نیست .
پس یک کار باقی میماند که :

از ترکیب و تدوین و جمع کردن تمام پایه ها و طاقت
ها و عناصر و طرفهای ذیعلاقه و از جمع فاکتورهای موجود ،
نظم جدیدتری را جانشین نظم موجود نمودن ، یعنی هر طاقت
و وزنه موجود را در جای متناسب به موقعیت اش گذاشتن ،
بصورت یک نظم و نسق مورد نیاز ، یعنی کاری که همه
نیروها به ترتیب هر کدام در جای خودشان ، مرتب شوند یعنی
"کار را بجای می کردن" ، تا کتاب جهاد مقدس تاریخ جدید ما
مرتب و خوانا شود ، و تا از اجتماع معقول و مقبول و منطقی
و انسانی ، عناصر پراکنده و اعضای نا هماهنگ ، بیکرهء واحد
و با قوت و ارادهء عظیم حاصل شود .

کار را بجایی کردن یعنی طرح سازشی و همزیستی
همه قوتها و طاقت های جهادی برای این مقطع تاریخ که
همه کس و همه چیز مردم قهرمان پرور ما مورد تهدید قرار گرفته
است ، که اگر دیرتر شود ، حرکت گستاخانهء قتل عامها و هجوم
ماشین های نظامی و تکنالوجی جنگ افروزان دشمنان خاک
و نا موس و دین و ملت ما ، تاریخ سرنوشت جا معهء مظلوم ما را
بجایی خواهد رساند که با دخالت نظامی همه ابر قدرت ها
مواجه خواهیم شد و آنوقت تمام منطقه را به آتش جنگ های
خانمان سوزا کستر میسازند و چشمها زکنیم تا گهان (خدای
ناخواسته) میبینیم که : "نه از تاک نشانی مانده و نه از
تاکشان" و شاید هم برعکس ، به اثر شورش قدرت های خارجی
و ابر قدرت ها تا هدیک افغانستان ضعیف و ذلیل و اسیر
خواهیم بود .

از طرف دیگر :

دو طرز فکر در تصمیم نهایی و زدن حرف آخر برای مسئلهء
افغانستان وجود دارد .

۱- طرز فکری بیگانگان که به نحوی جریان دارد ، برای زدن
حرف آخر و فیصله کن در سرنوشت و تقدیر انقلاب اسلامی
افغانستان .

این طرز فکر سالهاست که بصورت یک حرکت خزنده
از طرف دشمن برای پوکی و پوچی کل جریان انقلاب اسلامی
و جهاد الهی ما جریان داشته است که امروز به نقطهء عطفی
رسیده است .

۲- خود افغانها ابتکار عمل را برای زدن حرف آخر بدست
گیرند .

طرز فکر اول :

عدم ارتباط و اتحاد و نشست رهبران نیروهای مقاوم
مت با عت با گذاشتن دست دخالت بیگانگان به سرنوشت
مردم مظلوم افغانستان است و باز گذاشتن دست بیگانگان به

منطقه و جهاد دبا شد .

۳- سوابق بدداشته با شد .

۴- بکشورهای مختلف فرستاده و حداقل به مراسم حج شرکت کرده باشد .

تعداد اعضاء این شوری که " شوری خبرگان و اهل حل و عقد " است حداکثر (۱۲۰) نفر حداقل (۶۰) نفر بصورت انتصابی و یا انتخابی (به هرنحوی که افراد شوری قیادت اسلامی) به اتفاق هم برسد خواهد بود .
در قدم دوم :

از مهمترین مسوولیت های افراد شوری " قیادت اسلامی " و شوری " اهل حل و عقد " ایجاد یک شوری ملی اسلامی و یا جرگه کبیر است که به اساس سرشماری نفوس زمان " حکومت داودخان " از مناطق مختلف افغانستان به تعداد حداقل (۲۰۰) نفر و حداکثر (۴۰۰) نفر جمع شود و با بهر تعدادی که افراد شوری " قیادت اسلامی " و شوری " اهل حل و عقد " بصورت انتخابی و یا انتصابی به اتفاق هم برسد .

در قدم سوم :

شوری قوماندانها :

همچنان تشکیل شورایی از قوماندانهای بزرگ و چند نفر از نظامیان که با تجربه و اهل خبره اند و در امور جهادی به نحوی سهم داشته اند ، با زوی قوی و نیرومند شوری " قیادت اسلامی " است .

این شورا تحت یک فرماندهی عالی که از طرف شوری قیادت اسلامی منصوب میشود تمام نیروهای مجاهدین مسلح را هماهنگ میکند .

فرمانده کل یا سر قوماندان مجاهدین از میان خود آنها در شرایط اضطراری فعلی حداقل در هر سه ماه از طرف شوری قیادت اسلامی معرفی میشود .

و همچنان یک نفر از قوماندانها که از مقام ولیاست بالاتر از سایرین برخوردار باشد بصورت عضدایمی در شوری دوازده نفری " قیادت اسلامی " موجب همبستگی بیشتر نیروهای جهادی با زعمای عالیقدر در تمام دوران " مسلح " خواهد بود .

کمیسیون مشورتی امور سیاسی :

برای گسترش فعالیت های سیاسی ، کمیسیونی از افراد بسیار استمدار ، که شهرت عظیم سیاسی داشته و متدین باشند و سابقه الحادی نداشته باشند از سایر کشورها تحت نظر شوری قیادت اسلامی به تعداد (۳۰-۶۰) نفر ایجاد شود .

در نتیجه :

پس از اكمال و جمع شدن و قشرده شدن

۱- شوری قیادت اسلامی

۲- شوری اهل حل و عقد

نزاع و قتال رسیده بود قرار بر این گذاشتند ، هرکس از در وارد شد به او صلاحیت داده شود که ، سنگ را بدست هرکس داد ، دیگران ، دست از طمع بردارند و همه زعمای قوم و سرکرده های مکه حق اعتراض را ندارند .

ناگاه دیدند ، حضرت رسول مقبول محمد صلی الله علیه و سلم ، از در وارد شد ، همه به تصمیم و اتفاق رای نموده و آنحضرت ، صلی الله علیه و سلم ، را در جریان گذاشتند . آنحضرت ، صلی الله علیه و سلم ، برای حل این معضله که عظیمترین افتخار به حساب میآید پیشنهاد کرد :

چادری هموار کنند ، سنگ مقدس را در وسط آن با دست مبارک قرار داد ، آنوقت فرمود که هرکدام از زعمای و بزرگان و متنفذین و صاحب رسوخان با وزنه ، هرکدام از گوشه های بکیرند و بصورت دستجمعی پا رچه را که داخل آن حجر - - الاود بود تا دیوار کعبه ببرند ، آنوقت آنحضرت با دستهای مبارک سنگ را به دیوار نصب کرد .
با این اقدام مدبرانه آنحضرت ، همه راضی شدند و دست از اختلاف برداشتند .

با الهام از این تکه تاریخی " دولت موجوده " ملی با بیست قدرت سیاسی آینده کشور عزیز را با سرمایه و مکانات دست داشته خود با جمع کردن همه " طرح " ها و تمام " طاقت " ها ، به دیوار تاریخ آیندگان دلاور و پرور ما نصب فرماید .

از کجا آغاز کنیم ؟

بحول وقوه الهی از اجتماع سران و سروران طاقت های جهاد اسلامی شروع میکنیم به اینصورت که :

در قدم اول :

بخاطر ایجاد یک مرکز قوی و نیرومند برای بوجود آمدن نظام رهبری جهاد اسلامی افغانستان ، تا پیروزی نهایی ، وجود " شوری قیادت اسلامی " با قاعده و وسیع الزامی است .

جمع افراد این شورا دوازده نفر میشود که شامل شوری قیادت اسلامی میباشد و در حقیقت این شوری مسئول قیام و جهاد مردم مسلمان افغانستان از آغاز تا اسیس تا امروز و فردای تاریخ کشور میتواند باشد .

تعداد اعضاء شوری قیادت اسلامی (یا مؤسین) که لیاقت و شایستگی قیادت عظمای ملت فهرا مان افغان - - ستان را دارد ، دوازده نفر اند که اولین مسوولیت آنها قبل از هر چیز بوجود آوردن " شوری اهل حل و عقد " خواهد بود .

خصوصیت و معیار تعیین افراد در شوری اهل حل و عقد عبارت اند از :

۱- از علمای بزرگ حوزه های علوم دینی .

۲- از اشخاص خبیر در اسلام و مسایل سیاسی در افغانستان

۳- شورای اسلامی ویا جرگه کبیر

۴- شورای قوماندانها

۵- کمیسیون مشورتی اموریسیای

درحقیقت چارچوکات یک نظام رهبری مقتدرتشکیل شده است .
بنابراین:

پس از همبستگی و حضورشوراهای فوق بوجود آمدن یک دولت اسلامی از متن مردم مؤمن و مسلمان افغانستان از طریق انتخابات آزادبلامانع خواهد بود. که البته پس از تعیین ریاست دولت، از طریق انتخابات آزاد "رئیس دولت در معرفی کابینه خود (برای اخذ آرای اکثریت) از " شورای ملی اسلامی جرگه کبیر " مکلف است .
در نهایت امر خلاصه طرح فوق شامل دو قسمت میشود :

۱- بوجود آمدن نظام رهبری .

۲- تشکیل دولت اسلامی از طریق انتخابات آزاد .

تبصره ها

تبصره (۱)

شورای قیادت اسلامی کدرهای اصلی وهسته مرکزی انقلاب اسلامی افغانستان است که اصلت مقام و افراد آن تا پیروزی نهایی محفوظ ومضمون از تحولات جاری باقی خواهد ماند .
به عبارت دیگر :

شورای "قیادت اسلامی" که متشکل از دو ارده عضو میباشد یعنی درست به تعداد حروف " لاله لاله الله و " محمد رسول الله " و به تعداد نقطه های آیه مبارکه " واعصموا بحبل الله جمیعاً ولاتفرقوا " و (۱۲) ماه سال و به یاد بیود دوازده همین سال جهاد اسلامی ملت قهرمان ومؤمن افغان - نستان از سال (۱۳۵۷ الی ۱۳۶۹) عبارت از شورای رهبری دایمی خواهد بیود .

تبصره (۲)

شورای "قیادت اسلامی" حق انحلال دولت را در شرایط معینی دارد .

تبصره (۳)

شورای رهبری " قیادت اسلامی" که عبارت از مجلس مؤسین قیام ملت بزرگ افغانستان در تاریخ اسلام وانسان موجود شده است مسوولیت وحدت ملی وحفظ اسلام ودفاع از تمامیت ارضی افغانستان را در تمام شرایط بعهدده خواهد داشت .

تبصره (۴)

در انتخابات آزاد تنها کسی حق کاندید شدن را برای اخذ مقام ریاست دولت آینده خواهد داشت که عضو شورای قیادت اسلامی نباشد .

تبصره (۵)

اگر فردی یا افرادی از شورای قیادت اسلامی برای کسب مقام " ریاست دولت " آینده کاندید میشوند میبایست از شورای " قیادت اسلامی " استعفاء بدهد .

تبصره (۶)

تمام افراد کاندیدهای مقام ریاست دولت آینده ، بدون مجوز از مقام شورای " قیادت اسلامی " حق کاندید شدن را ندارد .

تبصره (۷)

مقام ریاست دولت آینده ، اعضاء کابینه دولت خود را به مجلس شورای ملی اسلامی معرفی نموده و بعد از کسب آراء اکثریت به کار خود آغاز میکند .

تبصره (۸)

در تشکیل دولت اسلامی آینده با بست افراد دپرسونل اداری وزارتخانه ها (بیشتر ناجایی که ممکن است) از خاندانهای شهداء و کسانیکه در جریان انقلاب اسلامی افغان - نستان طی دوازده سال اخیر " تجربید شده " وانزوا اختیار کرده اند انتخاب وبدولت جذب شود . افراد " تجربید شده " از جریان انقلاب اسلامی قشر عظیمی را تشکیل میدهد که در اثر عوامل مختلف طی جریان (۱۲) سال اخیر از صحنه های مبارزات سیاسی وجهاد مسلحانه کناره رفته شده اند ، که در داخل ویا خارج از افغانستان بکارها ومصروفیت های نحوی مشغول اند .

بیشتر اینها کسانی اند که بخاطر پاکتی وسلامتی وجدان خود از آلودگی های مادی وسیاسی وهمچنان بخاطر جلوگیری از حگ ونفاق داخلی ویا علل دیگر گوشه گیری را برگزیده اند .

تبصره (۹)

- ۱- افراد شورای " قیادت اسلامی " موجود است .
  - ۲- برای تعیین افراد " شورای " اهل حل وعقد " بایست شورای " قیادت اسلامی " تشکیل جلسه دهد .
  - ۳- افراد شورای ملی اسلامی یا جرگه کبیر نیز بیکه عبارت از همان شورای راولپندی (یا معادل آن) قابل ایجاد است .
  - ۴- شورای کمیسیون اموریسیای نیز موجود هست منتها کسان دیگری که شرکت نداشتند به آن علاوه شود و بیا از تعداد آن کاسته شود .
  - ۵- شورای قوماندانها نیز بیکه به اساس تشکیل بیک فاعده وسیع بنیان گذاری شده است موجود است .
- مجموعه افق " نظام رهبری " مقدمه و پشتوانه حضور دولت اسلامی ودولت های اسلامی در افق آینده تارییح کشور عزیز ما خواهد بود .

اعلامیه مشترک شورای سرتاسری قوماندانهای جهادی افغانستان

یادداشت اداره:

شورای سرتاسری قوماندانهای جهادی مشتمل بر بیش از ۳۰ قوماندانان
از تاریخ اول تا چهارم سرطان ۱۳۶۹ در لوی ولسوالی خوست جلسه نموده و اعلامیه
مشترکی را به نشر سپرده اند، متن اعلامیه مذکور با نامهای قوماندانهای اشتراک
کننده که از مجله منبع الجهاد اقتباس شده است در ذیل تقدیم میگردد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به اساس فیصله قبلی شورای قوماندانان تاریخی
۱۷ ثور سال ۱۳۶۹ جلسه سرتاسری بتاريخ اول الی چهارم
سرطان سال ۱۳۶۹ بیش از صد قوماندانان از ۲۹ ولایت
افغانستان مربوط تمام تنظیمها در یک قسمت از لوی
ولسوالی خوست در ولایت پکتیا اجتماع نموده تمام آئی را
اتخاذ نمودند:

۱- کمیسونی توظیف گردند تا بر علاوه عملی نمودن تمام
اتخاذ شده ذیل زمینه را برای اشتراک همه قوماندانان
جهادی در یک شورای وسیع سرتاسری مساعد سازد.

الف: انسجام و هماهنگی فعالیتهای گسترده نظامی
جهت انهدام و سقوط رژیم ملحد تحمیلی روس در افغانستان.

ب: اتخاذ تدابیر مشترک بمنظور بهبود شرایط
امنیتی در مناطق تحت کنترل مجاهدین.

ج: اتخاذ تدابیر مؤثر و عملی برای حفظ روحیه
جهادی ملت مسلمان و مجاهدان افغانستان.

د: بوجود آوردن تشکیل اصلاحی مشترک برای برر-
سی شرعی قضایای ذات البینی مجاهدین داخل کشور.

۲- هر طرح و پلان بدون تفاهم رهبری جهادواراده مستقیم
ملت مسلمان در مورد حل قضیه افغانستان که جانگیری

سیاسی و جنبه تحمیلی داشته باشد، نزد قوماندانان جهادی،
سلب حق تعیین سرنوشت ملت مسلمان و مجاهدان تلقی شده
و مدخله مستقیم در امور داخلی کشور عزیزشمرده میشود.

شورا به صراحت اعلام میدارد که هدف از تشکیل این

شورا ایجاد فاصله بین کدر رهبری جهاد و قوماندانان جهادی
نبوده بلکه هر دو نمایندگان واقعی ملت مسلمان و جز
لایفک همدیگر میباشند.

ومن الله التوفیق

ذوات آتی اشتراک کنندگان شورای سرتاسری قوم-
اندانان جهاد افغانستان را تشکیل میدادند:

ولایت کابل:

مولوی صدیق الله، محمدجان، عبدالرزاق، عبدالستار.

زرگر، حاجی عبدالمنان حاجی عبدالرزاق مربوط حرکت

انقلاب اسلامی. - شیرناه، زلمی طوفان مربوط اتحاد

اسلامی. - عجب گل، دا کتر شا هرخ کران، خان محمد مربوط

مجاهد ملی اسلامی. - حاجی در محمد، عبدالحق، محمد حکم

ولسوال، خیر الله، مولوی خلال الدین مربوط حزب اسلامی

خالص. - ابوبکر خوشنود، عجب گل، سید مخدوم عطا الله مربوط

جبهه ملی نجانب. - تورن سیدیونس امیری مربوط نهفت

اسلامی. - محمدانور، شیرمحمد، محمودا براهیمی، نما بنده

تمکین، مشتاق احمد، نورگل، بسم الله، سید محمد

علوی مربوط جمعیت اسلامی.

ولایت ننکرها:

عبدالقدیر، محمد علم، نصر الله بریالی ارسلایی،

آصف، حاجی زمرک، اصیل (نما بنده) مولوی غفور) مربوط

حزب اسلامی خالص. - شاکل مربوط جبهه ملی نجات.

نامرخان (نما بنده) شمالی، طا هر مربوط جبهه ملی نجات.

مومن، محمد اسمعیل مربوط حرکت انقلاب اسلامی. - خیال نو،

ملاجان مربوط جمعیت اسلامی.

ولایت پکتیا :

مولوی جلال الدین حقانی، میت خان، حاجی اختر محمد، سردار، مولوی میرداد، حاجی شیرین جمال، مولوی حنیف الحسینی مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ محمد یعقوب، محمد نعیم مربوط جبهه ملی نجات۔ داود، تورن اسلام گل، مولوی پیر محمد روحانی، نظر محمد مربوط اتحاد اسلامی۔ مالی خان، خلیفه عبدالودود نقشبندی مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ بغداد گل، حاجی عبدالرحمن مربوط محاذ ملی اسلامی۔ نما بنده، رحمت الله واحدیار مربوط حرکت انقلاب اسلامی مولوی منصور۔ حاجی میرزا خان، ضابط عبدالحق، حاجی شیر محمد خان، مربوط جمعیت اسلامی۔ دگروال میر علم، ملک میر علم مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ پاچا، حضرت رحمن مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ ملک محمد زرین مربوط جبهه ملی نجات۔ احسان الله صافی مربوط محاذ ملی اسلامی۔ عبدالرؤف مربوط جما عت الدعوة،

ولایت کندهار :

خارنوال عبدالولی، قاری عبدالعزیز، محمد ربانی، محمد هاشم، مولوی صاحب حنیف، انجنیر حبیب الله مربوط محاذ ملی اسلامی۔ ملا شیرین، ملا محمد، صالح محمد (ملا ملک)، حیات خان، محمد اکبر، ملا فیض الله مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ قاری عبدالعزیز، ملا عبدالسلام راکتی، شیر محمد خان مربوط اتحاد اسلامی۔ عبدالرسول رضوانی، زمری، حاجی مختار مربوط حزب الله۔ سردار ملک مربوط جبهه ملی نجات۔ غلام حیدر مربوط شورای اتفاق۔ سید عبدالحمید مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ ملا سید محمد، مولوی اختر محمد آغا مربوط جمعیت اسلامی۔

ولایت غزنی :

سردار مربوط شورای اتفاق۔ محب الله مؤذن مر بوط محاذ ملی اسلامی۔ شیرخان، خلیل الله هوتک، محمد کریم مربوط جمعیت اسلامی۔ خیال محمد حسینی، ملا فیض الحق، قاری بابا مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ بلاغی مربوط پاسداران۔ حاجی عبدالسلام، غلام مصطفی وردک مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ حاجی عبدالعزیز، حاجی غلام سرور سیاه زمند مربوط حزب اسلامی حکمتیار۔ امیر محمد سرچنگ، مولوی نیک محمد توکل مربوط اتحاد اسلامی۔ سید واحد، سید سلیم حیدری مربوط نیروی اسلامی۔ حاجی فاروق مربوط جبهه ملی نجات،

ولایت جوزجان :

سید جعفر مربوط جمعیت اسلامی۔ دستگیر، محمد ضمیر مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ خیر محمد مربوط محاذ ملی اسلامی۔ حیات محمد مربوط اتحاد اسلامی۔ پنچی بای

مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ عبد الجبار مربوط جبهه ملی نجات،

ولایت لغمان :

حضرت علی، محمد ابراهیم جگرن مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ شیر محمد مربوط اتحاد اسلامی۔ شریفی مربوط محاذ ملی اسلامی،

ولایت وردک :

مولوی عبدالقیوم، محمد موسی هوتک، ملا محمد صدیق تورن عبدالودود مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ نما بنده، حاجی عبدال مربوط سازمان نصر۔ سید جمال حسینی، عطاء محمد مربوط محاذ ملی اسلامی۔ مولوی محمود، محمد امین وردک، محمد عزیز مربوط حزب اسلامی مولوی خالص۔ مولوی محمد شیرین شجاعت مربوط جمعیت اسلامی۔ قناری عبدالرحیم رحیمی مربوط اتحاد اسلامی۔ عبداللطیف، حاجی سلطان مربوط شورای اتفاق۔ سید عمر وردک مربوط جبهه ملی نجات،

ولایت پکتیکا :

محمد قسیم، مولاجان، مولوی میرخان پهلوان، مولوی عبدالصمان، مولوی تاج محمد، نبیا ز محمد، مولوی ارسلا رحمانی، اختر محمد مربوط اتحاد اسلامی۔ محمد رفیق، خان میر مربوط محاذ ملی اسلامی۔ مولوی طوطی محمد، مولوی میراجان کردی، مولوی میرزا علی، سمیع الله، مولوی عبدالباری مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ عبدالرحیم مربوط جمعیت اسلامی۔ مولوی فرید مربوط حرکت انقلاب اسلامی مولوی منصور۔ آدم خان مربوط جبهه ملی نجات۔ حاجی ابراهیم جان، امین، مولوی بیختر جان، سردار، مولوی محمد حسن، مولوی صالح محمد مربوط حزب اسلامی مولوی خالص،

ولایت هرات :

غلام قادر محسنی مربوط نهضت اسلامی۔ تورن غلام محمد نظری مربوط حزب الله۔ حاجی محمدرضا شیراز مربوط حزب اسلامی مولوی خالص،

ولایت هلمند :

عبد الجبار صدیقی، عبدالولی مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ مولوی عبدالحکیم مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ محمد حنیف مربوط شورای اتفاق۔ عطاء محمد، عبدالسلام مربوط جمعیت اسلامی۔ محمد یونس مربوط محاذ ملی اسلامی،

ولایت بغلان :

مدیر شرف، نما بنده، مولوی محمد قل، عبدالحقیق مربوط حزب اسلامی۔ مولوی نور محمد، محمد عمر مربوط حرکت انقلاب اسلامی۔ ولی محمد مربوط اتحاد اسلامی،

ولایت بلخ :

نور محمد، محمد نظر، خیال محمد، میریت لودین مر - بوط جبهه ملی نجات - مولوی محمد جمعه مربوط اتحاد اسلامی - اسد خان، محمد عثمان، مولوی عبدالجبار مربوط حرکت انقلاب اسلامی - اختر محمد مربوط محاذ ملی اسلامی - ابودر مربوط نصر - نماینده ضمیر خان مربوط حزب اسلامی مولوی خالص .

ولایت لوگر :

مولوی صاحب چرخ، حسین خیل، عبدالوکیل آخندزاده، انجنیر اسدالله فلاح، مولوی میر غلام، ملا محمدیونس، محمد انس مربوط جبهه ملی نجات - حاجی ناصر خان، مولوی حمید خان، ملا گل احمد مربوط اتحاد اسلامی - ملا جان، بهرام جان مربوط محاذ ملی اسلامی - نعیم صاحبزاده مربوط حزب اسلامی - ملک اندر مربوط جمعیت اسلامی - حاجی عبدالاحمد مربوط حرکت انقلاب اسلامی .

ولایت بادغیس :

ضیاء الدین، محمد علی، جلال الدین مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - ملا ساعت مربوط جبهه ملی نجات - عبدالرحمن مربوط حرکت انقلاب اسلامی .

ولایت قاریاب :

قاری محمد صدیق، محمد اسلم، حاجی امان الله مربوط جبهه ملی نجات - محمد کریم، سید اکبر مربوط جمعیت اسلامی - جوغان بای مربوط محاذ ملی اسلامی - نماینده مولوی امان الله مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - عبدالرحمن، ملا عبدالوهاب مربوط حرکت انقلاب اسلامی .

ولایت زابل :

حاجی بارش، ناک، حاجی سهراب، عبدالباری مربوط اتحاد اسلامی - مولوی نصرالله، سلام خان، مولوی نورالله مربوط محاذ ملی اسلامی - داود مربوط جمعیت اسلامی - سپین مربوط جبهه ملی نجات - غیاث الحق مربوط حزب اسلامی - نورالله مربوط حرکت انقلاب اسلامی - مولوی عبیدالله مربوط حزب اسلامی مولوی خالص .

ولایت فراه :

انجنیر عبدالحي، خیر محمد مربوط حرکت انقلاب اسلامی - حاجی عبدالخالق مربوط حزب اسلامی مولوی خالص .

ولایت نیمروز :

عبدالغنی مربوط حزب اسلامی مولوی خالص .

ولایت بامیان :

حاجی علی احمد، استاد محقق مربوط شورای اتفاق - نماینده مولوی شمشاد مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - طوطی محمد مربوط حزب اسلامی حکمتیار - حاجی رضا خیل مربوط اتحاد اسلامی - مولوی بسم الله احدی مربوط حرکت انقلاب اسلامی - صفت الله نماینده عبدالغفور، نماینده ملا روزی مربوط حرکت اسلامی - رجب مربوط جبهه ملی نجات - احسانی مربوط سپاه - رحیم الله مربوط جمعیت اسلامی .

ولایت سمنگان :

برید جنرال سید حسن رئیس شورای اتفاق، طالب - قریه دار، حاجی صفر مربوط شورای اتفاق - عبدالقدوس محمد الله نماینده محمد اسلام مربوط حرکت انقلاب اسلامی - مولوی عبدالشیر مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - بایسن مربوط جبهه ملی نجات - عنایت الله، جیلانی، غاء گل خان مربوط جمعیت اسلامی - ملا عبدالرزاق، مولوی محمد نسبی احمدی، مولوی صاحب د مربوط حرکت انقلاب اسلامی - حیات الله مربوط اتحاد اسلامی - اکرم مربوط مربوط محاذ ملی اسلامی - عبدالمناف مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - بایه ابراهیم مربوط شورای اتفاق .

ولایت کاپیسا :

مولوی عبدالحکیم مربوط حرکت انقلاب اسلامی - عبدالهادی مربوط جمعیت اسلامی - حاجی آغا مربوط اتحاد اسلامی - قاضی امان الله مربوط جبهه ملی نجات .

ولایت ارزگان :

مولوی عصمت الله مربوط حزب اسلامی خالص - حاجی نور محمد مربوط حزب الله - ملا محمد زبی مربوط حرکت انقلاب اسلامی - امان الله مربوط شورای اتفاق - سید نادر مربوط نیرو - ملا بصیر، علی محمد، ویس الدین مربوط حزب اسلامی مولوی خالص - فضل کریم مربوط جبهه ملی نجات - احمدقل مربوط محاذ ملی اسلامی - غلام صدیق مربوط حرکت انقلاب اسلامی .

ولایت بدخشان :

نماینده عبدالرشد مربوط حزب اسلامی مولوی خالص .

ولایت تخار :

سحر گل مربوط حرکت انقلاب اسلامی .

بازۀ مسافرت نجیب به فرانسه احساسات ملیونها

افغان را جریحه دار ساخت

(حکومت مؤقت)

یا دداشت اداره :

حکومت مؤقت اسلامی افغانستان نسبت دادن اجازه مسافرت نجیب به فرانسه توسط مقامات آنکشور جهت اشتراک در کنفرانس کشورهای عقبمانده، احتجاج نموده و درین رابطه اعلامیه ایرا به نشر سپرده است که متن آن همراه با جواب سفارت فرانسه در اسلامآباد ذیل تقدیم میگردد. این متن در جریده صبح پیروزی مورخ ۱۴ سنبله نیز به نشر رسیده است.

که این تلاش های تبلیغاتی جزء پلان و نوطه روسها برای بدست آوردن موفقیت سیاسی بعد از شکست نظامی میباشد کمک ماها نه بیش از سه صد ملیون دالر به رژیم کابل جزء دیگر آن نوطه است.

در اخیر اعلامیه نظامی حکومت مؤقت اسلامی افغانستان ابراز امیدواری گردیده که حکومت فرانسه اجازه بازدید زبیریس را به نجیب ندهد اما اگر حکومت فرانسه چنین اجازه را بدهد میداست مردم فرانسه با اعتراض و احتجاج قوی حکومت را مجبور سازند تصمیم خود را فسخ کند. لازم به یاد آوریست که سفارت فرانسه در اسلامآباد بعد از دریافت اعلامیه حکومت مؤقت اسلامی افغانستان جوابی به ریاست خبررسانی وزارت دعوت و ارشاد ارسال داشت که ترجمه آن در ذیل تقدیم میگردد:

سفارت فرانسه در اسلامآباد بخاطر دریافت اعلامیه رسمی حکومت مؤقت اسلامی افغانستان راجع به شرکت نجیب در کنفرانس کشورهای عقب افتاده سازمان ملل ارزیابست خبررسانی آن حکومت (میدیا) تشکر مینماید.

با عرض تأسف ازینکه نظریات ابراز شده در اعلامیه فوق الذکر تضاد واقعی حوادث را بطور دقیق منعکس نمی سازد این سفارت اکنون اعلامیه مطبوعاتی خویش را در آن مورد به میدیا تقدیم میکند:

" با توجه به دومین کنفرانس سازمان ملل راجع به کشورهای عقب مانده که قرار است از تاریخ ۳ تا ۱۴

نطاق رسمی حکومت مؤقت اسلامی افغانستان طی اعلامیه ای مراتب احتجاج و انزجار را این حکومت را از اجازه حکومت فرانسه برای مسافرت نجیب به آن کشور ابسراز داشته است.

در اعلامیه ای که قبل از شروع مسافرت نجیب به نشر رسیده آمده است که درین اواخر بعضی از گزارشهای مطبوعاتی حاکی از آنست که حداکثر نجیب رئیس حکومت دست نداشتند کابل برای شرکت در کنفرانس تحت نظر ملل متحد بفرانسه سفر می نماید، امیدواریم این خبر واقعیت نداشته باشد چه حکومت فرانسه با زنبودن دوباره سفارت خود در کابل احساسات ملیون ها افغان را جریحه دار ساخته و اجازه دادن به نجیب برای مسافرت به پاریس نمک تازه ای به آن زخم خواهد پاشید.

نجیب که به "قصاب کابل" شهرت دارد بطور مستقیم مسئول قتل و شکنجه ها هزار افغان بیگناه بوده و بطور غیر مستقیم مسئول کشتار بیش از یک و نیم ملیون انسان و تمام بدبختی هایست که ملت افغان در طول دو ازده سال گذشته به آن مبتلا بوده اند.

اعلامیه می افزاید که مردم فرانسه از ابتدای تجاوز روس به افغانستان حمایت قوی از قضیه افغانستان نشان داده و ما امیدواریم این حمایت شان از قضیه بمرحوق و عادلانه ما تا پایان ادا میاید، اطمینان داریم که ملت فرانسه قریب تبلیغات روس را که میخواهد نجیب را به حیث رهبر قانونی و مرد صلح جلوه دهد نخورده و میداند

بلکه توسط خود منشی سازمان ملل، دعوت میشوند، دلیل ارسال دعوتها از طرف مراکز ملل متحد به رژیم کابل آنست که چوکی افغانستان در مجمع عمومی ملل متحد را در اختیار دارد.

"کنفرانس مذکور در دفتر مرکزی یونسکو که سازمان بین المللی مستقر در پاریس و متعلق به سیستم مؤسسه ملل متحد میباشد، تشکیل جلسه خواهد داد.

سپتمبر در پاریس برگزار گردد، نکات ذیل را بنا بر نظر دورانت :

"کنفرانس مذکور که به منظور بررسی مشکلات اقتصادی آن کشورها تشکیل جلسه میدهد، توسط سازمان ملل و ریپرتر (کنفرانس تجارت و رفی سازمان ملل) برگزار گردیده و تمام ۱۵۹ عضو سازمان ملل در آن شرکت خواهند کرد. " تمام دولتهای عضو، توسط مقامات فرانسه

دولت اسلامی افغانستان تهدید علیه سرزمین عربستان سعودی را تجاوز بر حریم اسلام میدانند

یادداشت اداره :

ریاست دولت اسلامی افغانستان طی ابلاغیه ای تجاوز نظامی عراق برخاک کویت و تمرکز قوای عراقی در سرحدات عربستان سعودی را تفسیح نموده که متن آن در ذیل تقدیم میگردد، این متن در جریده ۶ صبح پیروزی مورخ ۲۱ اسدبجواب رسیده است.

دولت اسلامی افغانستان هر گونه تهدید علیه خاک عربستان سعودی را تجاوز بر حریم پاک اسلام میدانند و حفظ سلامت خاک عربستان سعودی را فریضه هر دولت و هر فرد مسلمان دانسته و از آن حمایت میکند.

مجاهدین ملت مسلمان افغانستان با همه قدرت و توانایی خود حاضر اند از ماکن مقدسه و قبلیه مسلمانان دفاع نمایند.

صیغ الله محددی رئیس دولت اسلامی افغانستان

دولت اسلامی افغانستان عقیده دارد که عراق اختلاف و مخالفتی بنا کویت داشت لازم بود آنرا از طریق مشورت و صلحت با بعضی کشورهای اسلامی حل منمود.

همچنان دولت اسلامی افغانستان تمرکز تعداد قابل ملاحظه قوای عراقی در امتداد مرزها سرزمین دولت پادشاهی عربستان سعودی را تفسیح نموده، خاطر نشان مینماید که همچونجا وزات مسالک همسایه بخصوص مسالک اسلامی علیه یکدیگر خلاف همه ارزشها و اصول اسلامی بوده و هیچگاه برای هیچ ملتی قابل تحمل نمیباشد.

در حالیکه ما هرگونه توسعه طلبی، تجاوزات و اشغالگری ها را در هر کجا و به هر نحوی که باشد، تفسیح نمی - مائیم. تعرض نظامی و تجاوزات غیرعادلانه، آشکار و خلاف اصول و موازین اسلامی و بین المللی دانسته آنرا جداً محکوم و تفسیح مینمائیم.

همچنان دولت اسلامی افغانستان این اقدام و قتل مردم مسلمان و بی گناه کشور کویت را که هر فرد مسلمان و انسان واقعیست آن مخالف است امری خلاف همه اصول اسلامی و انسانی میدانند.

حکومت موقت سکوت مسلمانان در برابر اشغال کویت را تقبیح مینماید

یادداشت اداره:

حکومت موقت اسلامی افغانستان تصمیم عراق برای ضم کویت به خاک عراق را محکوم نموده و اعلامیه ای را با این مناسبت صادر نموده است که متن آن در ذیل تقدیم میگردد. این متن از جریده "صبح پیروزی" مورخ ۲۱ اسد اقتباس گردیده است.

تصمیم نظامی عراق مبتنی بر ضم کشور کویت با عراق جنایت دیگریست که بر جنایت اولی شان افزود میگردد. یکجا شدن کویت با دیگران به مردم مسلمان کویت ارتباط دارد نه به مزدوران و اجنت های بعثی. سکوت مسلمانان در برابر این پدیده و این حادثه خلاف روحیه اخوت و مروت است.

افسوس به حال مسلمانان دنیا که برادران شان از طرف دیوبعثی بلعیده میشوند و اینها حیثیت تمامت را به خود گرفته اند. ما در حالیکه از هر نوع تصمیم مسلمانان جهان در برابر تجاوز و تهاجم نظامی عراق، عملانیستیم و اوجمایه میکنیم، به همه مسلمانان یکبار دیگر اعلام میداریم که بهر است

خودشان به یک تصمیم قاطع برسند تا ضرورت به مداخله و کمک دیگران نباشد و در عین زمان اعلان میداریم که ما برای دفاع از حرمین شریفین به هر قیمتی که شما ملاحظه فرمائید ما را در کنار خودتان داریم. عیدرت الرسول " صاف " صدراعظم حکومت موقت اسلامی افغانستان

متن راپور سالانه سازمان عفو بین المللی درباره افغانستان

هزاران اسیر سیاسی بشمول برخی از زندانیان وجدان در زندان بصر میبرند، طبق اطلاعات واصله شکنجه و آزار زندانیان خصوصاً در جریان استنطاق ادامه داشته است. هر چند نسبت به سالهای گذشته در سطح پائینتری قرار داشته است. با وجود خروج کامل قشون شوروی در ماه فبروری مبارزه بین قوای حکومتی و گروه های مسلح مخالف یعنی مجاهدین ادامه داشت، از یک

جانب شوروی اسلحه ها به حکومت کابل فراهم میگردد و از جانب دیگر امریکا و پاکستان به مجاهدین سلاح های مورد نیاز تهیه مینمودند. لذا بعزت جنک و هرج و مرج اجتماعی، جمع آوری و تصدیق اطلاعات درباره تخطی های حقوق بشر کار می بود پس مشکل در ماه فبروری مقامات زندان بلجریخی در کابل گفتند که در زندان مذکور ۲۱۶۵ نفر محبوس وجود دارد و دولتی اطلاع دقیق درباره زندانیان

وجدان فقط در چند مورد دست آمد. مولوی عبدالروف لوگری امام مسجد وزیراکیخان در کابل را در ماه مارچ بحرم تبلیغ اسلامی در مسجد در حضور بریدند تحت اللہ توقیف نمودند. طبق اطلاع واصله میرده یک سفر فارسی را که بظاهرا اشاره به سوی نجیب بود، خواند مفهومی شعر این بود که " چون برای خالق خود خدمتی انجام ندادی نمیتوانی خدمتی را برای مخلوق انجام بدهی " وی در ضمن

خطایه خود مردم را به تشدد و خشونت برینتگیخت وی را در بیان سال از زندان پل چرخي آزاد نمودند .
امین یوسفزی همیگی از زندان - بیان احتمالی وجدان بوده که کمان میرو دهنوز هم در زندان است . طبق اطلاع نامبرده را در ماه جنوری ۱۹۸۶ در میدان هوای کابل ازین سبب دستگیر نمودند که حا مل یک قطعه عکس برادر مجاهدش بود ، بر علیه او تـهـ اتمها می وارد نمودند و نه او را محکمـ کردند .

در بارهٔ دوزندانی وجدان دیگر یعنی سید عبدالصمد و محمد نذیر هیچگونه خبر تازه ای بدست نیامده است . ایشان دو نفر افغان بوده و در ماه جنوری ۱۹۸۸ بغداد از آنکه به همراهی الین لیکو یک ژورنالیست فرانسوی بطور غیر مجاز وارد افغانستان گردیدند ، بجرم جاسوسی محاکمه شدند . (رجوع شود به راپور سا زمان عفوبین المللی) . آنها به ۱۶ سال حبس محکوم شدند و کمان میرو د که در زندان پلچرخي باشند .

داکتر محمد یونس اکبری محمص فزیک نیروی اتمی که در سال ۱۹۸۴ محکوم به اعدام شده بود نیز اعلیاً در زندان پلچرخي میباشند که در بارهٔ احوال وی خبر موثقی در دست نیست . در ماه جنوری اطلاع یافتیم که هفت عضو افغان ملت حزب سوسیال دموکرات افغان که در سال ۱۹۸۲ محسوس گردیده بودند ، در سال ۱۹۸۸ آزاد شدند (رجوع شود به گزارش سازمان عفو بین المللی) .

در بارهٔ شکنجه و آزار زندان بیان مخصوصاً در جریان استتقاق توسط بولیسی امینی و منصفان نظامی

کماکان اطلاعاتی میرسد دریک مورد یک نفر مجاهد که در جریان یک زد و خورد در قریهٔ ده سبزکا بل در ماه جنوری دستگیر شده بود ، در ماه می پس از آنکه فرار اطلاع نوارن ذهنی خود را در اثر شکنجه زدست داد ، آزاد گردید و زمانی که در ماه جولایی دریک شفاخانهٔ روانشناسی درپاکستان مورد معالجهٔ روانی قرار گرفت هنوز هم به اختلال ذهنی مبتلا بود .

در بارهٔ افرادیکه فرار را اطلاع در سالیان گذشته در دوران دستگیری "مفقودا لائر" شدند ، ما سند صیاء الحق که در اوایل ۱۹۸۳ "مفقود" شده بود ، گزارش تازه ای نرسیده است . (رجوع شود به گزارش سا زمان عفوبین المللی در سال ۱۹۸۹) .

طبق اطلاع ، مجاهدین در مناطقی که تحت کنترول مؤثر خود دارند - سربازان اسیر حکومتی و افراد ملکی را بدون محاکمه اعدام نمودند . دریک مورد یک گروه مجاهدین شامل دا وطلبان عرب تعداد غیر مشخص سربازان حکومتی و اولاً ۲ تن از افراد غیر مسلح ملکی را در بارهٔ ریح های ۱۳ و ۱۴ صوری بعد از صرف قریهٔ کهنه ده و لسوالی شیوهٔ ولایت ننگرها رسید رنگ اعدام نمودند . در ماه های مارچ و اپریل بطوریکه در بارهٔ نکاران خرمسده شد ، گروههای مجاهدین خلال آنها در محاصره نموده و سر - بازان حکومتی را بعد از آنکه تسلیم شده بودند ، بصر کلوله کشیدند .

در ماه مارچ سازمان عفو بین المللی از رژیم افغانستان و رعمای هفت گروه مجاهدین معیم پشاور درپاکستان درخواست نمود که بخاطر

تأمین و حفاظت کامل حقوق اساسی بشر در مورد کلیه زندانیان و افراد غیر محارب طرفین درگیر جنگ اقدامات ممکنه را بعمل آورند . این سازمان

از دولتهای شوروی ، امریکا و پاکستان نیز درخواست نمود که از اشرافیت خود در احزاب عمدهٔ درگیر مناقشه استغاده نموده ، رعایت حقوق بشر را تأمین کنند . سه تنظیم مجاهدین که عبارتند از محاذ ملی اسلامی افغانستان برهبری سید احمد کیلانی ، جمعیت اسلامی افغانستان برهبری برهان الدین ربانی و جبهه ملی تحت افغانستان برهبری صبغت الله مجددی در پاسخ این درخواست اظهار داشتند که احزاب ایشان با زندانیان رفتار انسانی دارند و در آینده نیز همینطور رفتار خواهند نمود . وزارت خارجهٔ پاکستان به جواب درخواست مذکور به نقش دولت پاکستان در مورد ترتیبات دیدار کمیتهٔ بین المللی صلیب احمر با اسرای جنگ تحت کنترول گروههای مجاهدین در افغانستان اشاره نمود و افزود که در زمینهٔ ترسیب دادن ملاقاتها بین نیروی و مجاهدین بمنظور مبارزهٔ اسرای جنگ نیز معاضدت کرده است .

در این سال سازمان عفو بین المللی مکرراً به مقامات رژیم افغانستان نامههایی نوشته و خواهان آزادی مولوی عبدالروف لوگری شد و ضمناً خواستار معلومات در بارهٔ امین یوسفزی ، سید عبدالصمد ، محمد نذیر ، محمد یونس اکبری و صیاء الحق گردیده است . در ماه نوامبر مقامات مذکور به سازمان مذکور اطلاع دادند که مولوی لوگری را آزاد نموده اند .

اعمال مجده

- گزارش دومین سیمینار شورای ثقافتی جهاد افغانستان
 ۳۳ "نظام قضایی و عدلی در جامعه آینده افغانستان"
- مصوبه دومین سیمینار انجمن استادان پوهنتونهای
 ۵۱ افغانستان درباره تعلیمات عالی
- گزارشی از کنفرانس علمی مرکز ثقافت و دعوت اسلامی در
 ۵۶ پشاور
- مباحثه با متخصصین زراعت در مورد احیای مجدد این سکتور.
 ۵۸
- فهرست و آدرس مؤسسات امدادکننده به افغانها در نقاط
 ۷۰ مختلف پشاور
- فهرست و آدرس مؤسسات کمک دهنده به افغانها واقع
 ۷۴ حیات آباد
- دستور متفقه جدید نوشتن پشتو
 ۷۷

سیمینار دوم شورای ثقافتی جهاد افغانستان بهنمودهایی برای سیستم قضایی آینده کشور

یادداشت اداره :

دومین سیمینار را سال شورای ثقافتی جهاد افغانستان در اسلام آباد از تاریخ ۱۳ - ۱۶ جوزای سال ۱۳۶۹ با شتراک بیش از ۳۰ نفر از علماء و دانشمندان افغانی تحت عنوان "مطالعه نظام قضایی و عدلی درجا معه آینده افغانستان" دایر گردید. درین سیمینار که تحت ریاست حبیب الله غالب دایر شده بود جوانب مختلف امور قضایی در افغانستان فردا که مطابق اراده ملت مسلمان ما رژیم اسلامی در آن تشکیل میگردد تحت غور و بررسی قرار گرفت و برای رفع خلاهایی که ممکن است در همین زمینه بوجود آید پیشنهادهای دو مباحث مهمی بعمل آمد که ما فشرده آنرا در ذیل تقدیم میداریم. علمای محترمی که درین سیمینار رمضان شائرا ارائه کرده اند به ترتیب ارائه مینمایند عبارتند از :

- (۱) عبدالاحد عسرتی سابق عضو نقابین وزارت عدلیه، (۲) شاه محمود خرد سابق عضو تحریرات وزارت عدلیه فعلاً مدیر اکادمی علوم جمعیت اسلامی افغانستان، (۳) عبدالغفور روان فرهادی قبل از کودتای محمد داود بغیر افغانستان دربار ریوس، فعلاً استاد در ریوهنتون برکلی کلیفورنیا ای امریکا، (۴) محمد علم فیض زاد سابق وکیل در ولسی جرگه فعلاً مقیم اسلام آباد، (۵) عبدالملک جوهر صدیقی سابق رئیس محاکم کابل فعلاً مقیم پاکستان، (۶) سید حکیم کمال سینواری سابق رئیس اداره عالی اوقاف فعلاً رئیس اداری وزارت حج و اوقاف، (۷) محمد کریم مجاهد سابق رئیس تحریرات و مراقبت قضاء در وزارت عدلیه فعلاً رئیس تألیف و ترجمه در وزارت دعوت و ارشاد، (۸) صباح الدین کتکی سابق وزیر اطلاعات و کلمنور فعلاً عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، (۹) مولوی محمود در سوال سابق عضو علمی ریاست مدارس دینی وزارت تعلیم و تربیه فعلاً عضو مسلکی شورای ثقافتی جهاد افغانستان، (۱۰) داکتر فضل الرحمن سابق مدرس در مدرسه نجم المدارس فعلاً استاد شرعیات ریوهنتون ملک فیصل، (۱۱) مولوی نظام الدین نافع سابق مدرس در مدرسه جامع هرات فعلاً عضو مسلکی شورای ثقافتی جهاد افغانستان، (۱۲) بهاء الدین بها سابق رئیس دیوان تجارت سیره محکمه فعلاً مشاور قضایی محاذ ملی اسلامی افغانستان، (۱۳) شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان، (۱۴) محمد صدیق راشد سلجوقی سابق آمر بخش دینی ریاست تألیف و ترجمه، وزارت تعلیم و تربیه فعلاً عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، (۱۵) محمد موسی انصاری سابق عضو سیره محکمه و رئیس دیوان تجارت فعلاً مقیم امریکا، (۱۶) حبیب الله غالب سابق ناظم لوی خار نوال فعلاً رئیس تقنین در وزارت عدلیه حکومت موقت و عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، (۱۷) فضل من الله فضلی سابق مدیر محله "پیام حق" فعلاً مشاور وزارت داخله، (۱۸) جنرال محمد ایوب اصیل منحصص تحقیقات جنایی فعلاً رئیس کمیته فرهنگی محاذ ملی اسلامی افغانستان، (۱۹) محمد عمر سیرکزی سابق مدیر عمومی استخدام سیره محکمه فعلاً عضو شورای اجرائیه محاذ ملی اسلامی افغانستان، (۲۰) محمد زمان مرمل عضو شورای اجرائیه حزب اسلامی افغانستان (حکمتیار).

بیانیه های افتتاحیه

حبیب الله غالب

فته و درین سیمینار شتراک ورزیده اند اظهار سپاسگزاری نموده بعداً به بیانیه خویش چنین ادامه داد :

بهمه معلوم است که ملت مجاهد افغانستان با ایستادگی و فداکاری بیمثال و دادن قربانی و شهدای بیشمار رویش صریحاً سال تجا و زبردین، عزت، شرف، ناموس و خاک و میهن اسلامی شان

ابتداءً بحیث رئیس مجلس از تمام دانشمندان و علمایی که دعوت شورای ثقافتی جهاد افغانستان را پذیرد.

موفقیت کم نظری را بدست آوردند و دشمن غدار و منحساز را از کشور خویش بیرون راندند و با این شهادت و فداکاری سر مشق و پیشرو آزادبخواهی و شکستن غل و زنجیر استعمار برای همه ملل دنیا و باسی درهم کوبیدن و فروریختن بنیان کمونیزم در سرنا سر جهان شدند. و اینک با اثبات حقا نیست و جاودانگی عقیده اسلامی که یگانگی و وسیله و سلاح کوبنده و خورد کننده این دواستعمار مشرق و با این ایدیا لوزی تخیلی بوده راه را برای تطبیق شریعت اسلامی در تمام مباحثات و نواحی حیات فردی و اجتماعی جامعه افغانستان و همه جوامع اسلامی که از شاهراه مستقیم شریعت بدور مانده اند بحیث یگانگی نه نظام پیشینا و نظام صالح و غیر قابل انکار با زکرده است و همه یقین دارند که آخر این ملت جز با آنچه صدر آن اصلاح شده بود اصلاح پذیر نمیباشد یگانگی نه نظام میگوید میتواند ریشه های آن در اعماق زمین فرورفته و شاخه های آن گران تا کران آسمان را فرا گیرد نظام اسلامی است. ما همه امیدواریم که آن نظام فطری و انسانی در حیات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه آئینده افغانستان بطور همه جانبه حکمفرما باشد. و ازینکه این نظام در تحت سلطه حکومت های گذشته از دیر زمانی بصورت عام و تمام بدون تجزیه تطبیق نشده و جوامع اسلامی دیگری نیز نمونه کامل شامل آنرا در عمل پیاده نکرده اند. صلاحیت و جامعیت و قابلیت تطبیق آن درین عصر و زمان از نظر برخی مورد سوال قرار گرفته است. از آنرو شورای ثقافتی جهاد افغانستان خواست تا پهلوهایی مختلف آن نظام کامل و شامل و جامع و غیر قابل تغییر و غیر قابل تجزیه را طی سیمینا رهایی ارزیابی نموده، صلاحیت و برتری آنرا در قضا و نظام های امروزی طی مناقشات علمی و به شهادت تاریخ و نصوص قاطع اسلامی بر ملا ساخته بایست که چنین اشخاصیکه بنا بر عدم مطالعه دقیق و عمیق اسلامی و با بنا بر نبودن مثالهای زنده ای از تطبیق کامل نظام اسلامی در کشورهای مسلمان و با بر اساس مقایسه و مقارنه کلی بین نظامهای غیر اسلامی که همیشه در معرض تغییر و تعدیل قرار دارند و نسبت کمبود بضاعت فواعد و اساسات جامع و کلی از قافله تمدن شهری و انکشاف و پیشرفتهای علوم و تکنالوژی و ارتقای سطح ذهنی و دانش انسانی در هر عصر و زمان بعقب میمانند پاسخ علمی ارائه نماید.

شریعت اسلامی مجموعه ای از احکام و اوامر اعتقادی و عملی است که بمنظور اصلاح عقل بشری از طریق عقیده و ایمان و روح و نفس انسانی از طریق ممارست عبادات فردی و اصلاح حیات اجتماعی از طریق تطبیق نظام حقوقی و قضایی جامعه تحقق یافته است.

و همین اهداف سه گانه است که به اسلام مفهوم دین و دولت را میبخشد و از سایر شریای و قوانین و نظام

های بشری امتیاز میدهد. باید گفت که نظام حقوقی و قضایی شامل بخشهای حقوق خصوصی: مشکل از حقوق مدنی و جزایی و حقوق عمومی: مشکل از قسم داخلی مشتمل بر حقوق اساسی، حقوق اداری و حقوق مالی، و قسم خارجی مشتمل بر حقوق بین الملل دولتی میباشد. که موضوع مورد بحث این سیمینا را بخش حقوق خصوصی تشکیل میدهد.

قاضی محمد امین وقاد

من هنگام افتتاح این سیمینا را از شما و کلاما علمی با در نظر داشت مغمضای عصر و زمان میخواهم در باره آن با آنرو ضرورت چنین سیمینا رها برای جامعه آئینده افغانستان صحبت نمایم.

الحمد لله ما و شما همه اهل ایمان، اهل اسلام و اهل هجر و اهل جهاد، اهل قرآن و اهل دین میباشیم. لذا موضوعات ما، نظریات ما، تحلیلات و بررسی و با لاجرم قصاصات ما همه باید اصول اسلام و قرآن استوار باشد. اسلام است که بنا عزت داده و ایمان است که بر ما قوت بخشیده است. در دنیای امروزی چنان جوامعی وجود دارند که صاحب افتخارات و امتیازات میباشند و اطلاق پیشرفت با آنها مشهود، در تحسین و صنعت مهارت دارند و در طریق اقتصاد و تجارت بینکار میباشند، مگر کاری را که این جوامع تصور امکان آنرا نمی نمودند و آنرا غیر ممکن میسر میدیدند جامعه اهل ایمان که از امتیازات و افتخارات آنها بی بهره میباشند، صورت گرفت. این قدرت اسلام و ایمان است که بر معرفت، دیانت و همت استوار میباشند، لذا این جامعه این استقامت و قدرت را دارند که کارهای دیگری را برای جامعه آئینده افغانستان انجام دهد. ما چیز دیگری اینک نیروی ایمان در دلهای ما نبودند استیم، چیز دیگری نداشتیم جز اینکه یک ارتباط معنوی و فکری با مبداء وحی داشتیم، آنچه را که جامعه اسلامی افغانستان یا خود داشت، جوامع دیگر از آن بی بهره بودند. درین سیمینا برادرها بنویسند خود مطالب خود را ارائه خواهند نمود و شنوندگان و اشتراک کنندگان از آن استفاده خواهند کرد. موضوعیکه به وسیله یک شخص در مراجع و کتب مختلف تدقیق میشود یا آنچه موضوع در یک مجمع از علماء و دانشمندان تدقیق میشود فرق خواهد داشت. بهمان موضوع تحقیق شده یکبار دیگر غور و تعمق صورت میگیرد و با زجا معه تقدیم میگردد. موضوع بحث این سیمینا را تحقیق درباره نظام قضایی و عدلی در جامعه آئینده افغانستان میباشد. این یک موضوع بسیار مهم است. من در اینجا سؤالی مطرح مینمایم که آیا قضاء و عدلیه ما در گذشته نظام اسلامی نداشت؟ یا ما قضایای مسلمان و علمای دین نداشتیم؟ چرا نداشتیم، ما همه

مضمون

عبدالاحد عشرتی

"فلسفه قانونگذاری در اسلام" عنوان مقاله - مسووط تحقیقی محترم عبدالاحد عشرتی بود که آنرا بصورت خلاصه ارائه نمود. فلسفه قانونگذاری، تعریف قانون، سیرتاریخی قانونگذاری، مدرسه رواقیون، فقهیای روم، فلسفه قانون در قرون وسطی، فلسفه قانون در عصر نهضت، مدرسه های معاصر قانونی در ایتالیا، فرانسه، انگلستان، اطریش، آلمان، اسپانیه، پرتگال، دنمارک، امریکای لاتین، و قانون استبدادی غیر تحریری کمونیزم در اتحاد شوروی و بلاک شرق از جمله مسایلی است که مورد بررسی و تحقیق قرار میگیرد، و بعداً شخصیت قانونگذار روسو سابق قانون و قانونگذاری را در اسلام زیر بحث میگیرد. مسایلی و اهداف شریعت را بیان میدارد منابع قوانین را روشن میسازد و نظام اهل حل و عقد را معرفی میسازد.

مقاله سیر قانونگذاری در اسلام را مراحل تشریحی را به شش قسمت تقسیم مینماید: مرحله اول دور زندگانی حضرت محمد، صلی الله علیه وسلم، که تشریح الهی در آن پایان میرسد. مرحله دوم دور خلفای راشدین، در بین دوره اجماع امت بحیث یک مصدر فقهی بوجود آمد، مرحله سوم از ختم دوره خلفای راشدین یعنی سال ۴۱ ه.ق شروع و تا اوایل قرن دوم هجری قبل از سقوط دولت اموی دوام میسازد و در همین دوره فقه وسعت میسازد و اختلاف در مسایل بروز میکند، مرحله چهارم از ابتدای قرن دوم هجری آغاز میسازد و تا اواسط قرن چهارم دوام میکند در این دوره نیز فقه وسعت میسازد و بصورت کامل به پختگی میرسد و دولت اسلامی این توان را پیدا میکند که برای جنبه های مختلف زندگی مردم قوانینی را بوجود آورد. مرحله پنجم از قرن چهارم شروع میشود و تا ۶۵۶ ه.ق یعنی سقوط بعد از دوام مینماید که در این زمان این دوره یک دوره رکود فقهی نیرشمار میسازد زیرا فقها به تقلید میگردانند و دروازه اجتهاد بسته میشود. مرحله ششم، که در قرن هفتم بعد از سقوط بغداد آغاز میسازد تا بعد از مرز دوام دارد. این دوره فقها در روششان هیچگونه تغییر و ارتداد نداشته اند و تقلید یک امر مقبول شده تلقی میگردد.

فقه در تمام این دوره به حال خود باقی میماند و احکام فقهی اساس قانونی پیدا نمیکند. تنها در پایان قرن ۱۱ هجری دولت عثمانی یک هیئت فقها را وظیفه میدهد تا احکام معاملات را مطابق فقه حنفی تدوین نمایند. این کمیته کار خود را در سال ۱۲۸۵ ه.ق آغاز مینماید و در ۱۲۹۳ ه.ق آنرا به پایان میرساند. و با این ترتیب موفق میشود تا احکامی را که جمع آوری نموده بحیث مواد قانونی

الحمد لله مسلمان بودیم و مسلمان هستیم، و همیشه بهمین راه روان هستیم. مگر نظام آینده نظریه خصوصاً آنی که در اردیبهشت گذشته تفاوت خواهد داشت. نظام عدلی و قضایی آینده افغانستان برای ما بر جوامع اسلامی مبدا تحول خواهد بود. و چنان میدانی خواهد بود که کشورهای اسلامی، علماء مسوولین امور و کارکنان نظام عدلی، از سیاست و خط السیر نظام عدلی و قضایی افغانستان الهام بگیرند و آنرا تعقیب نمایند.

صباح الدین کشکی

... بهما نگونه ای که افغانستان درین قرن وحشی گفته میتوانیم که در طول تاریخ توانست که بحیث یک ملت نمونه در برابر برافروختنها مقاومت نماید و آن ابرقدرت را به زانو در آورده و زخاک خویش را خراش نماید اما میدوایم که با تأسیس یک نظام، چنان نظام میکه جوابگوی مقتضیات عصر و زمان ما باشد همه دنیا یک نمونه و مثال را تقدیم نماییم. چنان نظام اسلامی را اساسگذاری نماییم که قرآن عظیم الشان و سنت حضرت محمد، صلی الله علیه وسلم، رهنمای آن باشد... با جاره برادران میخواستیم که یک نظام بریکریم که بموضوع تحقیقی ما ارتباط ندارد بلکه یک بحث کونا سیاسی میباشد. من بصفت یک افغان و بحیث یک برادر شما عقیده دارم که هر قدر ما در اینجا سیمینا را دایر کنیم، هر قدر ما در اینجا اجتماعات تشکیل دهیم یا زخم در خاک ما فعالیت علمی صورت نمیگیرد، من واقعاً در اینجا قلب خود را خالی احساس مینمایم زیرا بعد از خروج قوای شوروی ما نتوانسته ایم خود را یکایک بپوشانیم. من خوب میدانم که هر یکی از رهبران مجاهدین میگفتند که بعد از اخراج قوای شوروی ما حکومت کابل را در ظرف چند هفته یا چند ماه سرنگون میسازیم، مگر امروز تقریباً از آن تاریخ یک و نیم سال گذشت و ما هنوز در خاک بیگانه قرار داریم. این درست است که ما بخاطر نظام آینده افغانستان و گذاشتن نهاد آن در اینجا جمع شده ایم و یک سلسله فعالیتها را انجام میدهم اما این کافی نیست و هدف اصلی ما برآورده نشده است. شورای ثقافتی جهاد افغانستان یک مؤسسه مستقل و آزاد میباشد، و با تمام تنظیمهای جهادی و رهبران جهاد در وابست برادرانه و نیک دارد، ما درین قسمت میخواستیم فریضه و وحییه خود را ادا نماییم، مگر من میخواستیم به برادران خود باقی مطلب را هم بعرض برسانم که مکلفیت بزرگ همه ما اینست که برای خود یک حرکت و جنبش را بوجود بیاوریم. تحرک درین قسمت که چگونه میتوانیم به کمترین وقت ازین حالت هجرت در خاک بیگانه، که برای مردم ما طاقت فرسا شده است خود را نجات دهیم؟ مردم ما آرزو مندیک حرکت و سیاست عادلانه و عادلانه از جانب رهبران جهاد مینمایند...

مضمون

شاه محمود خرد

" سیرقانونگذاری در افغانستان " عنوان مقاله " محترم خرد بود که علل تأخیر در طرح قوانین را در افغانستان بر می شمارد و چنین میگوید: نظریه معلومات ما افتخار طرح قانون به امیر شیرعلی خان ارتباط می گیرد که برای اولین مرتبه شورای ۴۲ نفری را به نام " شورای دولت " از اشخاص دانشمند تأسیس نمود که صلاحیت غور و تصمیم گیری را در امور دولت داشت. وی در سال ۱۸۶۵ میلادی یک لویه جرگه ۲۰۰ نفری را نیز تشکیل کرد و در همین زمان تعلیمات نظامی با اساس تعلیمات تازه آغاز گردید. در زمان امیر عبدالرحمن خان هم تمام قاضی ها و دوائیرقانونی بنام " اساس القضاة " پایبند بودند و هم برای محاسبین دستورالعملی را بنام " شهاب الحساب " وضع نموده بود. مقرره حاضر ما مورثین را به وجود آورده بود و هم قوانین مالیاتی را ایجاد کرده بود. در زمان امیر حبیب الله خان این دایره وسعت یافت و نظام نامه های رادرا مورث تعلیمی، راهداری و تذکره، مراسم شادی و غم ترتیب نموده بود و درین زمینه کامهای موثرتر را امان الله خان برداشت. در سال ۱۹۱۹ اولین محفل قانونگذاری در سال ۱۹۲۳ اولین قانون اساسی را بمیان آورد و در رابطه با آن در حدود ۶۳ مقرره ترتیب گردید. نا در خان هم قانون اساسی جدید و مقررات جدیدی را وضع کرده و هم قانون اساسی زمان ظاهر شاه هم دوره قوانین بود.

بعدها لوائح و مقررات زمان جمهوریت داد و دخان و دوره انحرافی خلقیها را یادآوری نموده، با این ترتیب سیر تاریخی قانونگذاری را در افغانستان بررسی میکند.

مباحث

زرین خیل: قوانین مدنی را که محترم خرد یاد آور شده آیا برای آینده افغانستان کفایت مینماید و یا اقدامات جدیدی لازم است؟

فرهادی: دولت عثمانی که به نشر مجله الاحکام اقدام نمود تا شیرمشتی بالی افغانستان داشت، زیرا در زمان امیر شیرعلی خان مناسبات خوبی با دولت عثمانی برقرار بود، قانون تعزیرات زمان ضیائیة وجود داشت و اساس القضاة این زمان قابل قدر است. ما تمام نظام نامه های دوره امانی را جمع آوری نموده ایم، این نظام نامه ها اکثر از ترکی ترجمه گردیده است. و ما یک لست مکمل آنرا در کتابی تحت عنوان " افغانستان در پنجاه سال اخیر " منتشر نموده ایم. تمسک القضاة یک کتاب مبسوط دوره امانی میباشد. ما با یدم مطابق اساسات فقه حنفی کتابهای را به لسانهای پشتو و دری برشته تحریر

تسوید نما بد که به ۱۸۵۱ ماده میرسد. و بتاريخ ۲۶ شعبان سال ۱۲۹۳ بنا مجله الاحکام بحیث قانون مدنی دولت عثمانی نافذ میگردد.

مقاله در قسمت اخیرش اساسات قانونگذاری را در دوره تسلط روسها به کشور بررسی نموده نمونه هایی از آن ارائه داده است. نویسنده درباره قانونگذاری در آینده مینویسد:

در افغانستان آنگونه قانونی که بنا م قانون اسلامی یا وجود ندارد. و ما مجبور هستیم چنان قوانینی را بوجود آوریم که بر اساسات معاصر و نظریات مجتهدین استوار باشد و جوابگوی تغییرات و تکامل زندگی مردم باشد. برای تدوین چنین قانونی لازم است تا احکام فقهی اسلامی در تمام حالات و فروع بصورت مقارن بررسی گردد و فواید و خصایص احکام فقهی در مذاهب متعدد مطابق روحیه معروزم در نظر گرفته شود. در نتیجه ما خواهیم توانست در ساعات مختلف دارای چنان قوانینی باشیم که سعادت زندگی آینده مردم را در ساعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی تأمین نماید. باین ترتیب قانونگذاری ایجاب میکند که برای جوانب سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مردم چنان قوانینی بوجود آید که تحت تأثیر و تهدید هیچ مقامی نباشد و مطابق مقررات شرعی مرا حل انفاذ خود را طی کند.

مباحث

مجاهد: محترم عشرتی فرمودند که در زمان حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، شخصی به نام عبدالله ابن عمرو به جمع آوری احادیث مبادرت ورزید. در آن زمان که سلسله نزول قرآن مجید دوام داشت، حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، مقرر نموده بودند که از زبان من چیزی نوشته نگذرد تا قرآن و حدیث بهم خلط نشوند. لذا احادیث در زمان آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، نوشته نشده بلکه نوشتن آن در زمان صحابه آغاز یافته است.

راشدونافع: نوشتن احادیث ابتدای در زمان حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، منع گردید و بعداً اجازه داده شد که نوشته شود. لذا نوشتن احادیث در زمان حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، آغاز یافته است. عشرتی: این سخن صحیح است.

فضلی: صفحه ۲۴ مقاله با بدقیاس، اجماع و استحسان جدا از یکدیگر تشریح نمود.

ممتاز: در شرایط فعلی آیا قانونگذار دارای شرایط اجتهاد باشد یا خیر؟

فضل الرحمن: اجتهاد بدقیاس یکیست.

عشرتی: قانونگذار را بد شخصیت قابل اطمینان

باشد.

(۱۱) حق اشتراک در زندگی عامه، (۱۲) حق آزادی، فکر، بیان و عقیده، (۱۳) حق آزادی مذهب، (۱۴) حق دعوت و تبلیغ، (۱۵) حقوق اقتصادی، (۱۶) حق حمایت از ملکیت، (۱۷) حقوق ووجایب کارگر، (۱۸) این حق فردکده و سایر معیشت وی مهیا باشد، (۱۹) حق تشکیل خانواده، (۲۰) حقوق زن، (۲۱) حق تعلیم، (۲۲) حق دفاع از خصوصیات فردی، (۲۳) حق آزادی کزیدن مسکن و سفر. تمام این حقوق مطابق نصوص قرآنی و احادیث نبوی بررسی و تحقیق گردیده است.

مباحث

شهاب: متن مهمی است و باید نثقه شود. **سلجوقی:** این یک متن بسیار ارزشمند است و برای ثوری جای افتخار است که در سیمینا را اول خود مسوده قا نون اسلامی و درین سیمینا را این اعلامیه را تقدیم نمود. دیگر اینکه اسلام از حالت دفاعی برآمده و شکل دیگری را اختیار کرده است و دیگر برای دفاع ضرورتی ندارد. در تمام دنیا با سلام یک توجه خاص میشود، مگر با زهم تعرضی بالای اسلام است و هم خود اسلام بشکل واقعی آن عرضه نگردیده است از همین سبب کلمه دفاع را موجه میدانیم مگر نه چندان اصطلاح اقلیت اسلامی تعبیر درستی نیست زیرا مذاهب باید بعنوان اقلیت یاد شوند. **عشرتی:** اسلام به دفاع ضرورتی ندارد، بلکه در مقابل تمام ادیان چلنج میدهد، در قسمت آزادی دینی باید بگویم که اگر کسی کودتا کند و ناکام و دستگیر شود کشته میشود پس هرگاه کسی ملحد شود در حقیقت حکم کودتا را دارد که باید کشته شود.

شینواری: این اعلامیه باید زبانهای بین المللی ترجمه گردد و مفاهیم آیات و احادیث در آن درج گردد. این موضوع که زن تقاضای طلاق را نموده میتواند بدبا بدستخرج و توضیح داده شود.

فضل الرحمن: به "لا کراه فی الدین" باید استناد شود زیرا این آیت منسوخ الحکم میباید. **غالب:** با اساس ارتدادیان مقابل میشود نه از روی "لا کراه فی الدین" پناه گزینی در اسلام به شکل دیگری تعبیر میگردد که یکی دار الحرب و دیگری دار الاسلام است. اهل ذمه حقوق مسلمانان را دارا میباشد. کسیکه از یک کشور دیگری به کشور اسلامی با اساس اجازة موقتی ویا برای امورتجارتی ویا برای امور سفارت می آید، این شخص در مورد حقوق العبد مکلفیت دارد مگر در مسایل حقوق اله آزاد میباشد.

جوهر: اینکه زن از محکمه تقاضای طلاق را مینماید صحیح نیست، بلکه این تفریق است، در متن این کلمه

در آوریم.

شهاب: در قانونگذاری مهم این است که به پیشینی ها اکتفاء نکنیم و تا ریخته معضله قوانین را بنویسیم. ما میتوانیم از کتا بهای قانون قدیم استفاده کنیم و برخی مواد را از آنها استخراج نماییم. **نافع:** خرد صاحب فرمودند که اسلام آمد و مردم افغان نستان آنرا قبول کردند، مگر چنین نبود. در زمان حضرت عمر، رضی الله عنه، اسلام به برخی از قسمتهای افغان نستان رسید اما در زمان حضرت عثمان، رضی الله عنه، تمسود صورت گرفت و بعد از اینکه جنگهایی بوقوع پیوست اسلام در افغان نستان انتشار یافت.

کمال: در زمان حبیب الله خان حدودنا فذبود، در شینواریش نغریه جرم قتل یک شخص اعدام گردیدند. خرد صاحب جزای گوش بریدن را شش سال حبس یا دتموندند و مطلب فهمیده شد که آیا شاه اینکار را میکرد یا کمیته؟ **خرد:** بجواب محترم زرین خیل که آیا این قوانین کفایت میکنند یا خیر باید گفت که اگر قانونی با روحیه اسلامی ما مطابقت داشته باشد خوب و اگر تبا شد آن صرف نظر شود، اما کمان سابق در قسمت طرح قوانین چندان دقتی به خرج نمیدادند، لذا قوانین شان هم با روحیه ظلم و استبداد مطابقت داشت. بجواب فرهادی صاحب و شهاب صاحب باید بگویم که مقصد من تلخیص است نه بحث مفصل. نافع صاحب که گفتند که اسلام بدون مقاومت قبول نشد صحیح است و من از این موضوع قصد اچشمپوشی نمودم زیرا آنرا مناسب ندیدم که بیان شود.

اینکه کمال صاحب گفتند حدود تطبیق گردیده بود باید گفت که واقعا حکام و پادشاهان سابق مستبد بودند، اعدام معنی تطبیق احکام را نمیدهد. جزای گوش بریدن را خود شاه تعیین میکرد و همچنان فیصله های قاضی را نقض می نمود.

مضمون

داکتر عبد الغفور روان فرهادی

"اعلامیه جهانی حقوق بشر در اسلام" ترجمه اعلامیه عربی بود که بتاريخ ۲۱ ذال حجه سال ۱۴۰۱ ه.ق (۱۹ سپتمبر ۱۹۸۱ م) از طرف مجلس جهانی اسلامی انتشار یافت و محترم فرهادی آنرا به زبان دری ترجمه نموده بود. این اعلامیه دارای یک مقدمه مفصل بوده و مواد آن عبارتند از: (۱) حق زندگی، (۲) حق آزادی، (۳) حق مساوات، (۴) حق عدالت، (۵) حق فرد در باره محکمه عادلانه، (۶) حق مصونیت از تجاوز، (۷) حق مصونیت از شکنجه، (۸) حق فرد در باره اینکه نام و شهرتش محفوظ باشد، (۹) حق خواستن پناهندگی، (۱۰) حقوق اقلیتها،

"تفریق" نوشته شود.

ممتاز: فقه حنفی احکام تفریق را بیان داشته است.

بهرکزی: در سابق دانشمندان به اساسنامه های فرانسه یا ملل متحد استناد مینمودند خوشبختانه مغلطین متنی بوجود آمده که با یدبان استناد شود.

فضل الرحمن: حق طلاق دادن از مردم و حق مطالبه طلاق از زن میباشد.

غالب: زن هنگام نکاح تفویض حق طلاق را بدست آورده میتواند.

خرد: ما چرا به متنی افتخار کنیم که ملل متحد در باره اسلام قبول کرده است.

فرهادی: این متن از ملل متحد نیست، بلکه از جانب دانشمندان اسلامی جوابیست در مقابل اعلامیه ملل متحد و آنرا یک هیئت دانشمندان اسلامی تهیه نموده است.

مضمون

محمد علم فیض زاد

"سیرقا نونگذاری در جامعه افغانستان" عنوان مقاله محترم فیض زاد بود. درین مقاله جامعه افغانی از نظرقانونگذاری در سه مرحله مطالعه شده است.

(۱) قبل از اسلام، (۲) بعد از نفوذ اسلام و در سایه نظام اسلامی، (۳) دوران حکومت های اسلامی نزدیک به عصر حاضر. بر قوانین و مقررات تمام این دوره ها اشاره گردیده و موضوع قانونگذاری فعلی افغانستان را بررسی مینماید. در مقاله است تعداد زیادی از اساسنامه ها ارائه گردیده است.

مباحث

هاشمی: محترم فیض زاد قانونگذاری را در سه مرحله توضیح نمودند، واضح است که حکومت اسلامی عبارت از حکومت الله است. ولی ایشان از حکومت های اسلامی نزدیک به عصر ما یادآوری نمودند، ما در افغانستان حکومت اسلامی را سراغ نداریم. زیرا قاضی ها بدون هدایت و لسوال، والی یا پادشاه حکم کرده نمیتوانستند، این مطلب باید تمحیص شود.

فضلی: محترم فیض زاد از دو قانون مهم یعنی قانون جزا و قانون مدنی یادآوری ننمودند در حالیکه این قوانین با زندگی مردم ارتباط نزدیک دارد.

عسوتی: ایشان فرمودند که قبل از اسلام قانون مدون وجود نداشت، آوستا، ریگ ویدا و نوشته های سنگی بوده که تشکیلات سیاسی آنها را بیان میداشت. دوره قبل از افغانستان (زمانیکه حدشاها با هنوز رسماً افغانستان را نامگذاری نکرده بود) هم افغانها قوانین و دساتیر مدون داشتند، زمینهای بی وارث به نفع پادشاه

نه بلکه بنام به نام پادشاه ضبط میگردد، زمینهای بی صاحب زمینهای سلطانی محسوب میگردد یعنی بیت المال دولت. شینواری: در قانون اساسی برای خانواده ها خدمات زیادی صورت گرفته بود. پس چگونه گفته میتوانیم که آنها از سیاست جدا شده بودند.

ممتاز: اصفاء عرایض قانونتاً مینماید، بلکه یک تعلیماتاً مینماید بود که از یکسال بیشتر دوام نکرده. همچنان از برخی قوانین هم یاد شده است.

شهاب: تاریخها با ید در مقاله مشخص کردنتنها به دوره اکتفاء نمیشود.

اشعری: گفته های هاشمی صاحب به طور عمومی صحیح نیست من مدت هشت سال قاضی بودم لیکن بخدا وند سوگند یاد مینماید که کسی برایم هدایت نداده است. نفس در اشخاص بودن در نظام.

غالب: من هم میگویم که بین نظام و عمل فاصله زیاد وجود داشت.

منصف: برخی از قسمتهای نوشته فیض زاد صاحب صحیح نیست مسایل مربوط به تاریخ عمومی از آن حذف گردید با وجودیکه محترم فیض زاد حکومت های گذشته را برانگاشته اند مگر کمونیستها در زمان همین حکومتها رشد کردند. روح مقاله لازم است که با معیارهای نهضت اسلامی مطابق گردد. فیض زاد: ما حکومت های خود را حکومت های اسلامی میدانیم، عده هستند که این مطلب را قبول ندارند مگر این مفکوره، تمام مردم افغانستان نیست. کمونیسم یک موج بود، نوشته من نه قانون است و نه فلسفه قانون، بلکه سیر قوانین است.

سلجوقی: کسی باید نظرش را بردیگری تحمیل نکند این جای تحمیل نظریات نه، بلکه محل مباحثه است.

فضل الرحمن: حکومت ظاهراً را اسلامی خوانند جفا است، زیرا در قوانین آن خلاقهای صریحی با تمحیص موجود بود.

مضمون

عبدالمالک جرم صدیقی

"حقوق اساسی بشر در مسیر تاریخ" عنوان مقاله محترم جرم صدیقی بود که در چهار بخش حقوق بشر در برتو تاریخ، منابع حقوق بشر در غرب و کشورهای سوسیالیستی، موقف اسلام در بین دو مکتب متضاد دشمن، و اسلام و حقوق بشر، مطالب خویش را تقدیم نمود.

مقاله سیر حقوق را از یونان قدیم تا زمان تشکیل جامعه کمونیستی بررسی نموده روی آن بحث نموده است و در بین دو مکتب متضاد غربی و کمونیستی موقف اسلام را این چنین روشن میسازد:

را مداوانمايد... تا مين عدالت دربين افرادجا معبسه دوش خليفه است تا حق را به حقدار بسپارد... انسان از لحاظ معنوی آنقدر قدرت و نیرو مندی دارد که به وسیله آن شما جهان را مانند آفتاب روشن نماید. از لحاظ اقتصادی کشورهای اسلامی چنان کشورهای غنی و مستعدی اند که با نگرهای جهانی از بولهای شان مملومیباشند... با وجود این همه مکانات مسلمانان هویت و شخصیت خویش را در سطح بین المللی از دست داده اند زیرا فاقد وحدت و یکانگی میباشند و در نتیجه هیبت و عظمت خویش را نیز از دست داده اند.

مباحث

شهاب: شیواری صاحب، حقوق العبد و حقوق الله دوسوع جداگانه، حقوق را وصف کرده در حالیکه در حقوق خاص همه یکسان اند. حقوق عامه صرف در موضوعات جزایی است، تمام تعزیرات حق عامه است.

فضل الرحمن: آوردن نظریات یونانی بدون شرح صحیح نبوده و استعمال کلمه "قاضي القضاة" درست نیست. بهتر است رئیس قضاة گفته شود. امریه حضرت ابوبکر صدیق به امامت در نماز است نه امامت عمومی. اینکه میگوید خلافت خواب دیدن است و امکان تطبیق آن نیست دلایل آنرا نیز بگوید.

کشکی: در توصیف کشورهای اسلامی مبالغه شده است.

شینواری: تقسیمات محترم شهاب حقوق مدنی و حقوق خاص است به نظر من هدف از تقسیمات اول این نیست که دوره خلافت خواب دیدن است. هدف من دوره خلافت است. بجواب کشکی صاحب میگویم که برای کشورهای اسلامی خدا این هستی را داده است.

بیرگری: صدیقی صاحب حق انتخابات را حق جامعه و محترم کمال شینواری آنرا حق حل و عقد دانسته اند اگر این مطلب توضیح گردد بهتر خواهد بود.

صدیقی: "عبده" میگوید، در عصر ما اهل حل و عقد آن اشخاصی اند که از طریق انتخابات به پارلمان آمده باشند و نمایندگی مردم را بنمایند.

مضمون

محمد کریم مجاهد

عنوان مقاله: "محترم مجاهد" جها دودفاع در اسلام" بود. درین مقاله آمده است که کلمه "جها" دکه ماده اصلی آن "جهد" بمعنی سعی و کوشش است جا معیت مفهوم عرفی آن جهش و تلاش و تپش را در بر میگیرد طوریکه جایی برای بکار بردن کلمه "دفاع" باقی نمی ماند... کلمه "جها" در قرآن کریم صرف برای افاده معنی "جهد" بکار رفته است

از دیدگاه اسلام یگانگانه راه نجات بشریت در آن است که تمام راه های کج و پیچ که خود را بعیان آورده کنار گذازد و به راهی برود که صراط المستقیم باشد و سوا السبیل... ولی اسلام جای اهداف تولید (بگونه بی که در نظام سوسیالیستی رعایت میشود) و بجای اهداف سود-اندوزی (بگونه بی که در نظامهای سرمایهداری انسانهارا گرویده خود ساخته است) از خود اهداف عالی و اخلاقی دارد. (۲) نظام اسلام بر قوا عدلی استوار است که گذشته از حاکمیت دولت در ضمیر هر مسلمانی تضمین اجرایی دارد. نظام اسلام متضمن تأمین عدالت و تکافوی تکفل اجتماعی میباشد.

از یک طرف اگر آرزوهای افراد را محترم میشمارد از جانب دیگر به دولت اجازه میدهد در پهلوی اجرای عدالت فردی شیوه های تکفل اجتماعی را بمنظور تأمین مصالح عامه اتخاذ نماید. (۳) در زمان معاصر در کشورهای غیر اسلامی خطوط فاصل بین حکومت و رعیت بشکل حقیقی وجود دارد در حالیکه در نظام اسلام اصلاً چنین خطوطی وجود ندارد و اگر داشته هم باشد آنهم وهمی است. چرا که واقعی و رعیت همه در یک سطح و احد مسوولیت قرار دارند و یک شعور وجدانی عام مبنی بر وحدت منسوبین اسلام بر جامعه اسلامی حاکم است. وی بعداً در مقاله "خوبی حقوق انسان را از دیدگاه اسلام بررسی نمود."

مباحث

فرهادی: صدیقی صاحب اگر تحت عنوان "حقوق بشر در اسلام" یک کتاب مستقل تحریر نماید کار خوب خواهد بود.

مضمون

سید حکیم کمال شینواری

"حقوق سیاسی در اسلام" عنوان مقاله محترم کمال شینواری بود که در آن چنین آمده است:

بنا بر تقسیماتی که علمای فقهی اسلام در حقوق نموده اند، حقوق بدو نوع ارائه گردیده است: یکی حقوق خاص که بنام حق العبدیاد میشود و به افراد شخصی تعلق دارد، دوم آن حقوقی است که به مردم عام و حقوق تمام جامعه ارتباط دارد، که این حقوق بنام حق الله تعبیر شده و حقوق سیاسی نیز به آن اطلاق گردیده است... حقوق شخصی و فردی از جانب افراد جامعه میشود بگونه ای که فرد برای حفظ حقوقش از خطراتی که آنرا تهدید میکند باید وارد عمل میشود... حفظ و حمایت از حقوق سیاسی با حقوق عامه بدو روش رهبر و خلیفه جامعه میباشد... یک جامعه اسلامی هنگامی زندگی خوب و مرفه داشته میتواند که رهبریت داشته باشد... دانشمندان و اهل حل و عقد طبقاً چنان رهبری را تعیین میکنند که در جامعه

وهجومي نداشته باشد.

به جواب صديقي صاحب: اگر مستشرقين صدرصد اسلام را تا بيدكنند پس مسلمان ميشوند در حاليكه آنها اين كار را نميكنند.

بجواب ممتاز صاحب: كلمه شايدي در باره خداوند، جل جلاله، توجه نميشود پس خدا كه ميگويد انظر استعمال اعراب ميگويد.

بجواب كمال صاحب: اينكه در باره جنگهاي تنظيمي چيزي تذكر ندادم از اين جهت است كه هدف من جهاد بود.

بجواب خردما صاحب: جهاد اسلامي بخاطرنا بيست ميگويم، البته نشان دادن شرايط و مراحل جهاد خارج از مقاله من بود.

غالب: جهاد اسلامي براي دعوت است لذا اسلام بايد در تمام دنيا انتشار يابد و در برابر موانع آن جهاد صورت گيرد.

مضمون

صبح الدين كشكي

"آزادي فکرو بياں در جا معه اسلامي" عنوان مقاله، محترم كشكي بود. در اين مقاله آمده است اصل آزادي فکرو بياں در اسلام منشاء خود را از آزاده آزادي مي گيرد كه خداوند براي بشر اعطاء کرده و آنرا به تاسي از همين خاصيت بحيث نايب يا خليفه خويش بروي زمين قرار داده است.

خداوند براي بشر آزادي انتخاب و رأي را اعطاء کرده است تا از با مسئوليت هايي كه بدوش او درين دنيا گذاشته شده است بدرستي بدر آيد. اين مقاله آكاما ساختن مردم را از وقايع بصورت درست آن در روشني نصوص قرآني مورد بررسي قرار داده و بعداً در مورد نقش مطبوعات آينده افغان نشان اظهار ميدارد.

تنوير افكار جامعه، بطوريكه مردم خود در تامين حقوق و ايفاي وظيف و مكلفيت هاي خود ايستگار به دست گيرند مكلفيت ديني و اسلامي بنده شده ميشود و اين كاريكي از اهداف عمده مطبوعات بحساب ميرود.

مطبوعات اسلامي، علاوه بر اينكه با كمال وسعت نظر مردم را از واقعات عمده ايكه زندگي شانرا متاثر مي سازد مطلع نگاهدارد، مكلف است با ساكني منافع مردم را بعهده گيرد و نگذارد گروههاي زگروه ها، ولو مقامات دولت باشند، بر حقوق عامه تجاوز كنند، در حقيقت مطبوعات يك كشور اسلامي حكم مؤسسه اي را اختيار ميكنند كه وظيفه امر بمعروف و نهی از منكر را بشكل سازمان يافته آن انجام ميدهد.

اين نگارنده معتقد است كه در جا معه آينده افغان

اين كلمه بيش از سي بار بمعني بيكار رزوا آمده است و در تمام اين همه انواع مقاومت در مقابل دشمنان و استعمال هرگونه نيرو در قتل آن مطلوب بوده است.

و از جا بيكه فرمان "و جا هذوني الله حق جهاد" متوجه بندگان است هرگونه جهاد مراد مييابد. اسلام با رسالت جاوداني خويش جهاد شمول و زما شمول بوده و جهاد وسيله اي براي نشر دعوت و حمايت مبادي عاليه آن در عرصه هاي مختلف فوذ و فلاح بشر مييابد. امروز در جهان اسلام مسلمانان افغان نشان نسبت به هر كس ديگر به اهميت جهاد آشنا بوده و نيز اثرات ايمان و شمرا ت قرباني در راه خدا را عملاً و علناً به جهان نشان دادند.

مباحث

نافع: اگر مجاهد صاحب در باره معني لغوي جهاد زياد صحبت نميکردند بهتر بود و با يد براي انواع جهاد روشني بيشتر مي انداختند در بين جهاد دفاعي كمی فرق قايل شدند آيا از نظرا بيان دفاع و جهاد هجومي چه تفاوت دارد؟ صديقي: مجاهد صاحب گفتند كه گوستا ولو بون در باره جهاد و فتوحات اسلامي اظهار كمالاً منصفانه نموده، اين درست نيست زيرا مستشرقين از اسلام درك عميق ندارند، اين مسئله عقيدوي است كسي كه براي اسلام كار ميكنند زماني كار آن قنا عتيقش خواهد بود كه عقیده هم بندان داشته باشد.

كشكي: در جا معه آينده كه زندگي در فضای صلح آميز را تقاضا داريم مجاهد صاحب با يد واضح ميماخت كه در آن زمان پروسه ختم ناندني جهاد چه وظيفه دارد؟ شهاب: جهادهاي خندق و يد دفاعي بودند هجومي. ممتاز: مجاهد صاحب در آيه مبارك: "وعسى آن تكرر هوشيا" عسى را به معني شايد استعمال نموده آيا به اين صورت آمده ميتواند بيان گفتند جهاد قتل است و دفاع نيست حال آنكه در آيت شريف اساس دفاعي دارد.

شينوار: نظر گوستا ولو بون را منصفانه گفتن درست نيست با فديه تعبير ديگري بيان شود. در باره قتل و قتل ناحق معلومات بدهند. زيرا اکنون ما در حالت خطري قرار داريم، مضرات جنگهاي ذات البيني در مضمون گنجا نيده شود.

خرد: مجاهد صاحب با يد شرايط جهاد مراحل آن را واضح ميماختند. ايشان از جهاد اسلامي تا ميبردند در حاليكه جهاد ضروري بقيد كلمه "اسلامي" ندارد.

مجاهد: جواب نافع صاحب: در قرآن كريم جهاد مطلق است و گفتم كه جهاد تنها جنگ نيست بلكه عسقي و كوشش است. من قول لغات ائمه را آورده ام و انواع جهاد را ذكر نمودم كه حتى جهاد قلم بقول حديث شريف جهاد است. جهاد براي حفاظت اسلام است، لذا با يد قبود دفاعي

است. یک مسلمان اگر از موضوعی آگاه است باید آنرا پنهان نماند. آنا نیکه در نشرات کار میکنند در اجرای یک امر نیک مصرفه اند. برای آزادی بیان باید آیات قرآنی و احادیث را جمع آوری کنیم، برای جلوگیری از فساد در جامعه مطبوعات باید خدمات ارزشمندی انجام دهد. باید رویدادهای امروز زندگی را از نظر اسلام تشریح کنیم و از وقایع روزمره بی اطلاع نمائیم.

سأعی: کشکی صاحب راه راست و چپ را یاد کرد تا اگر راه مستقیم و کج گفته شود بدخواهد بود. مردم باید از واقعیت های محیط زندگی شان آگاه شوند، در مطبوعات آئینده برای جلوگیری از مسکرات و درسیاره معلومات دینی پروگرام های علاوه گردد.

غالب: حکومت اسلامی از مطبوعات در جهت اهداف اسلامی آن استفاده بعمل می آورد.

شینواری کشکی صاحب گفتند هرگاه برحق کسی تجاوز گردد باید خاموشی اختیار نکنند و این تشویقی است برای بغاوت، باید عبارت آن تعویض گردد، اینگونه مطبوعاتی که مفید نباشد چگونه میتوان آنرا کنترل کرد؟

شیرزوی: کشکی صاحب گفتند که قوه حاکمه برای بقای خود بیشتر متوسل میشود. این تفکیک را کی باید انجام دهد بدین منظوری مطبوعات که ملا آزاد باشند تا اسن وظیفه را پیش ببرد.

نافع: برای مردم جهت خواستن حقوق شان باید موقع داده شود. زیرا حضرت عمر فاروق، رضی الله عنه فرموده: کسی را که خداوند متعال آزاد آفریده با بدعلام نسا زیم. کشکی صاحب گفتند که در جوامع پیشرفته مطبوعات سالم وجود دارد اگر در کشورهای اسلامی وجود داشته باشد ممکن است، ورنه در جوامع غربی چطور سالم خواهد بود؟

ممتاز: کشکی صاحب مطبوعات را رکن چهارم نامید در افغانستان سه قوه وجود داشت پس قوه چهارم چطور میتواند به آن گفت.

مجاهد: مضمون کشکی صاحب دلچسپ بود مطبوعات از دیدگاه اسلام بررسی شده اینک گفتند مطبوعات برای اسلام تقدیر کار نکرده است درست است. طوریکه در اینجا استنباط از روحیه اسلامی شده لذا من پیشنهاد میکنم که این دوسه آیت دیگر هم در آن علاوه گردد. طوری که در سوره نور و حدیث افک خداوند جل جلاله، ایشان را ملامت کرده از لاشعوری شایعه پراکنی کردند. یا در سوره حجرات آیت "ان جانکم فاسق" درباره تحقیق یک خبر میباید یک حدیث شریف است که درباره یک انسان که ذب همینقدر کافیهست که چیز کاذبی که میشود آنرا پخش میکند بلکه باید چیزی واقع شده را بعد از تحقیق بیان کند. بالای

نستان چند جریده مهم و معتبر که به سطح ملی نشرات کرده بتوانند به تثبیت انفرادی و خصوصی تأسیس گردد. این جراید، که نشرات آنها به اساس رقابت سالم با ید صورت بگیرد، در پهلوی جراید و مجلاتی خواهند بود که به سطوح محلی نشر خواهند شد، که البته حتی الوسع باید سعی شود این جراید نیز در چوکات تشبثات انفرادی نشر شوند.

برای تأسیس جراید آزاد و مستقل که مربوط به هیچ جناح و گروه نباشد، باید کوششهای همه جانبه صورت بگیرد و یک تعداد افراد صالح جامعه که فکرو هوش شان مصرف خدمت به جامعه است راههایی را برای تمویل این جراید و سپردن کار آنها به کسانیکه از مکلغیت های یک مطبوعات مسوول و خدمتکار جامعه بدر شده بتوانند جستجو کنند.

در مورد نشرات رادیو و تلویزیون چنین مینگارند: در کشور ما رادیو و بانک تلویزیون بعد از تأسیس آن در سال ۱۳۵۲ کاملاً تحت اداره دولت بوده است. مجاهدین افغانستان در طول دوره جهاد دستگامه های بسیار کوچک رادیویی را با نشرات بس محدود در اختیار داشته اند.

من فکر میکنم که افغانستان آزاد تا سالین درازی استعداد تأسیس دستگامه های خصوصی یا انفرادی رادیو و تلویزیون را پیدا کند. زیرا تحقیق این موضوع از یک طرف سرمایه گذاری گزاف و از جانب دیگر توان بیشتر تخنیکی و مسلکی و کنترل دقیق تر نشراتی را ایجاد می کند.

ولی هرگاه این دستگامه تحت اداره حکومت وقت قرار داده شوند و محض حیثیت آله تبلیغاتی ارساب امور بر سر اقتدار را بگیرند، در حقیقت حکم استفاده نا جایز از بیت المال را خواهد داشت و هم بمفهوم توسل به نشرات دروغین و اغوای افکار را مه تعلق خواهد شد و ما به هیچ صورت موفق به تأسیس جامعه واقعی اسلامی در عصر امروز نخواهیم شد.

باید در فائونی که یقیناً برای مطبوعات نافذ میشود این مطلب به صراحت داخل گردد که چون رادیو، تلویزیون از پول بیت المال تمویل میشود، نشرات آنرا دولت مسوور و نظارت نکرده بلکه حدود نشرات آن مطابق به تجویز خاص پیشبینی شده و صریح که هدف عمده آن جلوگیری از اختناق نشرات رادیو و تلویزیون باشد از طرف یک بورد مسلکی مرکب از بهترین شخصیت های علمی و ثقافتی کشور، نمایندگان دولت و اصناف عمده کشور تعیین خواهد شد.

مباحث

فرهادی: آزادی بیان از نگاه اسلام یک حق سترگ

حقوق پدر و مادر، رعایت آداب اسلامی در خانواده، بامقایمه مختصر چگونگی نظام خانوادگی جوامع اسلامی و غیره اسلامی را بررسی کرده و نقش اسلام را در مورد حقوق زن این چنین تشریح کرد:

"... آنگاه که صبح سعادت در جهان دمیدن گرفت و اشعه تابناک شریعت محمدی در جهان منتشر شد و شب سیاه جهل و نادانی به صبح روشن تبدیل گردید و اشعه تابناک اسلام رو بانشنار نهاد، آنگاه آهسته آهسته حقوق زنهار متباز گردید، و زنان صاحب عزت، شرف و احترام گردیدند، به چشم احترام برای شان نگریسته شد، برای ساختن تمدن بشری در کنار مردها ایستادند و درجا مع صاحب مقام بزرگ و والاکردیدند، از میراث بهره گرفتند، در دربار رسوبی برای وعظ و ارشاد شان روز مشخصی تعیین گردید، بسیار زنان صاحب علم و درایت شدند و فتاویها در حق سبیل الله نصیب شان گردید، تنظیم حقوق جاریه، نکاح، طلاق، مهر و نفقه و سعادت های گوناگون دیگر نصیب ایشان گردید.

مباحث

جوهر: مولوی صاحب در مورد جامعه سوسیالیستی مختصراً تذکره دادند، این مطلب با بیدار آن علاوه گردیده که این یکانه جامعه ایست که در آن نکاح اقارب صورت می گیرد.

منصف: در مدنیت آنرا در کنار مرد ایستاده کردن چه معنی دارد؟

خرد: حق تعلیم جزئی از حقوق اساسی یک جامعه است، مولوی صاحب در مورد تربیه چیزی تذکره دادند.

درسوال: زن را در کنار مرد ایستاده کردن به معنی اعاده حقوق آنها است، تعلیم و تربیه اولاد حقوق ایشان است، در جوامع اسلامی وضع خانواده معقول و در جوامع غیر اسلامی نامعقول است.

مضمون

داکتر عبدالغفور روان فرهادی

"اسلام و روابط بین المللی" موضوع تحقیق داکتر روان فرهادی بود که مقایسه مسایل داخلی با امور سیاست خارجی، مسایع اسلامی در مورد بررسی سیاست خارجی، مسوولیت های خاص امت اسلامی، صفات مشخصه مسلمان در محیط بین المللی، فهرست آن آیات مبارک قرآنی که در تعیین سیاست خارجی و روابط بین المللی اهمیت دارد، اهمیت تعهدات کشورها و تعهدات بین المللی، ضرورت به صلح جهانی بخاطر انکشاف، ضرورت آمادگی برای دفاع اقسام و روابط بین المللی، بعضی مشخصات احوال و اوضاع کنونی جهان، تباهی هایی که بر مسلمان واقع

مطبوعات اسلامی ما تصور وجود داشته باشد، ذمیان حق این را ندارد بلکه به معبدشان کسی را دعوت کنند و یا برضد اسلام در درون معبد تبلیغ کنند.

منصف: درباره تلویزیون باید پرسیده شود که آیا گرفتن عکس و نشان دادن آن در تلویزیون شرعاً ممنوع است یا خیر؟ گزمنوع باشد تلویزیون از دیدگاه شریعت مجاز نیست و باید از مطبوعات حذف گردد. متبانی مسایل مربوط به عقیدوی درست است.

کشکی: فرهادی صاحب رسالت مطبوعات را نشان دادند، داکتر ساعی درباره راه راست و چپ حرف زدند اینها اصطلاح است، اینکه مطبوعات متوجه مورطبی باشد این توجه با بیدار متما مرتبه ها صورت گیرد. مطبوعات مبارز باید علیه حق تلفی ها مبارزه کند. مطبوعات گروه خاص بنفع خودشان میچرخد و خواننده با بیدار منبع آنرا بشناسند و از آن توقعی نداشته باشد، شیرزوی صاحب در مورد قواعد تفکیک حرف زدند، نشرات باید خارج از کنترل دولت باشد، نافع صاحب سالم بودن مطبوعات غرب را نفی کردند، و این درست نیست، مسلمانان باید چیزهای خوب را از هر کس بیا موزد، در کشورهای اسلامی آزادی فکری و بیان وجود ندارد، قاضی معتاد در مورد قوه چاره گیری گفتند اصطلاح قوه چهارم را لیبی شان نزد دربار قوه مطبوعات بکار برده است و از آن وقت بس بعد مروج است. مطبوعات در عمل یک قوه است مگر شکل رسمی ندارد، در مورد اظهارات مجاهد صاحب باید بگویم که جزئیات را نیا ورده ام، در مورد تلویزیون و عکس با بیدار بگویم که این موضوع را تا حال در پشاور هم فیصله نکرده ایم که روا است یا نه، اینکه تلویز-

یون کشورهای اسلامی چه نوع نشرات داشته باشد در بین مورد یک گروه مشترک غلما و ژورنالستان تشکیل گردد و روی آن کار کنند، برای نشر افکار خود یا بدینا شیر تلویز-یون را از نظر دور نداشته باشیم اگر بگویم که تلویزیون نباید شایع قضاوت بیرحمانه خواهد بود.

مضمون

مولوی محمود درسوال

عنوان مقاله محترم محمود درسوال "نظام خانوادگی در اسلام" بود که شناخت خانواده، اهمیت نظم و انسجام در خانواده، عوامل بمیان آمدن یک نظم نیکو در خانواده، صداقت در اجراء و سررسا نیدن امور خانوادگی ضرورت موجودیت یک شخص بزرگ بحیث رئیس و سرپرست در خانواده و اظاعت از آن، طرق آشتی خانواده و حکمیت در بین آن، مهر و محبت در بین اعضای خانواده و رعایت حقوق همدیگر، مهر و محبت با اولاد حسن ارتباط، محبت در بین زن و شوهر، رویه و سلوک زن در مقابل شوهر، سلوک مرد در مقابل زن، از دید حقوق ما در نسبت به پدر،

فرها دی: در روسیه حادثه جیرنوبیل صورت گرفت تا مدت چهل سال در آنجا انسانها میمیرند و خود شوری و حتی امریکا هم کاری کرده نمیتوانند. غالب اینجا است که واقعه جیرنوبیل بتاریخ هفتم ثوریه وقوع پیوست. به جواب مولوی فضل آنرحمن: سیاست عراق در لفظ اسلامی است و از پاکستان در عمل اسلامی میباشد.

مجاهد: محترم روان گفتند که کشور و احاد اسلامی میان آمده نمیتوانند چرا؟

فرها دی: بعد از صدر اسلام تعدد کشورهای اسلامی روبه فزونی نهاده.

مضمون

مولوی فضل الرحمن

"ملکیت در روشنی اسلام" عنوان مقاله محترم مولوی فضل الرحمن بود که درین مورد تحقیق نموده بودند. ایشان بعد از یک مقدمه طرق بدست آوردن مال حرام مثل، سود، قمار، دزدی، غصب، اختلاس، بوسيله احتکار مال به دست آوردن، بصورت ناحق گرفتن خیرات و زکات، و راه های بدست آوردن مال حلال مثل، آبا دکردن زمینهای نامزروع، شکار، بیرون آوردن ذخایر از زیر زمین، بدست آوردن اشیاء عام المنفعه و مباح، عقود، احترام به ملکیت و حقوق، قیود اسلامی در تصرف مال حلال را در روشنی آیات قرآنی و احادیث نبوی بیان داشته و در اخیر به عنصر مهمی که ملکیت اسلامی را تشکیل میدهد چنین توضیح کرد:

الف: حق خداوند متعال، ب: حق امت، ج: حق فرد، ملکیت اسلامی به نسبت مذاهب و نظام های دیگر برای خویش غلامی مشخص و آشکارا دارد. بطور مثال در نظام های سرماییداری ملکیت شخصی اصل قانونی دارد مگر ملکیت عامه بطور استثنائی و خلاف قانون موجود است. و در نظام های اشتراکی عکس آن میباشد یعنی ملکیت عامه قانونی و ملکیت فردی خلاف نظام شمرده میشود. در حالیکه در نظام اسلامی ملکیت فردی و عامه هر دو هر کدام در جای خویشتن دارای اصل قانونی شمرده میشود و برای هر کدام حدود و قیودی وضع گردیده که عدول از آن موجب جزا و عقوبت میشود. روی این اصل تاکنون نظام سرماییداری که ببلاک غرب آنرا تمثیل مینماید و نظام اشتراکی و سوسیالیستی که ببلاک شرق آنرا تطبیق میکند، هیچکدام آن به مرام خویش نائل نگردیده اند. این به سببی است که در کشورهای غربی در حالیکه ملکیت عامه را به چشم نفرت مبینند باز هم محتاج این اند که در برخی موارد ازین نوع ملکیت استفاده کنند. و شرقی ها هم برای بعضی ها ملکیت فردی را قابل شده و تعدادی هم صاحب اموال و جا پیدا شده اند.

شده است، درباره مسایل مسلمانان در کشورهای مختلف جهان، راههای مختلفی که دولتها در کشورهای اسلامی اختیار میکنند، مسایل همبستگی ملتهای مسلمان، نگاهی بسوی آینده، ضرورت توجه پیهم حوادث را روشن ساخت و در اخیر در مورد همکاری منطقی چنین پیشها دند نمود:

اکنون وقت آن گذشته که یک دولت خواه اسلامی با شديا غیر اسلامی از همکاری اقتصادی منطقی چشمپوشی کند و به این خیال خام باشد که میتواند تنها به پیشرفت داخلی، ارتباط تجارت بین المللی و تأمین مساعدهت های تکنالوژی اکتفا کند و به همکاری منطقی ضرورت ندارد. نمونه اروپای غربی بخوبی آشکار میسازد که کمکه های مختلف اقتصادی با همسایگان بشمول "بازار مشترک" برای تحکیم روابط بین المللی از ضروریات عمده میباشد که البته با دیدن تیرات امکانات، انواع و جوانب آن بررسی گردد. در مورد افغانستان گفته میتوانیم که بوجود آوردن امکان همکاری اقتصادی با ایران و پاکستان مثلی که امروز بین فرانسه آلمان در جوکات بازار مشترک وجود دارد یک ضرورت مهم است. با وجود آنکه با بدافغانستان مستقیم یا غیر مستقیم از جهات سیاسی و نظامی زیرناشر هیچ یک کشور اسلامی یا غیر اسلامی همسایه در نیاید و این احتیاط تنها برای افغانستان نه بلکه برای تمام همسایگان مصلحت خوبی است.

مباحث

داکتر روان فرهای در ختم مقاله خود گفت که کتب امام غزالی مثل کیمیای سعادت، نصیحت الملوک و مری ما دالعباد در مورد سیاست داخلی و خارجی اسلام مطالب ارز شمنندی دارد.

نافع: در کیمیای سعادت احادیث ضعیف آمده باید در مورد احکام السلطانیه، تفسیر المعنا روا زآثار مودودی صاحب استفاده گردد.

جوهر: به ارتباط مقاله محترم روان فرهای باید گفت که کتاب انگلیسی مجید خودری ۳۰ سال قبل در ایران ترجمه شده و در تحت عنوان "جنگ و صلح در اسلام" بچاپ رسیده، ذخیره الملوک هم یک کتاب است که در این موارد مطالبی دارد لذا عرفای قدیم ما هم عارف بودند و هم سیاستمدار.

فضل الرحمن: محترم روان گفتند: بعضی کشورها "سیاست خویش را اسلامی معرفی میکنند" و برخی دیگر "سیاست اسلامی دارند" اینها با یاد از هم تفکیک شود. اسلام یک امت است باید "امه واحده... الایه" در آن علاوه گردد.

شهاب: در مورد تغییرات کنونی جهان این نکته علاوه گردید که تغییرات از جهات افغانستان است.

نستان، یتیمان خردسالی هفت سال و یتیمان متجاوز از هفت الی ۱۸ سال و بیوه‌ها در آخرین نتیجه‌گیری مینماید که: در مورد اموال منقول و غیر منقول یتیمان افغانستان با رعایت احکام فقهی از طرف ولی و وصی اقدام صورت گیرد، هرگاه طفل ولی و وصی نداشت در آن صورت وظیفه قاضی را کمیته‌های فرعی مؤسسات خیریه به دوش گیرد و به آن سرپرست تعیین کند تا منابع اقتصادی یتیم را سرپرستی کند و بکار ببیند. وقتاً فوقتاً مطابق تئوری و عمل همین مؤسسات خیریه و بر اساس راپور برای این مؤسساتی که با یتیمان کمک میکنند حالات یتیمان را بیان میدارد و محصولات او را در اختیار مؤسسات مربوط میگذارد، البته مؤسسات در راه سالم و مشروع آنرا بکار نندازد و در صورتیکه لازم باشد مصارف اینگونه اطفال را از دارایی خود ایشان با محاسبه دقیق و شرایط خاص تأمین نمایند، سرپرستی مال ایتام تا وقت رسیدن به سن شرعی آن دوام مییابد و بعداً مطابق مقررات شرعی به ایشان تسلیم میگردد. این وضع در افغانستان تا ایجاد حکومت اسلامی و ایجاد تنظیم و امانیت دوام مییابد و بعداً از ایجاد حکومت اسلامی نیز دوام کار اینگونه کمیته‌ها تحت نظر دولت مفید است.

مباحث

کشکی: در مورد تعلیم و تربیه اطفال ذکور مشکلی وجود ندارد اما در مورد تعلیم دخترها مناسباً نه فتوایی از جانب برخی از علماء ما در شده است که به نظر ما با تربیت و حدود اسلامی مخالف است. محترم نافع در مورد تربیه طبقه اناث و حاجت بیشتری بخرج دهند.

فرهادی: حمایت از حقوق طفل از دوره "علق" زندگی او شروع میشود و طبقه تعلیم و تربیه طبقه اناث بدوش حکومت اسلامی مییابد، این هم وظیفه حکومت اسلامیست تا اطفال مسلمان و سایر اطفال دنیا را از خطر مواد مخدره نجات دهد. موضوع حمایت از حق طفل و حق زندگی او در سال ۱۹۵۸ در اعلامیه حقوق اطفال ما در شده است.

فضلی: در مورد ترجمه "علق" باید بگویم که به معنی خون جمع شده آده است، در مقابل طفل به صورت ناقص معرفی شده است تعریف آن مکمل نیست باید مکمل شود. طفل در جامعه اسلامی از زمان بوجود آمدن خود حقوقی دارد اما مکلفیت ندارد. عنوان باید چنین تعبیر یابد: "حقوق طفل در اسلام، حقوق یتیم، یتیمان افغانستان".

عشرتی: درین باره من هم رساله‌یی نوشته‌ام، که در آن در مورد انواع مصنوعی، جوانب مختلف حقوق طفل و دارالتأدیبها مطالبی بیان شده است. رساله محترم نافع باید تکمیل شود.

بهرگز: حقوق طفل باید از نظر والدین، جامعه

صرف نظام اسلامی است که نه تنها از لحاظ اقتصادی بلکه در تمام مشئون اجتماعی، سیاسی و اخلاقی خطوط عربی و واضح ترسیم نموده بشرط آنکه تطبیق گردد.

مباحث

غالب: مطالب جالبی را تهیه و متوجه شده‌اند. **فضلی:** در بخش ملکیت در مورد کسب و کار مشروع هم یک عنوان علاوه گردد.

نافع: موضوع ربع بانگها باید بررسی و تحقیق شود.

شهاب: این درست است که راه‌های مشروع وجود دارد و راه‌ها مشروع مال بدست آوردن حرام است مگر در مخبری کدام نوع حرام است بر خدا سلام یا به خیر اسلام؟ این باید تفکیک شود.

بهرگز: در اسلام بانگداری به چه منوال است؟ در مورد بدست آوردن مال از بیت المال توسط امیر و در باره تولید مواد مخدره باید بحثهای شرح صورت گیرد.

فرهادی: مصرف پول در انتخابات شرعی است یا خیر؟ موضوع ملکیت و اقتصاد اسلامی یک موضوع مهم روز است درباره اقتصاد و بانگداری اسلامی کتاب‌هایی بی‌زبان انگلیسی نوشته شده که اضافه کردن این مطالب در مقاله یا نوشتن کتابی درین مورد همکاری با علمای اقتصاد است.

عاصم مجددی: در مورد گرفتن قرض در مقاله باید غور شود، ما باید سیستم و تلویزیون را در خدمت مردم قرار دهیم و باید مشخص نمایم که نثرات آن چگونه باشد.

فضل الرحمن: موضوع بانگداری زیرکار است و در سطح جهانی اسلامی روی آن کار میشود. در مورد تیاتر و سینما باید بگویم که شکل موجوده آن اسلامی نیست، باید از طرف حکومت اسلامی اصلاح شود.

مضمون

مولوی نظام الدین نافع

"حقوق اطفال، یتیمان افغانستان" عنوان مقاله محترم نافع بود که موضوعات آتی را بررسی نموده است. حقوق اطفال، طفل چیست؟ احساس عاطفی در برابر اطفال، حقوق طفل نوزاد، دادن آذان و اقامت در گوش نوزاد، تراشیدن سر نوزاد، نام گذاشتن، ختنه، دوران شیرخوارگی، طفل و تعلیم و تربیه، چگونگی تربیت، دوران مراهق دوران جوانی و ازدواج، عناوین فوق یک بخش مقاله را تشکیل میدهد، عناوین بخش دیگر مقاله عبارت بود از یتیم‌های افغانستان، حقوق ایتام از نظر قرآن و حدیث، یتیم‌های افغانستان چگونه باید تربیه و نگهداری شوند، یتیمان داخل افغانستان، یتیمان مهاجر در خارج افغان

کند و فضای اوستا قداست، حضرت پیا میراکرم، علی اللہ -
علیه وسلم، قضاوت فرموده و خلفای راشدین قضاوت نموده -
اند... هیچ مانعی از نظر عقلی و اجتماعی وجود ندارد که
حاکم کشور اسلامی و حتی هر مسؤول دیگر قوای مجریه که واحد
شرایط منصب قضا با شددر مواردی به قضاوت بپردازد
و اگر حکومت اسلامی بنا به ملاحظاتی حق قضاوت را از همه
واجدین شرایط قضا سلب و به عده خاصی که همان قضاوت
معاکم معهود یا شددسپاردمانعی ندارد ولی این اختصاص
حکما ولی شرعی نیست بلکه حاکمان نوی و سیاسی که حاکم
شرعی به مصلحت زمان آنرا انفاذ میکنند.

اگر مراد از استقلال قضا این است که قاضی در
اصدار حکم خود تنها موازین عادلانه قضایی را مدنظر
قرار بدهد نه سفارشهای این و آنرا و نه ملاحظات زمانداران
وقت و نه ترس و طمع از آنرا، حتی قاضی میتواند تطبیق
تقاضای قانون قضایی شخص اول مملکت را محکوم کند
و حق را برای طرف دیگر دعوا اعلان کند، و رئیس کشور هم او
را بدینجهت عزل نتواند. باید در جواب گفت در دین
مقدس اسلام به این گونه استقلال قضایی اهمیت بسیاری
داده شده است. در قرآن مجید سه آیه وجود دارد که هر کس به
آنچه خداوند جل جلاله، تشریح فرموده و فرستاده است حکم
نکند که فروغ عالم و فاسق است. از مشهور فقهای ما نقل شده
است که بر قاضی واجب است بین متخاصمین حتی در اسلام
دادن و جواب سلام و آزاره نشستن، نگاه کردن، صحبت
کردن و انصاف کردن و روگشایی و سایر چیزها
برابری و مساوات را رعایت نماید و ما را ه های اعمال
نفوذ بر قاضی مسدود شده است، و رئیس مسلمانان هیچگونه
اختیاری در ابطال حق و احقاق باطل ندارد.

مباحث

نافع: در مورد محاکم ثلاثه که در افغانستان موجود
بود چه نظر دارید؟ منبع شرعی دارد یا خیر؟
محسنی: نفی حکم قضایی جامع شرایط جایز نیست
اگر درباره سلطان حکمی، حکم پیدا شود باطل میشود. اگر
محاکم ثلاثه را از زمین ببریم شاید بیعدالتی هار زیاد
گردد چنین شده میتوانند که قاضی القضاات به قاضی محکمه
ابتدایی بگویند که حکم ننماید بلکه نظر خود را بیان کنند
تا به این ترتیب حکم قضایی شکستنده نشود و هم عدالت
تأمین شود.

ممتاز: اینکه قاضی ابتدایی نظر بدهد و قاضی -
القضاات حکم نماید آیا یک قاضی القضاات به تمام مسایل
رسیدگی کرده میتواند مدعی و مدعی علیه نزد قاضی -
القضاات حاضر شده میتواند ندیانه؟
محسنی: درباره مسایل جزئی باید حکم کند، ممکن

و دولت بررسی گردد، اگر والدین بان رسیدگی ننمایند
پس وظیفه اجتماع و دولت چه خواهد بود؟ موضوع اطفال
باید در قوانین نیز تعقیب شود.

نافع: در مورد تعلیم و تربیه طبقه انانث باید
بگویم که این یک مسئله اسلامیست و یک امر عام است برای دختر
و سرکه به تعلیم بپردازند، البته شرایط تعلیمی فعلی از نظر
شرعی مطلوب نیست، اگر مطابق شرایط اسلامی تدریس
صورت بگیرد مانعی وجود ندارد. زن زمانی نهی از منکر
امیر معروف را یاد داده میتواند که تعلیم آموخته
باشد، حضرت بی بی حفصه از شفا دختر عبدالله خط و سواد
را آموخت.

مضمون

بهاالدین بهاء

" حقوق تجارت " عنوان مقاله محترم بها بود
اوی در مقاله خود حقوق تجارت را تعریف نموده اسواع
و اقسام تجارت را بررسی کرده، اسناد تجارتي را بازگو
نموده انواع شرکتهای تجارتي را بیان داشت، قروض
تجارتي را مشخص کرد، تعهدات تجارتي را بیان نمود،
شرایط بیمه را آشکارا ساخت و درباره ارزشهای غلابیم
تجارتي صحبت کرد، در نتیجه گیری این مقاله آمده است
که: دولت آینده افغانستان مطابق حکم خداوند جل جلاله،
و خواست تمام ملت افغانستان تشکیل خواهد شد. علمای
و حقوقدانان مملکت باید در این مورد توجه همه جانبه
را مبذول دارند و با تأسیس و ساختن حقوقی مطابق
موازین فقهی و شریعت اسلامی سیستم حقوق تجارتي را
مطابق منافع عالییه جامعه فقیرمان چنان طرح نمایند
که با اصول اسلامی مطابق بقت کامل داشته و حواجج جامعه ما را
در ارتباطا متا ملات، با زارت تجارت بین المللی و بین کشور
ها بصورت عادلانه و سودمند برآورده سازد.

مضمون

شیخ محمد آصف محسنی

عنوان مقاله محترم شیخ محمد آصف محسنی
" استقلال قضا در اسلام " بود ایشان گفتند عنوان نیکه
انتخاب شده و توضیح دادند:

اول آنجه که در اعصار ما متداول شده که قوای سه گانه
از هم جدا و مداخله در امور هم ندارند، حتی رئیس قوه مجریه
مانند رئیس جمهور و یا رئیس وزیران حق قضاوت را ندارد
و قضاوت اختصاص به محاکم و قوه قضایی دارد.

اگر مراد از استقلال قضا به همین معنی در نظر
باید گفت که در اسلام چنین استقلال در قضا وجود
ندارد و حاکم جامعه اسلامی میتواند بعنوان قاضی قضاوت

مباحث

محسنی: در مضمون گفته شده است که قاضی عالم نیا شد مگر عادل یا نداد این چگونه میشود؟
سلجوقی: برای قاضی جواز دارد که از روی علم علما حکم ما در نما ید.

محسنی: مقلد میتوا ندکه قضاوت نما بدلیکن قاضی باید عالم باشد هر چند که به درجه اجتهاد نرسیده باشد
سلجوقی: مراتب علمی مشخص نشده است.
منصور: قاضی باید در مورد قضیه علم داشته باشد مگر برخی فقها اجتهاد را شرط میدانند و برخی دیگر نمیدانند.

ممتاز: را شد ما حب گفتند که بر مدعی بینه است و بر منکر سوگند در موضوع شفع چرا بر مدعی قسم است؟ کسیکه زن زانیه ای را کشته باشد و سوگند میشود را شد ما حب فرمودند که در زمان معین حق خود را بدست آورند و در غیر آن هیچ مگر فقه حکم مینماید که با زهم وقت داده شود تا تا هد را حاضر نما ید.

فرهادی: اگر در باره صفات قاضی مخصوصاً قاضی ابتدائیه بسیار مشکلاتی نما بییم مشکلات زیاد میشود
کشکی: من میخواستم بدانم که مشکلات تریبیه یک کدر سالم و صادق قضا را در افغانستان آینده چگونه از بین برده میتوانیم؟

عاصم مجددی: ملت افغانستان در آینه نمیتوانند از آن صفاتیکه اسلام در باره قاضی حکم مینماید چشمپوشی کنند لذا باید افراد معتقد و معتقد تریبیه شوند با ید اصول جدیدی وضع شود و قاضی باید عالم باشد.

سلجوقی: پیشنها دکنشکی ما حب با ارزش است، قاضی میتواند که به اساس علم مفتی حکم ما در کند.

مضمون

محمد موسی اشعری

عنوان مضمون محترم اشعری "سیرقانونگذاری در افغانستان" بود نویسنده این سلسله را در سه دوره قبل از اسلام، بعد از اسلام و دوره بعد از استرداد استقلال افغانستان مطالعه نموده است. چون درین مورد مقالات دیگری نیسز خواننده شده بودی لازم دید که بجای قرائت مضمون خود مشاهداتش را در باره قضای دیروزی افغانستان و نظریاتی را در باره آئینده قضا ابراز نما ید و گفت:
در باره آئینده افغانستان باید دقت نما بییم که نظام قضایی چگونه باشد و قضای ما چه مصادری داشته باشد افغانستان جزء جامعه بین المللی است لذا باید منسزوی نباشیم و حکم اسلام هم همین است. باید در نظر داشت مقتضیات عصر حاضر را بدقت قضا آئینده افغانستان را زیر غور و بررسی

است به استینا فراجع نما ید و به استینا ف با اختیارات بیشتری داده شود.

مضمون

محمد صدیق راشد سلجوقی

"اوصاف قاضی از نظر اسلام" عنوان مقاله محترم راشد سلجوقی بود. ایشان بعد از بیان نمودن موفف قرآنی قاضی در باره صفات قاضی چنین بیان داشتند: قاضی باید مسلمان، عادل و بالغ باشد و در حدود قضاوت مرد بودن نیز شرط شده است. سزاوار است که قاضی با ید با تدبیر باشد شمتند، و با استقامت، اما نندار، با کریکترو متین باشد در بحرالرائق، هندیه و کتب دیگر آمده است: "قضا از مهمترین کارهای مسلمانان است. از بیروهر کسیکه در میان مردم با اوصاف پسندیده شناخته شده باشد و گرامیتر، آبرو مند تر و دارای هیبت و وقار بیشتری باشد و در مصایب شکیبایی بیشتری داشته باشد تا بسته تراست که به وظیفه قضا گماشته شود" همچنین سزاوار است که قاضی به مسایل فقهی وارد باشد، اصول محاکمه را بداند و بر فیطه دعوی و خصومت به تطبیق مسایل فقهی و اصول محاکمه اقتدار داشته باشد. البته اصول محاکمه خصوصیت هایی دارد از قبیل تشخیص خصم، تعیین وقت برای حرف زدن هر یک از متخاصمان، جلوگیری از ضیاع وقت، تشخیص وقت که در آن حکم غیابی صادر شده میتواند و غیره... لازم است که قاضی بصورت صحیح مطالب را درک کند از زینترو قاضی شدن خردسال و آدم ساده لوح، کور و آن کریکه صدای بلند طرفین دعوارا نشنود جا زینت... باید قاضی تحفه هیچ یک از طرفین دعوارا نگیرد، قاضی بصورت قطعی به مهمانی یکی از طرفین دعوا اشتراک نمیکند، اشتراک او در دعوت های کسانیکه نزد قاضی دعوا دارند به هیچ صورت مجاز نیست، چه دعوت عام باشد و چه خصوصی اما اشتراک در دعوت های عمومی کسانیکه به محکمه دعوا نداشتند با شنیدن نامی ندارد، ولی بهتر است درین دعوتها نیز اشتراک نکنند و مناسب است که در دعوت خصوصی هیچ یک از کسانیکه تحت حکم او و او را جملہ رعایای او نداشتراک نکنند که محل تهمت است... قاضی باید هیچ حرکت و وضعی نکند که باعث تهمت و بدگمانی شود مثلاً اینکه یکی از طرفین دعوی را به خانه خود بپذیرد و یا او در مجلس حلوت کند و یا به چشم و دست و سر و بروی خود به طرف یکی از طرفین دعوی اشاره کند یا یکی از طرفین دعوی آهسته حرف بزند که دیگران صدایش را نشنوند، یا با او به زبانی حرف بزند که دیگران آنرا نفهمند.

درا حزاب مختلف تنظیم شده اند پس چگونه میتوانیم قضا را بیطرف نماییم.

اشعری: این تنظیمها تاکنون بنا منظمیهای اسلامی و جهادی فعالیت مینمایند و نه سیاسی. آنها دعوی حکومت کردن ندارند مگر قاضی باید بیطرف باشد.

عشرتی: طوریکه دیده میشود مجلس در برابر قاضیها سکر میگیرد، گناه تنها بدوش قاضی نیست بلکه بدوش بولیس، خارتوالی و همهاست. در صد پنچ فیصد قاضی مسوول است و نود و پنج فیصد دیگران. ما زمانی حکم خود را قریب عدالت ما در نموده میتوانیم که دوسه از ابتدای صاف و پاک باشد. ما باید مسلمانی خود را تجدید نماییم، اینکار را بحاجت معارف صحیح و آموزشکار در دست را منما بد امور اجتماعی ما سندرنجیریکی بردیگری وصل مینماید. ما تماماً اصلاح نگردد قاضی اصلاح نمیشود. زمانیکه یک جامعه اسلامی را بوجود آوردیم آنوقت قاضی هم باید عادل باشد.

مزل: این مسئله حقیقتاً به محیط ارتباط می-گیرد از نظر قرآن بالای کسی ظلم نمیشود. در تریبه قاضی عنصر مهم فقه (نمونه) است.

اصیل: سلسله مراتب در قضا سطح جهاسی و بین اسلامی قبول شده است. تدرج یا سیستم محاکم ثلاثه برای افغانستان آینده ضروری مینماید.

اشعری: یکی قضاوت سالم است و دیگری قاضی سالم اگر در رأس اشخاص درست باشند یا بدست تحقیق و امنیت تماس داشته باشند، یا بدپولیس و خارتوالی سالم باشند و قوانین و مقررات درست باشد.

مضمون

حبیب الله غالب

"جرم و جزا از نظر اسلام" عنوان مقاله محترم غالب بود که بصورت خلاصه آن را بیان داشت و گفت:

شکی نیست که احکام تشریحی بمنظور تنظیم علائق فی مابین مردم، حفظ مصالح عامه و افراد و تأمین عدالت و جلوگیری از تجاوز و حقوق دیگران بوجود آمده است. و میتوان آنرا بنام حکام اصلی یا دکر، ازینرو غالباً این احکام الزام آور بوده و افراد را مجامعه به پیروی و اطاعت از آن مکلف ساخته میشوند. و ازینکه تمام افراد به محض آرونی و انجام عمل و یا امتناع از آن مبادرت نمیزورند تا اینکه نیروی تحمیل کننده و یا بازدارنده بی و رای این احکام موجود نداشته باشند تا مردم را به استقامت راهی که نظام اجتماعی برگزیده است مکلف سازد و از انحراف منحرفین جلوگیری بعمل آورد. در غیر آن نظام ما هیت اصلی خود را از دست داده و آرونی و اخراجی و ارشادتها پیدا میکند که به

قرار دهیم. در باره قضا با بد چند سیستم قضایی را بررسی نماییم و به چندین طرح و مکتب مراجعه کنیم و از تمام این طرحهای طرح را قبول نماییم. مطابق احکام فقه حنفی قاضی باید از حکم خود عدول نکند زیرا اگر چنین باشد پس هر حکم آن قابل تعدیل است و قاضی اعتماد خود را از دست میدهد. حکم قاضی از قانون بالاتر است زیرا قانون تعدیل شده میتواند دولتی حکم قاضی تنها زمانی شکسته شده میتواند که دلایل نقض حکم موجود باشد مثلاً به اساس سند جعلی حکم صادر شده باشد، تجدید نظر در آن میشود و قاضی با زهم از جانب خود همان قاضی. قاضی باید عالم باشد ولی نه علامه، یک هیئتی باید موقوفه گردند تا نظام قضایی آینده افغانستان را ترتیب نمایند. قضای دیروز افغانستان از آینده آن بهتر است. در مورد بررسی یک دوسه در گذشته چنین معلومات دادند: یک قاضی بنام محمد ایوب چنان موضوعی را مطالعه نمود که اوراق دوسه های مربوط به آن در سه جوی جایجا شده بود و تمام آنرا از نظر گذشته و حکم خود را طی بکها از چند صفحه ما در نمود قاضی مذکور در بررسی این دوسه آنقدر فشار بر خصم وارد نمود که بعد از تکمیل حکم دیوانه شد.

مباحث

کشکی: موضوع تریبه یک کدر منقی و پرهیزگار قضا برای افغانستان تحت بحث گرفته شود.

محسنی: ما باید چنان کدوری را تریبه کنیم که رشوه نگیرد و کورگ مفتی ننماید.

اشعری: من در باره اینکه افغانستان دارای چه گونه قضایی باشند نظریات خود را مینویسم. یک کدر مقتدر قضایی باید موجود باشد و این در تمام دنیا معمول است. یک قاضی زمانی قضاوت سالم نموده میتواند که از موضوع خبر باشد و به آن علم داشته باشد. مفتش قضایی سال یک مرتبه باید فطمه های قاضی را با بصورت قیدی و یا سه صورت عمومی از نظر بگرداند.

عاصم مجددی: محترم اشعری بر جوانب عملی قضا صحبت نمودند مگر در صورتیکه قیادت گمراه باشد قاضی نیز گمراه خواهد بود. ما باید چطور جامعه بی بوجود بیاوریم؟ در افغانستان چگونه سیستم قضایی را ایجاد کنیم که همه از خدای بزرگ، جل جلاله، بترسند؟

اشعری: درجا بیکه تقوی است کرامت است، مؤمنیت است، سعادت است. دستگه فعلی را باید تکمیل کرد، تریبه را باید شروع نماییم و شکل آنرا تغییر بدهیم تا دستگه را تغییر داده بتوانیم.

غالب: قضا باید در تمام نظامها بیطرف باشد مشکل عمده آینده افغانستان اینست که تمام مینسردم

غالب: بجواب محترم محسنی باید بگویم که احکام تفصیلی وقوا عدکلی در روشنایی نصوص عمومی وضع شده است. جرایم قصاص محدود است که در پنج ساحه میباشند و در سایر حالات قابل تطبیق نیست. و در آن مساوات و معامالت است آمده نمیتواند. بجواب محترم ممتاز زاینست که امر بعضی برای ایجاب و بعضی برای ایاحت میباشد که معیبه اساس امور وقوا عدت تشخیص میشود و در اینجا هدف از ما موربه هم همان امر است که ایجاب را افاده مینماید. قصاص اساساً حق محسنی علیه است و اگر خود مجنی علیه وفات نماید در آن صورت این حق به ورثه آن تماماً انتقال مییابد. مگر در صورتیکه مجنی علیه قاصراً شد یعنی محسن یا صغیر باشد و اهل تصرفات نباشد لذا ولی یا قیم وی قاصم مقام حقوق وی میگردند تا از حقوقش حمایه و دفاع نماید. و عفو که مجانی باشد اساس دفاع ندارد ازین سبب مظنی شبیهی میگردند از همین سبب صلاحیت عفو مجانی را ندارد. و همین ترتیب اگر خودش جانی واقع شود قصاص از نگاه عدم تحمل مسولیت به اساس شبهه ساقط میشود. مگر تعویض مالی که دیت میباشد بحال خودش باقی میباشد. بهمین ترتیب مجنون تأدیب میشود مگر از مسولیت جرایم خارج است. در جرایم تعزیر تمام حالات در نظر گرفته میشود. بجواب محترم خردیاید بگویم که فرد عضو جامعه است و ضرری را که بجان خود میرساند عیناً همان جرم است که بر دیگران تجاوز نماید.

اصیل: در کشور مصر پیشنها دیرین شد که تمام دارالتأدیب باید تغییر یافته و در اصلاح به آن گفته شود بعداً این نام نیز تغییر کرد و نام دارالصفا به آن گذاشته شد.

غالب: از حکم تغریب استفاده شده میتواند.

شیخ محمد آصف حسینی

محترم محسنی این مرتبه یک بیانیه شفاهی در مورد فضا ایراد نمود و طی آن گفت: فرق بین حکومت اسلامی و غیر اسلامی اینست که در حکومت اسلامی احکام اسلام جاری میشود. اگر احکام اسلام جاری نگردد ولو که قاضی رهبر مسلمان هم باشد حکومت آن اسلامی شناخته نمیشود. قرآن کلید تمام مسایل است. درباره تمام مسایل احکامی دارد. آنچه در نصوص موجود نیست به اساس شوری تخمین میشود. مجلس شوری که در آینده خواهد آمد به هیچ وجه صلاحیت مجلس تقنینی را ندارد. ما باید مجلس تدوین قانون را داشته باشیم در پهلوی مجلس شوری یا دیدگ جمعیت از علمای طراز اول داشته باشیم. برای قضاء باید چنان کدوری بماند آید که در فضای فضیلت و تقوی تربیه شده باشند. متون فقهی قدیمه مدرک مجلس تدوین باشند. در

جزعده، قلیلی اکثریت مردم از آن پیروی بعمل نمیآورند و در نتیجه شمره، مطلوبیکه اهداف نظام آنرا احتواء میکند بدست نمیآید. ازین تدابیر و قوای بازدارنده و تحمیل کننده در فقه اسلامی بنام "زواج" و در قوانین بنام مؤبده تعبیر شده است که منظور از آن ناپدید و پشتیبانی از احکام اصلی است. به این اساس زواج در برابر احکام اصلی ماهیت زاندارم را در قلمرو کثرت قانون دارا میباشد. زواج بر سه صورت عام به دو دسته تقسیم میشود یکی زواج ترعیبی (مکات) - فات) و دیگری زواج ترعیبی (مجازات).

بعداً در مقاله، خود انواع مجازات و مکافات، اقسام جرایم، شرایط دفاع و تطبیق قوا عدرا در ساحه جرایم بررسی نموده و مجازات را از نگاه اسلامی بیان داشت.

مباحث

اشعری: در احکام جرایمی اسلام حیات و عزت یکی با دیگری ارتباط دارد ما باید مصادیق حقوقی امروزی را مرهون اسلام بدانیم که از طریق هسانیه به غرب راه یافته است. فرها دی، پدرا مریکا پنجاه ایالت پنجاه قانون جرایم دارد. تعدادی از ایالات فاقد قانون جزای اعدام میباشد. ولی یک مجرم تا به ۲۳ سال حبس محکوم میشود مگر در برخی ایالات جزای اعدام عملی میشود صهیونیست ها مسئله قطع دست را بحیث جرمی در مقابل اسلام استعمال مینمایند و این طرز دید غربیهاست. بریدن دست در عربستان سعودی به ندرت اتفاق می افتد.

محسنی: آیه قصاص و عمل بر آن در قرآن شریف برای تمام مورثیه مده است. زیرا اگر کسی به همراه زنی نفس دیگری زنا کرده باشد شخص مذکور این حق را ندارد که با زن شخص اولی زنا نماید.

ممتاز: ترک فعل ما موربه به ذات خود جرم مطلق بوده و منع گردیده است. ما موربه برای مباح نیز میباشد درباره عفو گفتیم که چرا عفو نماد در صورتیکه مجنی علیه صغیر باشد، آیا ولی حق عفو دارد؟ زیرا اگر دیوانه کسی را بکشند لایش دیت میآید. صغیر از تعزیرهایی یافته نمیتواند.

عشرتی: اگر غالب ما حب نظر برخی از علمای جامعه شناسی را نیز میآوردند کما خوبی بود. در صورتیکه مجرم مریض باشد بهمین سبب حبس و دارالتأدیب بماند آمده است که ممکن است اعمال جرمی تحت فشارهای مادی و روحی انجام یافته باشد.

خرد: غالب ما حب فرمودند که جزا به اساس ضررهای وارده به جامعه تعیین میشود پس آیا اگر عملی به جامعه ضرر نمیرساند یا بد جزا داده نشود مثل خوردن گوشت خوک که یک جرم اجتماعی نیست؟

صورت نگرفته بلکه یک مقاله ژورنال لیستیک است .
فصلی: انتقاد محترم عشرتی و ارداست و آنرا اصلاح
مینمایم .

مضمون

جنرال محمد ایوب اصیل

عنوان مقاله: محترم اصیل " پولیس و نا امنی
امنیت در حکومت اسلامی " بود. درین مقاله تاریخچه
موجودیت پولیس بررسی شده و در آن آمده است که سه هزار
سال قبل از امروز سنا موجودیت پولیس در مصر وجود دارد .
در صدر اسلام داره پولیس بنا نمائید. مقاله
به وجود آمدن پولیس عصری را در افغانستان تحقیق نموده
و در آن آمده است که داره تربیه پولیس در سال ۱۳۱۵ هـ.ش
در کابل تأسیس شد و در زمان تجا و زروسها تشکیلات سابقه
پولیس از بین رفت و جای آنرا جاسوس های کی.کی.بی پر
نمود . . . پولیس بمنظور تأمین امنیت در حکومت اسلامی
آینده افغانستان بایست وظایف آنرا انجام دهد:
حفظ نظام دولت و حمایت از حقوق افراد مطابق به احکام
قوانین و مقررات. - محافظت فرد و اجتماع از خطرات
متوجه حیات، تمامیت جسمی و مالی آنها باشد. - جلوگیری
از قاچاق مخالف نظم و امن عامه و اتخاذ تدابیر مؤثر
قانونی برای جلوگیری از ارتکاب جرایم. - حراست از
تمامیت دولت اسلامی افغانستان، مراقبت و محافظت
حدود مملکت و تأمین امن و نظم در سرحدات بمنظور تحکیم
حاکمیت ملی. - کشف و تحقیق جرایم مطابق به احکام قانون
و مقررات. - اتخاذ تدابیر برای انجام وظایف ترفیقای
و اطفا حریق. - تعمیل احکام قطعی محاکم مطابق به
احکام قانون. - محافظت از اموال یافت شده و اغاده آن به
ما حیوان اصلی. - حفظ متروکه لاورث الی زمان صدور
حکم قطعی محکمه. با صلاحیت. - حفظ اموال اشخاصیکه آزادی
شان مطابق به احکام قانون سلب گردیده و دارای شان
بصورت دیگر محافظه شده نتواند. - حراست خزاین دولتی
و حفاظت آنها در صورت انتقال. - حراست محبوسین و توقیف
شدگان و اسفغال آنها. - همکاری با سایر دولتها
منظور تعمیل احکام قوانین. - همکاری با دوا بردی علاق
در صورت وقوع حوادث. - جلوگیری از ورود اموال قاچاق
و سایر اموال تحت انحصار دولت. - محاذله مؤثر با مواد
محرره. . . قوای پولیس باید همواره در نظر داشته باشد که
اقدام بمنظور تأمین امن و نظم عامه زمانی مشروع پیدا شده
میشود که شرایط آنرا حایز باشد: (۱) قانونی باشد،
(۲) مناسب باشد، (۳) ضروری باشد.

مباحث

واله: محترم اصیل باید در مقاله شان در

افغانستان محاکم فقه جعفری نیز با وجود بدو در قانون
با بدگنجانده شوند تا اینکه وحدت ملی مانا بین گردیده و
افغانستان آینده به لبنان ثانی تبدیل نگردد و برای
جعفری ها این حق داده شود که در محکمه با اساس مذهب خود
حق داشته باشند .

مباحث

شهاب: اینکه محترم محسنی فرمودند که در افغانستان
حکومت اسلامی وجود نداشت با ایشان موافق نیستم .
ما خدقوانین کتب فقهی بودند، در قسمت تربیه قاضی ها
با بددیانت نیز با آنها هم نده شود زیرا قوانین جلوجرم
قاضی ها را گرفته نمیتوانند زیرا فیصله های باطل خود را به
قانون برابر میسازند .

مضمون

فضل من الله فضلی

محترم فضلی مقاله اش را وقف " حقوق جزا در اسلام "
کرده بود و در مقاله خود به تعریف فقهی حقوق
بر عقوبات دنیوی بحث نموده گفت:
ساختن اجتماع بر پنج اصل با قاعده استوار است
که در اصطلاح فقه معاصره عنوان کلیات خمسهای یا پنجگانه
یاد میشود و آنها عبارتند از عقیده، عقل، حیات، آبرو
و مال، هر یک ازین قواعده بنیادی که در ارتکاب جرم
مختل گردیده بنا سبب آثار متغی جرم ارتکاب شده سبب ضعف
تنزل جا معه میگردد. . . همه انواع عقوبات در شریعت
اسلامی بمنظور دفع فساد و حمایت از کلیات پنجگانه که
همه شرایط و قوانین بضرورت حمایت آن متفق اند میباشند
آمده است. انواع عقوبات بر اساس حقوق پنجگانه ذکر شده
قرار آتی است: (۱) عقوبات برای حمایت دین و عقیده
مانند عقوبت ارتداد، زندقه و بدعت کاری، (۲) عقوبات
به جهت حمایت نفس مانند قصاص یا تمام اقسام آن،
(۳) عقوبات برای حمایت مال چون عقوبت سرقت و سایر
جرایم مالی، (۴) عقوبات بمنظور حمایت از نسل و آبرو
مانند حد زنا و حد زانی، (۵) عقوبات به جهت حمایت از عقل
مانند حد شربخوری، اجرای این عقوبات و رعایت حقوق
متذکره و حمایت از آن بر ذمه خلیعه و زمامداران مسلمانان
و مسلمانان است و واجب و لازم است. وی در مقاله خود بر
اقسام عقوبت روشنی انداخته و انواع عقوبات را برررسی
نمود.

مباحث

عشرتی: محترم فضلی از ادیان غیر اسلامی بیاد
کردند که این تعبیر درست نیست .
فضل الرحمن: درین مقاله بر مسائل مهم بحث عمیق

آزادی مسکن، آزادی سیاسي، آزادی وحق ملکیت، کرامت انسانی، مؤنیت و دادخواهی، عدل و مساوات رایگونه، مفاسوی بیان داشتند و درین مورد در پرتو سوابق تاریخی راجع به آزادیهای انسان صحبت نموده چنین نتیجه گیری کرد: این سوابق تاریخی را بجایش میگذاریم و در تاریخ معاصر موضوع حقوق بشر حتی بعد از اعلامیه جهانی آن بت غرور قضاوت یکجانبه انسان را شکسته است اینها انسان و قضاوت انسانی را در تحت تسلط لاشعور اروپایی خویش مطالعه مینمایند نظر و قضاوت آنها در مورد مسایل جاریه و موجوده جهانی در رابطه حالات، اشخاص و ملتها فرق میکند. در صورتیکه جانب منحا و زبا قوای آنها مفاسدات سیاسی و نظامی داشته باشد ملامت جاسبست که در مقابل آن واقع شده است در همین رابطه موافق امریکا و روس در باره قضایای بنکله دیس، اسرائیل و امثال آن دورنگی پیدا مینمایند، برای یکی آزادی و برای دیگری اسارت و زندگی خاموشانه میخواهند. هر چند این حوادث تاریخی اندم در بنی اصل حقوق انسانی این حوادث تعهد و عدم تعهد آنها، خوبی و بدی نظام حقوقی را از روی نظام و قانون و شکل حقیقی آن آشکار نموده میتوانند.

رأپور و نتایج

درا حیرت مینمازم محترم حبیب الله رفیع گزارشگر سیمینارهای شورای ثقافتی در رأپور خویش مطالب سیمینار را تصنیف نموده و در نتیجه گیری عمومی اظهار داشت: این سیمینار در باره عدل، قضا و مسا در قضا بطور مجموعی معلومات نسبتاً همه جانبه و مکمل را ارائه نمود و در چوکات موضوع خود یک سیمینار رقنا غنابخش بود، در مباحث آن حضور و یادکم بنظر میرسد در مقالات طولی از تلخیص کار گرفته شده و در مقالات کوتاه بجای مطالب وجود داشت. موجودیت فضای علمی و صمیمی در مباحث و مشاجرات علمی جدا بیت مجلس را از دیا دمی بخشید و بصورت عمومی این سیمینار را از طریق ارائه مقالات و مباحث چنان دخیره علمی را بر جای گذاشت که میتوان ندیک نظام قضایی قوی، سالم، عادل، عامل و عالم را برای افغانستان اسلامی آینده تهداب گذاری نموده اساسات، شکل، وجایب و مکلفیت های قوه قضائیه را تعیین کند

ومن الله التوفیق

پهلوی لایرا توارجزایی طب عدلی را نیز می گنجانند

مضمون

محمد عمر بیکزی

مقاله محترم بیکزی در مورد "نقش آثار جرمی در برابر قضاء" بودوی چنین بیان نمود که قاضی هنگام تحقیق قضا یا با مجرماتی برخورد مینماید که کلاً و لاً قانون دفاع راجع مشروع شان دانسته و ثانیاً این مجرمین برای رهایی از چنگال قانون و گمراه ساختن قاضی به انواع و اقسام حیل دست می یازند، زمانی از واقعیه انکار میکنند و زمانی همچنان دلائل و ثبوتها ارائه میدارند که نا هدیخبری شان از موضوع یا شدوا از جانب دیگر چنین مجرمین هنگام ارتکاب جرم، خود را از چشم مردم پنهان می نمایند و در وی این اصل بدست آوردن چنان شواهدی که ارتکاب جرم را بر مجرم ثابت نماید مشکل مینماید و علاوه بر آن قانون حکم مینماید که باید حکم محکمه مطابق بصوص قانون بوده و بر دلائل قوی قانونی استوار باشد و قرار هم از مجرم به جبر و اکراه گرفته نشود. خوشبختانه دانشمندان کریمینا لیستیک و علوم معدن در مورد کشف حقایق جنایی، نسبت هویت مجرمین و آثار مثبتهای که در محکمه بگونه شاهدیت شهادت بدهنده موفقیت هایی نایل آمده اند که از قرنهای به این طرف قاضی ها به آن احتیاج داشته اند. علم جوان کریمینا لیستیک پرده از روی جرمها بر میدارد. وی بعد از این گفتار مقدماتی نشان خون، نشان انگشت و تجربیه های طب عدلی را در روشنی فارمول های علمی بررسی نموده و نقش علمی، اساسی و انکارنا پذیر آنها را در یافتن مجرمین بیان کرد.

مضمون

محمد زمان مزمل

مقاله محترم مزمل در باره "اسلام و حقوق طبیعی بشر" بود که آنرا با اعلامیه جهانی حقوق بشر مقابله نموده بودوی در مقاله خویش اسلام و حقوق طبیعی، اسلام برای جهان، انسان و حقوق انسانی را از نگاه اسلام بررسی نموده و بعداً تحت عنوان اسلام و اعلامیه جهانی حقوق بشر: حق زندگی، آزادی بشری، آزادی رأی و بیان،

پیشنهادات استادان پوهنتون برای احیای مجدد تحصیلات عالی

یادداشت اداره:

انجمن استادان پوهنتونهای افغانستان دومین سیمینار خود را از تاریخ ۱۰-۱۳ اسد ۱۳۶۹ در سوات پاکستان دایر نمود که در آن ۳۴ تن از استادان اشتراک ورزیده بودند. درین سیمینار در مورد مسایل استادان، محصلان، مواد و وسایل درسی، نصاب تعلیمی، پالیسی و پلانگذاری پیشنهادها یی ارائه گردید که ذیلاً تقدیم میگردد.

پنج گروپ کار تشکیل گردید. هر گروپ در روزهای سوم و چهارم سیمینار به بررسی و تنظیم مواد بحث مربوطه پرداخته نتیجه کار خویش را به جلسه عمومی نهایی ارائه نمود، که برار دیل به اتفاق آراء به تصویب رسید.

اول - مسایل استادان:

پس از کودتای ننگین ثورا استادان پوهنتونهای کشورمانند سایر مردمان نجیب، مسلمان و وطن دوست افغانستان، شهید، زندانی و یا مجبور به ترک وطن گردیدند، که در نتیجه هم از سهمگیری تربیه اولاد وطن وهم از بلند بردن سوبه علمی خود محروم شدند. بخاطر احیای مجدد شرایط کار و اعاده حیثیت استادان، چه در حال موجود و چه در آینده اتخاذ تدابیر آتی به حیث کامهای ابتدایی پیشنهاد مسکرده:

- ۱- با و زرات محترم تعلیم و تربیه حکومت موقت اسلامی افغانستان و مؤسسات تعلیمی و تربیتی متاس گرفته شوند تا استادان را در ساحات مسلکی شان استخدام نمایند.
- ۲- برای تجدید معلومات و ارتقاء سوبه علمی استادان، از طریق وزارت محترم تعلیم و تربیه حکومت موقت اسلامی همکاری مؤسسات خارجی جلب شود.
- ۳- انجمن استادان به استیذان وزارت محترم تعلیم و تربیه و به همکاری استادان دارای رتبه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مصوبه سیمینار:

انجمن استادان پوهنتونهای افغانستان برای دومین بار سیمیناری را مبنی بر احیای مجدد تحصیلات عالی در افغانستان از تاریخ دهم تا سیزدهم اسد ۱۳۶۹ ه. ش (مطابق ۱ - ۴ اگست ۱۹۹۰ م) در شهر سیدو شریف سوات جمهوری اسلامی پاکستان برگزار نمود.

درین سیمینار ۳۴ تن از استادان پیتینه رشته های گوناگون پوهنتونهای کابل و سگرها رو پوهنتونهای جهاد و دعوت و جهادواستینوت دیپلوما سی، مستقر در پشاور سهم گرفته بودند. در سیمینار، استادان در بر توجارب گذشته خویش و خواست نظام اسلامی افغانستان، روی وضع رقتبار موجوده تحصیلات عالی که پس از رویکار آمدن رژیم کمونیستی و ناهمروسها به میان آمده است، بحثهای علمی گسترده یی به عمل آوردند.

در مجمع عمومی، که همه استادان شامل سیمینار در آن حضور داشتند، طی پنج جلسه به ترتیب درباره مسایل استادان، محصلان، مواد و وسایل درسی، نصاب تعلیمی، پالیسی و پلانینگ، بحثها و مناقشه های همجانبه در فضای برادری و حسن تفاهم، از سوی استادان انجام پذیرفته و در موارد مشخص پیشنهادهای لازم ارائه کردند. برای این که تمام نظرها و پیشنهادها به صورت درست انجا م داده شود،

به پوهنتون کورسها و صف های به خصوص دایر کرد تا از ثقافت اسلامی و ملی خویش معلومات کافی حاصل نمایند.

۴- جوانان نیکه از مکاتب افغانستان فارغ گردیده و بعداً هجرت نموده و خواستار شمول در پوهنتونهای جهادی باشند، قبل از امتحان کانکور، صف مدخل برای آنها دربارهٔ ثقافت اسلامی (تاریخ اسلام و سایر امور دینی) و ملی خویش در نظر گرفته شود.

۵- به خاطر اینکه محصلان با فکر آرام به دروس خویش ادامه داده بتوانند لازم است تا از تمام فعالیت های سیاسی آنها در محوطهٔ پوهنتون جلوگیری بعمل آید.

۶- برای پرورش سالم محصلان، وسایل درسی، مواد درسی و سایر امکاناتی که برای آموزش محصلان ضروری است، مهیا گردد.

۷- برای محصلان معیوب علاوه از مساعدات تحصیلی زمینیهٔ تحصیل مساعدت های مالی نیز صورت گیرد.

۸- از آن جایی که در زمان استیلای روسها و تسلط نوکران کمونیست آنها اقتصاد تمام خانواده ها، مخصوصاً روستا بیان، صدمهٔ زیاده دیده است باید تا حد امکان به تعداد شاملن لیلیه ها افزایش به عمل آید.

سوم- مواد و وسایل درسی:

پوهنتون موه سه علمی ایست که برای رفع نیازمندی های جامعه به متخصصان، در رشته های مختلف به وجود می آید. این مؤسسه از یک سودا نشینهای تخصصی موجود در جامعه جوان انتقال میدهد و از سوی دیگر به ذخیرهٔ دانش مسلکی می افزاید. برآورده ساختن این دود هدف از راههای تدریس و تحقیق شایسته صورت می پذیرد. وسایل عمدهٔ برآورده سازی اهداف، استاد، کتابخانه، لابراتوار، وساحهٔ تطبیق مرکب تحقیقات و مرکز نشرات میباشد.

۱- استاد: درین مورد قبلاً پیشتهادها ارائه گردیده است.

۲- کتابخانه: طوریکه پیشتر اشاره شد یکی از وظایف پوهنتون را انتقال دانش تخصصی بینل جوان تشکیل میدهد. برای اینکه استادان در اجرای این وظیفه موفق باشند، باید تمام آثار چاپی رشته های گوناگون مانند کتاب، مجله و ژورنال از خارج کشور توسط کتابخانه مرکزی پوهنتون تهیه گردد. چنانچه برای همین منظور کتابخانه مرکزی و کتابخانه های اختصاصی پوهنتون ها، مطابق توان مالی و کمک توأم میتها کتب اختصاصی مورد نیاز را تهیه نموده و به دسترس منسوبان تخصص قرار میداد. مگر در سالهای اخیر پس از رویکار آمدن رژیم کمونیستی به نسبت کمبود بود-

های علمی بلند و سابقه دار، کمیته یی را تشکیل دهد تا در تهیهٔ آثار برای ترفیع علمی استادانی کمک نمایند که در پوهنتونهای جهادی جذب شده اند.

۴- برای پوهنتونهای آیندهٔ افغانستان یک لایحهٔ جدید ساخته شود که البته در ساختن آن پوهنتونهای جهادی وانجمن استادان مشترکاً سهم داشته باشند.

۵- برای شمولیت استادان جدید در کدر علمی پیشنهادها میگردند:

الف- شرایط پذیرش استادان مطابق لایحهٔ سابقه توأم با تعدیلات با در نظر داشت شرایط وقت رعایت گردد.

ب- تکلم به یکی از زبان های خارجی در شمولیت به کدر علمی حتمی دانسته شود.

۶- برای تقویه و بلند بردن سویهٔ علمی استادان، توأمیت با پوهنتونهای کشورهای دوست احیا گردد.

۷- پیشنهادها میگردند در افغانستان آینده برای پیشبرد سویهٔ علمی استادان در اوقات فراغت تجا و بیز لازم اتخاذ گردد.

۸- زمینیهٔ نگارش کتب درسی برای پوهنتونهای آینده از همین اکنون روی دست گرفته شود.

البته تا جاییکه ممکن است درین زمینه از استادان خارج از افغانستان استفاده به عمل آید، زیرا احتیاج کتابهای ساینسی موجود در کتابخانه های غیر قابل استفاده میباشد هرگاه این کار بعد از رویکار آمدن دولت اسلامی در افغانستان صورت گیرد بسیار دیر خواهد بود.

۹- برای اینکه استادان پوهنتونها در رشته های مربوطه واقعاً متخصص شوند باید تدریس تعداد ساعات معین به حیث مکلفیت درسی از بین برده شود.

دوم- مسایل محصلان:

به منظور رفع اثرات سوء دورهٔ تسلط کمونیستها بر حیات فرهنگی جوانان پیشنهادها میگردند:

۱- برای محصلانی که به سبب شرکت در جهاد، هجرت و سایر عوامل تحصیلات شان ناتکمیل مانده است باید پلانهای عاجل قابل تطبیق جهت ادامهٔ تحصیل در محیط هجرت و بعداً از استقرار دولت اسلامی در افغانستان طرح گردد.

۲- به خاطر حفظ هویت اکادمیک پوهنتون لازم است تا از تمام کاندیدان پوهنتون بدون استثناء امتحان کانکور اخذ گردد.

۳- برای جوانان نیکه در کشورهای غیر اسلامی تطبیقات خویش را پیش برده اند چنین با زگشت به وطن و مراجعه

- های لابرا توارى و کار عملی در ساحه پیشنها میشود:
- الف - ترمیم یا تهیه پرزهای کمبود لابرا توارهای موجوده.
- ب - تهیه ماشینهای بیشتر و مواد کیمیاوی مورد ضرورت.
- ج - تربیه تکنیش های جوان در قسمت استعمال، حفاظت و ترمیم لابرا توارها.
- د - احیای مجدد و توسعه ساحه های تجربی و عملی رشته های اختصاصی خارج از ساحه بوهنتون.
- ه - ایجاد همکاری بین بوهنخی ها و وزارت نهیای مربوطه در قسمت استفاده مشترک از وسایل، تجهیزات و نهارب همدیگر.
- ۴ - مرکز تحقیقات علمی: طوری که قبلاً تذکره رفت بوهنتون در پهلوی انتقال دانش شخصی، در افزایش آن نیز سهم فعال دارد. این همکاری استادان در افزایش دانش شخصی از راه پیشبرد فعالیت های تحقیقی، تحقق یافته میتواند، چنانچه استادان بوهنتون توانستند یک تعداد پروژه های تحقیقی را در ساحه های زراعت، مالکداری، طب، دوا سازی، انجنیری، جیولوجی، جغرافیا، بشرشناسی و زبان شناسی با انجام برسانند.
- اما با تاج و زکمونیتها بحریم علمی بوهنتون، کار تحقیقات علمی ما هیت خود را باخت، زیرا شرایط تحقیق که کتابخانه، لابرا توار ساحه، از یکسو و ممنونیت و آرامش روحی، از سوی دیگر، میباید کلی نامساعد کردید. ایجاد کادیمی علوم سیرا استقلال و فعالیت تحقیقاتی بوهنتون را صدمه زد. زیرا بودجه و نظارت فعالیت های تحقیقاتی به اکادمی علوم تمرکز یافت. گرچه در ظاهر تعدادی از پروژه ها منظورند و کار بالایی آن آغاز کردید. بکار این عمل تنها برای اعوای افکار عامه بود. برای احیای مجدد فعالیت های تحقیقاتی پیشنها میشود:
- الف - ایجاد کمیته های تحقیقاتی در مرکز و بوهنحیها
- ب - اتخاذ تدابیر برای آشناسازی استادان جوان با اصول تحقیقات علمی و استفاده از کمپیوتر.
- ج - فراهم سازی زمینه تحقیقات علمی در داخل و خارج کشور.
- د - جلب مؤسسات داخلی و خارجی علاقمند به خدمات تحقیقاتی.
- ه - جلب توجه دولت به اهمیت تحقیقات علمی در با سازی کشور و تخصیص بودجه کافی برای مرکز تحقیقات علمی.
- و - تهیه ماشین کمپیوتر برای تحلیل و تجزیه نتایج.
- ۵ - مرکز نشراتی: تهیه آثار علمی و اجرای فعالیت های

دجه و قطع شدن توأمیتها و دیگر منابع کمک کننده، در تهیه کتب تازه و ادامه تهیه مجلات و ژورنالها سکتکی رونما گردید و به اثر بی توجهی بکتنه تعداد کتب مخصوصاً کتب قلمی مفقود گردید. همان بود که کتابخانه، دیگر به استادان در تهیه آثار تازه و بکار علمی کمک کرده نتوانست و بیما نتوانست لیاقت استادان به کتب کهنه و کتب شخصی شان محدود ماند. این موضوع موجب انحمار آثار علمی و سوء استفاده از انحصار گردید. تاج و زروسها مخصوصاً تاج و فرهنگی شان وضع کتابخانه های بوهنتون را خرابتر ساخت. کتابهای دارای روحیه اسلامی و افغانی چاپ کشورهای غیر کمونیتی که با اهداف رژیم مغایرت داشت، یا سوختانده شد و یا در تحویلخانه گذاشته شد. در عوض سیل آثار کمونیتی در کتابخانه های بوهنتون سرازیر گردید. برای رفع کمبودها و خرابیهای وارده پیشنها میشود:

- الف - در تهیه کتب تازه در رشته های مختلف اقدام جدی صورت گیرد.
- ب - در تهیه مجلات و ژورنالهای اختصاصی، برای کتابخانه مرکزی و کتابخانه های اختصاصی بوهنخی ها توجه جدی مبذول گردد.
- ج - ماشینهای فوتوکاپی و میکروفلم برای استفاده استادان و محصلان از آثار محدود و کمیاب تهیه گردد.
- د - دایرة المعارفها و دیکشنریهای تازه عمومی و اختصاصی تدارک شود.
- ه - گردآوری کتب و ژورنالها برای استادان موجود در پشاور و توسط انجمن استادان صورت گیرد.
- ۳ - لابرا توارها و ساحه کار علمی: برای بلند بردن سوبه علمی استادان و همچنان آموزش علمی محصلان، کار در لابرا توارها و ساحه عملی ضروری میباشد. چنانچه برای این منظور در تمام بوهنخی های علوم طبیعی به کمک توأمیتها لابرا توارهای مجهز و مواد مورد نیاز لابرا توار تهیه گردیده بود. در بوهنخی های علوم اجتماعی مخصوصاً دیپارتمنت های لسان نیز لابرا توارهای مورد نیاز یکمک توأمیتها به کار افتاده و علاوه بر لابرا توارها فارمهای زراعتی و حیوانی و باغ وحش در خدمت کار علمی و تطبیقی بوهنخی ها قرار داشت. همکاری بعضی بوهنخی ها با مؤسسات هم رشته شان در قسمت کارهای عملی نیز برقرار گردیده بود. در دوره تسلط کمونیتها بر بوهنتون عموماً کمک توأمیتها قطع گردید، و لابرا توارها به نسبت خرابی بعضی پرزها و نبودن مواد لازم ز فعالیت با زماند. کار لابرا توار درین دوره به تاج و زروسهای محدود گردید. نبودن استادانی که بتوانند لابرا توار را درست به کار ببنداند زنده رکود بیشتر لابرا توارها افزود. برای احیای مجدد فعالیت

تحقیقاتی وقتی معنی واقعی پیدا کرده می‌تواند که زمینه چاپ و استفاده از آنها فراهم گردد. با درک این ضرورت اداره نشراتی پوهنځی‌ها و اداره نشرات مرکزی پوهنتون به میان آمدند.

درین اداره‌های نشراتی لکچر نوینها، کتب ممددرسی، مجلات و رساله‌های دیگر به چاپ میرسید، ناآرامیهای سال‌های اخیر دهه (۱۳۴۰) از یک سو آغاز استعمار فرهنگی روسها از سوی دیگر باعث گردید که نه تنها وسایل و کار نشراتی انکشاف و گسترش نیابد بلکه وضع به مراتب خرابتر شود. در دوره تسلط کمونیستها بر امور علمی پوهنتون جرمان عادی چاپ آثار علمی قطع گردید و تمام وسایل طباعتی در اختیار کمیته‌های حزبی قرار گرفت. فعالیت‌های نشراتی این دوره را چاپ آثار تبلیغاتی، کتب درسی کمونیستی، ترجمه کتابهای روسی یا برگردان شده‌های آثار تاریخی تشکیل میداد. برای استادان غیر کمونیست انگیزه نهمینه کتب علمی باقی نماند، با وجود او جگیری پیمانته چاپ آثار کمونیستی نه مایشینهای جدید و نه مواد بیشتر تهیه گردید. در نتیجه مایشینهای طباعتی به اشترک ریبهم چندین ساله از فعالیت بازماند و مصرف بیش از حد مواد طباعتی تحویلخانه‌های طباعتی راه کلی خالی ساخت. خرابی وسایل طباعتی و کمبود مواد طباعتی از یک سو و بلاتکلیفی اداره کمونیستی، مخصوصاً پس از خروج قوای شوروی، از سوی دیگر کار نشراتی پوهنتون را به سردرگمی مواجه ساخت. برای احیای مجدد و توسعه کار نشراتی پیشنهاد میشود:

الف - مایشینهای طباعتی ترمیم شود.

ب - یک مطبعه مجهز مرکزی تدارک گردد.

ج - پوهنځی‌ها با مایشینهای تایپ گسترده و فوتو-کاپی مجهز گردیده، مواد طباعتی کافی برای شان تهیه شود.

د - کمیته‌های نشراتی در پوهنځی‌ها و نشرات مرکزی ایجاد گردد.

ه - ترجمه، تدوین و تألیف آثار جدید آغاز گردد تا نیازمندیهای موجوده پوهنځی‌ها و کشور از درک مواد علمی و تخصصی زود تر رفع گردد.

و - برای استادان بیکار مخصوصاً از راه تأسیس یک مجله از سوی انجمن استادان پوهنتونهای افغانستان کمک شود.

چهارم نصاب تعلیمی:

بهبود و انکشاف سیستمهای تعلیمی و تحصیلی که منطبق با خواست ملت مجاهد ما باشد، ایجاب تجدیدنظر همه جانبه را نموده، نیازمند تعدیلات و تغییرات شایسته بوده و اجرای موفقانه آن وابسته به پالیسی و برنامه مشخص و واحد در سراسر افغانستان میباشد. چون نصاب تعلیمی

پوهنتونهای افغانستان ادامه نصاب تعلیمی مکاتب است لهذا برای به وجود آوردن تعدیلات لازم درین نصاب، بایست نخست متوجه تجدیدنظر در نصاب تعلیمی معارف کشور گردید. ۱- در قسمت معارف:

الف - تدریس ثقافت اسلامی (تاریخ اسلام، تاریخ جهان افغانستان، تاریخ جنبشهای اسلامی، بینش یا فلسفه اسلامی) باید در نصاب تعلیمی گنجانده شود. ب - چون لسان عربی جزو لایتنجری فرهنگ اسلامی و ممدالسنه ملی (دری و پشتو) ماست تدریس آن باید در دوره مکتب صورت گیرد. تدریس زبان انگلیسی هم باید بحیث زبان مهم علمی بین المللی به خاطر ضرورت حیات امروزه و فردای مراکز علمی در مکاتب سراسر افغانستان (به استثنای مکاتبی که در آنها به اساس ایجاب قرار دادها یا دول متحابه یا سیرزبانهای بین المللی تدریس میشوند) با پشتکار دلسوزانه صورت گیرد.

ج - نصاب تعلیمی جدید معارف ما برخلاف دوره‌های گذشته باید مصنفه تطبیقی و حیاتی داشته باشد و به کمک وسایل سمعی و بصری و لایبراتور صورت گیرد.

د - در نصاب تعلیمی آینده از تعداد زیاد مضامین کاسته شده و تدریس مضامین طوری عیار شود که ناگردان از فرآورده‌های آنها در زندگی روزمره استفاده نمایند. بمنزل گذشته نیاند که با خوانش هر چیزی هنوز هم بیسواد بمانند، بخصوص لسان یا دید بحیث یک وسیله زندگی اجتماع - علمی تدریس شوند به حیث یک مضمون اخلاق و فرهنگ.

ه - طوری که دیده میشود در نظام تعلیمی و تربیوی محیط هجرت و جهاد از لحاظ کمیت و کیفیت فشار زیادی بالای متعلمان در مکاتب مربوطه وارد می - کرده، لهذا برای رفع این مشکل لازم است ناارگانهای محترم مربوطه تعلیمی و تربیوی نصاب مذکور را عرض آموزش بهتر ناگردان مورد تجدیدنظر قرار دهند.

۲- در قسمت پوهنتونها:

الف - نصاب جدید تحصیلی پوهنتونهای افغانستان باید پاسخگوی نیازمندیهای کشور اسلامی ما باشد.

ب - تدریس مضامین فرهنگ و بینش اسلامی، جغرافیه و تاریخ معاصر افغانستان باید جزو نصاب تحصیلی پوهنتونها باشد.

ج - در پوهنتون تدریس زبان انگلیسی حتمی است اما مانند گذشته نباید پروگرام مکاتب تکرار کرده، بلکه لسان اختصاصی هر رشته علوم در پوهنځی مربوطه تدریس شود.

د - در زمینه احداث و تجهیز هر چه بیشتر لایبراتورها غرض پیشبرد کارهای عملی و کارهای تطبیقاتی

د - پالیسی تحصیلی در کشور با بدطوری طرح شود که پوهنتون ها و سایر مؤسسات عالی تحصیلی را به کانون های سالم علمی مبدل ساخته از ضیاع وقت محصلان در کشمکش های بیهوده سیاسی جلوگیری کرده و به استادان، بمنظور رشد و انکشاف علوم، آزادیهای اکادمیک را تضمین کند.

ه - پالیسی تحصیلی با بدطوری طرح کرد تا ار هر نوع خودبیگانگی اجتناب پرستی و فساد اخلاقی جوانان جلوگیری کرده و راههای نفوذ فرهنگ و ایدئالوژی اجانب که به رشد سالم ذهنی و فکری محصلان به وحدت ملی و منافع ملی کشور صدمه میرسد بسته شود. برای این امر تدریس و اشاعت اصول اسلامی و افغانستان شناسی که مبین افتخارات ملی ما باشد از واجبات میباشد.

و - پالیسی تحصیلات عالی با بدمقتضی الغای تمام لوايح و مقرره های دوران سلطه کمونیستها باشد که صرفاً جهت تحکیم نظریات کمونیستی و جزء پلان شوروی سازی تعلیم و تربیه مورد اجرا قرار گرفته بودند. شمول دا و طلبان تحصیل و کدر علمی باید برپا بیه معیارهای پسندیده علمی، اهلیت علمی و تقوای اسلامی و ملی استوار باشد. بنابراین کانسکور محصلان و مقرره های کدر علمی و اسنادان باید به شکل بهتر احیاء گردد.

ز - در پالیسی تحصیلی آینده کشور تحقیق مقام خاص داشته و تمام میم به اساس معیارهای علمی و عملی اتخاذ گردد.

۲- پلانگذاری :

طرح پلان آینده تحصیلی در کشور بر مبنای پالیسی تحصیلی، مقتضیات و نیازهای کشور و پالیسی عمومی دولت آینده صورت میگیرد. این پلان بعد از استقرار نظام اسلامی در افغانستان انشاء الله طرح و عملی خواهد گردید.

ساحوی محصلان و تحقیق استادان تأکید بعمل میآید. ه - برای بهبود سویه علمی فارغ التحصیلان پوهنتون ها تحریر مونیوگراف یا ارائه سیمینار، یکی از شروط اخذ دیپلوم محسوب گردد.

و - کمپیوتر ساینس (Computer Science) باید به حیث یک مضمون جداگانه در فهرست نمای تحصیلی پوهنتونها گنجانده شود.

ز - آن عده مضامین یا رشته های که جنبه علمی و نظری دارند، باید بیشتر از لحاظ علمی طرف توجه قرار گیرند.

پنجم - پالیسی ویلانگذاری :

۱- پالیسی :

احیای تحصیلات عالی کشور با ایجاد طرح یک پالیسی مشخص ویلانگذاری مقتضی را مینماید. در طرح پالیسی تحصیلی آینده کشور در نظر گرفتن اساسهای ذیل پیشنهاد میشود :

الف - پالیسی تحصیلی مطابق احکام دین مبین اسلام و ارزشهای جامعه اسلامی افغانی باشد تا کدر های مورد نیاز از عمار و انکشاف آینده کشور بسا دیانت، وطن دوست و مجهز با دانش عصریه بار آید.

ب - در پالیسی تحصیلی رفع خلاها و کمبودی های فرهنگی گذشته، خاصاً زاده دوره حکمرانی کمونیست ها جداً در نظر گرفته شود. این پالیسی باید بیشتر از همه متوجه از میان برداشتن اثرات انحرافی کمونیسم و سمتدهی تحصیلات عالی در جهت دفاع از ارزشهای عقیدوی جامعه اسلامی باشد.

ج - پالیسی تحصیلی باید با پلانهای با زسازی و عمران مجدد کشور و انکشاف آن هماهنگی داشته، زمینه به کارگیری تکنالوژی معاصر در همه عرصه های حیاتی، اقتصادی و اجتماعی میسر گرداند.

اگر رهبران جهاد اتحاد نکنند به پرسش خداوندی مواجه میشوند

دانشمند سودانی :

یادداشت اداره :

بتاریخ اول سنبله سال جاری مرکز ثقافت و دعوت اسلامی بخا طراستماع بیانیه علمی داکتر عبدالرحمن محمد سعید عضو برجسته نهضت اسلامی سودان محفلی را در حیات آبا دپشا و ترتیب نموده بیود ، دانشمند مذکور درباره جهاد و وضع تاریخی و موجوده افغانستان بیانیه علمی ارائه داشت که اینک را پورا به قلم خبرنگار علمی "افغان جهاد" تقدیم میگردد .

بیانیه افتتاحیه

داکتر محمد اله وحدتی مدیر مرکز دعوت و ثقافت اسلامی در بیانیه افتتاحیه خویش درباره این مرکز چنین معلومات ارائه کرد :

مرکز دعوت و ثقافت اسلامی مرکز نیست که از جانب افغانها تأسیس شده است ، با کدام گروه یا اداره مشخص وابستگی نداشته و از مؤسسه مشخص داخلی یا خارجی کمک نمیگیرد ، مورخود را توسط حلقه العضویت اعضا ویا کمکهای بدون قید و شرط به پیش میبرد . این مرکز فعلا دارای یک کتابخانه میباشود و کورس های انگلیسی و عربی را نیز در پهلوی آن دایر نموده است . مرکز در پلان انکشافی خود در نظر دارد که برای خارجی های علاقمند کورسهای آموزشی بپشو و دری و برای جوانان افغان کورسهای انجنیری ، خطاطی و کمپیوتر را دایر نماید .

وی در مورد مهمانیکه در بین محفل دعوت شده تا بیانیه علمی

ایراد نماید گفت : محفل امروزی ما بخا طراستماع بیانیه بر محتوای علمی استاد داکتر عبدالرحمن محمد سعید شخصیت برجسته و علمی نهضت اسلامی سودان ترتیب یافته است . وی مدت طولانی را در پهلوی افغانها و در خدمت افغانها سپری نموده ، و در گذشته رئیس اکادمی علوم اسلامی در پشا و ریوده فعلا مدیر عمومی جامعه تنسيق اسلامی میباشود درین اواخر از جانب حکومت سودان بحیث سفیر کبیر آنکشورد رنا یجریا تعیین گردیده است . وی درباره افغانستان دارای مطالعه عمیق بوده و برای اینکه ما از اندوخته ها و معلومات شان درین مورد استفاده کرده باشیم را ایشان دعوت بعمل آمده است تا درین محفل بیانیه علمی خود را تقدیم نمایند .

بیانیه داکتر عبدالرحمن سعید جهاد افغانستان چنان جهاد نیرومند و باوروری بود که تمام عالم از آن استفاده نمود و تنها مردمیکه از استفاده آن بی بهره ماندند افغانها هستند . . .

افغانها پیروزی را در میدان نظامی کمایی کردند مگر در میدان سیاست ناکام شدند و بمنظور اخای این ناکامی رهبران با هم دیگر اختلاف پیدا نمودند . . . جهاد افغانستان جدیداً آغاز شده بلکه از هزارها و صدها سال به این طرف جریان دارد ، افغانها همواره برای نشرو دفاع از اسلام متحمل قربانی گردیده اند ، اسلام را غزنوی ها ، غوریها و درانی ها به شبه قاره هند رسا کردند و احمد شاه درانی روی همین هدف مرتبه به مرتبه لشکر کشی نمود . . . انگلیسها که برای اولین مرتبه در قرن نوزدهم بر افغانستان تها و زخم نمودند با چنان شکستی مواجه شدند که از بیست هزار نظامی شان تنها یک نفر داکتر برآیدن به جلال آباد رسید . . . انگلیسها برای مرتبه دوم و سوم نیز با چنان شکستی مواجه شدند که برای بار دیگر جرأت اینسه نمودند که داخل افغانستان شوند زیرا از افغانها بیم داشتند . . . زمانیکه روسها در سال ۱۹۷۹ بر افغان

نستان تجا وزگردند تمام مردم دنیا فکر مینمودند که افغانستان هم کشوری است مانند سایر کشورهای اشغال شده توسط شوروی. همه به این فکر بودند که افغانستان بحیث جمهوری هفتم برش جمهوریست مسلمان نشین تحت اشغال شوروی علاوه شده است. حتی خود من هم به همین تصور بودم. در آن زمان یکی از رهبران کشورهای عربی به یکی از رهبران مجاهدین گفت که آیا شما بر ضد روسها میجنگید؟ رهبر افغانی گفت بلی. وی در جواب گفت شما همه دیوانه هستید. روسها هم به این تصور بودند که مجاهدین حتی بکروز هم در برابرشان مقاومت کرده نخواهند توانست. علت این طرز تفکر این بود که روسها از نگاه نفوس بیست چند افغانستان است و در عین حال مجهز با سلاح ثقیل و عصری... مگر انگلیسها که ایمان افغانها برایشان معلوم بود در ابتدای تجا و زروسیه گفتند که روسها بهمانگونه شکست خواهند خورد که ما خورده ایم و برای روسها نصیحت میکردند... همینطور هم شد و روسها با چنان شکستی مواجه شدند که عساکرشان که از افغانستان برگشته اند شبها از ترس به خواب نمیروند، بیشترشان یاد دیوانه شده اند و یا مواد نشه آورینا برده اند. این جنگ چنان روحیه عسکروس را درهم شکست که در زمان جنگ عساکردوناسه هزار روپل

به ما حیضتصیان خویش رشوت میدادند که آنها را به جبهه افغانستان نفرستند. زمانیکه یک ما حیضتصیب سربازی را تهدید مینمود برایش میگفت که ترا بجایی روان خواهم کرد که دیگر برنگردی. و هدف او افغانستان بود... جها دا افغانستان کشورهای آسیای میانه را ایجاد ساخت، کشورهای اروپای شرقی را تکان داده آنها را تشجیع نمود... من زمانی در پراگ بودم شماری از طیارات روسی به بسیار سرعت دوسدانک را در میدان هوایی پراگ پیاده نمود و با این تانکها در سال ۱۹۶۸ تمام چکوسلواکیا را اشغال نمود... اما زمانیکه همزمان با جها دا افغانستان اتحادیه همبستگی در پولیند بوجود آمد مردم از تجا و زروس در هراس بودند مگر مقاومت افغانها به آنها جرأت بخشید و اطمینان حاصل نمودند که بر آنها تجا و زخواهد کرد از بنر و به مبارزه خود دوام دادند و موفق گردیدند... موفقیت افغانها محققین و نویسندگان غربی را به تعجب واداشته است زیرا آنها میگویند که افغانستان که یک کشور عقب افتاده است این همه قدرت و توان را از کجا کرد. اینها کسانسی اند که افغانستان قبل از امیر عبدالرحمن خان را نمیشناسند. مگر ما میدانیم که افغانستان در زمان خلیفه سوم جزء سرزمین اسلامی گردید

و یک ملت شجاع اسلامی در آن زندگی مینماید... اگر روسها به اشغال افغانستان دوام میدادند به دو ملیون عسکر ضرورت داشتند، چون از عهدۀ اینکا برآمده نمیتوانستند لذا فرار نمودند و افغانها پیروز شدند... من یکبار دیگر تکرار مینمایم که سوجدها دا افغانها به تمام دنیا رسید مگر افغانها از نمره آن تا هنوز محروم اند... افغانها با امتحان بزرگی مواجه اند اگر آنها اتحاد و اتفاق ننمایند در برابر خداوند به پیش مشکلی رو برو خواهند شد و اگر وحدت ننمایند همه چیز خراب خواهد شد... ما آرزو مندایم هستیم که افغانستان آزاد گردد و در جهان اسلام دولت بزرگ و مهم شود.

یکی از حاضرین سوال نمود که مشکلات وحدت را چگونه رفع کرده می توانیم؟

داکتر عبدالرحمن سعیددو انگشت دست راست خود را بلند نموده گفت که اگر آنجناب حکمتیار و استاد ریاضی صلح و آشتی نمایند تمام موضوع حل میشود و تمام رهبرها در یک طریق روان می شوند، شما به آنها بگویید و بالای شان فضا روان نماید تا وحدت نماید آنها نه تنها در پشاور بلکه در داخل افغانستان باید صلح و آشتی را به وجود آورند، مجاهدین احمد شاه مسعود و حکمتیار با هم برخورد ننمایند و این طریق تأمین وحدت است.

سکتور زراعت چگونه احیا گردد؟

یادداشت اداره :

یکی از بخشهای حیاتی کشور ما که در اثر جنگ و تشدد کمونیستها صدمه فراوان دیده سکتور زراعت است. در گذشته تقریباً ۸۰ فیصد نفوس مملکت ما را این سکتور بخود جذب نموده و پیدوار عمده کشور را همین بخش تأمین مینمود، توجه به بازسازی و اعمار مجدد این ساحه از اولویت خاص برخوردار است و برای اینکه طریق مناسب و درستی برای حل این مشکل جستجو گردد نظر چند تن از متخصصین و اهل تجربه و دانش درین ساحه جمع آوری گردیده که اینک تقدیم میکنم. در دانشمندانیکه نظرشان را درین مورد ابراز داشته اند عبارتند از :

داکتر اعظم گل سابق استاد پوهنځی زراعت فعلاً آمرپروژه سروی زراعتی افغانستان در کمیته سویدن - شمس الدین عصمتی متخصص زراعت فعلاً آمرزراعت "سودر چلدرن امریکا برای افغانها" - عبدالباقي افضلی متخصص زراعت فعلاً آمرزراعت مؤسسه داکار (نمایندگی کمک و همکاری دنمارک برای مهاجرین افغان) پوهنا نندا کتر عبدالقهار رشید سابق استاد پوهنځی زراعت فعلاً مشاور زراعت کمیته اتریش برای افغانها - میر محمد ایوب متخصص زراعت فعلاً آمر ما نیت رنگ "ویتا" (دا و طلبان برای کمکهای تخنیکي) ریاست عمران دهات . نظریک تعداد متخصصین دیگر نیز در زمینه خواسته شده بود که متأسفانه تا هنگامیکه مجله برای چاپ آماده شد فرستاده نتوانستند .

سوال

وضع زراعت ، آبیاری و مالداري قبل ازتها جمروسها به چه منوال بود؟ آیا سطح تولید به حالت خود کفایسی رسیده بود؟

جواب

داکتر اعظم گل ، افغانستان یک کشور

زراعتی است ، تا سال ۱۳۵۷ در حدود ۸۵ فیصد مردم در مناطق روستایی زندگی میکردند که شغل عمده آنان زراعت بود . تقریباً ۷/۶ میلیون هکتار زمین ویا ۱۲ فیصد ساحه مملکت قابل کشت وکار بود ، ازین جمله ۱/۴ میلیون هکتار بصورت للمی و ۵/۲ میلیون هکتار دیگر بصورت آبی کشت میگردد تقریباً نصف زمینهای آبی زیر کشت میباشد و بعلت کمبود آب نصف دیگر بدون کشت باقی میماند ، در ۱/۴ میلیون هکتار

آنقدر آب میرسد که دو فصل کشت صورت میگرفت ، از اراضی آبیاری شده ۷۷ فیصد کندم مورد احتیاج ۸۵ فیصد حاصلات غذایی و مواد خام صنعتی کشور تا مین میسند ، گندم ، جو ، جوار و برنج حاصلات نهایت مهم بشمار میرفت ، مواد خام صنعتی مثل پنبه ، لالیبو ، زغرو امثال آن کشت میگردد ، سبزیجات نیز از جمله حاصلات عمده بشمار میرفت ، پرورش حیوانات و مالداري از کارهای مهم محسوب میگردد ، قبل از

درگیری جنگ در حدود ۲۵ میلیون گوسفند غا دی، قره قل و بیز در کشور وجود داشت مویشی دیگر که تعدادشان بسه ۳/۶ میلیون تخمین میگردد عمدتاً برای بار کشتی و یا استفاده از شیر و گوشت آنها پرورش میافتند، شتر، اسب و خر که جمماً تعدادشان در حدود ۲۰ میلیون تخمین میگردد و سیله، عمدتاً حمل و نقل در راه های صعب العبور بودند.

توسعهٔ زراعت در افغانستان تا سال ۱۳۵۷ در خورستان، یس است و نیاز به واردات مهمترین حاصل زراعتی یعنی گندم خیلی تنزیل یافته و از بین رفته بود. تا سال ۱۳۵۲ واردات سالانهٔ گندم بصورت وسطی بیش از ۱۱۵۰۰۰ تن بود ولی در سال ۱۳۵۳ افغانستان ازین لحاظ خودکفا گردید. واردات اجناس دیگر در سال ۱۳۵۷ عبارت بودند از: پنبه در حدود ۳۴۰۰۰ تن به ارزش ۵۵ میلیون دالر، میوه به ارزش ۱۰۶ میلیون دالر، چرم گاو و پوست بز و گوسفند و واردات متفرقه زراعتی به ارزش ۶۱ میلیون دالر یعنی جمماً از ناحیهٔ واردات اجناس سالانه مبلغ ۲۲۲ میلیون دالر بدست می آمد. این مقدار بیش از دو برابر واردات غیر زراعتی همان سال بود که معادل ۹۲ میلیون دالر تخمین شده بود در عین حال فیصدی واردات زراعتی در مقایسه با کل واردات روبه تنزل بود. یعنی در سال ۱۳۵۴، ۲۴ فیصد و در سال ۱۳۵۷ بسه ۱۵ فیصد تنزیل نمود.

عصمتی: افغانستان یکی از جملهٔ

ممالک روبه انکشاف در قلمب آسیا و محاط به خشکه بوده که قبل از کودتای ۷ ثور به پیشرفتهایی در سکتور زراعتی و آبیاری و مالداری که یکی از عمده ترین سکتور اقتصاد است نایل آمده بود و به کمک ها و قرضه های طویل المدت ممالک پیشرفته و بانک جهانی و آسیایی یک تعداد پروژه های آبیاری و زراعتی به منظور بلند

بردن سطح تولیدات زراعتی در بعضی نقاط رو بدست گرفته شده بود. که برخی از آنها تکمیل و تعدادی هم تحت ساختمان قرار داشت.

قبل ازتها جمروسها ۷/۶ میلیون هکتار یا ۱۲٪ تمام ساحهٔ افغانستان قابل زرع بوده که از آن جمله ۱۰۴ میلیون آن للمی و ۵/۲ میلیون آن را زراعت آبی تشکیل میداد از جمله ۵/۲ میلیون هکتار زمین های آبی تقریباً نصف آن هم ساله کشت میشد زیرا آب کافی برای کشت تمام ساحه ها موجود نبود. قبل از کودتای شور پیشرفت های قابل ذکری در ساحهٔ آبیاری و زراعت رونما گردیده بود پروژه های تکمیل شده آبیاری عبارت اند از:

- (۱) پروژه آبیاری وادی هلمند
  - و ارغنداب، (۲) پروژه آبیاری بند سرده (مرحله اول آن)، (۳) پروژه کانال ننگرهار (۴) پروژه آبیاری پروان، (۵) پروژه آبیاری پکتیا.
- پروژه های که الی کودتای شور تحت ساختمان قرار داشت:
- (۱) پروژه آبیاری کندز - خان آباد،
  - (۲) پروژه آبیاری کورگان نوجا ردره،
  - (۳) پروژه آبیاری کوچه، (۴) پروژه آبیاری بندکمال خان ولایت نمرروز،
  - (۵) پروژه آبیاری نهر لشکری ولایت نمرروز، (۶) پروژه آبیاری بند سلمای هرات.

وضع زراعت قبل ازتها جمروسها بسیار خوب بوده و باید متذکر شد که ارقام نشان میدهد که از نگاه تولیدات محصولات عمدتاً زراعتی ۸۵-۹۰ فیصد ضرورت نفوس کشور را تهیه کرده میتوانست که میشود گفت به خودکفایی رسیده بود و اگر مورد نیاز و زروسها قرار نمیکرفت ممکن به صدور گندم آغاز میکرد.

افضلی: وضع زراعت، مالداری و آبیاری قبل ازتها جمروسها روبه انکشاف بوده سطح تولیدات زراعتی

از اثر موجودیت تخمهای اصلاح شده، کودکیمیاوی آدوبه، ضد امراض و آفات نباتی در سالهای اخیر بالا رفته بود از منابع آب غرض آبیاری بعد از عظمی استفاده بعمل میآمد و مملکت ما از نگاه تولیدات غلله تقریباً حالت خودکفایی را بخود اختیار کرده بود. همچنان وضع مالداری و تأسیس شرکت مالداری به حالت رشد قرار داشت تأسیس کلیک های حیوانی، استیشن های القاح مصنوعی حیوانات و قایه و سوداوی آنها در مقابل امراض مهلک همسه مسایلی بودند که مالداران را تشویق مینمود.

ثمنین: وضع مالداران و آبیاری در افغانستان قبل ازتها جمروسها به صورت نسبی خوب بود. افغانستان از نقطه نظر ضرورت گندم به حد خودکفا - بی رسیده بود که علت اصلی آن استعمال بسیار درست تخمهای اصلاح شده، مقدار نوع کود، سیستم آبیاری و کنترول امراض و آفات نباتی بود. اما مواد زراعتی با آنها وارد میشدند، از منابع طبیعی (زمین و آب) بصورت مؤثر استفاده نگردیده بود. تحقیق و ترویج اساسی و مستقیم برای پیشرفت و انکشاف زراعت افغانستان لازم و ضروری بوده است.

میر محمد ایوب: در اواخر سال ۱۳۵۰ تحریک درهمه ساحات سکتور زراعت رونما گردیده بود و علت عمدتاً این تحریک طرح و تطبیق یک تعداد دپلنهای در قسمت برخی از پروژه های زود ثمر بود که تمویل این پروژه ها از قرضه های بانک آسیایی، بانک جهانی و مساعدت های ایالات متحده امریکا صورت میگرفت. این پروژه های زود ثمر مشتمل بر پروژه های تولید و تکثیر تخمهای اصلاح شده، بسذری، تهیه و توزیع کودکیمیاوی و خدمات زراعتی، اصلاح و تکثیر نسل حیوانات

۵۰ فیصد کاهش یافت. در ساحه زمین های که دهقاها بصورت انفرادی کشت مینمودند، ۳۰۰ فیصد کاهش بعمل آمد.

سروی را که کمیته سویدن برای افغانستان انجام داده شان میدهد که در اثر این دو علت یاد شده، در مجموع تولیدات زراعتی در سال ۱۳۶۵-۴۵ فیصد نسبت به سال ۱۳۵۷ تقلیل صورت گرفته است. در سال ۱۳۶۶ در میزان تولیدات افزایش بعمل آمد و برابر ۱۳۵۷ فیصد سال ۱۳۵۷ رسید. دلیل این افزایش اغلباً با راههای مناسب و همحلات کمتر نظمی بر حاصلات زراعتی بود.

تنزل میزان حاصلات علاوه بر تأثیر مستقیم جنگ امکان دارد که معلول عوامل ذیل نیز باشد:

(۱) کاهش نیروی کار خانواده های دهقان و مزدگیران. در نیروی کار خانواده های دهقانی که در کشور باقی ماندند ۱۹/۵ فیصد و کارگران مزدگیر ۱۹ فیصد کاهش بعمل آمد در حالی که این کاهش در دهه قبلی که ترک وطن نمودند، ۴۴ فیصد و ۲۹ فیصد به ترتیب بوده است.

(۲) در تعداد دگا و های قلعه های ۴۰ فیصد کاهش رونما گردید.
(۳) توان نشوونمای بخم کسدم بطور معتنا بهی کاهش یافت.

(۴) تناسب دهاقینی که کسود به ۵۳ فیصد پائین آمد.

بر تعداد حیوانات نیز تقلیل رونما شده است. تعداد دبز و کوسفند تقریباً ۶۵ فیصد، اسب و خر تقریباً ۴۵ فیصد و قاطر تخمیناً ۶۰ فیصد کم شده است.

تا شرسو جنگ برزراعت در سال ۱۳۶۴ با وج خود رسید زیرا در این سال فریه های تقریباً ۶۰ فیصد دهاقین بمباران شد و سیستم آبیاری تقریباً ۳۰ فیصد خساره مندر گردید. ۲۷ فیصد دهقاها گفتند که مواشی شان در اثر

اقلیمی منطفه و استعمال کسود و استفاده از تخنیک زراعتی بهتر در حاصلات کسدم افزایش بعمل آمد. چنانچه در سال ۱۹۷۷/۷۸ تولید کسدم به دو میلیون و هشتصد و سیرده هزار تن بالغ شد که سطح خود کفایی قبول شده بود. همچنان طی همین سالها نزدیک در تولیدات جوار، برنج، بخته، لیسلیو و میوه جات بوقوع پیوسته مالسداری نیز به اساس نطق پلانهای انکشافی تا سال ۱۳۵۰ روبه ازدیاد بود در اثر خشکالی سال های ۱۳۵۱ و ۱۳۵۲ که قلت علوفه حیوانی را بدستمال داشت تعداد دزیا دمواشی تلف شد. احصائیه سال ۱۳۵۰ تعداد دگوسفند عادی را ۱۴۹۶۳۸۰، کوسفند قره قل ۶۴۹۱۸۹۰ و تعداد دگا و را ۳۵۹۹۵۲ رأس نشان میدهد.

با تطبیق پلانهای انکشافی مالسداری و خدمات و برتری از مرگ و میر حیوانات طوگیری بعمل آمده و در تعداد آنها سالانه افزایش رخ می داد ولی رسیدن به سطح ارقام سال ۱۳۵۰ به آسانی مسری نبود.

این تحرک اگر دوام میکرد ما به پیشرفتهای چشمگیری نایل میشدیم و این پیشرفت ها تسبباً باعث یخس بوده میتواند.

سوال

با همیان آمدن نظام کمونیستی و تنها جم مستقیم روسها در کشور ما چه نوع تپاهی در سکتور زراعت، آبیاری و مالسداری به میان آمد؟

جواب

دکتر اعظم گل: جنگ تا نیریدی به زراعت وارد نموده بکفته دهاقین ارقام حاصلات نما یا نگر سربل برر کسی در حاصلات میا شد. در بین سالهای ۱۳۵۷ و ۱۳۶۵ حاصلات کسدم در زمینهای آبیاری شده ۳۳ فیصد و در زمینهای للمسی

خدمات بیظاری و واکسین تحقیقات زراعتی، حفظ نباتات و ترویج زراعتی بود.

پروژه های آبیاری که در ولایات شمالی و غربی تحت ساختمان قرار گرفت، پروژه های کورگان چاردره کندز - خان آباد و هریرود را شامل میگردید.

بهر برداری از پروژه های زراعتی و مالسداری آغاز یافته بود و مقادیر زیاد تخم های اصلاح شده تهیه و ترویج میشد همچنان مقادیر زیاد کود کیمیاوی به تمام ولایات کشور مطابق سهمیه و ضرورت شان ارسال میشد و ادویه صدفات و امراض نباتی و حیوانی به باغداران و مالداران تهیه میگردید. برر کر امهای اصلاح و تکثیر حیوانی، خاصاً در قسمت کوسفند قره قل و کاهای شیری و ترویج القاح مصنوعی برای اصلاح نسل در اکثر ولایات صورت میگرفت. انواع واکسین های و قایوی به سطح ولایات در کلینیک های حیوانی تطبیق میشد و ارتسوع امراض جلوس گیری بعمل می آمد.

پروژه های تحقیقات و ترویج زراعتی موازی با هم فعالیت می کردند. تحقیقات زراعتی تحارب علمی را احراء و نتیجه گیری کرده و ترویج آنها به سطح ولسوالی و سطح قریه یخس و نشر مینمود. پروژه حفاظه نباتات در مورد طوگیری از یخس و انتشار امراض نباتی و از بین بردن حشرات فعالیت مینمود.

با غداری و تولید نهالهای اصلاح شده عمومیت پیدا کرده بود و در نتیجه کارو خدمات یکسند منحصمین فن با غداری چه در جوکات رسمی و چه در ساحات شخصی در انواع میوه قابل صدور بچارچ از یاد بعمل آمده دهاقین به احداث باغهای میوه بطور فنی و عصری تشویق شدند.

با معرفی و ترویج انواع مختلف کسدمهای اصلاح شده نظیر شرایط

کلوله باری کشته شدند ۶ فیصد دهقانان. ننی که در سال ۱۳۶۶ هجرت نمودند، اظهار داشتند که هر کدام شان سالانه ۵ راس مواشی را در اثر انفجار مینها از دست میدادند. در سال ۱۳۶۶-۲۲۰۰۰۰ و صد دهافین ناهدیبیانان قریه های شان سوده ۱۲ فیصد از نابودی سیستم آبیاری شکایت مینمودند و ۶ فیصد مواشی خود را به علت کلوله باری از دست داده بودند و ۳۰ فیصد گوسفندکله انبارهای غله شان تاه گردیده است در حالیکه در سال ۱۳۶۴-۱۳۰۰۰۰ فیصد انبارهای غله نابود گردیده بود.

عصمتی: در اثر تهاجم روسها رکود و تهاجمی در زرراعت، ماللداری و آبیاری رخ داد. در قدام اول تمام زمینداران عمده از افغانستان میا حرب گردیدند و بعد از یک مدت کوتاه سراسر زمینداران نیز میا جروا و وطن دور گردیدند در نتیجه زمینهای زراعتی بیخاکل ماند و از طرف دیگر روسها و رژیم کمونیستی هم تمام زمینها را بمبارد نمودند با عمارتین بردند. قسمتی از زمینهای زراعتی در اثر عبور و مرور نا تکهها از زمین رفت، پروژه های آبیاری از دست شکست گردید. بده است قسمت اول سربندها و بندهای ذخیره، قسمت دوم انهار، کانالها و جوی ها و قسمت سوم کاریرها و چشمهها بصورت عموم شبکه های آبیاری خصوصاً بخشهای دوم و سوم در اثر جنگ، بمبارد مان و عبور و مرور نا تکهها و عدم حفظ و مراقبت در طول دوازده سال جنگ شدیداً صدمه دیده و میتوان گفت در حدود ۷۵٪ شبکه های آبیاری تخریب گردیدند است ولی بندهای ذخیره کمتر صدمه دیده اند. بصورت عمومی در نظر داشت عواملی که دگر شد میا جرت مردم از خانه و وطن شان به سایر شهرها و یا خارج کشور باعث گردید تا تولیدات زراعتی و ماللداری به رکود مواجه شود.

افضلی: با بمباران آمدن نظام

کمونیستی در مملکت عزیز ما صدمه شدید به بیکر رراعت در افغانستان وارد گردیده است بطور مثال، با پیلان شوم کمونیستها غرض تطبیق اصلاحات ارضی، دشمنی بین دهافین و مالکین زمین ایجاد گردیده، بخشهای اصلاح شده به مرور زمان از زمین فلهت کودکیما وی وادیه های صدامراض و آفات نباتی و حیوانی محسوس شد که از اثر آن امراض مدهن نباتی و حیوانی شیوع کرد یک قسمت مواشی توسط بیمار دوفسبت دیگر آن از اثر قتل سرحما به روسها تلف گردید. اشجار مثمرونا کسان ها نیز عمده قطع گردید. تمام منابع آبیاری از اثر بمباردها صدمه شدید یافت. زرراعت بیستگان تحصیل کرده و راعین راه مهاجرت را در پیش گرفتند و زمین های قابل زرع در اکثر نقاط بزمینهای لامرورع متدل گردید.

ثمنین: در اثر تهاجم و تهاجم روسها به افغانستان حالات کسدم خواری، شالی و غیره بصورت تخمینتی پنجاه فیصد کمتر گردید و سیستم های آبیاری تقریباً فیصد خساره متدل گردیده است. بعد از حیوانات ریادسیر از پنجاه فیصد کمتر گردید که در نتیجه آن رکود عمومی اقتصاد، قتل مواد زراعتی و امراض نوان قرصای قسمت ها را برای مردم بوجود آورده است.

میر محمد ایوب: با روی کار آمدن نظام فاسد کمونیستی و متعاقب آن تهاجم روسها در افغانستان ویرانی درهمه ساحات زندگی مردم صورت گرفت. اشخاص محرت و متخصصین و زبیده مها خورشند در ران کارهای حساس اشخاص غیر مسلکی و بی تجربه جای گرفتند. پروژه های مثمربکی بعد دیگری بر کود مواجه گردید. پروژه ماللداری هرات، پروژه ماهی درونته، پروژه لیبیات بغلان و پروژه مرغداری بگرامی فسا و با کلاسه معوق مواجه شدند. در بعضی پروژه های

دیگر مانند تکثیر و تولید تخمهای اصلاح شده، بذری، ترویج زراعتی، تهیه و توزیع کودکیما وی، تحقیقات زراعتی، اصلاح و تکثیر ماللداری و خدمات بیطاری و پروژه های ساختمان شبکه های آبیاری، تعمیر فاسل ملاحظه ای در حجم و موثریت کارشان پدید آمد.

تحت پروگرام اصلاحات ارضی زمین های مردم را ضبط و به اشخاص دیگر دادند و مالکین زمین را نوهن و تخریب نمودند. زمینهای توزیع شده را به مالک اصلی کشت نمودند و کسانیکه زمین را تهاجم کرده بودند به آن مواد تربت ورزیدند. باسی تربت زمین بدون کشت و بیخاکل باقی ماند.

فنون روسی در هر کجا که پا گذاشت بحزب ویرانی و تهاجمی کاری نکردند بل ها، بلجکها، سپرها، سرسدهها و راه های مواصلاتی را ویران کردند شبکه های آبیاری کوچک بستمبران شت فیصد تخریب شد. خرمنهای غله دهافین را با فیر مرمی آتش افروز (رام) با آتش کشیدند.

کودکیما وی و بیخاکل شده، بذری بمقدار کافی و بوقت مناسب به دهافین تربید، خدمات ماللداری چه در مرکز و چه در ولایات میسر شده ما تعداد دریا حیوانات تهاجم گوناگون مینتلا و تلف شدند و تعدادی از نمودن علف و غذای کافی در رستن ها و بیادرا تریما ردمان های هوایی و مابین ها از زمین رفتند، کانالهای فلهای بیش از ۵۰٪ تلف گردیدند. روسها در افغانستان اهداف شوم تهاجم عبارت از زمین بردن زراعت برای گرسنه نگهداشتن مردم بود تا تسلیم شوند، عمل کردند.

سوال

برای احیای شبکه های آبیاری و استفا ده از منابع

آب چه تدا بیری باید اتخاذ کرد؟

جواب

عصمتی: برای احیای مجدد شبکه های آبیاری و استفاده از منابع آب اولاً باید صلح تا مین شود بعداً در قدم اول پروژه های آبیاری که در اثر جنگ تخریب گردیده احیاء گردد (کاربزه ها، چشمه ها و کانال ها) در مرحله دوم در مورد تکمیل پروژه های آبیاری که قبلاً از آنها حمروسها تحت ساختمان بود اقدام بعمل آید. و پروژه های جدید سروی و کار بالای آن شروع شود احداث پروژه های جدید آبیاری بمنظور استفاده اعظمی از منابع آب در کشور توسط دولت اسلامی افغانستان مریست لازمی. زیرا در حدود ۲/۶ میلیون هکتار زمین نسبت نداشتن آب کافی همه ساله از کشت و زراعت بازمیمانند در صورتیکه پروژه های جدید اعمار گردد بر علاوه ساحات جدیدی که تحت کشت خواهند آمد این ۲/۶ میلیون هکتار زمین زراعتی که فعلاً قابل زرع است نیز همه ساله کشت خواهند شد.

افضلی: در شرایط فعلی در مناطق آزاد شده پاک کاری جوی ها، کاربزه ها، احداث مجدد و ترمیم کانال ها و بندها و در بعضی موارد استفاده از واتریمپ ها، اقدام گردد و در طول مدت احداث بندها و آنها جدیدی تلقی شود.

ثمین: بسیاری از شبکه های آبیاری به ترمیم و پاک کاری ضرورت دارند و حتی در بعضی جاها در کنار جوی ها و کانال ها ما ینگذاری نیز صورت گرفته که کشیدن یا خنثی نمودن آنها از اهم مسایل است.

میر محمد ایوب: در قدم اول لازم است تا خساراتی که به شبکه های آبیاری کوچک رسیده ترمیم و یا مجدداً اعمار

گردد مثل ترمیم سر بندها، ترمیم کناره های کانال ها، پاک کاری کانال های عمومی انتقال دهنده آب، وجوی های قرعی، تعمیر و ترمیم ترناب ها و سایفون ها، ترمیم و تعمیر ساختمان های تقسیمات آب و پاک کاری زابرها و غیره. با احیای مجدد این شبکه ها آب کافی برای کشت و زراعت مهیا شده و در بلندمدت حاصلات معدوم واقع میشود.

حفر جاه های کم عمق که کم مصرف اند و از پروژه های کوتاه مدت میباشد در مناطقی که به علت آب مواجه اند توسعه داده شود. کاربزه ها و چشمه های که تخریب شده اند ترمیم گردند بیه پروژه های زود شمرا آبیاری که کار آنها تا تمام مانده حق اولیت داده شود. این پروژه ها عبارت اند از کندزخان آباده، کورگان، چاردره و پروژه هری رود.

به پروژه آبیاری هلمند و ارغنداب توجه جدی منبذول گردد تا کانال ها پاک کاری شود و ترمیمات لازم در ساختمان آنها صورت گیرد.

سوال

احیای جنگلات، علفچر ها و باغها چگونه صورت گرفته میتواند؟

جواب

عصمتی: به اثرتها حمروسها نه تنها زمینهای زراعتی و منابع آب و باغها از بین رفته بلکه جنگلات سراسر کشور و علفچرها هدف حملات و حمله ها رسوا قرار گرفت و پروژه های تکمیل شده و یا تحت کارمانند پروژه پکتیا و کنرها بکلی از بین رفته برای احیای مجدد جنگلات و علفچرها و باغهای میوه با یست قوریه جات وسیع احداث گردد و در تمام ساحات جنگلی نهالها غرس و مراقبت جدی از

آن صورت گیرد و در قریه جات و دهات باغهای میوه احداث گردد.

جواب سوال چهارم:

افضلی: برای احیای جنگلات در قدم اول از قطع اشجار جلوگیری به عمل آید. احداث قوریه ها برای جنگلات و ایجاد علفچرها و مصنوعی صورت گیرد. برای احیای باغها، نهال های منمراصلاح شده نظریه توافق محیطی آنها، توزیع گردد. از باغهای موجوده مراقبت و واریسی بعمل آید. با غداران در قسمت غرس فنی نهال ها و پرورش آن تشویق شوند و برای رهنمایی شان همکاری لازم صورت گیرد.

ثمین: قوریه جات درختان مشمر و غیر مشمر در کنج و کنار کشور ضروری است. فعالیت های دکتر عبدالوکیل خان سابق وزیر زراعت قابل تقدیر است که چندین قوریه رافعالاً در پاکستان احداث و سالانه یک تعداد قابل ملاحظه نهال ها را به داخل کشور ارسال مینماید از قطع نمودن جنگلات تا حد امکان باید جلوگیری بعمل آید. منابع غنی زیر زمینی کشور (کارومعدان ذغال سنگ) استخراج و مورد استفاده عام قرار گیرد تا مردم ضرورتی به قطع نمودن جنگلات احساس ننمایند.

میر محمد ایوب: جنگلات و علفچرها منابع طبیعی پر ارزش افغانستان است. مناسبانه استفاده معقول از آنها صورت نگرفته است و در حفظ و انکشاف آنها توجه نگردیده جنگلات بیرحمانه قطع گردیده و علفچرها به زمین زراعتی تبدیل شده اند.

با رویکار آمدن حکومت اسلامی در افغانستان قوانین جنگلداری، حفاظت جنگلات و علفچرها وضع شود و قوانین تطبیق گردد.

در قسمت مواد محروقاتی تدابیر اساسی گرفته شود و یکی آن استفاده از گاز طبیعی است که در داخل مملکت

توزیع شود تا جلوگیری از حمله و جنگلات گرفته شده بتواند.

پلانه‌های انکشافی در بخش جنگلات رویدست گرفته شود و بهره‌برداری معقول از جنگلات به کمک مالک دوست آغاز گردد مانند پروژه‌های حرمینا در پکتیا.

قوریه‌های جنگلات در مرکز و ولایات احداث شود در مناطقی که جنگ قطع گردیده نهال شالی صورت گیرد. و با از طریق بذرتخم جنگلات احیاء شود. امراض وحشرات جنگلات مطالعه و تداوم بزرگ‌طی در زمین‌ها اتخاذ شود.

در انکشاف ساحات جنگل اقدام بعمل آید.

در مورد علف‌چرها نیز توجه جدی مبذول گردد تا علف‌چرها شکست نخورد و یا از بین رفته تخم افشانی صورت نگیرد.

باغداری واحداث باغ‌های میوه در افغانستان خیلی‌ها انکشاف کرده بود متأسفانه در طول ۱۲ سال جنگ اکثر باغ‌ها خشک گردیده و از آنها مراقبت صورت نگرفت. در حال حاضر پلانه‌های وسیع برای انکشاف باغداری از طرف متخصصین و اهل فن و بعضی مؤسسات کمک دهنده رویدست است به هزارها نهال اصلاح شده پیوندی از خارج خریداری و به داخل افغانستان ارسال گردیده. ما مورین فنسی باغداری در پهلوی باغداران کدبه فعالیت مصروف اند و باغ‌های پلان‌های علمی و اساسی احداث می‌گردد.

برای انکشاف بیشتر باغداری و تولید و صدور میوه تازه و خشک و حتی سیروپ‌ها (شریته‌ها) تداوم بزرگ‌طی اتخاذ شود:

۱- احداث قوریه‌های نهال

در مرکز و ولایات افغانستان.

۲- تورییدن نهال‌های اصلاح شده پیوندی از خارج.

۳- تهیه وسایل و سامان

باغداری.

۴- تورییدن و نصب فابریکه‌های

کوچک شربتیاری.

۵- اعمار سردخانه‌ها برای

نگهداری میوه‌جات.

۶- تربیه پرسونل فنسی در

بخش باغداری.

سوال

احیای مالداران از چه

طریقی ممکن است؟

جواب

عصمتی ۱۲: سال جنگ شدید در

افغانستان حیوانات را شدیداً به تاهی مواجه ساخت از یکطرف نبودن

غذای برای حیوانات و از طرف دیگر نبودن مواد غذایی برای مردم که

مجبوراً از گوشت بیشتر استفاده کرده - اند اگر یک تعداد حیوانات از دست

جنگ جان به سلامت بردند و به اساس علمی که فوقاً ذکر شد بقیه هم ذبح شده

از بین رفته اند و بدو برای جبران مجدد آن با بدولت اسلامی

افغانستان اقدام جدی مبذول دارد. تعداد حیوانات نسلی و اصلاح شده را

تدارک نمایند و نگذارند حیوانات شکار دست انسان‌ها گردند بلکه دولت

سعی نمایند تا کشتنیانی که مواد پروتینی که در گوشت است و از آن هم

بدست آمده می‌توانند در بین مردم رایج گردد و بدین ترتیب از مصرف

گوشت کاسته شده و بر تعداد حیوانات افزایش بعمل آید.

افضلی ۱: درین مورد ایجا دکلیتک های حیوانی، مراکز نسل گیری حیوا-

نات، تأسیس شرکت‌های مالداران حتمی است. نسل موجوده حیوانات

از طریق تشویق مالداران برای وقایه مویشی‌شان تکثیر گردد، تربیه پرسونل

فنسی غرض‌رهنمایی مالداران تهیه گردیده و تکثیر نسل‌های اصلاح شده

حیوانات شیری و گوشتی تشویق شود.

ثمین ۳: از کشتار گوساله‌ها تا حد

امکان ممانعت بعمل آید. همچنان احداث مراکز نسل گیری و اصلاح

حیوانات، احداث لابراتوارهای تهیه واکسین و انکشاف آن و انکشاف

مراکز لابراتوارهای دوا سازی، و به میان آوردن کلینیک‌های فعال و سایر

برای انکشاف مالداران از ضروریات می‌باشد. حیوانات جوان و اصلاح شده

که در شرایط کشور ما توافق داشته باشد توسط وزارت زراعت و مالداران حکومت

عموری افغانستان در پاکستان تربیه گردد و بعداً آزادی افغانستان به

افغانستان برده شود. غذای حیوانات در افغانستان با اصلاح گردیده و

علف‌چراهای کشور ما به توجه جدی نیاز دارند.

میر محمد ایوب ۳: باین سکتور زراعت نیز خساره زیاد در طول دوازده سال

جنگ رسیده و فرار احماثیه‌ها بیشتر از نصف حیوانات افغانستان تلف

شده اند. خسارات ناشی از اتلاف مویشی در خشکالی سالهای ۵۱ و ۵۲

هنوز جبران نشده بود که مصیبت تازه هفت توری بر پیکر مالداران افغانستان

وارد شد. برای احیای مجدد این سکتور ایجاب می‌کند که یک پلان و پروگرام

وسیع و همه‌جانبه که متخصصین و اهل فن مالداران درین زمینه نظر بدهند

و راه حل آنرا جستجو نمایند تهیه گردد و موارد ذیل در نظر گرفته شود:

۱- مراقبت، تغذیه و تداوم حیوانات - تیکه قابلیت نگهداری را دارند.

۲- انتخاب حیوانات تیکه تحت شرایط ناگوار هنوز هم صفات خوب خود را حفظ

کرده اند، مانند گوسفند قره قسل، گوسفند مرینوس، گاوها و شیری، اسب‌ها و غیره.

۳- تورییدن نسل‌های خوب حیوانات از مالک همجوار رودوست.

۴- سروی امراض حیوانی و مجادله علیه آن و تهیه واکسین در داخل

کشور یا تورییدن آن.

بجعل آید، موجودیت متخصصین زراعت، انتخاب تخم خوب، طرق بهتر کشت نباتات، استعمال کودهای کیمیا - وی، طرق بهتر خیشا و دوآبیاری، حفاظه نباتات از امراض و آفات از جمله اقداماتی است که سطح تولید را بلند برده میباید. ما مورین ترویج به فریه‌ها رفته و ده‌ها قین را در مورد فوق رهنمایی نمایند تا آنها بتوانند حاصل بهتر و بلندتر از زمین واحد زمین بدست بیاورند و زراعت را از حالت عنعنوی و بدوی بیرون بکشند.

افضلی: برای بلند بردن سطح حاصلات پیشنهاد می‌شود که تخمهای اصلاح شده و کود کیمیاوی از هر طریق ممکنه بدسترس زارعین قرار گیرد، از تکنیک‌های پیشرفته بعد ممکن استفاده بعمل آید، محادله علیه امراض و آفات نباتی صورت گیرد. حاصلات سردرختی را میتوان از طریق استعمال مقدار مناسب کود کیمیاوی شاخه‌بری اشجار و محادله با آفات و امراض آنها، بلند کرد.

ثعین: برای بلند بردن محصولات زراعتی به درجه اول باید تخم‌های اصلاح شده و عاری از عا ملین امراض و آفات کاشته شود، تخم‌ها را میتوان قبل از کاشتن ادویه‌پاشی نموده، طرق کشت بهتر کرد، مقدار کود به اندازه و نسبت‌های معین بوده و در وقت مناسب استعمال کرده، تخم‌های خارجی اصلاح شده قبل از امتحان در مناطق مختلف به زارعین توزیع نگردد زیرا شرایط کشور ما به هیچ کشور ما به نبوده و تحفیفات قبل از ترویج صورت گیرد، تخمهای وطنی بسیار ارسانات که در کشور ما شهرت خوب داشته‌اند ما را تجارت چندین ساله ده‌ها قین کشور بوجود آمده است بدون تحقیق به تخمهای خارجی که در مناطق مختلف توافق نداشته‌اند تبویع نشوند، برای اینکه نباتات آبکی‌ها داشته باشند پاک‌کاری و تر-

۲/۵ فیصد بوده است که ۴۰ فیصد کم‌تر از اوسط میزان رشد سالانه جهانی معادل ۳/۵ فیصد و ۲۲ فیصد کم‌تر از میزان رشد سالانه حالات در پاکستان بوده که از ۳/۹ میلیون تن در سال ۱۹۶۵-۶۶ به ۱۳/۵ میلیون تن در سال ۱۹۸۵-۸۶ بالافت.

افزایش جزئی در حاصلات را - عتی در افغانستان عمدتاً به نسبت تغییر نحوه عمل زراعت از طریق عنعنوی به تخمهای اصلاح شده و حاصل - خیز بوده است. ولی این تحول با بطاقت صورت گرفت. زیرا انواع اصلاح شده تخم‌گندم به اکثر نقاط مهمی که گندم کشت میکردند ترسیده بود.

مملکت ما در حال حاضر با کمبود مواد غذایی چهار صدالی بنحده‌ها ر تن برای نفوس فعلی خود مواجه می‌باشد و هنگامیکه مهاجرین به وطن مراجعت نمایند احتمال دارد این مسئله شکل وخیمتری اختیار کند. بمنظور جلوگیری از ازدیاد کمبود مواد ارتزاقی، می‌شود اردو تجویز آبی استفاده نمود:

- اولاً: ساحه بیشتر اراضی تحت زرع آورده شود.

- ثانیاً: میزان تولیدات فی واحد زمین افزایش بعمل آید. راه اول ناممکن بنظر میرسد زیرا وقت زیادی را در بر میگیرد و هم نیاز به سرمایه‌گذاری هنگفت دارد که در این وضع بحرانی، مملکت یا آترا ندارد. راه دوم را میتوان انتخاب نمود و از طریق بهره‌برداری از تکنیک‌های عصری و پیشرفته بر مبنای تحقیقات دقیق و به وسیله پروگرام‌های موثر و منظم و ترویج آن در بین طبقات زمینداران و زارعین میتوان حاصل موی واحد زمین را بلند کرد.

عصمتی: برای بلند بردن حاصلات فی واحد زمین که یکی از مهمترین عوامل رشد تولید است اقدامات جدی

۵- احداث کلینک‌های حیوانی در تمام ولایات کشور.

۶- تربیه پرسنل بیطاری و مالداران و اکسیناتور تکنیشن‌ها.

۷- منبع کشتار حیواناتیکه از گوشت آن استفاده می‌شود اول در هفت ماهه سه روز و بعداً به دوروز تغلییل داده شود.

۸- پروگرام الفلاح مصنوعی توسعه داده شود.

برای اینکه ما بتوانیم کشتار حیوانات را محدود و با زیرمقا تون منع کشتار را بدو وضع جدی تطبیق شود از گوشت مرغ و ماهی استفاده گردد، همچنان تدا بیرون‌دیل اخذ گردد: - پروگرام مرغداری رویدست گرفته شود.

- پروژه ماهی‌دوباره حیات گردود توسعه پیدا کند و در ولایات نیز پروژه ماهی‌بکارا تداخته شود.

سوال

برای بلند بردن سطح حاصلات زراعتی چه تجا ویزی را پیشنهاد می‌کنید؟

جواب

داکتر اعظم گل: از مهمترین موانع در راه رشد و ترقی زراعت در افغانستان، استفاده محدود از تخمهای اصلاح شده میباشد. قبل از جنگ فقط در ۳۰ فیصد زمینهای گندم از تخمهای اصلاح شده استفاده بعمل می‌آمد هیچگونه تخم اصلاح شده جوازی وجود نداشت. در یک ساحه محدود از تخمهای اصلاح شده برنج را که کثراً خوددها قین از پاکستان بدست آورده بودند، می‌کاشتنند. اوسط حاصلات گندم با استفاده از تخم‌های اصلاح شده ۸۳۲ کیلوگرام فی هکتار در سال ۱۳۴۲-۱۳۴۳ به ۱۱۲۱ کیلوگرام فی هکتار در سال ۱۳۵۶ - ۱۳۵۷ افزایش یافت. ولی اوسط سالانه افزایش مذکور فقط در حدود

میم سیستم های آبیاری ضروری است .
امراض و آفات را عتی با دید صورت
درست کنترل گردد .

میرمحمد ایوب : در بلند بردن سطح
تولیدات زراعتی اعم از غلجیات و
حبوبات و سبزیجات و بزرگی
ضروری میباشد :

۱- تهیه و توزیع تخم های اصلاح شده
بذری غلجیات ، حبوبات و سبزیجات .
۲- تهیه آب کافى در طول فصل
نموی نباتات .

۳- تهیه کود کیمیاوی و استعمال
مقدار مناسب آن در هر نبات بوقت
مناسب .

۴- استفاده از تخنیک زراعتی بهتر .
۵- مجادله علیه حشرات و امراض و از
بین بردن گیاه های هرزه .

۶- فعال ساختن دستگا ه ترویج
بتواند به سطح فریه و ده پروگرام های
خود را بیا ده کند .

همچنان برای بلند بردن سطح
حالات میوه توصیه میگردد که :

۱- نهال خوب تهیه و ترویج گردد .
۲- باغ ها طبق هدایات اهل فن
ساخته شود .

۳- بریدن شاخه درختان در وقت
معین صورت گیرد .

۴- آب کافى و به وقت معین استعمال
گردد .

(۵) از کود کیمیاوی و حیوانی استفاده
شود .

۶- مجادله علیه آفات و حشرات
و امراض نباتی بعمل آید .

۷- بهره و نل قتی به سوبه های عالی
تربیه شود .

سوال

در شرایط فعلی کشور ما
ترویج زراعت ماشینی بهتر
است یا برسیستم عنعنوی
زراعت اتکاء شود ؟

بعدا از استقرار نظام
اسلامی در کشور یکدام بخش

زراعت و به چه نحوه اولویت
دا ده شود ؟

جواب

دکتر اعظم گل : گزارش تحقیقاتی

کمیته سویدن برمی آید که بیش از
۹۰ فیصدها فین افغان از کاهای
خودشان برای قلیه اسفاده مینمایند .

در سال ۱۹۸۷ این ارقام برابر ۲۴
فیصد بود . طبق گزارش مربوط تقریباً
پنجمهزار کاه و قلیه بی برای رفیع

کمبود مواد ارتزاقی و رساندن آن به
میزان قبل از جنگ مورد نیاز خواهد
بود و اگر خواسته با شد بصورت عادی

حالات را بفرزایند در آن صورت به
حساب میزان رشد ۳ فیصد سالانه این
کار مدت ۱۷ سال را در بر خواهد گرفت .

ولی روشن است که هدف خودکفایی
در تولید حبوبات با بید و ترنا مین
گردد ، و ارد نمودن تعداد کثیر کاه های

قلیه ای از کشورهای همجوار بسیار
مشکل بوده و منطقی هم نخواهد بود و
جوانب منفی آن از قبیل مخارج کثرت

و ارد نمودن آن ، تهیه علوفه برای این
مواشی و کاشتن آن بجای حبوبات
و خطر شیوع امراض میان مواشی محلی

قابل پیشبینی میباشد . هیچ حزب یا
سازمان مقیم پاکستان تاکنون به
اشیات نرسانده که گویا انتقال تعداد

کثیر کاه های قلیه ای امکان پذیر
میشود . گرچه برخی از مؤسسات غیر
دولتی تعداد محدود آنرا با مشکلات

زیاد تغل داده اند .

دو نحوه آزمونایش شده و قابل
اجراء وجود دارد که به وسیله آن می
توان کمبود نیروی کار در ساحه زراعت

را رفع نمود و هم از فشار کار بر کاه و
های قلیه ای کاست و آنرا برای امور
بهره و سود مند تر تولیدی بکار انداخت .

راه اول استفاده از تراکتور و ماشین
های خرمن کوبی و طریق دوم استفاده
از کود کیمیاوی و حفظ نباتات با

استفاده از دویه ضد علفهای هرزه
میشود .

در جریان جنگ تراکتورها
بیشتر از حد معمول مورد استفاده قرار
گرفته اند ، بطور مثال شش فیصد
دهقانها در افغانستان در سال
۱۳۵۷ تراکتور به اجاره گرفتند در حالی
لیکه در سال ۱۳۶۶ - ۱۵ فیصد آنها
چنین کردند ، در ولایات جنوب غربی
در سال ۱۳۵۷ فیصدی دهقانانی
که تراکتور اجاره نمودند
۱۴ بود ، در حالیکه در سال ۱۳۶۶ این
فیصدی به ۶۱ میرسد . پس همانست
جوامع بین العلی از استعمال ترا-
کتور موجب معرفی یک شیوه تازه در
زراعت خواهد گردید .

عصمتی : در حالت فعلی که کشور ما
جنگ خانمان سوز ۱۲ ساله را پشت سر
گذاشته و قتلت حیواناتی که برای
قلیه کردن زمین ها بکار میروند
محسوس است زراعت ماشینی معیدتر
است . زیرا از یک طرف تمام زمینهای
زراعتی به جنگل ها مبدل گردیده
و حیوان نمیتوانند در آن فعالیت کنند
و از طرف دیگر قتلت حیوانات هم
موجود است ، لذا توصیه میگردند
دولت اسلامی آینده افغانستان
زراعت ماشینی را در مملکت رایج
و تراکتورها و دیگر سامان آلات زرا-
عتی را بصورت وافر تهیه و ندادارک دیده
بدرسترس دهاقین قرار دهد .

افضلی : در شرایط فعلی که قلیه
کاهها اکثر از زمین رفیع و از طرف
دیگر احیای آنها یک مدت زمان را در
بر میگیرد ، من زراعت ماشینی را تر-
جیح میدهم . چنانچه در جواب سوال
شتم تذکر دادم در از زردی حالات تکنا -
لوژی پیشرفته رول مهم را در دپس
تعیین قلیه کاهها به ماشین آلات
زراعتی چه در شرایط فعلی و چه در
طویل العمدت حتی پنداشته میشود
و حتی در مناطق کوهستانی نیز از
ماشین آلات کوچک و افرا دستنی
استفاده شده مینویاند و در بعضی موارد
که امکانات همجوامشین آلات درین

مناطق میسر نیا شد، از قلبه گاو استفاده شود مگر در آینده به طرُق عنعنوی انکاء نشود.

نمین: در مزرعه های کوچک که تراکتور بصورت درست کار کرده نمی تواند هنوز هم طرق عنعنوی نتیجه خوبتر میدهد ولی در مزرعه های کلان و فارمهای دولتی استعمال تراکتور ضروری است. ترشربا باید در تمام نقاط افغانستان بدسترس زارعین کشور باشد. وزارت زراعت و مالداري حکومت اسلامی افغانستان از طریق کوپرا تیف ها، بانک زراعتی و غیره در تهیه ماشین آلات زراعتی عندالموقع اقدام نماید و زراعت میکا نیز باید هدف عمده آنها باشد. میکا نیز شدن زراعت کشور باید با صنعتی شدن آن هماهنگ گردد.

میر محمد ایوب: در شرایط فعلی چون تعداد گاوهای قلبه ای بسیار محدود شده یعنی نصف و یا بیشتر از نصف گاوها در تربعمباردما نیا، اما بت به مینها، شیوع مراض و قلت مواد خورا که حیوانی تلف شدند وقت زیاد بکار است تا تعداد آنها به حالت قبل از جنگ برسد. از جانب دیگر در صورت عودت مهاجرین و تلاش برای تولید بیشتر که جوایگی نفوس روز افزون افغانستان شده بتوانند پدیدار ماشین استفاده شود. یک ماشین بطور اوسط کارده جو ره گا و قلبه ای را انجام میدهد، بنابراین شرایط موجود ترکیب زراعت ماشین و عنعنوی توصیه میشود بدین معنی که علاوه بر حیوانات موجوده از ماشین نیز استفاده بعمل آید. استفاده از ماشین ها در دره ها، تپه ها و یا زمین های کوچک مشکل است اما حیوان به خوبی درین زمین ها کار کرده می تواند. ناگفته نیا ید گذاشت که ماشین باید با تمام مضمایم و ملحقات آن مجهز باشد. زیرا یک تراکتور با یک قلبه دو فال و یا کلتیوا تور آنقدر موه شر نیست و باید علاوه بر قلبه و کلتیواتور

دستک جویه کش و ماشین در و و جفل نیز داشته باشد.

همزمان با ترویج و انکشاف ماشین و آلات زراعتی، ورکشاپهای ثابت و سیار ترمیم ماشین و آلات در تمام ولایات در نظر گرفته شود پیرزه های مورد ضرورت ماشین و آلات تهیه گردد. تا در صورتیکه زمینداران توان خرید ماشینها را نداشته باشند از طریق بانک انکشاف زراعت بطور قسط بآنها تهیه و پول آن طی چند سال حصول شود. اگر تراکتورهای فرگوسن و فورد در افغانستان رواج پیدا نماید بهتر است زیرا قبلاً هم این تراکتورها در افغانستان نتیجه خوب داده هم کم مصرف اند و هم پیرزه جات آنها با سانی میسر میگردد.

سوال

بعد از استقرار نظام اسلامی در کشور یکدما بخش زراعت و به چه نحوه اولویت داده شود؟

جواب

دکتر اعظم گل: از تمام بررسی های فنی در زمینه زراعت برمی آید که تولیدات فعلی زراعتی نفوس موجود مملکت را کفایت نمیکند چه رسد باینکه تعداد زیاد مهاجرین به وطن عودت کنند. لذا مهاجرین عودت کننده و هم دهاقین موجود در کشور در فصل اول که هنوز حالات در حال رشد و نمو میباشند، نیا به کمک ارزاقی خواهند داشت اما به تدریج از میزان نیاز آن کاسته خواهد شد و این امر منوط به سرعت زمانی است که مهاجرین عودت کننده قادر به اسکان مجدد گردند. امکان دارد مهاجرین عودت کننده موجب افزایش نیروی کار گردند لیکن اگر گاوهای قلبه ای محلی با جاره گرفته شود و مورد استفاده قرار داده شود، لاجرم چندین سال را در بر خواهد گرفت تا تعداد مواشی به سطح قبل از جنگ برسد

و نتیجتاً مسئله کمبود نیروی زراعتی تا مدت مدیدی دوام خواهد نمود. همچنین تعداد دیزوگوسفند هم پس از چندین سال به سطح ۱۳۵۷ خواهد رسید. انواع تخمهای اصلاح شده تا آزمایش گردند و تکثیر شوند، وقت وزمانی را در بر خواهد گرفت. سیستم آبیاری باید احیاء گردیده و آلات و ادوات زراعتی با بست از خراج بدست آید و بیست و نوزار عین توزیع گردد. پس اولتراز همه به ماشین آلات مورد احتیاج قسری زراعت و پروگرام جامع توسعه فعالیت های کشاورزی نیا زوا هیم داشت. این پروگرام بطوری تشریب داده شود که حواج انفرادی ولایتی، ولسوالی ها و در صورت امکان جلگه های متفرق را برآورده سازد.

عصمتی: بعد از استقرار نظام اسلامی در کشور به غلجیات اولویت داده شود زیرا مهاجرینیکه بوطن بازگشت میکنند و به مواد غذایی عمده مانند گندم، جو، جوار و ضرورت دارند و درین زمینه باید توجه خاص مبذول گردد تا این مواد بدست آید و در مرحله بعدی به زرع و انکشاف نباتات صنعتی و غیره اقدام نمایند.

افضلی: بعد از اینکه دولت اسلامی در کشور مستقر گردید، غرض انکشاف زراعت به ترویج و تولید تخمهای اصلاح شده اولویت داده شود. برای نایل شدن به این هدف احیای مجدداً ستیسنهای تحقیقاتی در سرنا سرکشوریک امر حیتمی پنداشته میشود. زیرا تحقیقات علمی زراعت ستون فقرات آنرا تشکیل میدهد. چنانچه قبل از نظام قسوط کمونیستی در افغانستان عزیز تخمهای اصلاح شده در همین ستیسن ها تولید و بدسترس زارعین قرار میگرفت. در پهلوی آن تانیسی یک شرکت تخمهای اصلاح شده که وظیفه اصلی آن تکثیر و توزیع تخمهای مادری است، نیز در خورا اهمیت است تا بتوان تخمهای بنیادی و مادری

را بصورت درست تکثیر نموده و غرض توزیع آماده ساخت، همزمان با تولید تخمهای اصلاح شده به سایل ترویجی توجه صورت گیرد زیرا دهاقین کارفهم مهاجر شده اند و تحصیل یا فتگان زراعت در منطقه موجود نیستند. لذا تبلیغ و ترویج برای پیشرفت زراعت رول عمده را بدوش دارد. در قدم اول بذر مواد اولیه از قبیل گندم، جواری و برنج نظریه شرایط محیطی مناطق مختلف حق اولویت دارد.

ثمین: بعد از استقرار حکومت اسلامی هدف اساسی با بد خود کفایی کشور از نقطه نظر گندم، جواری و برنج باشد. میوهجات افغانستان با کمیت آن بیشتر و کیفیت آن خوبتر گردد. حاصلات پخته، لبلبو، نیشکرو دیگر نباتات صنعتی با یدزیا دترو کیفیت آنها نیز خوبتر گردد. صادرات مارکیت های خارجی رقابت کرده بتواند.

میرمحمد ایوب: گندم باید بحد کافی که ضرورت نفوس روه از دبا دجا معبرا تکا فو کند تولید شود و سعی شود ببا فراهم آوری فکتورهای که در تولید موثر واقع میشوند حاصل فی واحد زمین را با لایبریم همینطور تولید جواری و برنج نیز ضروری پنداشته میشود بعد از غلهجات توجه بیشتر در تولید نباتات صنعتی مثل پخته، لبلبو، نیشکرو نباتات روغن دار مثل کنجد، ذغرو آفتا بهرست مبدول گردد تا هم ضرورت فابریکه های داخل را تکا فو کند و هم بخارج صادرات را راجعی بدست آید. تمام بخشهای زراعت حیاتی و ضروری پنداشته میشوند. تولید میوهجات یکی از مهمترین بخشهای زراعت است که اسعار کمائی میکند. درین بخش توجه زیادلازم است. تقویه بخش مالداری خصوصاً گوسفندهای قره قل، و مرینسوس به خاطر تولید پشم برای صنعت قالین با فی وهم برای صدور پشم ضروری است.

برای تقویه مکتور زراعت تهیه آب کافی ضرور میباشد و قلت آب در اکثر ولایات افغانستان موجود است. اگر این معضله حل گردد افغانستان با داشتن آب و هوای مناسب برای تولید هر نوع نباتات مساعد است و یقین کامل دارم بیساری خداوند متعال و با پشت کار متخمین و وطن دوست و قوت با زوی دهاقین و کارمندان زراعتی سطح تولیدات در مدت زمان اندک بحالت قبل از جنگ وحی بیشتر از آن میرسد.

برای رسیدن با این هدف باید تمام مؤسسات که خدمات زراعتی را انجام میدهند و فعلاً در حالت رکود قرار دارند احیا و تقویه گردند و در رأس این مؤسسات اشخاص با کفایت مجرب و با تقوی موفظ گردند.

سوال

در جریان ۱۲ سال جنگ شبکه های آبیاری از بین رفته و دهقانان نیز از زراعت فاصله گرفته اند و نسل جوان ببا زراعت آشنایی ندارد و چگونه میتوان این نقیصه را رفع کرد؟

جواب

عصمتی: در طول ۱۲ سال جنگ دهاقین از قریهجات به شهرها و با خارج از وطن مهاجرت کرده اند و در طول این مدت از زراعت دور مانده اند و هم ما مورین فنی زراعتی اکثر آژوطن مهاجرت کردند و تعلیم و تربیه خاصاً در رشته زراعت بکلی به سطح پایان جریان داشت. لذا ایجاب میکند کورسهای کوتاه مدت زراعتی ایجاد گردد و ناملین کورسها بعد از فراغت به ولایات و قریهجات بحیث ما مورین فنی اعزام گردند تا

طرق بهتر زراعت و روشهای جدید را برای دهاقین فهمانده و آنرا ترویج نمایند.

افضلی: در طول ۱۲ سال جنگ چنین نایسانیها بوجود آمده است و میتوان این معضله را از طریق تربیه پرسونل فنی به سوبه های مختلف، تربیه و رهنامائی دهقانان، کمک مالی و وسایل زراعتی و دادن کردیت به آنها از بین برد.

قمین: اکثریت مطلق دهاقین افغانستان در زراعت تجربه کافی دارند ولی با آنهم وزرات زراعت و مالداری از طریق رادیو، تلویزیون اخبار و نشرات مختلف و کردهای نمائشی زارعمین جوان و مجاهدان که تجربه کافی در زراعت ندارند همکاری نموده میتواند یک تعداد قابل ملاحظه دهاقین کشورحتی در شرایط بسیار دشوار زراعت را تکرار نکردند و عده دیگر آنها در وقت کشت و کار با مشکلات زیاد با افغانستان رفته بعد از کشت و در رود با رهیا به جهاد اشتراک نموده و با بیباکستان میایند و نمیکذارند که زمینهای آنها حتی در شرایط سخت جنگ بدون کشت باقی بماند. نسل جوان کورسهای عملی طویل المدت و قصرالمدت نیز ضرورت دارند. مؤسسات تربیوی زراعتی به اساس ضرورت زمان باید هرچه زودتر احیا گردد.

میرمحمد ایوب: بعد از کودتای شور تعداد زیاد دهاقین مهاجر شده اند. مدتهاست که زدهقانی وزراعت فاصله گرفته، افزارکار و حیوانات خود را از دست داده اند اما کب و پیشه خود را فراموش نکرده اند زیرا چیزی که عملاً آموخته شود با فی فراموش نمیشود و یقین دارم همینکه افزارکار برایشان مهیا گردد دوباره با شوق و علاقه بیشتر کارهای دهقانی خود را انجام میدهند و وظیفه حکومت اسلامی است تا کمکهای همجانیه را به دهقان

بنامه بد، تقویه، بانک زراعتی و اعطای قرضه‌های طویل‌المدت و قصرالمدت به زارعین حتی و ضروری پنداشته میشود. فعال ساختن ریاست ترویج بهمان قدرت و صلاحیت قبل از جنگ حتی است تا بتواند فعالیت‌های خود را مثل سابق در تمام ولسوالی‌ها و قریه‌ها گسترش دهد و با برگذار کردن کورس‌های تربیوی و مراسم خاص دهقانان را در زمینه‌های مختلف مثل چگونگی استعمال کود کیمیاوی و طرق استفاده از وسایل تخنیک زراعتی و امثال آن به زارعین معلومات داده شود و زارعین فعال و مبتکر با اعطای جوایز تشویق گردند، جوانان نیکه‌خواهان تحصیل در رشته زراعت اندیریان زمین به تحصیل فراهم گردند و برای عده دیگر کورس‌های تربیوی، نظری و عملی از طرف ما مورین و متخصصین ترویج داده شود. شاملین کورس‌ها را بولایات همجوار برای دیدن و تبادل افکار دعوت کنند و حتی برای مدت کوتاه به ملاک دوست و همجوار برای آشنا بی با طرق زراعت و مال‌داری آنها فرستاده شوند.

سوال

مبارزه علیه حشرات
امراض نباتی و گیاه‌های هرزه
را چگونه میتوان تنظیم کرد؟

جواب

عصمتی: قسمیکه گفته شد در طول ۱۲ سال جنگ، زراعت، مال‌داری و آبیاری به رکود مواجه گردیده، امراض حشرات و گیاه‌های هرزه به پیمانها بسیار زیاده در مزارع نمود کرده‌اند و اینها عواملی اند که زراعت را نابود میسازند و کمیت و کیفیت مواد زراعتی را از بین میبرند. لذا توجه خاص برای از بین بردن آن به کار است، در غیر آن پلانه‌های زراعتی

نتیجه مثبت نخواهد داد.

افضلی: مبارزه علیه حشرات، امراض نباتی و گیاه‌های هرزه، تنظیم کردن که موضوع قرآنطین جدی تلقی شود، یعنی تخمه‌ها و اشجاری که داخل افغانستان میگردند عاری از امراض باشد، تناوب زراعتی مراعات گردد، از متوذهای مختلف مجاهدانه از قبیل عملیات زراعتی میخانیک، کیمیاوی و غیره و مطالعه بیالوژی حشرات و عوامل امراض استفاده گردد. تربیه پرسونل فنی درین رشته مانند دیگر رشته‌های زراعت، حتی و ضروری پنداشته میشود.

نمین: متخصصین رشته‌های امراض و آفات زراعتی بعد از تشکیل یک حکومت اسلامی در افغانستان به کشور عودت نمایند و در بخش تشخیص و کنترل امراض و آفات با زارعین کمک نموده، مفاصل رشته‌های تخصصی خود را در پوهنهی‌ها و لیسه‌های زراعت تدریس نمایند. تا خلای آن عده استادان حزبی که در دوران جنگ بدون در نظر داشت معیارهای علمی استفاده گردیده بودند جبران نشود. کورسهای مجاهدانه علیه امراض و آفات با دیداری ما مورین ترویج و تحقیق داده گردند تا ما مورین مربوط به دهه‌های رهنمایی‌های لازم کرده بتوانند، ادویه‌های ضد امراض و آفات با دید صورت درست ارزیابی گردیده و بعد از آن در خریداری آنها اقدام شود و استعمال آن بصورت فنی صورت گیرد. در تعیین نوعیت مواد کیمیاوی و طرق استعمال و موارد استعمال آنها معیارها به سویه علمی تجویز، تشبیه و عملی گردند تا کارهای این بخش پراهمیت زراعت بصورت درست و منظم پیش برود. دیپارتمنت حفاظه نباتات پوهنهی زراعت کابل با یاد از لحاظ استادان ما شین آلات بعد از آزادی افغانستان مجهز گردد.

میرمحمد ایوب: ملخ و حشره کفشک هر دو به زراعت خساره میرسانند و باید علیه آنها مبارزه صورت گیرد. از آغاز کودتای کمونیستی در کابل پروگرام‌های مجاهدانه علیه این حشرات مضره اتخاذ نشده است. ولایات هرات، بادغیس، جوزجان و فاریاب زیاده‌تراز حمله این حشرات متضرر میشوند. در حال حاضر سروی این حشرات از طرف بعضی مؤسسات کمک دهنده صورت می‌گیرد و پروگرام‌های مجاهدانه علیه بییمانه کوچک روی دست است. علاوه بر آن موش‌های صحرایی و گنجشک‌ها مشکلات بزرگی را برای زراعت خلق کرده‌اند و خسارات زیاده‌گندم و دیگر محصولات زراعتی میرسانند.

در ساحاتی که کشت شده و بیابان‌ها مسیر خود را تغییر داده جبهه‌های تشکیل شده علف هرزه و گیاه‌های چندین ساله نمود کرده که اصلاح این زمینها مستلزم کار زیاد با ماشین‌های قوی زراعتی و استفاده از ادویه ضد گیاه‌های هرزه میباید.

در اینجا لازم به تذکر است که پروژه حفاظه نباتات وزارت زراعت فعال ساخته شود تا اولاً این امراض و حشرات را در تمام ولایات افغانستان سروی نماید و پروگرام مجاهدانه علیه آن اتخاذ کند.

سوال

عقیده برین است که بعد از بزاکشت تعداد زیاد میسازد جرین به وطن قلمت مواد غذایی در کشور بمیان میاید، برای رفع این مشکل چه تجاویزی باید اتخاذ گردد؟

جواب

عصمتی: بعد از بزاکشت مهاجرین قلمت مواد غذایی حتماً بوجود خواهد آمد و برای رفع آن، آنچه برای بهبود

گرفته شود. تهیه و خریداری غله از ولایاتی که تولید اضافی غله دارند صورت گرفته و به ولایاتی که کمبود غله مواجهند ارسال گردد.

ریاست تهیه غله تقویه کرد در تدریج و توزیع مواد غذایی و انتقال و ذخیره غله اقدام جدی ندارد. کداهای هنگرهای ساده در نقاط مختلف خصوصاً ولایات دورافتاده و صعب‌المعبوراً عملاً روغله را قبلاً از مسدود شدن راه‌ها در اثر برف و باران، ذخیره نمایند.

زراعت را تقویه و کود و نخم اصلاح شده را به سایر نقاط کشور به زارعین برسانند. دستگاها ترویج زراعتی را که یگانه و وسیله انتقال و پخش نتیجه تحقیقات علمی زراعتی است تقویه و در رأس آن شخص مجرب و بسیار تقوی مقرر گردد که دارای صلاحیت کافی باشد و زارعین را که در مدت ۱۲ سال جنگ از انکشافات جدید در ساعات زراعت و مال‌داری بی‌خبر مانده‌اند آگاه و در راه حل مشکلاتشان کمک و راهنمایی نمایند.

اگر قلاً شش میلیون برادرها جرماً به وطن عودت نمایند و امداد کم‌مذکوراً قلاً دو چند مقدار فعلی ضرورت است و ولی تدارک آن از خارج چندان امکان پذیر نیست و برای خودکفایی کشور دوراه در پیش داریم یکی اینکه ساحه زراعتی زیاده‌تر گردد که این کار چندان آسان نیست زیرا اولاً در زمین‌های مذکور ما بین‌های روس هنوز هم وجود دارد. و راه دوم زیاد شدن حاصلات در قی واحد زمین است که اینکار را طریق استعمال تخمهای اصلاح شده با مقدار و نوع مناسب کود و موجودیت آب کافی و کنترل امراض و آفات میسر شده می‌نماید.

میر محمد ایوب: با عودت مهاجرین قلت مواد غذایی بوجود خواهد آمد. زیرا وضع زراعت و تولیدات زراعتی برای نفوسی که در داخل کشورند تکافونمیکند و عودت بیشتر از پنج میلیون مهاجر قلت مواد غذایی را بار می‌آورد و باید تدارک اساسی برای رفع این معضله اتخاذ گردد. و پروگرام‌های عاجل توریذ غله از خارج رویدست

زراعت توصیه می‌شود لازم است عملی گردد تا ده‌ها قین بتوانند از زمینهای زراعتی شان حاصل بهتر و خوبتر بدست آورند و هم قسمی که در سوال نهم ذکر شد با بیدیه غله جات اولویت قابل شده. تخمهای اصلاح شده کود کیمیاوی و سایر آلات بهتر زراعتی بدسترس زارعین قرار داده شود و شبکه‌های آبیاری ترمیم و فعال گردد.

افضلی: در شرایط موجوده با بازگشت مهاجرین قلت فوق‌العاده مواد دیروز خواهد کرد و برای رفع این مشکل همکاری دول متحابسه و مؤسسات بین‌المللی ضروری است. تا عندالموقع کمکهای مالی و غذایی در مناطقی که مهاجرین جای گزین میشوند، طور عاجل برسد. رساندن این کمکهای مالی زمان اجبای مجدد زراعت افغانستان با پیدا دامه‌یابد.

ثمین: قلاً حکومت دست نشانده روس در کابل برای تخمیناً ۱۲ میلیون نفوس در داخل سالانه زیاده‌تر از ۵۰۰ هزار تن گندم را وارد می‌نمایند.

فهرست و آدرس ادارات حکومت موقت و مؤسسات کمک دهنده به افغانها در نقاط مختلف پشاور

یادداشت اداره:

در ذیل قسمت دوم فهرست و آدرس مؤسسات مربوط به حکومت موقت و مؤسسات امداد دهنده خارجی به افغانها که از طرف مؤسسه "اربیک" (مؤسسه حفظ ارقام و اسناد مربوط به کمکهای بشری مؤسسه سات خارجی) در پشاور نشر شده است تقدیم میگردد.
نمره گذاری فهرست از طرف خود مؤسسه مذکور صورت گرفته و برای رهنمایان نقشه میباشد.

- ۲۸- پروژه "سلام" کوچه ۹، بچ ۸۰، دیفنس آفسر کالونی
28 UNOCA, Street No.9, H.No.80, Defense Officers Colony, Peshawar. Tel. 76602/78879
- ۵- پروژه های مشترک هالند و بلجیم کنترل ملاریا، نمره ۵،
ت - ۲۸۱۴ عقب گل حاجی بلازه سرک جمروند
5 MSF Holland Belgium, Malaria Control Program, H.No.T-3814 Behind Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 45334
- ۲۷- پروگرام مواد خوراکی جهان (صوبه سرحد شمال غربی) ۲
ها اسپتال رود کانتونمنت
27 World Food Program (WFP), 2 Hospital Road, Cantt. Peshawar. Tel. 75853/73882/73641/73952
- ۲۶- پروگرام مواد خوراکی جهان، اداره باسازی و اعمار مجدد افغانستان صوبه سرحد غربی ۲ ها اسپتال رود، کانتونمنت
26 WFP/Afghan Reconstruction and Rehabilitation Office (ARRO), 2 Hospital Road, Cantt. Peshawar. Tel. 73854
- ۱۷- جریده آزادی اسلامی فلات ۲۲، طبقه دوم گل حاجی بلازه سرک جمروند
17 Islamic Freedom Newspaper, 2nd Floor, Flat No.220 Gul Haji Plaza, Jamrud Road. Peshawar.
- ۷ - جمعیت اسلامی افغانستان، کمیته المپیک سپورت عقب گل حاجی بلازه ح، ت - ۱۸۲۲
7 Jamiat-e-Islami Afghanistan, Olympic Sport Committee, Behind Gul Haji Plaza H. No. T-1832, Peshawar. Tel. 45569
- ۲۱- اداره پروگرامهای انکشافی ملل متحد برای افغانستان گل حاجی بلازه، طبقه چهارم، جمروند.
21 UNDP-OPS-Afghan Project Service, 4th Floor Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 45321-6
- ۲۵- اداره عملیات اکمالاتی ملل متحد - ۲ ها اسپتال رود، کانتونمنت
25 United Nations Logistics Operation (UNILOG), 2 Hospital Road, Cantt. Peshawar. Tel. 73641/75853/73882
- ۱۸- انجمن اسلامی انجیران و مهندسين افغانی - فلات ۳۱۰، طبقه سوم گل حاجی بلازه
18 Islamic Association of Afghan Architects and Engineers, 3rd Floor Flat No.310, Gul Haji Plaza, Peshawar.
- ۱۲- انجمن هلال احمر کویت، مواظبت و سرپرستی از تیمان گروند فلور فلات ۲۵- گل حاجی بلازه
12 Kuwait Red Crescent Society, Orphan Care Sponsor, Ground Floor Flat No. 25 Gul Haji Plaza, Peshawar.
- ۳ - انجمن کمک به افغانها مقابل گل حاجی بلازه طبقه اول تعمیر بانک ملی -
3 Afghan Aid Association (AAA), Opp. Gul Haji Plaza, First Floor National Bank Building Peshawar. Tel. 45190
- ۸- انجمن دعوت اسلامی، شفاخانه زنان و اطفال، تهکال بالاخانه نعمت، ارباب رود
8 Lajnatul Dawatul Islami, Afghan Female and Children Hospital, Nimat House Tahkal Bala; Arbab Road, Peshawar. Tel. 41835

- ۲۳- تفاحانه الغوډان برای افغانها سرک جمروډ .
- 23 Al Fawzan Hospital for Afghans, Jamrud Road, Peshawar.
- ۹- شعبات مسلکی اردوی نجات نمره، خ- ت ۱۹۱۴ عقب
موترو فروشی سینکس، تهکال بالا
- 9 Salvation Army Vocational Services, H.No. T-1914 Behind Bangash Motors, Tahkal Bala, Peshawar. Tel. 40910
- ۲۲- صندوق وجهی ملل متحد برای کنترل سوء استفاده از مواد مخدره کل حاجی پلازه طبقه چهارم .
- 22 United Nations Fund for Drug Abuse Control (UNFDAC), Afghan Pro. Office, 4th Floor Gul Haji Plaza, Peshawar. Tel. 45331-6
- ۱۰- فدراسیون جهانی مکاتب، دورتر از جمروډ، تهکال پایان، ایستگاه سرویس تیان
- 10 World Federation of School, Off Jamrud Road, Tahkal Payan, Tanban Bus Stop, Peshawar.
- ۲۴- قونسلگری امریکا ۱۱ هاسپیتال روډ
- 24 American Consulate, 11 Hospital Road, Peshawar. Tel. 79801-3
- ۱۵- کمیته شورای نظار، اعما مجدد، فلات ۳۱۵، طبقه سوم، کل حاجی پلازه
- 15 Reconstruction Committee Supervisory Council (Shura-i-Nezar), 3rd Floor Flat No. 315 Gul Haji Plaza, Peshawar. Tel. 41641
- ۱۱- کمیته همبستگی مردم افغانستان کوجه فرعی جمروډ روډ تهکال پایان - ایستگاه سرویس تیان
- 11 Comitè Afghan De Solidarite (CAS), Off Jamrud Road, Tahkal Payan, Tanban Bus Stop, Peshawar. Tel. 44510
- ۲۷- کمیته نوری مهاجرین افغان - مرکز تعلیم و تربیه حسن کهری سرک تاسی
- 37 Commissionerate for Afghan Refugees, Education Cell, Hassan Ghari, Shami Road, Peshawar. Tel. 74023
- ۱۳- مشاورین تخنیکي و انجنیری افغان - فلات ۲۱۴، طبقه دوم - کل حاجی پلازه
- 13 Afghan Technical and Engineering Consultants (ATEC), 2nd Floor Flat No.214-215, Gul Haji Plaza, Peshawar. Tel. 44924
- ۱- مکتب ملالی، مقابل بانک ملی، نزدیک حاجی پلازه سرک جمروډ تلفون ۴۰۱۶۰
- 1 Malalai School, Opp. National Bank, Near Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 40160
- ۲۲- مرکز طبي موسسه کمک و تعاون برای افغانها مقابل سرک ورک تلفون و تلگراف کالونی، کبابیان .
- 32 AAA, Medical Center Hospital, Warsak Road Opp. Telephone and Telegraph Colony, Kababian, Paeshawar.

- ۶ - خدمات طبي دندان برای مهاجرین افغان، نمايندگی ج - ت - ۱۸۲۰ عقب کل حاجی پلازه
- 6 Afghan Refugees Dental Services, Advertisit Development and Relief Agency H.No. T-1830 Behind Gul Haji Plaza, Peshawar;
- ۳۸- دفتر تعلیمات اساسی پاک آلمان ۴۹ شامی روډ
- 38 Pak-German Based, GTZ (Formal Education), 49 Shami Road, Peshawar. Tel. 78949
- ۳۰- دفتر سرمنشی ملل متحد برای افغانستان و پاکستان کوجه ۸ نمره خ، ۱۳۲ دیفنس کالونی
- 30 Office of the Secretary General in Afghanistan & Pak. (OSGAP), Street No.8, H.No.132 Defense Colony, Peshawar Tel. 43308
- ۱۶- دفتر حمایت اطفال مربوط سویدن کل حاجی پلازه طبقه دوم، سرک جمروډ
- 16 International Organization for Migration (IOM), 3rd Floor Flat No.303, Gul Haji Plaza, Peshawar. Tel. 44673/42842
- ۳۲- دفتر کمکهای آلمان برای افغانستان، ورک روډ، بیو-کری کبابیان، خانه تی ۴۳۰۰
- 32 UNION AID for Afghan Refugees, Milk Distribution, Warsak Road Babo Garhi, Kababian H.No. T-3300, Peshawar. Tel. 75159
- ۲۸- دفتر کمکهای ملل متحد برای افغانستان تحت اداره صدرا لدین آغا خان سرک ۹ خانه ۸ دیفنس آفیسر کالونی
- 28 Operation Salam, Street No.9, H.No.80 Defense Officers Colony, Peshawar. Tel. 76602/78879
- ۲۰- دفتر خدماتی تهیه نقشه ها از طرف اداره ملل متحد کل حاجی پلازه، منزل چهارم، جمروډ .
- 20 UNIDATA Mapping Service, 4th Floor Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 45321-6
- ۲۹- دفتر تهیه مواد مربوط عملیات "سلام" سرک ۹، خانه ۸ دیفنس آفیسر کالونی .
- 29 UNIDATA, Operation Salam, Street No.9, H.No.80 Defense Officers Colony, Peshawar. Tel. 76602/78879
- ۳۵- ریاست اعما مجدد دولت مؤقت مایل ستون ۲، ورک روډ کبابیان .
- 35 AIG, Department of Reconstruction, Mile Stone No.2 Warsak Road, Kababian Peshawar. Tel. 73426
- ۳۴- ریاست تعلیمات ابتدا ئیه دولت مؤقت افغانستان مایل ستون - دوم - سرک ورک، کبابیان .
- 34 AIG, Department of Undergraduate Education, Mile Stone No.2 Warsak Road, Kababian Peshawar. Tel. 73426
- ۲- سازمان صحتی جهان - مقابل بانک ملی نزدیک کل حاجی پلازه، جمروډ
- 2 World Health Organization (WHO), Opp. National Bank near Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 41509

۱۹- مؤسسه زراعت و مواد خوراکی کل حاجی پلازه - طبقه چهارم، سرک حمروډ

19 Food and Agriculture Organization (FAO), 4th Floor, Gul Haji Plaza, Jamrud Road, Peshawar. Tel. 45321-6

۴ - مؤسسه همکاری اینتالیا در عرصه رشد و انکشاف تیرام کنترول و جلوگیری مرغی تویرکلوزح ۳۸۱۴ عقب کل حاجی پلازه .

4 Italian Cooperation for Development (ICD), T.B. Control Program, H.No. 3814, Behind Gul Haji Plaza, Peshawar. Tel. 40761

۳۹- وزارت امور داخله و سرحدی صوبه شمال غرب پاکستان کانسونمنت قرارگاه .

39 NWFP Secretary Home and Tribal Affairs, Police Lane, Cantt. Peshawar. Tel. 78299

۳۱- مکتب ابتدا ښه زرغونه کبابیان ورسک رود .

31 Zarghoona Primary School, Kababian Warsak Road Peshawar.

۳۶- مطبعه وزارت تعلیم و تربیه دولت موقت مقابل بازار کبابیان

36 AIG, Ministry of Education, Education Press Opp. FATADC, Kababian Bazar Tel. 79614 Peshawar.

۴۰- مؤسسه کمکها از جانب کلیسا ها بنکله ۹، میسن

ها سپتال دیکری

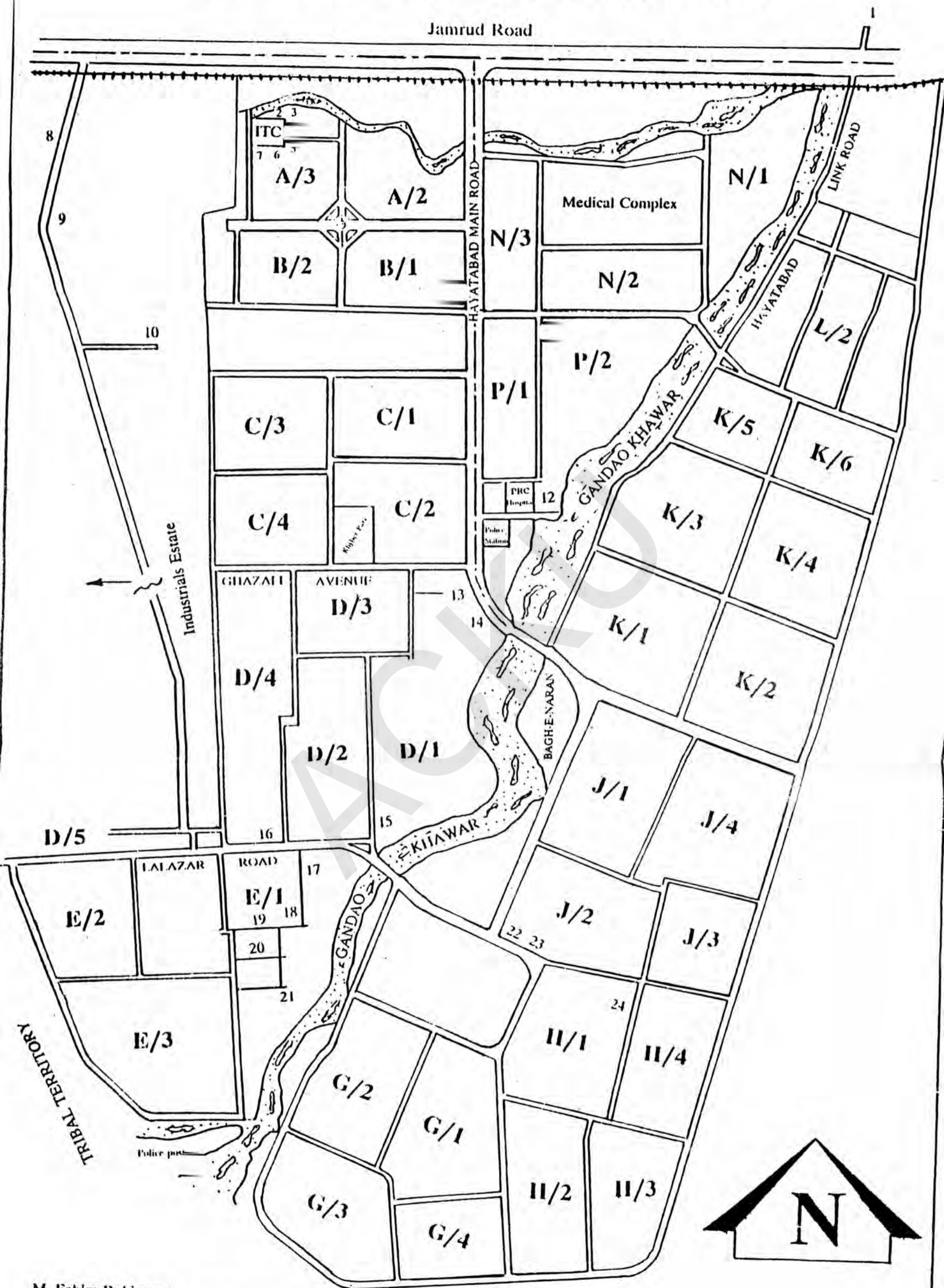
40 Inter Church Aid, Bungalow No.9, Mission Hospital, Dabgari Gardens, Peshawar. Tel. 213895

HAYATABAD TOWN PESHAWAR

Jamrud Road

فهرست و آدرس ادارات حکومت موقت و مؤسسات کمک دهنده در حیات آباد پشاور

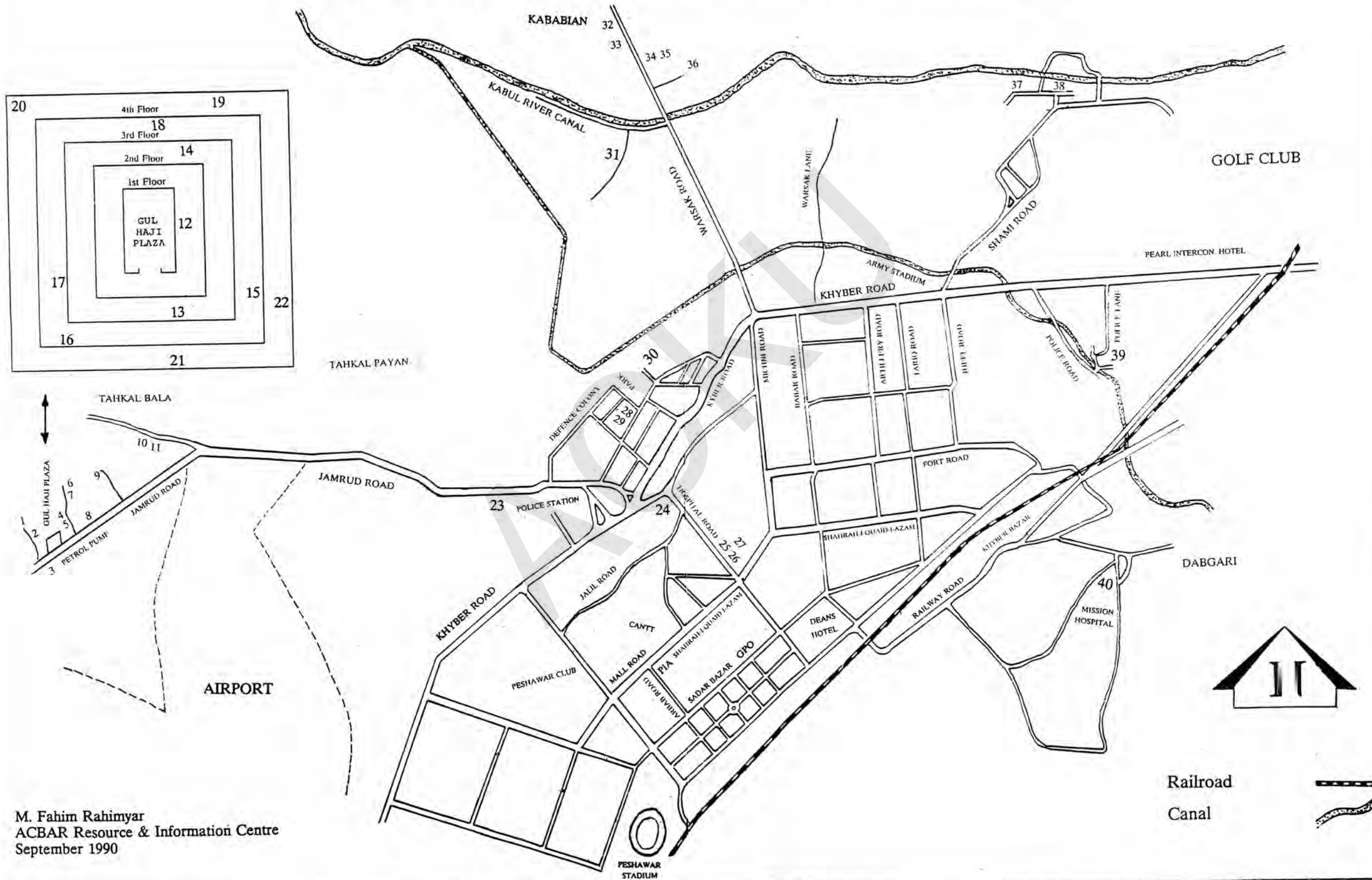
- ۱۲- ۱ مراداره صندوق وجهی کانادا برای پروژه های داخل افغانستان دی ۱۰، منزل ۱- حیات آباد
- 13 Canada Fund, Afghanistan Projects Office Director, 10/D-I Phase I, Hayatabad, Peshawar. (Residence), Tel. 810486
- ۱۷- اکادمی اسلامی ساینس و تکنالوجی (دفتر عمومی) ۱۰، ۱- ای منزل - حیات آباد
- 17 Islamic Academy for Science and Technology (Main Office), 10/E-I Phase 1, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810899
- ۹- اکادمی پولیس دولت موقت افغانستان، حیات آباد
- 9 AIG, Police Academy, Hayatabad, Peshawar.
- ۲۳- پروژه سلام، نمایندگی پلانگذاری پاکسازی مابین ها ۲۰۲- جی، منزل - ۲، حیات آباد
- 23 Operation Salam, Mine Clearing Planning Agency, 2/J-2 Phase 2, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810559
- ۲۴- پروژه سلام، آمريت عمومی مابین پاکي ۱۰، ۱- ای -ج منزل - ۲ حیات آباد
- 24 Operation Salam, Deaining Head Quarters, 103/H-1 Phase 2, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810604
- ۱۶- بوهنتون جهاد فاکولته طب ۱۰۳۰، ۴۰، ۱- منزل - ۱، سرک لاله زار، حیات آباد
- 16 Jehad University, Faculty of Medicine, 1030/D-4 Phase 1, Lalazar Road, Hayatabad, Peshawar.
- ۱۵- بوهنتون امهات المؤمنین ۱۷۹، دی ۱-، منزل ۱ حیات آباد
- 15 Usmahat ul-Moaineen (Women's University), 179/D-I Phase 1, Hayatabad, Peshawar.
- ۱۸- ستره محکمه دولت اسلامی افغانستان، حیات آباد ۱- ای ۳۳
- 18 AIG, The Supreme Court of Islamic State of Afghanistan, 33/E-I Phase I, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810676
- ۲۲- شورای مشورتی تحقیق و تتبع، مجله ماهوار الموقف مجاهدین - ۲۰۱- جی، منزل - ۲ حیات آباد
- 22 Research and Advisory Council, Al-Moaqif and Mujahideen Monthly (RAM), I/J2 Phase 2, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810355
- ۲۱- شفاخانه اطفال برای افغانها، حیات آباد ۱- منزل ۱- ای /
- 21 Afghan Children's Hospital, 190/E-I Phase I, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810269
- ۱۹- فاکولته ساینس و تکنالوجی اکادمی اسلامی ۱۰، ۷۵- ای ۱۰۷۶
- 19 Islamic Academy for Science and Technology Faculty, 75/E-1 & 76/E-1 Phase 1, Lalazar Road, Peshawar. Tel. 810258
- ۸- قوماندهانی عمومی پولیس و ژاندارم وزارت داخله دولت موقت، حیات آباد
- 8 AIG, Ministry of Interior, Police and Gendarmerie General Headquarters, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50769
- ۴- کورس احیای خدمات طبی برای افغانها - سی ۱۱، فلات ۳۰۳۴- ای منزل ۵ حیات آباد
- 4 Medical Refresher Course for Afghans (MRCA) ITC, Flat 34/A-3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50892
- ۱- کمیته هالند برای افغانستان مرکز تربیوی رشود انکشاف و ترویج، جمرود - ۸۱۹
- 1 Dutch Committee for Afghanistan (DCA), Veterinary Training and Support Centre, Jamrud Road 819, Peshawar. Tel. 45362
- ۱- کمیشنر عمومی دولت پاکستان برای مهاجرین افغان - حیات آباد
- 11 Chief Commissionerate Afghan Refugees, Government of Pakistan, Hayatabad, Peshawar. Tel. 45167
- ۶- مرکز کمکهای سندیکال برای افغانستان سی ۱۱، فلات ۳۴ ای - ۳ فازه حیات آباد
- 6 Sandy Gall Afghanistan Appeal (SGAA) TTC, Flat 34/A-3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50892
- ۵- مرکز تربیوی طبی برای افغانها سی ۱۱، فلات ۳۰۳۴- ای منزل ۵ حیات آباد
- 5 Medical Training for Afghans (MIA) ITC, Flat 34/A-3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50891

- ۱- واحد ساختمانی واکمالاتی افغانستان، شعبه حمل و نقل افغانستان، حیات آباد
- 10 Afghan Construction and Logistics Unit, Transportation Branch, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50788
- ۱۴- وزارت دعوت و ارشاد دولت موقت افغانستان دی/ ۱۳ منزل اول حیات آباد.
- 14 AIG, Ministry of Information and Islamic Guidance, 13/D/-I Phase I, Hayatabad, Peshawar. Tel. 810790
- ۱۲- هلال احمر پاکستان، مرکز احیای مجدد برای فلج ها - حیات آباد.
- 12 Pakistan Red Crescent (PRC), Rehabilitation Center for Paraplegics, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50760
- ۷- مرکز تربیوی معلم سی ۱۱ فلات ۳۴-۳- ای، منزل ۵ حیات آباد، تلیفون ۵۰۸۹۱
- 7 Teacher Training Center (TTC) Flat 34/A-3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50891
- ۲- مرکز واحد تربیوی، ۳۱-۲- ای منزل ۵، حیات آباد
- 3 Integrated Training Center (ITC), 34/A-3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50891.
- ۲- مؤسسه آلمان برای افغانستان، خدمات و ترمیمی و پروژه تربیوی و ترمیمی-۱۲۶- ای
- 20 German Afghanistan Foundation, Veterinary Services, Veterinary Training Program Project, 126/E-1, Peshawar. Tel. 810316
- ۲- مؤسسه طرح و پلانگذاری برای مهاجرین نوجوان سی ۱۱ / ۳۴ فلات ۳- ای، منزل ۵، حیات آباد.
- 2 Apprenticeship Scheme for Young Afghan Refugees (ASYAR) IIC, II at 34/A 3 Phase 5, Hayatabad, Peshawar. Tel. 50892

PESHAWAR CITY

TAHKAL, DEFENCE COLONY, KABABIAN, SHAMI ROAD, CANTT, DABGARI

M. Fahim Rahimyar
 ACBAR Resource & Information Centre
 September 1990

دستور متفقه جدید نوشتن پښتو

جیب الله رفیع

۶- به "ی" مخصوصه که افغانها آنرا به مجهوله یا سپکه "ی" هم یاد میکنند در آخر کلمه ها در زیر "ی" کرده دونقطه "سره سردا ده میشود": "ی" مثلاً: "سړې اوبه" و در میان کلمه ها "ی" مخصوصه و مجهوله هر دو به دونقطه "سره" به سر نوشته میشود مثل: تپیر، هپیر، بیل، مپته (۱) و غیره.

به نوشتن این "ی" دیگر "ی" به زیر "م" و "چی" به "چه" نوشته نمیشود، بلکه همه در آخر "ی" مخصوصه دارد، مانند: "می، چی، دی، پری، تری، و غیره".

۷- "ی" معروفه که ما قبل آن زیر سنگین میآید بدون نقطه "پهلویه" پهلونوخته میشود مانند: "سړې" در جمع و در حالت مفییره پس با این ترتیب برخی از التباسها از بین خواهد رفت، در عین حال بسیاری از کلمات یک رنگ میگردد، مثل سړې (جمع) که در صوبه سرحد "سړی" بدون نقطه نوشته میشد که این کلمه "سړی" بدون نقطه در افغانستان و سرزمین پښتون های سهیلی به شکل مفرد بود.

۸- تأنثی "ی" تنها در نامهای مؤنث مانند: "خولی دودی، روپی و غیره میآید و با این ترتیب فرقی آن با "ی" فعل میآید که آنرا به همزه نوشته میکنند و کلمات متشابه بیکدیگر اشکال جداگانه را دریافت خواهند نمود مثلاً: "کپړی" (حلقه) از "کپړئ" (امر فعلی کردن) یا "تپړی" (لباس) از "تپړئ" (امر فعلی تبعید و فرار کردن) از هم دیگر جدا خواهد شد.

۹- فعلی "ئ" مثل سابق به همزه نوشته میشود مانند: "خورئ، خپئ حساب

مانند: تپوس، وخت، اودس، نور و غیره، از طرف دیگر حروف مخصوص عربی مانند: "ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، ف، ق" تنها در کلمات عربی میآید و در کلمه های پښتو آنرا نوشته نمیکنیم مثل: تورخم، خان، تورخان، خیرلوخی و توره باز را به شکل طورخم، ذان، طورخان، خیر-لوی و طره باز نمی نویسیم.

۲- "ن" یک صوت مخصوص پښتو است پس در القبا ی پښتو بعد از (ن) به شکل (ښ) و نام آن "نون" میآید، قبل از این حرف در افغانستان و بلوچستان عام بود، مگر در صوبه سرحد در شماره القبا جای نداشت.

۳- کلماتیکه در آخر زیر دارد، آنرا به "ه" نوشته میکنیم مانند: وروره، خوشحاله، وسی، بنا برین بعد ازین "ه" را علامه مخصوص تأنثیت نمیندازیم، بلکه نشاندهنده زیر خواهد بود.

۴- مد (۳) در پښتونیست، البته در کلمات زبانهای دیگر بگونه "ه" داخل شده و مطابق به فیصله اول نوشته میشود.

۵- افتیده "ه" که در صوبه سرحد آنرا "ه" مجهوله میگویند و در نوشته های افغانی بنام "ی" ملینه یا دمیشود، بحال خود گذاشته شد، یعنی در صوبه سرحد این "ه" شکل افتیده دارد و افغانها و پښتونهای بلوچستان آنرا به (ی) کرده بدون نقطه نوشته میکنند.

الف: در صوبه سرحد: نن پیپورته یوسپراغلی دے،

ب: نن پیپورته یوسری راغلی دی،

با بتکا را کیدمی پښوی پو-
هنتون پښا ورو به سفارش و مصرف حکومت صوبه سرحد در "یاره کلی" در سال جاری از تاریخ ۱۰ الی ۱۲ جولایی یک مجلس ملی سه روزه منعقد شده بود که از هر گوشه و کنار سرزمین پښتونها ادیبان و زبان شناسان پښتو در آن اشتراک ورزیده بودند، این مجلس سه روزه که تقریباً صد نفر در آن حصه داشتند، در جلسه اولی خویش یک کمیته بیست نفری کار را تعیین نمود که آنها در سه جلسه مشکلات، جنجالها و بی نظمی دستور نوشتن پښتو را بررسی کرده، بر همه آنها غور عمیق نموده و در هر بخش آن بعد از مباحثه علمی نتیجه را ارائه دادند، کمیته در نتیجه آخری مباحثات خویش در مورد طرز نوشتن کلمات پښتو متفق شده و در پایان در جلسه عمومی مجلس ملی از فیصله های کمیته تأیید و پشتیبانی بعمل آمد و کوششها بیکه بیشتر از جهل سال به این طرف برای توحید طرز نوشتن کلمات پښتو آغاز شده بود به نتیجه رسید.

من بحیث یک عضو این مجلس ملی میخواهم برای نویسندگان و خوانندگان پښتو برای این فیصله ها یک بحث تفصیلی و تفسیری نمایم:

۱- کلماتیکه از عربی و فارسی به پښتو آمده و معنی خویش را حفظ کرده با اندیهمان شکل اصلی خود نوشته میشود مانند: ظالم، قهر، عدل، عشق، صبر، حرص، افسوس و غیره، مگر کلماتیکه در پښتو بسیار دخیل شده و شکل و معنی آن به شکل دیگری برگشته باشد آنرا بشکل برگشته آن مینویسیم،

مه منځی" .

۱۰- "ښې ښې ويي" مطابق به حال ومفامه همین شکل خودنوشته میشود مانند: "ته را غلی بی، تا سی را غلی بی" .

۱۱- برای فرق و امتیاز "زپه" (دل) و "زپه" (کهنه) اینگونه کلمات به (ه) همزه دار نوشته میشود. در حقیقت این "ه" در بین کلماتی فرق و امتیاز بهمیان می آورد که به زبرونیمه زبر با نجا مرسیه باشد، کلمات تیکه به زبر ختم شده با ثبیه "ه" بدون همزه نوشته میشود و کلمات تیکه به نیمه زبر ختم می گردد به "ه" همزه دار ارقام میشود. و به این ترتیب از التباس بسیار کلمات جلوگیری خواهد شد. این کار در صوبه سرحد پیشتر هم میشد، و بعد ازین افغان ها و نویسندگان کوپته هم این کار را انجام نموده و در این مورد از هر نوع علامه گذاری دیگر اجتناب خواهند ورزید .

۱۲- "گ" که در آواز با "گ" فارسی وارد و یکسان است، شکل آن چهره مخصوص پشتورا دارد و "گ" نوشته میشود، در صوبه سرحد قبلاً نیز به همین گونه نوشته میشد، مگر افغانها و نویسندگان سرزمین پشتونهای سهیلی هم بعد ازین آنرا به همین شکل نوشته خواهند کرد .

۱۳- کپی، کبینه، ستل، کبیتو، تل، بختینه، بختل و کلمات دیگری مانند آن به همین گونه نوشته میشود. قابل یادآوری است که اینگونه کلمات در لهجه های گوناگون پشتو هر کدام آن تلفظات جداگانه دارا ما از خاطر اینکه برای هر کس قابل خواندن باشد همه را بشکل فوق نوشته میکنند. خصوصاً در این سلسله کلمه "کپی" بسیار مهم است، زیرا در افغانستان از

بسیار سال با بنظر از روی یک فیصله "کی" نوشته میشود و در صوبه سرحد هم از روی دستور سابق نوشتن، "کپی" نوشته میشد، مگر بعد ازین شکل مشترک و قبول شده آن "کپی" خواهد بود .

۱۴- وا و معدوله نوشته میشود و از کلمات انداخته نمیشود. قابل یادآوری است که وا و معدوله یک آواز قدیمی بوده که در "روستا" هم بود و به شکل یک حرف چنین "... نوشته میشد، در زبان دری هم موجود است "نظری" در "دستور اللغه" آنرا به شکل "خو" یک آواز دانسته است و این از سببی است که در زبان دری بعد از خ باخ یکجا می آید مگر در پشتوبه بیمانه، وسیع موجود است، که بعد از خ، غ، ک و گ واقع میشود. یعنی بعد ازین "خوله، غونوه، کونوه، گونوه" بدون وا و نوشته نمیشود و در نوشتن به وا و معدوله اهمیت خاصی داده میشود .

۱۵- وا و مجهول که در نوشته تنها نشان دهنده پیش است در کلماتی که از خود پشتوبا شد در وسط و آخر کلمه برای پیش نوشته میشود مانند: پوینته، لومپی، اوبه و غیره، مگر کلمات تیکه از زبانهای دیگر در پشتو آمده با شاذ از روی فیصله، اولی بهمان شکل اصلی خویش نوشته میشود مانند: گل، مل، بلبل، سرو غیره، اگر کلمات زبانهای دیگر بیشتر پشتو شده و از خود گردیده با شاذ در صورت در نوشتن آن نیز تبدیل می آید .

۱۶- وا و معروف ازین نمیروید بلکه بر بالای آن "پیش" نوشته میشود این قید وقتی بسیار ضرور است که با التباس می آید برای آموختن اطفال در کتابها نوشته میشود مانند:

تالو، لور، سور و غیره، همچنین وا و ها بیکه جزء اصلی کلمات از نوشته انداخته نمیشود، مثلاً در کلمه "لوستونکی" بعد از "ل" وا و کات نوشتن و جزء کلمات است، همچنین با س این فیصله الفیکه در جمله های فعلی پیش از همجووا و ها نوشته میشود ازین رفت، مانند: وکول، وکوت، وشو، که قبلاً اوکول، اوکوت، او شو نوشته میشد .

۱۷- برای نوشتن درست حروف آوازهای مخصوص خ، ح، و، یوس، پیتو، اکیمپی پشتوبه کمک و همکاران دانشمندان تمام مناطق سرزمین پشتونها یک راهنمایی نوشته کسکه شاگردان و نویسندگان از آن استفاده نمایند. این از خاطر لازم دانسته شد که این چارحرف در قبایل جداگانه پشتونها چهارده آواز دارد و ما آنرا تنها در کلماتی نوشته میکنیم که هر حرف همه آوازهای مربوطه خویش را نشان داده بتواند .

با این وسیله برای توحید نوشتن پشتوبیک قدم بزرگ و اساسی برداشته شد و به تعمیم آن زبان یکی شده و یک دستور واحد نوشتن را خواهد داشت که با خواندن آن برای هر پشتوزبان آنرا خواهد بود، یا نکردن آن به هر طفل بی تکلیف و هر شاگرد خا رجی آنرا به آسانی یاد خواهد گرفت. خداوند به همه نویسندگان توفیق عنایت فرماید که همه فیصله های خویش را مراعات نمایند و برای توحید نوشتن، همه نویسندگان یک طریق را پیش گیرند .

ومن الله التوفيق

کُتُب جَدید

۱ در سایه های قرآن (جلد پنجم)

مفسر: سید قطب شهید، مترجم: محمد صدیق راشد سلجوقی، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۹ - صفحات: ۴۴۴
تفسیر پاره پنجم قرآن کریم است که بروحیه دعوت برشته تحریر کشیده شده و بسه دری سلیس ترجمه گردیده است.

۲ شرح اسماء الحسنی

مؤلف: حکیم سید منظور احمد کیلانی، مترجم: نثار احمد نوری، ناشر: تاج محل کمپنی و جاذبی کتب خانه سال طبع: ۱۳۶۹ - صفحات: ۱۸۱
تشریح لغوی و اصطلاحی ۹۹ نام خداوند، جل جلاله، است که به پشتو برگردانده شده است.

۳ درسها و اندرزهایی از سیرت نبوی

مؤلف: داکتر مصطفی ساعی، مترجم: فاضل، ناشر: جمعیت اسلامی افغانستان، انجمن نویسندگان و سخنوران، سال طبع: ۱۳۶۹ (چاپ سوم) صفحات: ۲۰۹
زندگینا مه حضرت محمد، صلی الله علیه وسلم، را از ولادت تا رحلت بنظر عمیق و چشم عبرت مطالعه کرده، به وقایع دقیق شده و حوادث را روشن ساخته است.

۴ تعلیم الدین

مؤلف: مولوی دوست محمد فیضی، ناشر: دولت اسلامی افغانستان وزارت تعلیم و تربیه، مرکز تعلیمی افغانستان مدیریت نصاب، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۴۳۶.
اساسات عقاید، عبادات و اخلاق اسلامی را بیان میدارد.

۵ دین او انسانی تمدن

مؤلف: دوکتور محمد البهی، مترجم: مولوی محمد یونس خالص، ناشر: حزب اسلامی افغانستان (مولوی خالص)، سال طبع: (۱۳۶۹ - طبع دوم)، صفحات: ۳۱۳
"اجتماع نو، تمدن و ارزشهای روحی، اسلام به حیث نظام زندگی، توجیه قرآنی و اجتماع نو، خیر امت، دعوت اسلام بسوی صلح" عنوان مهم کتاب است. این کتاب در سال ۱۳۵۰ ترجمه شده و بار اول از طرف مؤسسه طبع کتب بیهقی در کابل طبع شده بود.

پنج بنای اسلام

۶

مؤلف: قاضی نظر محمد نیا زی، ناشر: دولت اسلامی افغانستان، وزارت تعلیم و تربیه، مرکز تعلیمی افغانستان، مدیریت نصاب، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۲۱۹
عقاید اسلامی و پنج بنای اسلام (کلمه، نماز، روزه، زکوة، حج) را به اساس فقه حنفی بررسی میکند.

تقلید د شریعت په رڼا کېږي

۷

مصنف: مولانا محمد تقی عثمانی، مترجم: محمد سعید الرحمان حقانی، ناشر: تاج محل کمپنی، سال طبع: ۱۴۱۰ هـ ق، صفحات: ۲۰۵
"حقیقت و ضرورت تقلید، وجه تخصیص چهار مذهب، تقلید و مسایل نوپیدا شده، مذهب حنفی و عمل بر حدیث" را بررسی میکند.

نمایی از: نظام اساسی اسلامی

۸

ترجمه و نگارش: محمد صدیق راشد سلجوقی، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۹ - صفحات: ۶۴
نظام اساسی اسلام در ۶۹ ماده گرد آورده شده و برای یک کشور اسلامی در گوشه های مختلف زندگی مواد قانونی اسلامی را ۱۱ ماده میسر از ده احکام عمومی، رئیس دولت، شورای اداره، اداره محلی، قضا، قوای مسلح، نظام اجتماعی، نظام اقتصادی، روش تعلیم و تربیه و سیاست خارجی را در بر دارد. در پاره های تمام مواد فوق در روشنی قرآن کریم و احادیث نبوی تشریح شده است.

عکس العمل رهبران مجاهدین افغانستان

۹

نشر و توزیع: دارالجهاد، سال طبع: ۱۴۱۰ هـ ق / ۱۳۶۹ هـ ش / ۱۹۹۰ م (طبع دوم) صفحات: ۷۶
"در مورد فتنه بی که دشمنان آنرا در بین مجاهدین افغانی و مجاهدین انصارشان زیر پرده اختلاف احناف و وهابیه ایجاد کرده اند" درین رابطه بیانات پروفیسور مجتهدی، استاد سیافه ایستاد در بانی، انجنیر حکمتیار، مولوی خالص و مولوی محمد نبی محمدی را گردآوری کرده است.

۱۰. د افغانستان د مجاهدینو د رهبرانو عکس العمل

متن پشتوی اشرفی در ۸۶ صفحه.

۱۱. د افغانستان د جغرافیایی اقتصادي جامعه پیژندنه

ترجمه و خط از: ا. س. ارشاد، ناشر: کتابخانه دانش، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۵۹

دربارهٔ موقعیت جغرافیایی، وسعت، جمعیت، زبانها، ادارهٔ نظام اقتصادی، تولیدات، تجارت، زراعت، مالداري، جنگلها، ساختمان اجتماعی و اقتصادی افغانستان معلومات کوتاه ولی مفید را ارائه داشته است.

۱۲ افغانستان

نویسنده: دکتر عبدالحکیم طیبی، ناشر: خودنویسنده، سال طبع: (۱۳۶۸) صفحات: ۳۶

"افغانها یا بدسرنوشت خود را خودتعیین نمایند" موضوع فوق بزبانهای پشتو، دری، عربی و انگلیسی بیان شده است.

۱۳ نگرشی بر کودتای اخیر کابل

ناشر: گروه توحیدی قیام مستضعفین افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۲۲
نظرات نقدی است بر کودتای ۱۶ حوت سال گذشته که توسط شهناز زتنی در کابل براه انداخته شد و از کسانیکه ازین کودتا حمایت کرده اند انتقاد کرده است.

۱۴ یاد خورشید

ناشر: ادارهٔ جریدهٔ کوثر، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۵۶
بمعنا سبت نخستین سالگرد وفات امام خمینی بنشر رسیده که در آن نظریات شیخ سعید شعبان رهبر توحید اسلامی لبنان، تلمسانی مرشداخوان المسلمین مصر، حسنین هیکل ژورنال - لیست مشهور مصر و دکتر کلیم صدیقی رئیس مؤسسهٔ اسلامی لندن را دربارهٔ امام خمینی بنشر رسانده است.

۱۵ پستو بنود

مؤلف: پروفیسور پاکتر گل جان ورور وردک، ناشر: خودمؤلف، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۳۹۲
کتاب آموزش پشتو برای شاگردان خارجی است که هر کلمه و جمله اش تلفظ فونیتکی و معنی انگلیسی در پهلوی خود دارد.

۱۶ مجموعه اشعار استاد خلیلی

ناشر: کتابفروشی خاور، سال طبع: ۱۳۶۹ (چاپ دوم)، صفحات: ۲۶۰
مجموعهٔ اشعار استاد خلیلی است که قبلاً در سال ۱۳۵۳ در ایران به طبع رسیده بود.

۱۷ زما ویر

شاعر: ستاریار، ناشر: خودشاعر، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۱۷۷
مجموعهٔ اشعار تصویری و تنقیدی شاعر است.

دستور سخن

۱۸

مؤلف: احمدیاسین فرخاری، ناشر: خودنوینسده سال طبع: ۱۳۶۹ ش، ۱۴۱۰ هـ ق / ۱۹۹۰ میلادی، صفحات: ۲۸۶
گرا مرزبان دری است که خصوصیات گرامری آن زبان را بررسی کرده، انواع گرامری اش را تعریف نموده و در اخیر رهنمودهای املائی دارد.

زهیره

۱۹

شاعر: محمد صدیق پسرلی، ناشر: انجمن کلتوری افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۹ هـ ش، ۱۴۱۱ هـ ق / ۱۹۹۰ م، صفحات: ۵۹
یک تراژیدی کهنه، ظلم و ستم خانی و اربابی است که به شعر شیوا و دلنشین بیان گردیده است.

بکلی خوا بونه

۲۰

مؤلف: نور محمد مشهور به رئیس، صفحات: ۶۲
"درباره عقاید، فرق بین ایمان و اسلام، علت پیدایش گروهها، بیان ۱۲ گروه شیعه، بیان خوارج، بیان اهل السنة والجماعة، اختلاف مذاهب، شرایط اجتهاد، بیان گروههای موجود، ضرورت به تقلید و انواع آن، دلایل الزام بروها بیها، بیان بدعت" مطالب رساله را تشکیل میدهد.

تلیپاتی یا دونه

۲۱

نویسنده: توریالی خاچی، با اهتمام: فرهنگ جهاد، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۱۱۲
آن روایات و حکایات و خاطرات جهاد را در بردارد که بدست نویسنده رسیده و او در قالب نثر ادبی یا نظم بیان داشته است.

پنجشیر در دوران جهاد

۲۲

بقلم: عبدالحفیظ منصور، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۱۷۱
"نگاهی به گذشته پنجشیر، قیام بر ضد داود خان، حملات قوای روسی در سال ۱۳۵۹، بزرگترین تهاجم روس، سیاست جبهه پنجشیر، تشکیلات جبهه، پنجشیر و سیر جنگ افغانستان، سنگرداران زبان و قلم" عناوین کتاب است.

با روت خبری کوی

۲۳

نویسنده: ح، وحدت وردگ، ناشر: اداره اطلاعات رادیوی صدای افغانستان، تاریخ طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۱۳۳
متن اظهارات، اعترافات و انکشافات آن خلفیها و پرچمیهای بلندر تبه است که تسلیم مجاهدین گردیده و به زبان ادبی بیان شده است.

پیغام

۲۴

شاعر: فضل الرحمان محسنی، سال طبع: ۱۹۹۰ میلادی صفحات: ۱۹۱
 تصویر ادبی نارواثیها و وحشت‌های استعمار سرخ است که شاعر با درد انصاف آرا از عین دل
 بمردم خود بیان داشته و آنها را مزده شکست استعمار سرخ و تامین امن داده است.

اندیښني

۲۵

نویسنده: سید محمد شفیع " سپاهی گمنام " صفحات: ۵۹
 مجموعه نظم و نثر پشتو و دری شاعر است که در آن مطالب جهادی بیان گردیده است.

۲۶ دلويي جرگې تاريخي او حقوقي ماهيت

نویسنده: عبدالجبار ثابیت (رئیس اتحادیه حقوقدانان افغانستان آزاد) ناشر:
 اتحادیه حقوقدانان افغانستان آزاد، سال طبع: ۱۹۹۰ صفحات: ۳۰.
 تحت عنوان " مبادا " و ماهیت تاریخی لویه جرگه، ماهیت حقوقی لویه جرگه، رول لویه
 جرگه در حل مشکلات سابقه ملی، لویه جرگه و بحران امروزی " موضوع را بشکل انتقادی بررسی
 میکند.

نظری به مطبوعات جهاد

بشیر المؤمنات

اتحاد اسلامی

تجدد

اخلاص

اتحاد اسلامی افغانان
بیانگر ارمان اتحاد اسلامی افغانستان

بشارت
خدا کا منظر
افغان شرقی ملت عسوی سما جو سما فرسجیت اسلامی افغانستان

افغانستان کراستانی نهضت لیکار و جداری
کتاب

الکء

صحیح پروزی

پیام التوحید

سهماری

افغان مفسر

مجاهد برای حق

راستی گویان

AFGHAN MUJAHID INFORMATION CENTRE

راستی موجب رضای خداست کس ندیدم

ج ر ا ی ه

حقیقت که عبارت از کوشش رژیم یونانی برای نامطلوب ساختن روابط مهاجرین و انحصار صورت میگیرد تا راه شدولسی حقیقت دیگر که دسایس و حرکات تخریبی از جانب بعضی منابع علیه جهاد افغانستان و علیه مهاجرین باشد از نظر افتخار و اجاع به این مسئله که چنانچه مهاجرین از نحوه کار این گونه موءسسات ناراغب اندیک کلمه ای هم به زبان نیانیاورد، جرییده آزادی در سرمقاله شماره گذشته تذکرات داده بود که یکسانه راه برای تطبیق اقدامات بشرخواهان و کمکی این است که موءسسات مربوط در هر کمپ تحت نظر شورایی از نمایندگان مردم کمپ فعالیت بکنند. بازگشایی دوباره مؤسسه شلترنودر شرایط کمپ را جمع به فعالیت این موءسسات داخل و غرضی نمیتوانند داشته باشند تا اینک میدهد که انتظامیه ایالت سرحد، خواست و نظریات مهاجرین را در حل این قضایا مدنظر نداشته است. به این وسیله مکرراً آرزو مندیم حکومت پاکستان عملیات امداد را در سطح کمپ ها و بیرون از آن تحت نظر مهاجرین قرار دهد و غرضاً تخریبکاری

چمت و لذت وردک شورای مشرک قوما ندانان و عالمان تشکیل کردند، برای اشتراک در شوری علاوه بر ولایت وردک از دیگر ولایات نیز قوما ندانها، عالمان و مجاهدین حضور بهم رسانیده بودند و پیش از چهار صد مجاهد در آن اشتراک داشتند. شورای مذکور که از ساعت هشت صبح آغاز و ساعت دوی بعد از ظهر خاتمه یافت در آن درباره بیشتر تعلیمات اسلامی، حفظ امنیت منطقه و راههای اتحاد در مقابل دشمن و قیامه های دیگری که سطح جهاد مفید بود بعمل آمد.

ازادی اسلامی جرییده

سرطان
۹

سرمقاله:

روز ۲۳ جوزایمناسبت بازگشایی مجدد مؤسسه "شلترنودر نیشنل" که طی تظاهرات اعتراض آمیز مهاجرین تا صریح روز عید فطر تخریب گردیده بود در محفل بزرگی با اشتراک آفتاب احمدخان شیرپا و رابرت اوکلی سفیر امریکا، سفیر استرالیا، برخی مامورین حکومت منحل، عبوری در آن کمپ دایر گردیده بود... در بیانیه شیرپا و یک

سرطان
۷

راپور:

هفته گذشته مولوی رفیع الله مؤذن امیر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان در اسلام آباد علی اکبر ولایتی وزیر خارجه ایران ملاقات نموده و درباره مسئله افغانستان صحبت یک ساعت انجام داد. مولوی صاحب برجه دجاری و حالات تازه افغانستان روشنی انداخته گفت: اتحاد بین مجاهدین ضرورت مهم روز است اگر اختلافات ذات الیبتی نمیبود حکومت نجیب تاکنون قدرت دوام رانداشت. مجاهدین افغانستان وجبیه خود را به انجام رسانید و جهاد آنها تاکنون دوام دارد. وزیر خارجه ایران عزم راسخ و همت مجاهدین افغانستان راستوده و اطمینان داده که ایران برای اینکه حکومت مجاهدین جانشین حکومت نجیب گردد، به کمکهای خود دوام خواهد داد.

سنبله
۲۲

راپور:

"هفته گذشته در ده "لور" ولسوالی

برای عناصر غربی و شرقی را مسدود نماید.

ستيله

شوخی با مطبوعات :

تحت این عنوان بر نشرات مختلف تبصره کرده و ضمن اقتباس یک یا دو جمله از یک سلسله جراید و محلات آنها را مورد اتهامات گوناگونی قرار داده است.

سر مقاله :

"رژیم در عملیات پغمان ناکام شد" عنوان سر مقاله جریده بوده که طی آن مینگارد: پس از کودتای شهنواز تنگی اسلام و وطنجا روزی بردفاع رژیم دست نشانده روس در اولین کنفرانس مطبوعاتی با خبرنگاران خارجی وعده داده بود که در حوالی کابل و خصوصاً در منطقه پغمان بزودی توسط عملیات قوای مسلح امنیت تا مین و خطر فیر سلاجهای دوربرد به شهر کابل از میان خواهد رفت.

به تعقیب این اعلام رژیم، ارتش حکومت مزدوریا دلگرمی و نسبتاً روحیه یکنه از جریبان کودتا برداشته بود چندین حمله متواتر را از طریق هوا و زمین که توسط مشاوران روسی هدایت میشد سازمان داده ولی الحمدلله نتوانست پایش را در منطقه پغمان محکم نماید... معاً و مست درخشان مجاهدین پغمان مایه قهروا میدواری

است و دنیا یکبار دیگر با این مفاومت میزان قوت و حاکمیت مجاهدین را که متأسفانه در محاصره شهرهای جلال آباد و خوست تا حدی مغشوش نشان داده شده بود مشاهده نمود. نبردهای اخیر در جبهات پغمان نشان داد که رژیم مغشور پوسیده، کمونیستی در افغانستان با تمام ساز و برگ خود نمیتواند حریف مجاهدین حتی در یک منطقه کوچک گردد.

مباحیه :

روز ۲۴ اسد کنفرانس مطبوعاتی از طرف ائتلاف گروه های شیعہ در یکی از هتل های صدریتا وردا بر شده بود. درین کنفرانس تقدسی سخنوی ائتلاف در حالیکه تعدادی از رهبران ائتلاف حضور داشتند اعلام کرد که مرکزیت ائتلاف بنا بر ملحوظات سیاسی و جهادی و حساس شدن اوضاع به پنا و رمنقل گردید، تقدسی به خبرنگاران گفت که آنها در نظر دارند کارهای ائتلاف را سرو صورت بهتر بدهند و با تنظیمهای مستقر در پنا و فرصت تغافل هم و همکاری بیشتر را داشته باشند. وی علاوه نمود تلاش ما اینست تا یک وحدت سراسری و مؤه ترا تشاله الله بوجود آید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ابن سینا

دواکسیاتورانو غتر

سجدای واکسیاتوران

اسد - ستيله

مباحیه :

داکتر فلیپ شروز مدیر عمومی اوسین موسسه واکسین طی مباحیهیی به شما بنده ابن سینا گفت: ضرورت

های صحت اطفال افغان خیلی زیاد است، هر کودک این حق را دارد که از سرخکان، سیاه سرفه، تیتا تیسوس، پولیو، میولیت، توبرکلوز و دیفتری حفظ گردیده و وقایه شود، زیرا امروز این امراض در یک تعداد زیاد ممالک دنیا از بین رفته است. به چه علت اطفال افغان تا حال توسط این امراض تلف میگردند، بعضاً تا بدین طور فکر کنند که این تلفات به علت نبودن پول صورت میگردد لیکن این گونه توجیحات قابل قبول نیست، واکسین اقتصادی ترین وسیله پیشگیری تلفات اطفال است، پیسه در چنان ایفادی بمصرف میرسد که به پیمانها و واکسین از آن نتیجه بدست آمده نمیتواند. مختصراً اینکه پول زیاد است مگر به طریقه درست به مصرف نمیرسد... قسمت زیاد پول در جهت طب معالجوی به مصرف میرسد، و پولی که در راه فعالیت های طب و قایوی مصرف میشود بیست فیصد مجموع مصارف طبی را تشکیل میدهد، حال آنکه طب و قایوی نسبت به طب معالجوی موثرتر و اقتصادی تر است. بطور مثال ندادن وی یک طفل مصاب به سرخکان پول زیاد و وقت طولانی میخواهد ولی برخلاف آن اگر طفل مذکور بضمراض سرخکان وقایه میگردد تنها مبلغ ۱۰ کلداریا کسنا بی به آن مصرف میشود. تطبیق پروگرامهای صحی تحت پروگرامهای مختلف صورت گرفته میتواند تلک درین باره مامی ملی گرایانه را میبستیم. مطلب اینست که کافه مؤسسات زیر یک قانون فعالیت کنند ضروریات عاجل افغانستان تحت یک پلان مشترک بنا بر خصوصیات افغانی حل و فصل شود، هرگاه مؤسسه ای حسب دلخواه خود کار کند، به مفکوره من از نظر سیاست کار خطرناکی خواهد بود، زیرا درین صورت طبق خواهشات این و آن تنظیم ویا این و آن قوامندان باید کار شود و مصارف بیجای

اېثار، خودگذري، وحدت و همآ هنگي و گذشتن از چوكي و مقام ميخواهد و ما متيقن هستيم كه اگر ملت ما بخاطر اقامه حكومت اسلامي در افغانستان اضافه از يك ونيم مليون قرباني داده اند كه در اندگان چرخ عظيم جهاد حتماً حاضريه دادن يك قرباني خواهند بود.

۲۵

سومقاله:

چندي قبل يك گروه از اشخاص و افراد وابسته به نظام فاسد ظاهري كه در رأس آن داکتر محمد يوسف صدراعظم سابق قرار داشت وارد پاکستان شدند و مدتي را يعني از تاريخ ۲۶ جوزا تا نهم سرطان در هوتل اشترکات نئينيال پنا ورگوشا نند، در اثر تبليغاتيكه در رسانه های گروهی مخصوص راديوهای صدى امريکيا و بي بي سي در مورد آنها بعمل آمد بسياري از مردم چنين فکرميکردند كه شايده مشوره و تصميم مهمي بفتح جهاد و تشكيل حكومت آينده افغانستان صورت بگيرد ولي با عكس العملهاي ملت مجاهد و مهاجر ما و فترتيكه عليه آنها وجود داشت آنها هيچ كاري را از پيش برده نتوانستند و طوريكه در ابتدا هم توقعي از كار آنها وجود نداشت حاله ما يوس برگشتند، غريبها كه دشمنان سر سخت جدا دمسلمانان اند و به هيچ وجه تحمل اقامه نظام اسلامي در افغانستان را ندارند طول جدا دو بخصيص بعد از برآمدن روسها از افغانستان تمام تلاش شان درين بوده تا جلواستمرار جدا دواقامه نظام اسلامي را در سرزمين افغانستان بگيرند، آمدن اين جنابان بجهت پاكستان ادا مة همان دسيه ها و توطئه ها است، كه در طول جدا دملکت مؤمن افغانستان بكار برده اند، اينها از جمله کسانی بودند كه هميشه نامهای شان از طريق بلندگوهای جهان بگوش مردم دنيا و ملت افغانستان

اقتما دی هم بیشتر ميشود... حقيقت اينست كه همه افغانان با يک متفق اند كه بايد صحت اطفال به نظر سياسي پدران شان مربوط نباشد، سياست در امور صحت مداخله نكند و شرط مهم اينست كه مسوولين صحت در سياست دخيل نباشند.

مفنه نامه

اتحاد اسلامي

بينکر آرمان اتحاد اسلام افغانستان

سلطان

۴

سومقاله:

" حلقه ديگري از دسيه دشمنان "

سومقاله بر مذاكرات وزراي خارجة امريكا و شوروي راجع بجهت افغانستان تبصره کرده و نتيجته ميگيرد؛ آنها نيکه جدا خود را بخاطر خدا و اعلى كلمه الله آغاز کرده اند و آنها تا سرحدنهایی بيروزي و موفقيت رسانيده اند با تڪا خدا و ندکه حامي و نگهبان اين جدا دمقدس است هيچ كاهي هم به فيصه ها و تما مي دشمنان اسلام و قمي نميگذا رند و نه خود را به آن پابند ميدانند زيرا ملتي كه بخاطر اسلام خون ريختا نده و بخاطر هدف مقدس خود اضافه از شان نزده لك شهيد داده است و در تاريخ كشور و امت مسلمة افتخار شڪستان دن حلقه سرخ كمونيزم را كمي کرده است هيچكاهي حاضر نخواهد شد تا حلقه سياه غلامي را بر گردن نهد، اين ملت، ملت آزاد و مسلمان است و به جدا خود تا زمانه ادا مة ميدهد تا در كشور نظام اسلامي كه خواسته فرد فرد ملت مسلمان ماست برقرار شود ولي يك نكته را بايد از نظر دور نداشت كه رسيدن با اين هدف،

رسيده است و خود را از جمله بيطرفها قلمداد کرده اند و طي مباحثه های گوناگون خود گفته اند كه از مجاهدين و رهبران جدا دكاري ساخته نيست آنها ظرفيت و صلاحيت آنها را ندادند تا سرنوشت افغانستان و نظام آينده آن را تعيين كنند و حكومتي كه توسط مجاهدين تشكيل شده است بصورت عام و تام از ملت افغانستان نفا يندگي نميكنند، پس بزعم آنها در افغانستان با يديچنان حكومتي بوجود بيايد كه بيطرف باشد كه در آن نه مجاهدين و نه رژيم كابل سهمي داشته باشند...

اد

۱

راپور:

استادسياف صدراعظم حكومت عبوري افغانستان به ارتباط اوضاع جاري طي بيانه اي اظهار داشت: (۱) ما در رابطه به فيصه قضيه افغانستان تصميمگيري در باره وطن و ملت راجح شرعي ملت مجاهد افغانستان ميدانيم و اگر طاقتهاي بيروني براي ما در صديصه سازي باشند تنها فيصه هاي آنها نرا مردود ميشماريم بلكه اينرا مداخله صريح، واضح و ناروا در امور داخلی خودمي پنداريم، (۲) تا وقتيكه افغانستان آزاد نشده باشد، نظام اسلامي در آن مستقر نشده باشد و اسباب و دواعي هجرت بجاي خود باقي باشد ما عملي شدن پروگراميکه از طرف بعضي از حلقه های ملل متحد در باره بازگشت مهاجرين بوطن شان ساخته شده توطئه اي بر عليه مردم مسلمان افغانستان و كمك مسقيم با رژيم نجيب مي دانيم، اگر به اسرايين پروگرام به قضيه افغانستان و يابه قربانيهاي مجاهدين ضرري ميرسد و يا در داخل افغانستان آثار و نتايج منفي بر آن مرتب ميگردد

مسئولیتش بدوش کسانى خواهد بود که این پروگرام را ساخته یا بایش راه را هموار نموده اند، (۳) جهاد جاری افغانستان بخاطر قیام نظام اسلامی براه افتاده است، لذا هر نوع نظام غیر اسلامی اگر موقت باشد یا غیر موقت، اگر تحت نام بیطرف باشد و یا تحت هر عنوان دیگر، قطعاً قابل قبول نیست.

۱۵

سرمقاله:

مذاکرات وزرای خارجه آمریکا و روس پیرامون موضوع افغانستان را بررسی کرده و نتیجه میگیرد: ملت مسلمان افغانستان به روسها، آمریکا، بی‌ها و یاران دیگر غربی شان حق نمیدهند که برای قضیه ما طبق دلخواه خود راه حل جستجو کنند و اساس نظام آینده ما را طرح ریزند، این حق شرعی و قانونی ملت مسلمان ما است که سرنوشت خود را خود تعیین نماییم. یگانگانه راه حل قضیه افغانستان از بین رفتن رژیم کابل و بعوض آن طبق خواسته ملت ما استحکام نظام اسلامی است. اگر ملل متحد و یا دیگر کشورهای آزاد میخواهند در افغانستان جلوخونریزی را بگیرند و وضع منطقه و جهان را بحالت ناورمال بیاورند پس بر روسها فشار وارد کنند تا از پشتیبانی رژیم مزدور دست بردارند و ملت مسلمان افغانستان را بگذارند که سرنوشت خود را خود تعیین نماید زیرا این یگانگانه راه حل قضیه مغلق و پیچیده افغانستان است و بیس.

سنبله ۵

راپور:

کابینه حکومت مؤقت اسلامی - ۲۳ بروز ۲۳ اگست تحت

ریاست پروفیسور صیفت اللہ مجددی رئیس دولت مؤقت اسلامی افغانستان تشکیل جلسه داده و تصمیمات ذکرتدا بخاطر حراست از اماکن مقدسه اسلامی در عربستان سعودی در قدم نخست دو هزار مجاهدین مسلح به عنوان نشانه‌ای از همبستگی اخوت اسلامی به آن کشور اعزام کردند، همچنان کابینه وضع افغانهای مقیم کویت و آن عده از آنها را که در هنگام اشغال نظامی کویت توسط عراق به کشورهای همسایه فرستاده اند مطلقاً مورد بررسی قرار داد.

۱۲

سرمقاله:

"چه خواهد شد؟"

سرمقاله این موضوع را که کسی به تصمیمهای روس و آمریکا دلیستکی نداشته باشد بررسی کرده نتیجه میگیرد: ملت ما جهاد خود را به اجاره و مشوره روسها و آمریکا بیهوش آغاز نکرده که اکنون بر مشوره آنان عمل نمائیم و در باره قضیه خود فیصله‌های آنها را قبول نکنیم، فیصله‌های روس و آمریکا را آنها بی قبول خواهند کرد که غلامی آنان گمربسته باشند. ملت مسلمان ما که در آغاز قرن بیستم حلقه سیاه استعمار انگلیس و در اخیر همین قرن حلقه سرخ استعمار سرج را در هم شکست میچکاها حاضر نخواهد شد که به حلقه ابلق غلامی آنان گمربند. این ملت یک ملت مسلمان، آزاد و عاشق بر عقیده و آزادی خود است، آنها هیچگاه به دشمنان اسلام، بعداً تعیین دروغین بشریت و به علمبرداران فریبکار صلح و عدالت اجازه نخواهند داد که در باره قضیه شان فیصله نمایند، طرحها به پیش کشند و پلانها ترتیب نمایند. این ملت اختیار و صلاحیت این را دارد که سرنوشت خود را خود تعیین نماید و از آن حکیم بیشتر وحدت ذات البینی به هدف خود

که قیام نظام ما بشکوه اسلامی در کشور است، برسد.

۲۶

راپور:

استاد سیاف صدراعظم حکومت مؤقت اسلامی افغانستان طی بیانیه خویش در کنفرانس بین المللی اسلامی که بخاطر بحث روی اوضاع خلیج درمکه، معطمه‌ها بر گردیده بود گفتند: ما در پهلوی تقبیح نجا و عراق بر کویت و در پهلوی اعتراض خویش به انضمام کویت به عراق و در پهلوی فیصله فاطمیه، خویش مبنی بر سهم گرفتن فعال در آزادی کویت، ابتداً به ایسب امراضی نخواهیم شد که وظیفه دفاع از جزیره العرب و حرمین شریفین به عهده لشکرنا مسلمان سپرده شود بلکه دفاع از حرمین شریفین و دفاع از هروجب خاک اسلام وظیفه مسلمانان است.

اردو ۹

راپور:

محمدنبی محمدی وزیر دفاع گفته است که حکومت کابل اکنون دسیسه‌های جدیدیکارا نداخته است و میخواهد توسط آن ملت را فریب دهد گاهی از ترک افتد ارسخن میراند و گاهی هم خواهان حکومت مخلوط می‌گردد، اما ملت فهردان افغانستان ساختن حکومت مخلوط با کمونیستها را خیانت به خون شهدا میدانند، او گفت کفرجهانی اکنون فیصله کرده است که کلیم مسأله افغانستان را

جمع نماید و در آنجا آثار وجود آمده حکومت اسلامی را نیز از بین ببرد از همین روملل متحدینام پیروسه با زگشت مهاجرین میخواهد مهاجرین پاک ومومن ما را در دامن دشمنی بیاندازد و برایش تسلیم نماید لیکن ما این مانور ملل متحدو تمام جهان کفررا به شدت رد نموده وهشدار میدهم که از دست اندازی در مسایل داخلی ما بپرهیزند .

تواند به بقای قدرت خود در افغانستان ادا مدهد .

پیام جدید
اسلام
پژوهان، روشنفکران، نویسندگان

سرطان
۱۰

سرمقاله :

برحل نظامی موضوع افغانسان اصرار ورزیده و در باره انتخابات مینویسد : در این راستا این سوال در ذهن هراسان افغانستان چه در خارج وجه در داخل کشور خطور مینماید که مرکز کشورهای بزرگ وطن ما زیر کنترل دشمن ورژیم وابسته روس قرار داد و حکومت زاده اشغال خارجی در وطن ما موجودیت نسکین خود را حفظ کرده است - آیا با سرگراری انتخابات میشود ورژیم کابل را سرنگون کرد؟ آیا نتیجه انتخابات را اگر هر چه باشد گروهها می پذیرند؟ اگر نپذیرند عواقب آنرا چگونه میتوان ارزیابی کرد؟ انتخابات قبل از سرنگونی رژیم و یا بعد از سرنگونی آن منعقد گردد؟ در شرایط سیاسی ونظامی کنونی که بحران عدم اعتماد دو اطمینان همه جا را فرا گرفته است و فضای سیاسی، نظامی دو قطبی در سیاست کشور ما آیدمه صلح را شیره و تار ساخته است واستعمارسیاه وسرخ بین المللی برای از میان برداشتن اسلام به حث ایدیا لوزی جهاد افغانستان توطئه نموده ومیخواهد اسلام را از سیاست فردای کشور حذف نمایند . بیشتر از مصروفیتهای کاذب و روزگدراستی

اسد
۱۱

راپور :

پلنسن رئیس جمهور فدراسیون روسیه چندی قبل در مصاحبه با یکی از روزنامه های چاپ مسکو اظهار داشت که این جمهوری ارسال سلاحهای تولیدی خود را به افغانستان قطع میکند و نباید که دیگر اکتها ی ساخت فدراسیون روسیه به افغانستان ارسال شود . وی افزود : صنایع تسلیحاتی بزرگ فدراسیون روسیه باید در مقابل دولت جدید این جمهوری پاسخگو باشند و کارخانجات و وزارتخانه های مستقر در خاک روسیه باید همه از قوانین فدراسیون روسیه متابعت کنند . این اظهارات از جمله جدیدترین حملات جمهوری روسیه علیه کنترل دولت مرکزی شوروی بوده ونمایانگر آن است که روسها از سرکارماندن رژیم مزدور خود در افغانستان عاجز مانده و به خوبی درک کرده اند که اگر تمام پناهی اقتصاد ونظامی جهان را در پای رژیم مزدور خود بریزند این رژیم به هیچوجه نمی -

های بی فایده و سرگرم کردن مهاجرین ومجاهدین به برنامهای جنجال برانگیز انتخاباتی تولید ترا عهسای جدید و تازه ، وحدت جنگی وسیاسی در میدان جنگ وسیاست ضروری مینماید . وحدت ما دفا نه وهمه جانبه نیروهای جهادگر که توانست ارتش شکست ناپذیر سرح را بقرار مجبور سازد یعنی میتواند رژیم زاده آنرا سرنگون و از میدان سیاست وطن ما پاکسازی نماید . انتخابات در هیچ مبارزه وانقلابی در شرایطی که رژیم ضد انقلابی سرنگون نشده و جامعه زلوت کثافات ناشی از آن تصفیه نگردیده باشد ، صورت نگرفته ونمی گیرد . اگر صورت بگیرد نتایج آن جز نزاع وجدال سیاسی وحزبی چیز دیگری را بنا نخواهد آورد .

پیام جهاد
پژوهان، روشنفکران، نویسندگان

اسد
مصاحبه :

حضرت آیت ... ساجدی عضو شورای مرکزی حرکت اسلامی به حثیت رئیس هیئتی که چندی قبل عزام داخل گردیده بود ، بعد از عودت طی مصاحبه ای درباره سفر خود اظهار داشت : هدف از رفتن ما به داخل در قدم اول مساله شهادت فرمانده عزیز الحاج سید ابراهیم حسینی یاع تن از همراهان وی بوده موضوع تحت بحث وغور قرار گرفته که الحمد لله قضیه حل و پتخ تن از قائلین وی محکوم به اعدام و تحت اجرا قرار گرفت که اسمای شان قرار ذیل است : (۱) رضا حدیری ، (۲) عبدالغفار ، (۳) عبدالعزیز عظیمی ، (۴) خدا داد سرفید ، (۵) محمد مراد وچهار نفر تن محکوم به حبس ابد شدند

هریک حاجی تحویلدار عظیمی، محمد نعیم محمدی، کربلایی مراد علی و رئیس امام علی و چند نفر دیگر محکوم به یک سال تا ۵ سال و صدور حکم آن به حضور داشت (۱۱) نغرا قضا و علمای برجسته ولایت بامیان و دیگر ولایات صورت گرفته است.

مِلّی شَهَادَات

دانشگاه فرهنگیان افغانستان - کابل

سرطان

میزمدور:

هفته قبل مدیرمسئول جریده پیام شهداء به چند تن از فرماندهان که از داخل تشریف آورده بودند ضیافتی ترتیب داده و در میزمدوری با آنها مصاحبه کرد درباره کابل استاد خورشید مسوول امور فرهنگی در شهر کابل اظهار داشت: در طی یازده سال تمام نه تنها قراء و قصبات کشور مورد حملات بی شرمانه و بی رحمانه دولت مزدور قرار داشته و در بلک شهر کابل نیز دچار همجو فجاج بوده است و حتی بجزایات میتوان گفت آنقدریکه مسلمانان شهر کابل زجر شکنجه جسمی و روانی دیده اند در دوردست ها کمتر بوده است، زیرا زندانیان پلچرخی که در تبعه پیشرفته تری و سایر شکنجه مورد تحقیق قرار گرفته اند هم نام مسلمانان شهر کابل بوده اند، در اطراف کابل صرف یک مسئله جنگ رویا رویی بوده ولی در داخل شهر هم جنگ رویا رویی با دولت از مجاهدین ادا شده و هم تشدید اختناق روز افزون در سراسر شهر بلا رقیه ادا شده است و حتی مردم شهر از آسیب جنگ بی بهره نمانده اند

مردم مسلمان و متدین شهر کابل در نهایت بدبینی در برابر حلقی ها و پرچمی ها و همه گروه های ضد اسلامی قرار داشته و دارند هرگز حاضر نخواهند شد تا در تعیین سرنوشت آینده کشور خلیفها و پرچمها ذی سهم باشند.

آقای سخی محمد مصباح فرمانده حرکت انقلاب اسلامی در ولایت پروان در جواب سوالی که: مورال عالی مجاهدین باعث شکست و عقب نشینی روسها گردید پس چه عاملی به میان آمد که بعد از شکست روسها هنوز هم مزدورانش سر قدرت باقی مانده اند؟ گفت: در زمان موجودیت روسها در افغانستان حملات مجاهدین قسماً منسجم و منظم بوده و با عملیات متحدانه شان توانستند روسها را به شکست ایستی مواجه سازند ولی همزمان با عقب نشینی روسها بنا بر عوامل مختلفه پراگندگی در جنگها بوجود آمد و این مسأله باعث دوام چند روزی دولت مزدور شده است ولی من متیقنم که انشاء الله با ردیگر عملیات مجاهدین عزیز عرض برانداختن رژیم الحادی انسجام یافته و می باید با وحدت نظامی شان دولت مزدور را سرنگون سازند.

سنبله ۱۵

سر مقاله:

"مرحله جدید نوطه های روس و آمریکا"

سر مقاله برپلان مشترک آمریکا و روس که درباره بقدرت نگهداشتن نجیب دارند تبصره کرده مینویسد: به

ارتباط جلوگیری از قیام حکومت مجاهدین در افغانستان منافع روس و آمریکا با هم شریک است، و همین منافع مشترک آنها را بر علیه جهاد مجاهدین و قیام حکومت اسلامی در حمله با جواب نغردانده و از پشت سر با هم شریک ساخته است، راه نجات از شر نوطه های روس - آمریکا اتخاذ موقوف متحد، فعال و قوی به سطح مقاومت است و بوجود آوردن چنان ارگان متحرک و قوی است که به سطح داخلی و خارجی از سویی با این نوطه ها مقابله کند و از جانب دیگر قضیه را زنده و سنگرها را گرم، هماهنگ و متحد نگهدارند.

۲۵

سر مقاله:

"افواها، اظهارات و واقعیت ها"

از روی خبرهای نشر شده گفته میشود که رهبران مجاهدین برای اتحادات البیسی طرح جدیدی ریخته اند، با آنکه این خبرها تا کنون از طرف کدام مقام مسوول مجاهدین تایید نشده و نه به این ارتباط کدام اعلامیه رسمی به نشر رسیده است اما روزنامه های معتبر پاکستانی درین باره خبرهای داغی را به نشر سپرده اند. هر تغییریکه آورده میشود باید از طرف نمایندگان حقیقی مردم به اساس مشوره و تصمیم علماء، قوماندهان و دیگر معارف صورت گیرد در این صورت طبیعی است که چنین حرکت بسوی منزل دوام کرده میتواند، اینهم یک واقعیت است که مردم نگران یک تغییر و تحول اند اما این تغییر باید طوری باشد که با رهم ما محتاج جدید نظیر آن باشیم، دیگر باید از تجربه های تلخ سابق عبرت بگیریم و آنرا تکرار ننماییم، وقت و فرصت به سرعت از دست ما می رود چنین نشود که ملت سرگردان بین احزاب و گروهها و کشمکش های سیاسی را با سرگردانیهای جدید و نفسیاتی روبرو سازیم، ما در

بخصوص برای ملت مجاهد و مسلمانان افغانستان در این مقطع حساس تاریخ مهمترین و حیاتی ترین اصل اتحاد است که با یدهمه از جان و دل در راه وحدت و یکپارچگی بکوشیم و از بین مظلومیت و درد، به سر منزل سعادت و خوشبختی و آینده، تابناک و درخشان برسیم."

شاهد
۱

راپور:

* سیمینار تاریخی فرماندهان نظامی حزب اسلامی افغانستان که به تاریخ ۲۱ سرطان دا بر گردیده بود موفیقا به خاتمه یافت. سیمینار با تلاوت آیاتی جید از قرآن کریم به کار خود آغاز نموده و به تعقیب آن گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان ضمن خطابه‌یی براجندای سیمینار و اوضاع کنونی جهاد دینی انداخت. سپس هریک از اشراک کنندگان سیمینار بر موضوعات مطرح و در فضای کاملاً آزاد بحث نمودند. فرماندهان نظامی برادار ما به مسلحانه ناسرتکونی رژیم مزدور رحمت و ایجا د حکومت همتخ اسلامی تا کید ورزیده هرگونه سازش و معا مله گیری با قدرتهای شیطان را مردود دانستند. * بتاریخ ۲۹ سرطان بتحصیص از اعضای شورای نظاردینی برخوردار های درونی به صفوف حزب اسلامی افغانستان پیوستند. مطابق گزارش های واطله از ولسوالی بهسارک بدخشان علی این زدو خوردیک سن از قوماندانان کندک بنام عارف بقتل

مسلمانان افغانستان قطعاً با وردار دکه هر نوع دسیسه و طرح رژیم کمونیست افغانستان به ناکامی انجام میدهد و در خصوص تغییر ذهنیت و جلب اعتماد و پشتیبانی ملت مجاهد و مهاجر افغانستان مؤثریت و کارایی نداشتند و در این نا شی از آنست که به ما هیت این چهره های کاذب و خاین به تمام معنی آشنایی دارند و ملت ما معتقد است که انشاء الله از عمر رژیم بونالی و کمونیست و مزدور افغانستان چیزی باقی نمانده است و پیروزی مجاهدین حتمی و نزدیک است.

سرطان
۳۱

سرمقاله:

" اتحاد اصل مهم حیاتی برای ما و همه مسلمانهای دنیا: " " ... در چنین شرایط مهم و حساس که دشمنان اسلام، اسلام را بزرگترین خطر برای حیات و موجودیت خود احساس کرده اند و همه با هم در صف واحد و فشرده با وجود اختلافات شدیدی که با هم دارند علیه اسلام و مسلمین متشکل شده اند تا بستن و جاسد که مسلمانان آرمان اتحاد را مهمترین و جدیترین اصل حیات قرار داده و در راه تحقق آن در میان مسلمانان مصادقات و صمیمانه بکوشند و از عنوان کردن یا مطرح ساختن مسائل و جریانی که بوی اختلاف و جدایی و تفرقه آرزوها می آید جداً پرهیزند و بر جراحات مسلمین بیشتر ازین نمک نیا شنند و قلب ذردمندشان را دردمند تر سازند و در این راه بصورت نه شعاری، بلکه واقعی و عملی بکوشند، زیرا همه میدانیم که از موفقیت و کلید همه مشکلات و دروازه های سعادت استقلال و آزادی فقط اتحاد است و بس. "

حالی که در راه اتحاد حرکت و هر قدم را تا بید می کنیم و به آن خیر مقدم میگوییم آرزو دعا می کنیم که رکود فعلی از راه یک اتحاد واقعی، مؤثر و همه جانبه بیک حرکت مثبت و فعال مبدل گردد.

جوزا
۳۱

سرمقاله:

" اعترافات آشکار حزب کمونیست افغانستان به شکست هائیشی از واقعگرایی نه، بلکه از توجیه و ناپذیری شکستهاست: " " ... علیرغم اینکه همه ادعاها، تحبیب هنوز در خط دشمن و مکتب کمونیسم قرار دارد و وزیر بیونش این ادعاها به مراتب بیشتر از پیش وحشت و جنایت می آفریند. اگر او به ادعاها و گفته های خود صادق است باید آشکارا دست از عنا دات کمونیستی بردارد و در برابر خدا و ملت سرتاویبند و طلب عفو بخشش از گذشته، سباه و رسوایش بسما ید، دست عوامل و عناصر خارجی را از کشور قطع کند، دست از جنایت و کشتارهای بیرحمانه و قبیح بردارد، با دشمن ملت مسلمانان افغانستان دشمن و با دوستان او دست دوستی بدهد از قدرت و دولت کنار برود و حق تعیین سرنوشت را به خود مردم بگذارد. در چنین صورتی است که مردم با او خواهند کرد که وی واقعاً از گذشته خود نامستومی خواهد آید و اش از سلامتی عقیده و اخلاق برخوردار باشد، بهر حال ملت

رسیده و دوتن از همدستان وی به ملیشه های دولتی پیوستند. به تعقیب آن پنجصدتن با سلاح های دست داشته به صفوف حزب اسلامی تحت فرماندهی سید علی خان آمرجبهه عمری بن عبدالعزیز، رضی الله عنه، پیوستند و مرکز ولسوالی بهارک فتح گردید.

سنبله
۱۰

راپور:

بتاریخ ۵ اسد محفل با شکوهی بهایتکا را نستیتوت دیپلوماسی حزب اسلامی افغانستان به مناسبت توزیع تصدیقات ماهی اولین دسته از فارغان در صحن آن انستیتوت واقع حیات آباد، برگزار گردید. عبدالکریم مهاجرزاد معاون ریاست امور سیاسی حزب اسلامی افغانستان گفت: تأسیس انستیتوت دیپلوماسی در چوکات وزارت امور خارجه، حکومت موفق مجاهدین بهترین نمونه، مذاکرات و علامندی حزب اسلامی افغانستان به آن حکومت بود اما منافقان که زعمای محترم حکومت موفق مجاهدین به وعده های خود عمل نکرده و حزب ناسازگیر شد تا حکومت را ترک گوید و سه سهم خود پیروژه انستیتوت دیپلوماسی را به اتمام رساند. لیب، استاد این انستیتوت در جواب پرسش خبرنگار تا هد گفت: انستیتوت دیپلوماسی به حیت یک مرکز تربیه حقوق و امور سیاسی در چوکات وزارت امور خارجه حکومت موفق مجاهدین، بسا بگذاری شد، زیرا حزب اسلامی افغانستان که عهده دار این وزارت گردیده بود میخواست که مقدمه یک مرکز علمی را برای تربیه جوانان علاقمندی به امور سیاسی و حقوقی در روشنی مکتب حقوق سیاست اسلام پایگذاری کند. با اتمام رتنام میگوییم که اکثریت

مخملان آگاه و با دردمان، با آنها است پشتکار و علاقمندی دروس چهار ساله، دیپارتمنتهای روابط بین المللی و حقوق عامه، پوهنخی حقوق و علوم سیاسی، در طرف یکسال تحصیلی فرا گرفتند که بهترین مصداق قول ما، نتایج عالی امتحانات ایشان می باشد...

سرطان
۶

راپور:

آقای عبدالعلی مزاری سخنگوی حزب وحدت اسلامی افغانستان به تاریخ ۳ سرطان طی کنفرانس مطبوعاتی در هویل انترکانستینال پنا ورا اظهار داشت: حزب وی که متشکل از وحدت احزاب نه گانه، مجاهدین افغانی در ایران است در طرح پیشنهادی خود میگوید که احزاب و افراد مستقل میتوانند و بعداً احزاب به تناسب آراء خود در شوراهای نمایندگی بفرستند... ما خواهان انتخاباتی که در آن همه افراد اعم از زن و مرد اشتراک داشته باشند هستیم... وی بر ضرورت تشکیل شورای رهبران احزاب خرد و بزرگ افغانستان تأکید کرد و اظهار داشت که ما در پی آسمان همرهبران احزاب یا همبشینند و طرحهای ارائه شده را مطرح کنند، همه طرحها را تلفیق نموده طرح واحدی برای انتخابات و حل قضیه، ما پیشنهاد می دیم. در طرح حزب وحدت چند محور عمده بنظر میرسد: (۱) تاکیدی بر طرح

نماینده گی متناسب، (۲) تاکیدی بر انتخابات عام و ر د طرحها بیکی که انتخابات را قبول ندارند، (۳) تاکیدی بر اساس قرارداد متناسب نفوس و طرحهایی که بر حوزه انتخاباتی منطقی قبلی اصرار دارند، (۴) ضرورت یک ناظر منصف و معتبر... حزب وحدت با کاندیدای نجیب و اعضای حزب خلق (در اصل متن جریده حزب وحدت) در انتخابات مخالف است.

۱۸

راپور:

برادر حکمتیار ستار ریخ ۱۱ سرطان در مسجد جامع امام شیبانی نصرت مینه قبل از ادای نماز عید اضحی طی بیانیهای گفت: با بدنام آن دستها را از با زو قطع نمایم که بسوی وطن ما دراز میگردند و در مسایل داخلی مداخله می کنند... وقتیکه آمریکا ثیان فهمیدند که روسها شکست میخورند و این وعده خود را ایفاء کرده نمیتوانند که در وقت خروج از حمله بر کاروانهای روسی جلوگیری نمایند و رهبران ما را معاهده زنیوه منعوبی افنا داده و رور مسلح سلاح کوات وحری کعب منفجر کردند. بعد ازین روزنا هشت ماه تمام کمکها بر ما هدین قطع شد... در همین وقت طیاره شهید صیاد الحق و همراهمان منفر شد آنهم بدلیل اینکه وی حاضر به قبول شرایط آمریکا نبود... این انقلاب اکنون چنان پیران با ایمان و سربازان دارد که به قیمت خون و سرخود از آن دفاع خواهند کرد، بازی کردن به سرنوشت این انقلاب کار آمانی نیست، آنانیکه حرات بازی کردن به سرنوشت این انقلاب را میکنند آنها انشاء الله سرخود را خواهند خورد... حکومت را کمانی تشکیل خواهند داد که درین چهاردهم فعال داشتند...

۲۰

راپور:

سیمینا رسه روره استادان و معلمین بسطح ولایت ننګرهار در قرارگاه غنډظفر حزب اسلامی افغانستان بتاریخ اول سرطان دایر گردید... فضل حق محاهد قوماندان غنډظفر طی بیانیه افتتاحیه ساحات علمی و عملی جهاد را بررسی کرد و در شرایط فعلی جهاد دیر تعلیم و تربیه برای نسل جوان و سهام استادان و معلمین روشنی انداخت و به اهمیت و ارزش چنین سیمیناها اشاره نمود... سهم گیرندگان سیمینا ر بنویت بر مسیر جهاد در کشور، حالات منطقه، توطئه های شرق و غرب بر علیه جهاد، مشکلات افغانستان آینده اسلامی، ارزش تعلیم و تربیه در میرجهاد دایر ساختن سیمیناها را مفید بحث و تحقیقات علمی همه جانبه کردند، در سیمینا را عضای شورای اجرائیه حزب اسلامی افغانستان، یک تعداد مسوولین دیگر، علماء، بزرگان و نمایندگان استادان و معلمین ننګرهار رسه داشتند.

اد

۳

پیام:

حکمتیا در پیا میکه عنوانی شام رهبران جهاد ما در کرده اظهار داشته است: لازم است با توجه به حساسیت وضع و توطئه های خطرناک دشمنان اسلام و با در نظر داشت مسوولیت های سترک الهی مان در برابر ملت شهید پرور و مظلوم افغان معالحتنک نظرانه گروهی و شخصی را کنار گذاشته، دست بدست هم داده، راههای حل بحران کشور، چاتمه جنگ، اعاده

صلح و تاسیس حکومت اسلامی را جستجو کنیم، گذشته را فراموش نموده صفحه جدیدی از دوستی، تفاهم و تعاون را باز نمانیم، بهرات از تسلیحات سوء علیه همدیگر خودداری کرد و غرض جستجوی راههای وحدت و طرق حل مشکلات ناشی از اختلافات ذات المبینی و مدارات اجنبی با ذهن آرام و در فضای برادری و بدون وضع قید و شرط قبلی، به حیث احزاب مستقل و برادریه بحث بنشینیم، همه نیروها را در جهت سرنگونی رژیم مزدور کابل بسیج کنیم و از اشتغال در امور غیر ضروری مثل تشکیل حکومت جلالی وطن، خودداری نموده و در عوض، غرض تامین امنیت مناطق آزاد، ادارات محلی مشترک و محاکم با صلاحیت تاسیس نمائیم و قضیه تشکیل حکومت مرکزی را با زمان سرنگونی حکومت نجیب به تأخیر بیندازیم، در شرایط فعلی به تشکیل شورای قیادی مشتمل بر رهبران احزاب مؤثر و مطرح در جهاد، اکتفاء کنیم، این شوری در باره تاسیس شورای ممثل همه ملت و در زمینه تشکیل حکومتی که همه نیروهای جهاد به تناسب قوت، مؤثریت و نفوذ خویش در آن شرکت داشته باشند، تصمیم نهایی اتخاذ خواهد کرد... بر طرح مشترکی برای سرنگونی حکومت نجیب، توافق صورت گیرد و رهبران همه احزاب بداخل بروند تا جبهات مربوط شان را در عملیات مشترک، سوق و اداره کنند.

۱۷

راپور:

حکمتیا را میر حزب اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۷ اسد در مدرسه سعدین قیس واقع نمرت مینه طی بیانیه افتتاحیه سیمینا رسه روزه معلمین آن مدرسه اظهار داشت: ما به استادانی ضرورت داریم که زمانه خود را شناخته و دشمن خود را

بشناهند، در باره توطئه و مکرهای آن علم داشته باشند، زرنگ و هوشیار باشند، راست ایمانی داشته باشند، در شناخت دشمن مهارت داشته باشند و کمال مقابله با آن را داشته باشند و طالب و متعلم خود را نیز چنین تربیه کنند، ما به چنین استادان و مدرسین ضرورت داریم... اگر انسان به تاریخ رجوع کند رهبران انقلابهای بزرگ را کسانی خواهد یافت که وقتی در مدرسه، کوچکی بحیث معلم و مدرس بوده است، حقیقت اینست کسی که معلم کامیاب است آن کس قایدور هر کامیاب اقوام نیز خواهد بود. معلم ناکام قایدور هر قوم شده نمیتواند.

۱۹

راپور:

حکمتیا رهبر حزب اسلامی افغانستان بتاریخ ۳۰ سرطان در بیانیه افتتاحیه جلسات شورای مرکزی حزب اسلامی افغانستان اظهار داشت: سازش مشترک (ایرودرتها) چنین است که به عوض حکومت نجیب حکومت موقتی متشکل از چهره های که برای جانشین قابل قبول باشند تشکیل گردد، با زتحت سرپرستی و اشراف این حکومت و ملل متحد انتخابات عام برگزار گردد، در بین انتخابات حزب دیموکراتیک خلق افغانستان که اکنون نام، مراسم و منابع آن را نیز تغییر داده و متبع حزب کمونیستی بی بلکه حزب ملی شده، نیز حجه خواهد داشت... آنها در راه تطبیق طرح خویش چند مشکل بزرگ دارند، مشکل اولی این است که اگر کمکها بر جانشین قطع نی گردد پس حکومت نجیب برای چند روز نیز باقی مانده نمیتواند... اگر تنها به نجیب کمک داده میشود این کار اعتبار بین المللی جانب مقابل را جریحه دار میسازد... و اگر آنها حکومت نجیب را به یک حکومت بیطرف تبدیل

میکند خالات از اداره آنان خارج میکرده، با زحما همدین بروضه مسلط خواهند بود بخاطریکه آنها تی یک شخصیت قوی دارند و نه هم یک حزب موتزی دارند که در ملت ریشه داشته باشد، مردم در پشت آن ایستاده و جزء مهم شان باشد... این کار نیز غیر عملی است که بین تحب و گروههای وابسته به امریکا حکومتی مختلط و ائتلافی بوجود آید زیرا حکومتی را که در آن کمونیستها نیز حمله داشته باشند ملت افغان قبول نمیکند... چنین معلوم میشود که آنها برای اینکار رگانه شخصی را که در اختیار دارند ظاهر شاه است اما ظاهر شاه از طرفی پیسر گردیده و از جانب دیگر جرأت آمدن به افغانستان را ندارد و مکرر میگوید که من در صورتی میآیم که مخالف نداشته باشم... گروههای طرفدار ظاهر شاه ضعیف و غیر موثر اند و برای ظاهر شاه یک حکومت موثر و قوی ساخته نمیتوانند. از خالات پیدا است که اصلاً برین طرح قبل از امضای معاهده ژنیوین مسکو و او تنگن توافقی به عمل آمده بود و آنها برای تطبیق این طرح بلان خود را چنین ساخته بودند که با بد متصل با خروج قوای روسی از افغانستان حکومت تحب سرکون نکرد، حاکمان تا یک وقت ادامه پیدا کند، از همسر و مسکو برای تحب میراثیل سکا دووسا بل حاکمیت پیتر فیه فرستاد... و از طرف دیگر بر مها همدین و سایر متوقف گردید... وقتیکه ارسال وسایل دوباره آغاز شد بسیار محدود و مهید به این شرط بود که با بد مستقیماً با قوما ندا آنها کمک صورت گیرد. هدف این کار این بود که با بد رول تنظیمها در جهاد ادامه یابد، این مردم اعسارشان سقوط نماید و آنها بخت قوتهای موثر و منظم باقی نمانند و در افغانستان حالت ملوک الطوائفی رویکار آید. شخصیتها و قوما ندا آنها دلخواه خود را انتخاب و مسلح سازند...

در همین وقت با بد جرگه های قومی ساخته شود و بدین ترتیب اختیارات رهبری مردم نیز از تنظیمها گرفته شده و با این جرگه ها انتقال یابد. همچنین قوما ندا تا نیکه غرب با ایشان کمک های روبرو، کافی و وسیع مینماید آنها با بد منظم کردند در جلسات و جرگه ها گرد آید، و از بین مجلسها و جرگه ها به خلاف تنظیمها استفاده شود و گفته شود که بدین است، تنظیمها از شکستادن این بدین است عا جزند، ملت از جنگ خسته شده تنظیمها از برانداختن تحب عا جزند تا چا ربا بد قوما ندا آنها ابتکار کنند و این بدین است را شکستند، این جرگه های قومی هم جزء این بلان بود و گردهمایی و منظم ساختن قوما ندا آنها نیز... تشکیل لویه جرگه در کابل وهم زمان با آن در پشاور که این هر دو جرگه مؤظف اند که در کابل و پشاور حکومت های وسیع البیاد تشکیل دهند و بعداً روحیت و تلفیق این هر دو حکومت وسیعتری بوجود میآید که رول مها همدین در آن بسیار ضعیف بوده، با زاین حکومت جانشین حکومت تحب میگردد، و با لخره این حکومت به یک حکومت دائمی تبدیل شده و در وقت مناسب انتخابات را برگزار مینماید، این طرح در اول هم مخفی نبود، امریکا بیها طرح خود را به الفاظ واضح بیان داشتند اما اکنون در آن وضاحت مزید صورت گرفته است.

۲۴

سر مقاله:

... اکنون که روسها از بکار گرفتن انواع جنایات و حیل فادربه شکست مها همدین نگردیدند هیئت به اصطلاح حسن نیت خود را به بیانه آزاد ساختن اسراء نزد مها همدین فرستاده اند تا بدین ترتیب زمینه های گفتگورا با آنها مساعد کرده و بسه اصطلاح طریقه آبرومندانها برای قطع

مداخلات خود در افغانستان بنماید تا سایر قوا روسیه از روش انعطافی کریملین منجر نشوند. چنانچه در روز پیش هیئت پنج نفری از روسیه تحت ریاست اندرونوف عضو پارلمان و رئیس کمیسیون روابط بین المللی شورای عالی روسیه به پشاور آمده بودند تا سران گروههای جهادی در رابطه به رهایی اسرای روسی از دست مها همدین مذاکره نماید. هیئت با تنی چند از رهبران گروهها دیدار بعمل آورد، هیئت ضمن ملاقات با انجیر حکمتیار امیر حزب اسلامی افغانستان پیام بورس بلتسین رئیس فدراسیون روسیه را به برادر حکمتیار تقدیم نمود که در آن از ایشان دعوت شده بود تا غرض مذاکرات روبا روی و مستقیم به روسیه سفر نماید. بلتسین اطمینان داده است که به تلاشهای خود برای گشایش باب مذاکرات مستقیم با مها همدین ادامه میدهد. هیئات روسی از مقامات کریملین اظهار تلافی کرده که هنوز به رژیم کابل اسلحه ارسال مینمایند، آنها به مها همدین اطمینان داده اند در صورتیکه اسرای روسی آزاد شوند بر کره جوف فشار وارد میکنند تا از حمایت رژیم کابل و ارسال اسلحه آنها دست بگیرد. هر چند که فسادات حزب اسلامی در رابطه با دعوت نام رئیس فدراسیون روسیه به سور عکس العمل نشان نداده است ولی تذکره دیکته ضروری است: که مها همدین بایست همه بخاطر داشته باشند که قربانی رقابتها و معامله گیری های ابر قدرتها نگردیده و با کیاست و هوشیاری در پی نیل به اهداف عالی انقلاب باشند.

۳۱

مقالات:

"بحران خلیج بحران شرقیانه را تحت الشعاع گرفت"

(اعزامی) :

"... هرصمیرا كما هي حكيم ميكند كه هما نظوريكه اشغال نظامي كويت توسط قواي عراق موجه نيست ، بهمين ترتيب تحاورات چهل ساله اسرائيل به سرزمين هاي عرب و اشغال مناطق دول محاوران و تحاور نظامي عراق به خاک ايران ، تحاور نظامي اسرائيل به خاک لبنان ، تحاور نظامي سوريه به خاک لبنان ، مداخله نظامي امريكا به خاک لیبی و حمايت نظامي امريكا از دولت اسرائيل براي سرکوبي اعراب ، بالاخره مداخله نظامي امريكا در عربستان سعودي و امارات متحده عربي هم قابل ترديد و محکوميت است . امپرياليزم بين المللي در اوسا امريكا و روسيه هر دو سياستهاي شانرا در قبال مسلمانان توحيد نموده قصد دارند تا کشورهاي اسلامي را بجان همديگر انداخته و به بهانه نامين صلح قواي خود را به مناطق مسلمان نشين پياده کنند تا به اين ترتيب قوت روز افزون مسلمانان را سرکوب و داعيه ايشان را مشرک و سرزمينهاي ايشان را اشغال نمايند .

سپیده
۲۱

راپور :

حکمتيا را مير حزب اسلامي افغانستان بتاريخ ۱۷ ستمبر در مسجد امام محمد ثيباني واقع نصرت مينه طي بيانيه اي درباره مکلقيتها و وجايب ما مورين و آخرين جريانات جهادي اظهار داشت : انشاء الله در انتخابات آينده حزب از هشت لک الی یک ميليون تن سهم خواهند گرفت . . . آن برادران يکي بخا طرا يکي ثابت سا زندک صاحب رأي هستند ، استقلال و جرات دارند ، با فيصله هاي حزب مخالفت ميورزند و در بيرون دست به تبليغات ميرسند و پرواي ايشان را ندارند

که کسی از آنها پرسش خواهد کرد ، اين عمل شان بيباکی است ، اين حرأت بيجا است اين نه نقاضای اخلاص است و نه هم به صاحب رأي ميزيد ، اگر کسی ميخواهد که حزب منحيت الحزب با قی بما سد و در حزب بحيث یک فرد متعهد زندگی کردن ميخواهد از چنين حرکات ، تبصره ها و تحليل ها که در حزب باعث اختلافات ميگردد کنار بجاويد ميکند . . . برادرها ما براي وحدت حزب کوشش ميکنيم کسيکه در داخل حزب نفرت ، بدبيني ، عداوت و دشمنی را بوجود ميآورد آن تکس رفيق شيطان است و آنکس دشمن بزرگ حزب است . . . جماعت وقتي بوجود ميآيد که آنجا امير باشد و بعد از آن بدان اطاعت باشد ، بعضي اشخاص مغرور که دعوي ابراء دارند : که ما بعد از اين در سال ۱۳۴۸ و يا هم پيشتر از آن با حزب تعهد کرده اند اما ما ان دايم سبب بي نظميها ميگرددند پس کسيکه در حزب اطاعت نميکند و سرکشي ميکند ، چنين سابقه داران مغرور که باعث بدبيني و سرکشي با شند در دهت ، تحريک و حزب ميچورند . . . اينکه دوکس را از هم جدا سازند بسيار آسان است اينکه در بين دون بعض وحسدا ميکارند بسيار آسان است اين کار مردمان بيهمت است ، بيابند ما دلها را با هم نزديک سازيم و در بين برادران وحدت يکا نکی ، برادری و محبت را بوجود آوريم ، در حزب با گروه بندي و صفبندي شدت مقابله خواهيم کرد . . .

شورکی

پروگرام نشرات دوراني

اسد

سرمقاله :

" ما و مذاکرات و پرواي خارجه "

دوا بر قدرت :

مذاکرات و پرواي خارجه : ابرقدرتها زماني از نظر مردم مسلمان افغانستان نايب شده ميواند که بر اساس آن در امر معين سر و دست ملت ما سايندگان اصل اين ملت يعني مجاهدين رول اساسي و بار بار داشته باشد چه هر ما سکديه موجوديت نمايندگان واقعي ملت (مجاهدين) و نقش ايشان در خصوص حق تعيين سر و دست براي مردم نان ارج گذاشته شده است مردم و مجاهدين ما به چنين محافل و حلقه ها به نظر نفرت نگرينه و تمام فيصله هاي شانرا مردود و غير قابل قبول خوانده اند ، که مذاکرات ژنيو و همچنان مذاکرات سابقه و پرواي خارجه امريكا و شوروي همدين همين دليل يعني در نظر نگرين حقوقي مجاهدين و مردم افغانستان در امر معين سر و دست کشور ما ني سر بوده است ، شوراي نظار ا ا بسد مناه سدا سوار در برابر ستمگران و استعمارچيان جهاني سا ذرک مسووليت و رسالت عظيم تاريخي حوس در قبال جهاد اسلامي افغانستان و پشنياني از آرمانتهاي ملت مسلمان افغان ، هر موضوع غير واقعي سدا و خاسا به در رابطه با اعاده حق تعيين سر و دست افغانستان ملت افغانستان با قاطعيت رد نموده و آنرا به عنوان خيانت ي مردم مسلمان افغانستان محکوم ميمايد .

صبح پيروزی

سرطان

۳

مقالات :

" طرح تشكيل لويه حرکه حل و "

عقد منتخب، مقدمات و نتایج آن" (دوکتور عبدالحي):

"...متأسفانه امروزه سیاست اسلامی در نزد بعضی اشخاص و احصاءات فراموش شده است، بدین معنی که تلاش سیاسی از نظر آنان معنی در جهت گسترش نفوذ تنظیمی، تابعیت از کیش شخصیت پرستی، تضعیف سازمان رقیب و رسیدن به یک شهرت کاذب و عوام فریبی میباشد... کار سیاسی موفق نهایتاً به تشکیل یک دستگاه واحد اداری، سیاسی و نظامی میسر انجامد، خواه به شکل دولت یا ندیبا سازمان، زیرا بدون تشکیلات متذکره ندادن بپیرامور و اداره کارها بوجه احسن صورت گرفته نمیتواند... وجود دستگاه رهبری واحد و هماهنگ، جهاد را از مداخلت های خارجی حفاظت میکند و از سبزه گشادن و انحراف جهاد جلوگیری مینماید..."

۶

سر مقاله:

"دولت اسلامی افغانستان در آستانه پیروزی کامل":
"...با تشریفات در پیش دولت موقت اسلامی افغانستان و به موافقه تمام اعضای کابینه دولت اسلامی یکتعداد اشخاصیکه در حکومت سابقه افغانستان بحیث مأمورین بلندرتبه کار کرده بودند و از شروع جهاد اسلامی افغانستان تا کنون مؤید موقف مجاهدین بوده اند از مالک مختلف دعوت گردیدند تا به حیث افغان های مسلمان و عالم درین مرحله جهاد اسلامی در راه پیروزی کامل جهاد اسلامی ملت مسلمان خویش چنان مشوره های معقول بدهند که از سویی از آن نتایج مثبت بدست آید و از جانب دیگر برای قوت های جهادی قابل قبول باشد. خواستن مشوره از برادران دعوت شده این معنی را ندارد که گویا قوت های جهادی از تصمیم گیری عاجزاند بلکه این کار نما یا نگر

و نبوت نظروسیع قیادت های جهادی و مسوولین دولت اسلامی افغانستان میباشد..."

۷

سر مقاله:

"درکنگروه خلق و پرچم نما و بیب کریملین تا بید گردید":

کنگروه گروه خلق و پرچم که باری قبلاً در دوره حکومت ظاهر شاه در سال ۱۳۴۳ در خانه تره کی رهبر این گروه ملحدان بر شده بودا یکنک بعد از ۲۶ سال با ردیگریتا ریخ ۶ سرطان ۱۳۶۹ در شهر کابل دایر گردید که تعداد ۷۰۰ الی ۸۵۰ نفر در آن بنما یندگی از ۱۷۳ هزار عضو گروه خلق و پرچم شتراک ورزیده بودند ۱۰۰۰ اعضای کنگروه مذکور در باره بعضی موضوعات و بیب نما نهاد کردند که در آن بازسازی همه جانبه خلق و پرچم، عملکرد مطابق اساسنامه و مثنی سیاسی نو، آشنا ساختن اعضای خلق و پرچم با محتوای اساسنامه جدید و جلب مردم برای پشتیبانی مشی فریبنده، مصالحه ملی توسط آنان، شامل بود، لیکن برای ملت مجاهد افغانستان طی ۲۵ سال و خصوصاً ۱۲ سال اخیر بسیار خوب به اثبات رسید که چهره اصلی این نظریه رسوا توسط تحولات و تبلیغات فریبنده نوکران کریملین تغییر یافته نمیتواند و نه در ماهیت الحادی و کفری آن تحولی بوجود می آید، لذا تمام این دسایس و تلاش های ملحدین برای ملت مؤمن افغانستان مردود بوده و قابل قبول نیست، این کنگروه بی ملاحظت این طرح فریبنده کریملین را نیز تصویب کرده است که در حل سیاسی مسائل امروز و فردای افغانستان مناقع ملی مقدم بر مناقع حزبی و قشری میباشد و در جا مع چنین دیموکراسی تأمین میشود که هیچ نیرو و گروه اجتماعی از حقوق مساوی مستثنی نخواهد بود، در حالی که هر فرد

افغانستان بچشم سرمنشاهد کرده و می بینند که گروه های الحادی خلق و پرچم برای رضایت کریملین و حفظ مناقع آن نه تنها مناقع ملی و اجتماعی افغانستان را قربان کردند بلکه جامعه و ملت افغانستان را نیز نیست و تا بودا ختند، صدها هزار مسلمان بیگناه را شهید ساختند و صدها هزارها شخص ساده لوح و فریب خورده را توسط سحر جادوی کمونیزم جان خود را از دست دادند و این سلسله تا هنوز ادامه دارد پس در مقابل یک ملت بیدار و هشیار ادعاهای بی بنیاد این گروه ملحد و بیخاظرها رحمانت آنان نتیجه دیگر نخواهد داشت.

۱۰

راپور:

محمدعارف غروال رئیس انجمن تاریخ وزارت دعوت و ارشاد راجع به فعالیت های این ریاست طی محاسبه ای اظهار داشت: انجمن تاریخ در نظر دارد که در پهلوی ثبت جوانب مختلف زندگی مردم افغانستان بطور خاص تاریخ جهاد ملت مجاهد افغانستان را نیز برشته تحریر در آورده از طرف مدیریت نشرات انجمن تاریخ مجله ای بنام "افغانستان طی هر سه ماه به نشر میرسد، کار نشر این قلمنامه از اول حمل سال جاری آغاز گردیده است... درین اواخر ما چند گروه را در داخل افغانستان و در داخل کمپها در پاکستان موظف ساختیم که وقایع ۱۲ ساله جهاد را گردآوری نماید و هم گروه دیگری را وظیفه دادیم مطالبی را که در کتب و مجلات راجع به افغانستان نگاشته شده گرد آورد... فعالیت ما بیطرفانه است و نام هیچ تنظیمی گرفته نمیشود. ما از قوت های داخل جهاد افغانستان به هر سطحی که باشد چشمپوشی نمیکنیم و کسانیکه در مقابل روس جنگیده اند یا یدتلاش های جهادی شان تقدیر شود.

۲۰

راپور:

ايازا حمد مسعود قومانندان
گروپ تعرضی لوی ولسوالی خوست
به خبرنگار اعزامی میدیا در میرانشاه
گفت: در لوی ولسوالی خوست
تمام قومانندانان جهادی متحد بوده
وحدت برادرانه بین تمام آنها وجود
دارد. مجاهدین لوی ولسوالی خوست
جهت تنظیم و پیشبرد عملیات نظامی
دوشورایجا ذکر کرده اند که یکی آن
شورای نظامی است که در وقت
عملیات به اشراک تمام قومانندانان
دا بر میگردد و شورای دیگر مجاهدین
لوی ولسوالی خوست در هفته یک
روز دا بر می شود که این شورایجا طر
حل و فصل مشکلات مجاهدین و مهاجرین
دا بر میگردد و سرپرستی هر دوشورا را
محترم مولوی حفانی بعهده دارد...
مجاهدین ما هر آنچه چیزی را که از
دشمن به عنایت میگیرند به مقرر
شورای جهاد تسلیم میدهند تا بعد
از فیصله شوری به مستحقین آن تو
زیع شود.

۲۴

راپور:

سیمینا تربیوی معلمین
ایندابی و نایب طی محفلی توسط
داکتور فاروق اعظم وزیر تعلیم و تربیه
حکومت موقت در صحن لیسسه عمر ثانی
افتتاح کردید (تاریخ ذکر نگردیده)
فاروق اعظم خطاب به معلمین گفت:
وطن تاه و بر باد شده، وضع معلمین
و مردم خیلی خراب است، مردم آواره و
بی خانمان اند، من و همکارانم بایک
اداره تیا شده مواجه هستیم بعضی به
ما مراجعه میکنند که ادعای تحصیلات
عالی را دارند ولی ما برای شناختن
چنین اشخاص هیچ نوع معیاری ندا
ریم. این مشکلاتی است که هیچ
حکومتی به آن مواجه نبوده ولی عزم

را سخ نموده ایم که با وجود این
مشکلات این کلبه ویرانه را آباد
سازیم و درین راه رجحیت ها و اولویت
ها را مراعات نما ییم و آن اینست که
اولاً قدر و عزت استادان را تا میسن
نماییم... وی خطاب به معلمین
افزود که آئینده همین ملت و فرزندان
آن بدست شما است شما باید اطفال
را تربیه اسلامی نموده و نسبت به
آئینده احساس مسولیت نما یید...
ما قیله کرده ایم که عنا صرفاً سدر
از میان خویش دور سازیم و بی تفاوتی
ها را از بین ببریم. وی معلمین را
ما بدستع خواند که با سوخن خود
اطراف تا تراوش میسازند. موصوف
راجع به سیمینا رگفت: این اولین
سیمینا راست در آن بسیار نواقص
وجود دارد ما تمام مکانات را در آئینده
برای تعلیم و تربیه استادان
در اختیارشان خواهیم گذاشت.
مشکلات ما از ناحیه کمبود استادان
مغرب بسیار است، بعضی از استادان
ورزیده یا شهید شده اند و یا نسبت
مشکلات نتوانستند که در پهلوی ما
باشند، فعلاً اکثر استادان به اصول
علمی تدریس آگاه نیستند، هدف ما
از تدویر این سیمیناها یکی بلند
بردن سطح تعلیمی و دیگری نشان
دادن اصول علمی تدریس میباشد.
وی به استادان گفت تا تمام مساعی
خویش را درین راه بخرج دهند تا
سطح تعلیم و تربیه در کشور ارتقاء
یابد.

۲۷

راپور:

استاد سیاف صدرا عظم حکومت
موقت اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۹
سرطان طی خطایی به ناملیسن
کمیسیون تربیت و تنظیم حلقات
قسمت مرکزی ولایات گفت: تعقیب
پروگرام درسی حلقات در حقیقت
عبادت و خدمت به اسلام است و برای
زندگی شما یک سرمایه قیمتی بحساب

میرود... درین روزهای اخیر
مساله ایکه توجه مردم را جلب کرده بود
عبارت از آمدن یکتعداد اشخاص از
غرب به پاکستان بود، کسانیکه دا یم
لست نامهای شان از جیب امریکا
می بردند و از جمله بیطرفها محسوب
میگردیدند و حل سیاسی قضیه ما با
بمیان آمدن آنها مطرح میگردید
و آنها نیز به جهان انتخاب میدادند
که از مجاهدین و رهبران جهادی چیزی
ساخته نیست اینک با لایحه راضی
گردیدند که ما را استقبال نمایند.
خوشبختانه ما یوس برکنشند و عکس
العمل هانشان داد که مردم
افغانستان آنها را نمیخواهند.

۳

راپور:

صفت الله مجددی رئیس دولت
اسلامی افغانستان بتاریخ ۳۱ سرطان
ساعت ۱۰ قبل از ظهر عده از قومانندانان
رئیس سفیدان و بزرگان ولسوالی
چهاردهی ولایت کابل را در
مقر ریاست دولت اسلامی به حضور
پذیرفند، آنان مشکلات جهادی و
اجتماعی خویش را به ایشان ارائه
نموده و از توجه دولت اسلامی اظهار
امتنان نمودند. متغلاً جناب مجددی
به ایشان توصیه نمود که اتحاد
و اتفاق ذات السینی را برقرار و شورا
های قومی و ناحیه های را تشکیل
نمایند و مساعدهت های را که از طرف
ارکانهای مختلف دولت اسلامی به
عمل میآید بدست آورند.
ایشان اضافه نمودند دولت
و حکومت اسلامی افغانستان در نتیجه
انتخابات شورای مثنوری شما تشکیل
گردیده شما باید تمام اختلافات فردی
و سیاسی تا تراکه مانع در راه جهاد
مردم افغانستان میگردد یکسو گذاشته
همه با صداقت کامل در راه آزادی کشور

دښت زمان ماست... ملت ما جمعاً
فیصله نموده است که به هیچ شکل به رژیم
مزدور و جلادان حرفه‌ای حزب کمونیست
خلق اجازه نمیدهند که دیگر بر سر نوشت
ما حاکم باشند و به وجود آمدن یک
حکومت اسلامی به جهاد خویش ادامه
میدهند.

۲۴

راپور:

عمل نمودن به موافقتنامه امضاء شده
بین آقای صیغت‌الله مجددی رئیس
دولت اسلامی و نمایندگان شورای
ائتلاف اسلامی در تهران، (ب) سوحد
آمدن شورای عالی نظامی در داخل
و تشدید مسازات مسلحانه و سوجه عمیق
به مشکلات و خواسته‌های مجاهدین در
سگرها، (ج) چشمپوشی از قسماً
امتیازات حربی، گروهی، شخصی و سلاش
در راه تأمین اهداف برحق انقلاب
اسلامی، (د) در ارتباط با کشورهای
اسلامی (حفظ مواضع اولیه کشورهای
مسلمان در قبال جهاد برحق ملت
مسلمان افغانستان و اعلام وفاداری و
پشتیبانی نسبت به اهداف زیرناسی
جهاد... وی اظهار داشت: انگیزه
ایجادتفا هم‌همه‌جانبه‌با تنظیمها بیکه
مرکزیت‌شان در پشاور میباشد یکی
از دلایلی که مرکز شورای ائتلاف را به
پشاور منتقل نمودیم تشکیل میدهد.

صیغت‌الله مجددی رئیس دولت
اسلامی افغانستان بتاريخ ۲۰ اسد
با هیئات مادران اسیران جنگی روس
ملاقات کرد، ریاست هیئات را اندرو -
سوف عضو پارلمان روسیه و معاون ملحق
جهانی بدوش داشت. هیئات روسی
مدخله روسیه را در مسایل داخلی
افغانستان بشدت نکوهش کرد و این
عمل آنان را غیر انسانی خواند.
هیئات اما قه‌گردد که حکمرانان روسیه
با بدبا نحب از شروع کمک بپرهیزند
و تمام کمکهای خود را به رژیم دست -
نشانده قطع کنند رئیس دولت اسلامی
ظی خطاب به هیئات اظهار داشت: مردم
افغانستان بیش از یک میلیون شهید
دادند، بسعداً در با دمعیوب گردیدند

و افغانستان آبا دبه ویرانه میشود
گشت. وی در ارتباط به اسرای جنگی
روسیه گفت: تمام اسرای مجاهدین
که با روسها و رژیم دستنشانده آنها
است و به جرم آزادیخواهی کشور خویش
محسوس گردیده اند با بدبا اسرای جنگی
روسیه نشانده گردند، تا مسأله اسرای
جنگی خاتمه یابد.

۳۱

مباحثه:

نور محمد تعدسی سخنگوی شورای
ائتلاف اسلامی افغانستان که مرکز
شوری را به پشاور انتقال داده ظی
مباحثه مطبوعاتی بخاطر
از بین بردن بین بست موجود در موضوع
افغانستان، اظهار داشت: (الف)

علمی و تربیتی بعنوان رشد فکری
در چوکات ریاست شوروی و تبلیغ در
شرایط امروزی، تربیه عاجل اطفال
و نوجوانان مادر محیط محرت و داخل
افغانستان است. اولاد که یک امانت
الهی است، مسوول تربیه و تادیب
آن در مرحله اول والدین و در مرحله
دوم حکومت اسلامیست از بر توبیخ
علمی و تربیتی ما با عزم و اراده، رایخ
در نظر دارند منبسطاً و لاد مسلمانان
کشورمان را که با فطرت پاک، سلیم و
اسلامی بدنیا می‌آیند، از دستبرد
دشمنان اسلام نجات بخشیده و آنها را
با فکر و شعور و روحیه اسلامی تربیه
نماید. استاد تهرانی روی اهمیت
ارزنده تربیه اطفال و نوجوانان
به تفصیل سخن گفته و از انتقال و تر -
بیه شدن اولاد مسلمانان افغان -
نستان در روسیه ابراز تأسف نمود.

۲۱

راپور:

استاد ریاستی در کنفرانس کشور
های اسلامی اظهار داشت: صبر و
استقامت ملت فه‌رمان افغانستان
و کمکهای بیدریخ کشورهای اسلامی بود
که قوای اشغالگر روسیه را شکستاند و
تحولات مثبت و ناپاوری را در جه‌هان
به ارمغان آورد... از نهضت جهادی
ملت فه‌رمان فلسطین، ایریتریا و
کشمیر قویاً حمایت نموده و از همه قوا
لیت‌های سازنده و صادقانه بکنه در
جهت آزادی سرزمین‌های اشغالی
مسلمانان صورت پذیرد، پشتیبانی
میکنیم... کنفرانس شما مصادف با
مرحله حساسی از تاریخ دایر میشود،
هم‌اکنون جهان ما شاهد تحولات عمده
تاریخی و پدیده‌های ناپاوریست
که قبل از وقوع آن هیچکس آنرا انتظار
نداشت، از هم پاشیدن کمونیسم،
سقوط رژیمهای کمونیستی در اروپای
شرقی، شکستن دیوار برلین، وحدت
دولمان و دیگر پدیده‌ها از جمله حوا -

سنبله

۴

راپور:

کنفرانس بین‌المللی تحت
عنوان "جهاد افغانستان، مشکلات
آن جستجوی راههای حل و نفس است
اسلامی در این زمینه " در هتل اسلام -
آباد ایرگردید (نا ریخ بدویر آن ذکر
نشده). خالدخواجه سکر جنرال مجلس
اسلامی آسیایی گفت: کمونیسم
از بین رفته و امپریالیسم سوی سقوط
تقریب میکند، از برکت جهاد قوا -
نستان در تمام نقاط کره زمین نسیم
آزادی و ریدن گرفت... کمال -
الهلایوی مستشار اسسبوت مطالعات
سیاسی گفت: جهاد مربوط به آزادی
یک قطعه زمین نیست بلکه قسماً از
آزادی اراضی به آزادی آدمیان
تاکید مینماید... وسیم سجاد رئیس
مجلس سنای پاکستان گفت: جهاد

افغانستان بمانشان دادملتی که به خاطر مای خدا وبخاطر مقدسات دینی خود جنگ ومقاومت نماید میتوانست بزرگترین قدرت نظامی جهان را شکست دهد... عبدالرحمن سعید رئیس مجلس انسجام، مؤسسات اسلامی گفت: حالت فعلی قیادت مجاهدین افغان - نستان نزد خداوند و امت مسلمان گناهی است تا بخودنی... من از قیادت افغانها تقاضا میکنم که شرایط وفرصت را از دست ندهند، چشم امت اسلامی بطرف آنها است و باید عناد وبها نه های مختلف را ترک کوبند...

۱۱

راپور:

میدان هوایی وباران رملعه*
نوولایت با دعیسی به تصرف مجاهدین درآمد. جگتورن اسماعیل خان در راپوریکه مخا بره کرد گفته است که مجاهدین دریک حمله برق آسا بر میدان هوایی ولایت با دعیسیس دو طیاره* میک رژیم کابل را که میخواستند از میدان هوایی فرار نمایند تا ام پنجشنبه ۸ سنبله حین پرواز سقوط داده و پیلووتهای هر دو طیاره کشته شدند. درین عملیات سرتاسری (۴۰۰۰) مجاهد مسلح اشتراک داشته که بعد از بدست آوردن شهر مصروف تحکیم مواضع شان در شهر میباشند. در جریان این فتح تعداد دزیبا دافراد دشمن کشته و یا زخمی شده اند. با فتح قلعه* سو. ولایت با دعیسی پنجمین ولایت افغان - نستان است که توسط دلیر مردان مجاهد فتح میگردد. ولایت با دعیسی در شمال افغانستان در مجاورت روسیه موقعیت داشته و دارای شش ولسوالی میباشد.

۱۴

سومقاله:

"وطنفروشان کمونیست در حکومت آبنده* افغانستان هیچگونه سهمی گرفته نمیتوانند":

... اگر حاکمیت خلقیها و پرچمیها در ۱۲ سال قبل فقط بخاطر کمونیست بودن، نامسلمان بودن و کافر بودن آنها برای مردم افغانستان قابل قبول نبود، اکنون حاکمیت آنها، حتی سهمگیری ضعیف آنها در حکومت آبنده و ایفای نقش کوچک آنها در آبنده* کشور بنا به وطنفروشی وجنایتکاری شان به هیچ صورت برای مردم افغانستان قابل قبول شده نمیتواند. خلقیها و پرچمیها علاوه بر اینکه کمونیست، ملحد، مرتد و زندیق هستند، وطنفروش، جنایتکار قابل وسفاک نیز میباشند. خلقیها و پرچمیها نه تنها بعنوان کمونیست برای مردم ما قابل قبول نیستند، بلکه به عنوان قابل یک ونیم ملیون ملت افغانستان، عامل ویرانگی و تباهی کشور و مسیبت مصائب بزرگ و عظیم وارده بر ملت افغانستان طی ۱۲ سال اخیر نزد ملت مؤمن افغان مسوول و جوابگو هستند آنکه حق سهمگیری در شرنوشت آبنده* کشور را داشته باشند؛ هر طرحی که برای کمونیستهای جانی و وطنفروش نقش و سهمی را در آبنده* افغانستان قابل میشود و از هر حنجره ای که چنین تقاضایی بیرون می گردد هیچ حیثیت و اعتباری نزد ملت افغانستان نداشته و هیچگاه عملی شده نمیتواند.

۲۱

راپور:

کنفرانس بین المللی بررسی اوضاع جاری در خلیج بروزدوشنبه ۱۹ سنبله در مکه* مکره توسط عبد رب الرسول سیاف مدراء عظم حکومت وقت اسلامی افغانستان افتتاح گردید، درین کنفرانس که سه روز دوام میکند چهارصد نفر از علماء مفکرین و مسال - حیظران مسلمان از ۸۶ کشور شرکت دارند. استاد سیاف در بیانیه* افتتاحیه* خویش اظهار داشت: کاتکی

این اجتماع بزرگ اسلامی بخاطر تحلیل آزادی قدس تشکیل گردیده بود و کاتکی اجتماع ما در تحلیل از آزادی مناطق اسلامی بود ولی بنا تأسف منظور ازین بررسی عواقب تیزی است که با تاج و زعمراق بر سینه* کشور برادر کویت شلیک شده است. هر نوع مسوولیت ناشی ازین تجاوز متوجه عراق است، ما با جدیت از ملت مسلمان عراق تقاضا میکنم تا با استفاده از جوار مردی و شها مسلمان اسلامی، منطقه و عالم اسلام را از نقزار مخوف و تباهن کن که حکومت عراق به وجود آورده است، نجات دهد. ما به دولت عراق پیشنهاد میکنم تا با قبول وساطت شخصیتهای جهادی و اسلامی طریقی را برای حل این مشکل باز بکند. مجاهدین افغان بخاطر حراست از اماکن مقدسه برای قبول هر نوع قربانی حاضر و آماده می - باشند.

۲۸

راپور:

صیغة الله مجددی رئیس دولت اسلامی یا ورودیولایت بدخشان در اجتماع علماء، روحانیون، قوماندانان، مجاهدین و مردم عامه طی بیانیهای اظهار داشت: مقصد سفر من سیاسی نه بلکه باز دید با مردم منطقه و با خبری از حالت جهادی واجتماعی آنان است... من در مراحل اول جهاد از برادر مجاهد احمد شاه مسعود پشتیبانی کردام و امکاناتی که در دست داشتیم به این برادر مجاهد خود تقدیم کرده ایم... من دزیبانات و کفنا ر خود پنجشنبه رابه هزار شیربای دکرده ام بخاطریکه درینجا از اشرار و بیبوجه دمخترم احمد شاه مسعود به هزارها شیر موجود است... جهاد ما تا وقتی دوام خواهد داشت که رژیم نجیب سرنگون گردد و بعوض آن یک حکومت واقعی اسلامی بوجود آید.

کوئیز

سرطان

۲

را پور:

"بکثرت دا ز علمای افغانستان مکاتب دختران را خلاف شریعت اسلامی خواندند":

تا هنوز هم موضوع تعلیمات دختران در مکاتب و حقوق رای زن و اشتراک شان در انتخابات عمومی مسایلی است که برخی از علمای کرام در باره آن بحثهایی گرمی را بمیان می آورند... بکثرت دا ز علمای افغانستان طی اعلامیه ای که در شهر پشاور انتشار یافته مکاتب و مدارس زنان را خلاف شریعت خواندند... علی رغم اینکه نظرات علمای افغانستان که اکثریت آنها با تنظیم های جهادی مقیم پشاور ارتباط دارند، تنظیمهای جهادی مدارس متوسطه و عالی برای دختران را تأسیس میکنند و درین اواخر نیز حزب اسلامی برهبری آقای حکمتیار و جمعیت اسلامی برهبری استاد ربانی دست به تأسیس پوهنتون های ویژه برای زنان زدند. وقتی در باره این گزارش از شما پرسیده جمعی از علمای اسلامی در اروپا سوال شدوی گفت که هیچ کس نمیتواند جلو علم زن را در چارچوب اسلام و رعایت موازین شرعی بگیرد و نوزادایشان فتوای چهار صدتن از علمای جید کشور موجود است که تعلیم زنان را امر شرعی خوانده اند. منبع خبری به نقل قول از یکی از رهبران جهادی در پشاور افزود که اگر لازم باشد

فتوای تمامی علمای افغانستان و جهان اسلام بشمول علمای دیوبند هند، جامعه الازهر، پوهنتون مدینه، منوره، پوهنتون بین المللی اسلامی اسلام آباد، پوهنتون اسلامی بین المللی تهران، حوزه علمیه قم اخذ و منتشر خواهد شد. وقتی در باره همین گزارش از یک نفر عالمی که از فتوای اخیر علمای افغانستان پشتیبانی میکرد و از افشای نام خود خودداری نمود سوال شدوی گفت که متن اعلامیه از لحاظ ترکیب و جملات درست نبوده، در حالی که علمای مخالف تعلیم زن نبوده اند و شکل کنونی مکاتب و مدارس که بدون در نظر داشت موازین شرعی عمل میکنند محکوم شده است.

۱۹

را پور:

"صدور یک قطعنامه مبهم": گروهی از شخصیت های آزادی که اخیراً بدعوت محترم صیغت اللہ مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین وارد پشاور شده اند بیروزشنبه ۳۰ جون یک قطعنامه ای را منتشر ساختند که عقیده مبصرین سیاسی این قطعنامه که بشکل یک پیشنهاد زیر نام "پیشنهاد هیئت مشورتی" ما در شده است مواضع روشن و صریح هیچ گروه و جمعی را نصیرا نند... پیشنهاد مذکور را برخی از شخصیت هایی نیز به امضاء رسانده اند که حکومت موقت مجاهدین را فاقد صلاحیت سیاسی خوانده اند. ما درین پیشنهاد گفته شده که "سازمان موجود سیاسی که تا ربه حکومت موقت مجاهدین میباید میتواند در تأسیس حالت جدید سیاسی مفید واقع شود. در پیشنهاد ما راهی شده در حالی که بر ضرورت یک پروگرام همه جانبه سیاسی تأکید شده هیچگونه خطوط اولیة این چنین برنامہ روشن نشده است... در پیشنهاد مذکور از اجرای انتخابات عمومی پشتیبانی شده است اما علاوه گردیده

که تطبیق این اصل در یک مرحله معین در صورتیکه فضای مصون و مساعد میسر باشد و وسیله اغراض نامشروع و برخورد های مسلحانه قرار نگیرد. مقصد تحقق اهداف سیاسی و اجتماعی جهاد ضروری است.

مولوی نصر اللہ منصور طوسی صاحب با روزنامه های پاکستانی اظهار داشته است: در باره بحران کنونی افغانستان بجای نظارت سازمان های بین المللی بر جریان انتخابات نظارت شورای مشترک قوماندهان داخلی و علمای پیشنهاد میکنم... بمنظور راه حل واحد برای بحران افغانستان یک کنفرانس مشترک از نیروهای جهادی تشکیل گردد.

انجنیر حکمتیار در مسجد نصرت مسنطی بیاضیه ای بمناسبت عید اضحی اظهار داشت: اگر قدرت های بیرونی روی کار آوردن یک رژیم پوتالی بجای رژیم نجیب و حکومت موقت مجاهدین به توافق رسیده اند... قرار است ابرقدرتها با برآه انداختن دولتی که در پشاور و کابل به این هدف شان برسند.

۲۳

را پور:

در اعلامیه ای که از سوی سخنگوی حکومت موقت مجاهدین در پشاور انتشار یافت حکومت موقت مجاهدین در اجلاس فوق العاده که بیروزشنبه به اشتراک اکثریتی از وزرای این حکومت تحت ریاست محترم صیغت اللہ مجددی رئیس دولت موقت دا یر شده بود روی پیشنهادی که از سوی شخصیت های سیاسی و اجتماعی افغانی مقیم اروپا و آمریکا و سایر کشورها بحکومت موقت مجاهدین ارائه گردیده بود به بحث و مذاکره پرداختند که نتیجه آن حکومت موقت به اکثریت آرا آنرا غیر واقع بینانه خوانده و آنرا یک طرح

مشربرای ملت مسلمان افغانستان به حساب نیا وردند، همچنان مجلس و زرا در اجلاس روز سه شنبه خود پهن از استماع گزارش پیرسیدا حمد کیلانی رئیس سره محکمه دولت موقت ورثین کمیسیون انتخابات فیصله نمودند تا مذاکرات میان دولت موقت و حزب وحدت اسلامی افغانستان مقیم ایران ادامه یابد و یک نتیجه معقولی از آن بیرون آید.

مبصرین سیاسی در پشاور می گویند که اگر چه کم توجهی به طرح شخصیت های اجتماعی و سیاسی ای که از سوی ریاست دولت موقت به پیشاور دعوت شده بودند ظاهراً نا کامی پروگرام کار آقای مجددی را میرساند. اما آنچه که ازین رویدادها برمی خیزد اینست که آقای مجددی نتوانست مهمانان را برای پذیرش طرح انتخاباتی حکومت موقت قانع سازد روی همین اصل نیز مسترد شدن طرح شخصیت های مقیم اروپا یک امر طبیعی بشمار میرفت.

۳۰

راپور:

روز دوشنبه برخی از اعضای هیئت رهبری جماعت الدعوة الی القرآن والسنة که رهبری آنرا مولوی جمیل الرحمن که اسم اصلی وی محمد حسین است برعهده دار در یک هوتل محلی شهر پشاور گرد آمدند. و دریک کنفرانس مطبوعاتی شرکت ورزیدند. آقای مولوی غلام الله که وی را شیخ الحدیث خطاب میکنند و از تیوری ندگان این گروه محسوب میشود. لات خبرتکاران داخلی و خارجی را پاسخ میگفت. وی مدعی گردید که گروهش توانسته است در ایالت کنرمارت اسلامی را تشکیل دهد. آقای مولوی غلام الله هر نوع توطئه علیه جهاد را مردود دانست و هوشدار داد که نباید بر قدرت هاد در مسایل افغانستان مداخله نمایند.

گروه مولوی جمیل الرحمن پس از انحلال اتحاد هفتگانه رهبری آقای سیاف تشکیل گردیده و در حکومت موقت نیرشا مل نمیباشد. بنا بر عقایدی که این گروه دارند توانسته اند در تمام افغانستان هواداری داشته باشند زیرا مردم این گروه را بنام وهایی ها مسمی کرده اند.

۲۰

راپور:

در سال ۱۹۸۰ پس از اشغال بپهرمانه افغانستان توسط نیروهای تجاوزگر شوروی، سازمان ملل متحد آرام آرام برای ابقای نقش "طلح آمیز" در ساله افغانستان وارد صحنه گردید. گرچه هیچکس نمی توانست فکری بکند که سازمان ملل بتواند نقش سیاسی خویش را تا این حد با لایبردا م فعالیت های اخیر و به کارگماشتن ما موران ارشاد این سازمان برای دریافتن حل سیاسی قضیه افغانستان بر شخصیت و هویت این سازمان در جامعه جهانی افزود. نماینده خاص سرمنشی ملل متحد آقای کورد و ویز توانست با حوصله مندی کامی و رفت و آمدهای زیادی به کابل، اسلامآباد، دوتهران موافقتنامه ننگین ژنیومیسان پاکستان و رژیم کابل را به مقام برساند. این اولین جرعه خیانت با ملت مسلمان افغانستان محسوب میگردد. اخیراً پس از ملاقات سران دوا بر قدرت و توافق بر سر قضیه افغانستان سازمان ملل متحد طرح زکشت مهاجرین به داخل کشور را اعلام داشت. این طرح در حالی اعلام گردید که مهاجرین هرگونه رفتن به کشور را در صورتیکه رژیم نجیب حاکمیت داشته باشد مردود دانسته اند. مبصرین سیاسی چنین اقدامی

از سوی سازمان ملل متحد را یک اقدام مطرح ریزی شده از سوی ایران - قدرتها میخوانند.

۲۰

راپور:

بنابر رخ ۱۷ اسد ۱۳۶۹ مطابق ۱۸ اگست، نخستین کنگره قوماندا - نان جهادی ولایات غرب افغانستان در تهران پایتخت جمهوری اسلامی ایران گشایش یافت. در کنگره فرماندهان جهادی ولایات غرب افغانستان که با پیامهای وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و مولوی نصر الله منصور امیر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان و حکمورن اسمعیل خان آمرجهادی حوزه جنوب غرب جمعیت اسلامی افغانستان افتتاح گردید. بیش از هشتاد تن از قوماندا - نان معروف جهادی ولایات غرب افغانستان شرکت کرده اند. کنگره قوماندا - نان جهادی غرب افغانستان به همکاری دفتر مخصوص افغانستان در وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران دایر گردید.

سنبله

۳

راپور:

سخنگوی حزب وحدت اسلامی افغانستان انتقال حزب وحدت اسلامی به پشاور را مردود دانست. آقای مرتضوی ضمن یک کنفرانس مطبوعاتی که به منظور اعلام موضع حزب وحدت اسلامی نسبت به مسایل منطقه دایر شده بود گفت که اعلام به اصطلاح انتقال دفاتر احزاب نه گانه که فعلاً بنا م حزب وحدت اسلامی افغانستان مدغم شده اند تعجب آور است. آقای مرتضوی گفت که شورای ائتلاف از بین رفته و شخصی نیز که از طریق رادیویی بی سی زیر نام سخنگوی شورای ائتلاف مباحثه

است... ما در دوران انقلاب باید متوجه این حقیقت میبودیم و با بدمتوجه با تیم که انقلاب تنها شلیک مسلسلها و کلاشینکوف نیست اصلاً انقلاب یک فکر و مدار و عقیده را سخ و تصمیم و اراده خلل نا پذیر در راه ایجاد تغییرات بنیادی در جامعه اسلامی ما و تأسیس نظامی است که بر مبنای تعالیم و الای اسلامی استوار باشد. روی این درک امروز ما شاهد برداشتن یک گام عمده در روند انقلاب اسلامی خود هستیم.

سرطان ۱۰

مصاحبه :

رهبر جمعیت اسلامی افغانستان
بنابر تاریخ ۲۰ جوزا طی مصاحبه‌ای با
با جریده افغان نیوز در باره قتل
های اخیر در پشاور گفت: من فکر میکنم
که این قتل‌ها شکل اساسی تنظیم
شده اند و شاید کار رژیم کابل و ما -
و ثبوتها بوده باشد همچنان نمیتوان
در بعضی از این قضیه‌ها سهمگیری
بعضی گروههای قدرت طلب را ندیده
بگیریم این اعمال تروریستی در حالی
تشدید یافته است که از یکطرف مجاهدین
هدین در تدارک بر راه انداختن
انتخابات بوده و از طرف دیگر
قوماندانان جهادی برای تشدید
فعالیتهای نظامی در حال جلسه
اند...

۲۳

راپور :

استاد درباری در محفل توزیع
شهادتنامه‌های اکادمی پولیس
گفت: ملت ما قریب وعده‌های
دروغین آشنای را که میگویند
اگر بره ما وقت بدهند کشور
را کل و کلزار میسازیم میخورند
زیرا با وجود فرصت نتیجه کار آنها
جز سواپی و قاجعه چیز دیگری نبود...
با بدهمه بفهمند که دیگر آرزوهای
که انقلاب اسلامی بسرقت برده میشد
و مسلمانها در آخرین مراحل
پیروزی شان غافلگیر میشدند گذشته

نموده هیچگونه مسوولیتی در حوز
و حدت ندارد.

۱۷

راپور :

" ملاقات میان پنج تن از
رهبران جهادی در منزل استاد سیاف:

... پنج تن از رهبران جهادی به
شمول آقای حکمتیار که از حکومت

موقت برهبری محترم صیغت اللہ
مجددی کننا رفته بود در منزل محترم

استاد سیاف واقع در پی پشاور کردند
آمدند و روی مسایل مهم جهادی بحث

و گفتگو نمودند. به گفته منابع آگاه
این ملاقات که روز دوشنبه صورت گرفت

پس از مذاکره و گفتگو میان آقای
حکمتیار و استاد سیاف که یکروز قبل به

عمل آمده بود ترتیب داده شد. یک
منبع نزدیک به استاد سیاف گفت که

قرار بود آقای مجددی بروز یکشنبه
با آقای سیاف ملاقات کند اما آقای

مجددی با مطلع شدن از حضور محترم
حکمتیار از نیمه راه برگشت و در هیچ

یکی از این جلسات اشتراک ننمود.
طبق گزارشهایی که وجود دارد رهبرانی

که با هم ملاقات نمودند در باره مریو -
ت حکومت موقت و تشکیل یک شورای

مشترک که حکومت موقت را رهبری
نمایند بحث و گفتگو کردند. با اساس

همین گزارشها یکی از رهبران جهادی
پیشنهاد نمود که یک شورای مشترک

رهبری به اشتراک هفت تنظیم جهادی
مقیم پشاور تحت ریاست محترم مولوی

محمدتبی محمدی بوجود آید و این شوری
با بدجای ریاست دولت موقت
مجاهدین را بگیرد.

۳

راپور :

در جواب نظر خواهی مجاهد در مورد
اوضاع جاری استاد درباری گفت:
امیدوارم این حالت آرامش قبل از
طوفان بوده باشد. مطمئن هستم که
انشاء الله با جدی شدن عملیات رژیم
کابل از زمین برود.

صیغت اللہ مجددی اظهار داشت:
در پهلوی راه حل نظامی راه حل
سیاسی هم باید جستجو شود حل سیاسی که
در آن کرامت و شرافت مسلمانان
در نظر گرفته شود.

قاضی وقاد گفت: مسوولین
جهاد باید متفقاً طرح معقولی را که
قابل درج بحران افغانستان باشد
تصویب و از موضعگیری های جداگانه
و طرحهای غیر عملی بپرهیزند.

مولوی منصور اظهار داشت: ملت
مؤمن و مجاهد افغانستان در طول
تاریخ سیطره قدرت‌های استعماری
را نپذیرفته اند.

سید نور اللہ عمامه گفت: کسانی
که میگویند مجاهدین از جنگ خسته
شده اند آنها نه به مفهوم جهاد کاهنی
دارند و نه از آرمانهای ملت مسلمان
ما چیزی میفهمند.

مولوی میر حمزه گفت: گرفتن

کمکها در صورتیکه به معنی وابستگی فکری نبوده باشد، مفهوم وابستگی را ندارد، زیرا در روابط اجتماعی و اقتصادی، ملتها به همدیگر محتاجند. داکنتر لفرانسی گفت: من متیقن هستم که توطئه ها انشاء الله بقیامت از دست رفتن جهاد تمام نخواهد شد، زیرا که نیروهای منظم جهادی در داخل حضور فعال دارند؛ دوکتور حفشنا من چنین اظهار نظر کرد: یکی از راههای حل معضله اقتصاد - انسان گوناگون شدن دست مداخله گران ذی غرض در امور جهاد و تفویض صلاحیت عملی و قدرت تصمیمگیری به قوماندانان مؤثر و مجاهدین سگراست.

۲۴

مباحثه؛

رهبر جمعیت اسلامی افغانستان در گفتگوی با اعضای انجمن نویسندگان و سخنوران جمعیت اسلامی افغانستان اظهار داشت اقدام عراقی ضربه سنگینی بالای بسیاری از قضا با از جمله قضیه افغانستان خواهد رساند. حوادث اخیر در خلیج بحیثیت یک آژیر خطر بحساب میرود اما لاجنکهای بی به سطح جهانی نه، اما بسطخ منظفوی به وقوع بپیوندد. اما میدوا ر هستیم که هر چه زودتر مشکل خلیج توسط خود کشور های اسلامی و عربی حل شود و نیروهای خارجی مجال زیاده پیدا نکنند که زمان طولانی تری در این منطقه باقی بمانند. وی درباره اوضاع افغانستان گفت: نجا و زردا افغانستان تا هنوز ادا مه دارد، تنها تا کتیک روینها تغییر خورده و تحولات اخیر که در روسیه به وقوع پیوسته آثارش در افغانستان مشاهده نمیشود چنگ در افغان - ستان جنگ داخلی و بیاملی نیست که آشنی ملی صورت گیرد.

سنبله ۸

را پور؛

توسط مجاهدین نورای نظار ۲۲ تا ۱۳۱ مورد دشمن تخریب شد، عملیات مجاهدین در شمال کابل همآهنگ و همزمان در سالنگ، گارنیز - یونهای پروان و قلعه سرخ جبل - السراج صورت گرفت، یک هلیکوپتر رژیم کابل تیز سقوط داده شد، در اثر بمبارد قوای دشمن چندین سباب منزل در سالنگ ویران شد، به تخریق قطار کابل لاتی رژیم در سالنگ ۲۸ افسر و ۲۶ عسکر بقتل رسیدند.

۱۹

را پور؛

قوماندانان جهادی در اولین میزگرد انجمن نویسندگان و سخنوران جمعیت اسلامی که به تاریخ دوم سنبله تشکیل گردیده بود، درباره رکود موجوده اظهار داشتند: ما اکنون در مرحله نتایجگیری انقلاب قرار داریم، دشمنین سیرتکهای را بکار میبرند تا انقلاب اسلامی را زدی کند (استاد شاداب)، ما در حالت رکود قرار داریم و یکی از اسباب عمده آن خود ما هستیم (قوماندان محمدانور)، به نظر من دوره فعلی دوره رکود نیست، بلکه دوره آمادگی و زمینه سازی برای کار نهایی و از زمین بردن بقایای اشغالگر است (قوماندان منصور)، برای شکستن رکود، صفهای مجاهدین یک پا رجه کردند، جهات در چوکات اردو تنظیم شوند و برای دفع تبلیقات دشمن چاره سازی گردد (دکتر وال محراب)، یکی از عوامل رکود، بی توجهی رهبران جهاد به مسایل نظامی است (فاری رحمت الله)، حکومت

موقت جراینگه به عده ای موثر خربند و برای جلب افراد به معاش ما مورس افزود کار دیگری نکرد (جکر نگرالله خان)، ما در دوسا حدنا کام ما ندیم: تعرض اسرا تیزیک صورت نگرفت که بالای امور سیاسی اثر منفی انداخت و در میدان سیاست ما همیشه عکس - العمل بودیم (اندیشمند)، رکود فعلی بنظر من زاده عدم تقوا، اخلاص، فداکاری و وجود اختلاف شدید میان مجاهدین است (قوماندان مسلم)، راه شکستن رکود، صفیه، صفوف جهاد از عناصر ناپاک و تشکیلات اردوی اسلامیت (خلیل الله هوتک)، برای تعلیم و تربیه مجاهدین پایکا ههای تعلیمی مانند شورای نظار جمعیت اسلامی در سراسر افغانستان ایجاد گردد (احمد نصیر فروتن)، مهمترین عامل رکود اختلاف مجاهدین و عدم آگاهی تصمیم گیرندگان در مراکز رهبری، از داخل افغانستان میباید (داکنتر عبدالظاهر)، قلیت تسلیحات در جهاد توطئه روس و امریکا رکود فعلی را بار آورده است (ملا شمس - الرحمن)، دوری قوماندانان از جهات شان و اقامت شان برای مدت مدیدی در پشاور و مینوا سدیک عامل عمده رکود باشد (عبداللہ خلیل).

اسد و سنبله

مباحثه؛

* مباحثه با داکنتر عبدالرحمن القت؛ سوال: داکنتر الف شامو

هیڅنځی بودیدکه بدعوت حکومت موقت مجاهدین درجمله دیکر مسوریس و شخصب های افغانی به پشاور و رفتنه بودید، در طرح پیشهادی کمیسیون فقط شما رأی مخالف داده اید، ایس حرکت شما برای بسیاری از افغانها سوالهایی را ایجا دکرده، درینباره دلایل شما چیست؟

جواب: البته دلایل زیاد است دلیل اصلی من اینست که نقساط اساسی طرح مسأله انتخابات است که انتخابات در افغانستان از طرف بسیاریها خواسته شده است، بطور مثال روسیه انتخابات میخواهد، نجیب انتخابات میخواهد، ایسران انتخابات میخواهد، پاکستان انتخابات میخواهد، امریکا انتخابات میخواهد، یک حزب افغانی انتخابات میخواهد این همه در مسایل افغانستان دیعرض هستند و آنها با خود مسایل مادی نیز دارند میخواهند از راه انتخابات اغراض خود را بر برسانند، در افغانستان فقر مطلق است وجهتهای ذکر شده پول و مسایل زیاد در دسترس خود دارند که میتوانند مسیر انتخابات را بنفع خود بگردانند و اهداف خود را بر آورده سازند... چون ما جلوگیری این اهداف را کرده نمیتوانیم لذا اگر انتخابات در افغانستان صورت گیرد بین جواب ذیعرض از آن نفع زیاد خواهد برد...

دلیل دومی اینست که هیچوقت و در هیچ جا انتخابات در حالت اضطراری صورت نکرفته لذا انتخابات کشور را در تهلکهای خواهنداخت که با زنجات آن از قدرت هیچکس نخواهد بود. دلیل سومی اینست که جنسی در ممالک دیگر مثل ایران و پاکستان که همسایگان ما اند که انتخابات در حالت اضطرار نیز صورت گرفته نتیجه اش بوجود آمدن کدام حکومت مؤثر نبوده، مثلاً با انجام شدن انتخابات نیز در پاکستان و ایران استقرار

وجود ندارد، نظریه دلایل فوق ما گفته میسوانیم که انتخابات راه حل است. مصالحه با داکتر عبدالصمدحامد:

* سوال: بنا بر ببح ۱۱ جولای سال جاری کاسمه حکومت موقت به رهبری جناب صیغ الله مجددی، در پشاور تشکیل جلسه داد و در آن مجلس سر پیشهاد کمیسیون مشورتی بحث نمودند و اما فک کردند که این پیشنهاد چیزی نوی ندارد که بحران موجوده افغانستان را حل نماید، شما درباره این اظهارات چه نظر دارید؟

جواب: حقیقت، حقیقت است مثل مور و کالکهنکی ندارد که بگویند این حقیقت را میدانیم حقیقت ما دل جدید را برای ما پیدا کنید، امروز با بدچنین پرسش شود که آیا این یک حقیقت است که اکنون در سطح جهاد با رگود ما چه هستیم؟ تا که در کابل دشمن مشترک همه ما وجود دارد اما ایس مکلفیت را داریم که با دیگر تمام مخالفین برای طرح و ترتیب سترا تیزی مشترک تقاضا هم میسیم... آیا غیر از چنین تقاضا همراه دیگری نیز هست که دشمن مشترک خود را از وطن و سلطه دور سازیم؟ بنظر من هفت تنظیم مستقر در پشاور اکنون چنین موقعی را دارند که با بیدر حضور خداوند، نزد مردم افغانستان و قضاوت تاریخ ازین دوره یکی را انتخاب نمایند: یا آنها اینرا ثابت نمایند که زسهوهای گذشته تجربه بدست آورده و دارای روحیه جهادی هستند و آنها اصولاً رضای خداوند، جل جلاله، و خیر و بقای مردم ستمدیده افغانستان را میخواهند نه غنیمت های سیاسی را برای خود و یا حدانا خواسته آنها تنها پی قدرت سیاسی اند و به هر قیمتی که میسر گردد دنبال آن روان اند. نتیجه عملی این خواهد بود که در هر جهت قدرت میسر گردد با آن به مفا هم حاضر خواهند شد و ملت مجاهدان از ایس حالت بیم خواهد داشت. من فکر میکنم

که آنها وقت زیاد ندارند و حرکت خواهند کرد، حرکت سالم و با جرح رساننده برایشان خواهد گشت و مسوولیت با ربحی را بگردن خواهند گرفت.

مصاحبه با دو کسور طبیسی:
* سوال: قرار اطلاع واصله حکومت انتقالی مجاهدین پیشنهاد هیئت مشورتی را قبول نکرده است و آیا مؤثر نمیدانند، عقیده شما چیست؟
جواب: گمان میکنم که خوا-

سندگان محترم مجاهدولس و مردم افغانستان طرز تفکر و اهداف تنظیم های پشاور را میدانند و هیئت مشورتی نیز حدس میزند که عکس العمل عده سی از اعضای حکومت انتقالی همین قسم خواهد بود ولی شما و خوانندگان مجاهدولس با بدیدانید که هیئت مشورتی نه سازمان احرائی و نه سلاح و نه دوحه مالی دارند که خود در راه تطبیق مشوره اقدام کند آنچه را بحیرات افغانستان میدانست به رئیس محترم حکومت انتقالی تقدیم کرد... بعد رؤس مطالب طرح پیشنهادی هیئات مشورتی را بیان میکنند (که من کالمش در بخش اسناد در همین مجله چاپ شده است)... اکثر نظریات هیئت مشورتی را حکومت محترم انتقالی تا کاسی میدانند، درین موقع خطیر جهاد، خود راه سالم و فوری را که مطابق به آرزومندی مردم ستمدیده ما میباشد بحیث مردم مسوول نزد خدا و خلق بدون غرور و خودخواهی رویکار آرند،

ذای حق

ازگان نشران حرکت اعلان اسلامی اساسان

سرطان

۲۴

سرمقاله:

در عین حالیکه وضع سیاسی

وحدت اسلامی

په دغه ژورنال کې د افغان جهاد د ولسي شورا د رسالې د نوم لاندې ليکلې

سنبله ۱۵

طرح:

"راه حیات"

بعدا ز مقدمه مینوسد:

(۱) با پيدا ز فتر علمي و مورابن ملت بخا طر شعبيين سر نوشت کشور نظر خواهی نمودنا در پهلوی نلاشهای نظامی چنان راه حل سیاسی بدست آید که بر اساس اصول اسلامی استوار باشد. (۲) اهمیت سیاسی رژیم غیر فانونی موجود در کابل از دورا ه زایل شده میبواند: (الف) چنان شورایی انقلابی به وجود آید که علاوه بر تنظیمهای جهادی دیگر اشخاص سیاسی نیز در آن کمر در آورده باشند. (ب) چنان حکومت وسیع - البتة دعوبوری بوجود آید که علاوه بر تنظیمهای جهادی به دیگر اشخاص اهل خیره نیز در آن سهم داده شده باشند تا این حکومت عبوری در میعاد معین خویش جنگ را خاتمه بخشد و زمینه انتخابات را مهیا سازد. (۳) ساختن چنین حکومت وسیع عبوری یک ضرورت مهم حالات موجوده است که از نظر فواید بین المللی با همسایگان با رشته دوستی مرستط باشد و نامیت ارضی و حاکمیت ملی کشور را حفظ نماید و هم در منطفه برای صلح و امنیت مشرواق کرده. (۴) برای تشکیل حکومت جدید عبوری باید رهبران تنظیمها یک کفرانس را تشکیل نمایند تا از طرح های ارائه شده طرحی جامع و مشروع را ترتیب داده و حکومت آینده را بر آن استوار سازد در

رخنه بوجود آورند، از راه چنین یک اعلان تحقیر آمیز به برادران مجاهد خود رخصت دهند، بخاطر یک مهاجرین افغانی بخاطر مرادم و مقصد خاصی یک - نیم میلیون شهید داده و با ساس بمباران - ردمان دشمن خساره (۸۳۳۶۳۴۰۰۰۰) دالری را منقوب شده اند. این مهاجرین بخاطر نیا مده اند که سه ۳۳۰۰ کلدرا را بگیرند و سیمد کیلوگرام گندم را با انا شده خود در موتر انداخته و رهسپار افغانستان کردند این کلمه که در اعلان ذکر گردیده عزت و شها مت افغانها در آن به مسخره گرفته شده، ملت افغان ملت بی سنگ نیست که سیمد کیلوگرام گندم را از پاکستان به افغانستان با خود ببرد، در این اعلان هجرت و جهاد افغانها توهین گردیده زیرا که حکومت دست نداشتند، روس متجاوز و زهتوزیا برجاست، مجاهدین افغان با آن سرکرم جهاد اندک دام قیلمه بین المللی بوجود نیا مده پس به کدام اساس افغانها بوطن بازگردند، این تصمیم را کدام کشور داده است که در افغانستان امنیت آمده و خونریزی قطع شده است، کسانیکه این تصمیم را گرفته اند مقصد دیگری ندارند جز اینکه مهاجرین افغان را به کار و دینزنجیب پیوست کرده و اطفال شان را به کودال سرک بسیارند، بین افغانها نفاق و انتشار را بوجود آورند و مجاهدین و مهاجرین را با هم در اندازند، مهاجرین را از کمکهای بین المللی مأیوس نمایند، ملت افغانسان را از همدردی برادران پاکستانی شان مأیوس سازند و مقصد بزرگ دیگر این اعلان اینست که راش پاسها را در مقابل این بول جمع آوری کرده و به اداره بزرگ بین المللی بسپارند و انمود سازند که این مهاجرین برضای خود حکومت نجیب را قبول داشته و به آنجا میروند تا بدین وسیله برای حکومت مزدور و غیر فانونی نجیب دستاویزی دست و پا کنند...

کشور ما برآشفته بوده است حال و احوال حکومت موقت نیز رضایت بخش نیست و خیلی ها از کارشان، حکومت موقت فانونی را با جدی ماری تشبیه میکنند که نمیتوان میان سرگ و زندگی آن تمیزی قایل شد. جای تعجب اینجاست که در جلسات هیئت مشورتی تمامی دوستان مهمان و میزبان نتوانستند حتی بر سر اجندای یک گفتگوی دوستانه و همه جانبه به توافق برسند و این چیز است که عموم نیروهای سیاسی و جهادی ما را به مسخره میکشد. حق این بود که در چنین اوضاع و احوال پیچیده سیاسی باید سطح ظرفیت های پذیرش همدیگر را بلند میبردیم و یک راه عادلانه اسلامی را جستجو می نمودیم تا بدین وسیله جلوه گر گونه نوظنه ها و سازشها گرفته میشد.

سنبله ۲۶

تبصره:

(خلیل الله متین):

...مهاجرین افغانسان به اساس حکم ماده ۱۴ منشور حقوق بشر ملل متحد به پاکستان مهاجرت کرده اند و علاوه بر این بر ملت پاکستان حقوق برادری اسلامی و همدردی قومی نیز دارند، هیچوقت شده نمیتواند که قبل از حل سیاسی مسئله افغان - نسان برادران پاکستانی با ساس سازش بعضی عناصر خود خواه بین المللی به غلبه عمیق برادری مهاجرین و مجاهدین افغان و ملت پاکستان

این کنفرانس به توافق رهبران به اشخاص شناخته شده علمی، سیاسی و اداری بخاطر مشوره حق اشتراک داده بود، (۵) چنین طرحی ترتیب گرفته که از نظر جامعیت و مشروعیت کشورهای همسایه و ذیدخل، حکومتی را که در روشنی آن بوجود آمده برسمیت بشناسند که در نتیجه این پشتیبانی سیاسی ریشه های حکومت ماقوی و قابل قبول خواهد شد، (۶) بعد از تائید و پشتیبانی رهبران کمیسیونی تشکیل گردد که در میعاد معین یک سلسله امور مهم و اساسی را انجام دهد، (۷) برای تشکیل حکومت آینده منتخب اسلامی افغانستان مقررات اصولی وضع گردد، (۸) نظریه ترجیحی ما اینست که اگر حکومت عبوری بر اساس معیارهای یاد شده بوجود آید، فواید نظامی پراکنده مجاهدین را در صورت واحدی منسجم

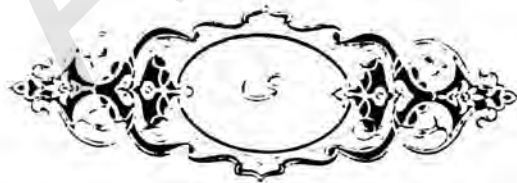
خواهد کرد، و در نتیجه رژیم کابل بکلی سرنگون گردیده و بعوض آن طبق انتخاب ملت مسلمان و مجاهدین مؤمن حکومت اسلامی قایم خواهد شد.

۳۱

سرمقاله :

" آخرین تلاشها برای سرنگونی و بقای حکومت انتقالی خطرناکتر از تلاشهای اول است " . . .
 . . . و حکومت اینک چیزی کم دو سال چون مریخ نفس کوتاه، دوام کرد اما پرسش اینست که در چنین فضای اضطراب و تشنج سیاسی و نظامی در صورت سرنگونی رژیم کمونیست کابل تصور طلوع حکومت اسلامی تا چه حد ممکن است؟ و آیا چنین یک حکومت واقعاً هم از عهده مشکلات دوره انتقالی

بدرخواست در حالیکه قرارداد های بسته بتا رخا مدرونی آن نیز در حالت سکیندن است؟ و آیا راه نجات آریار سنگین این حکومت همیست است که یک جانب رنجیده سه بعد دیگر را نیز به رنجیدن تشویق نماید و به اساس تنظیمات جدید تصور یک حکومت دیگر ضعیف و بی تأثیر بوجود آورد؟ . . . حقیقت روشن است که یکانه راه حل این همه مشکلات و بی اعتمادی ملی بخاطر عشق با خدا، رسول و ملت ستمدیده احساس مکمل ایثار و قربانی است، اما اگر امروز نیز این ضرورت به حیث یک ضرورت دینی، سیاسی، تاریخی و ملی شمرده نشد، باز حسرت نه تنها مفاد می نخواهد داشت بلکه مسوولیت عواقب وخیم نیز (خدا نا خواسته) بحیث عتاب الهی به گردن این مسوولین خواهد بود .

شرح وقایع جهاد

اول سرطان - ۳۱ سنبله

شرح وقایع جهاد

اول سرطان - ۳۱ سنبله

سرطان ۱

* رئیس جمهور پاکستان غلام-اسحاق خان در ملاقات با داکتر فرید ووا سنبرنگ رئیس کمیته اجرائیه پروگرام ملل متحد برای مهاجرین در ایوان صدر بتاريخ ۳۱ جوزا گفت با زکشت تعداد دیزرگ مهاجرین افغان به وطن شان تنها وقتی واقعاً قابل قبول است که یک راه حل سیاسی معطوف افغانستان بوجود آید، او علاوه کرد جهان باید برای رفع مشکلاتی که باعث مهاجرت های کنسویی مردم از خانه ها بشان گردیده است جداً دست بکار شود تا آنکه این خواسته برآورده نشود مردم جهان مجبوریت اخلاقی دارند تا از مهاجرین بیچاره حمایت نمایند.

(پاکستان تایمز)
* بین ۴۰ راکت دیگر بروز ۳۰ جوزا بر شهر کابل فیر گردیده است که زیاده تر از مواضع مجاهدین در مناطق کوهستانی شمال شرق و شمال غرب شهر کابل بوده است. فیرها تمام روز ادامه داشت. با اساس گزارش تلفات جانی و مالی زیاد بوده است. تعداد زیاد راکتها بر نزدیک میدان هوایی فیر گردیده است. همچنان راکتهایی در نزدیکی وزارت دفاع اصابت کرده است طبق اظهارات ما مورین و ژورنالیست های خارجی از تاریخ ۱۱ ثور الی ۱ جوزا ۳۵۰ راکت بر کابل پرتاب گردیده است که در نتیجه آن ۱۰۰ نفر

هلاک گردیده است. سفارت شوروی در کابل و همچنان منابع نزدیک به حکومت کابل گزارش سقوط یک طیاره ۱۸ ساخت شوروی را حین فرود آمدن آن بروز ۲۲ جوزا تا بید نموده اند گفته شده که این طیاره هدف راکت مجاهدین قرار گرفته بود.

(پاکستان تایمز)
* یک هیئت پژوهشگران کانگریس امریکا در گزارش ۳۰ جوزای خود هند و افغانستان را در جمله ممالک توریست کننده بزرگ سلاح در سال ۱۹۸۹ ثبت نموده است. هند از سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۹ بارزش ۱۳ میلیارد دلار سلاح وارد کرده است که یک افزایش ۶/۸ میلیارد دلار را از ۱۹۸۲-۱۹۸۵ نشان میدهد. امداد نظامی به افغانستان (ارسال سلاح) یک افزایش ۹/۱ میلیارد دلار را از ۲/۵ ملیارد دلار در عین وقت نشان میدهد.

(پاکستان تایمز)
* یک نظامی سفارت ایران در اسلام آباد این ادعای بی.بی.سی راکه ایران موافقه نموده تا با رژیم کابل مذاکره نماید رد کرد. نظامی توضیح نمود که وزیر خارجه ایران داکتر علی اکبر ولایتی در دوران محابیه بی.بی.سی بجواب سوالات گفته بود با ورود رژیم کابل به ایران، پاکستان و اتحاد شوروی و مجاهدین افغان و نمایندگان مردم افغانستان می توانند با هم به مذاکره بنشینند و با هم دیگر گفتگو نمایند. (مسلم)
* یک طیاره ۲۰۰ المان فیدرال به میدان هوایی هرات فرود آمده و بیلوت آن توسط مقامات رژیم کابل دستگیر و بکابل نقل داده شده است. محابیه بیلوت مذکور که ۶۹ سال

دارد در تلویزیون کابل نشان داده شده است. (بی.بی.سی پشتو)

۲

* وزیر اعلی صوبه سرحد شمال غرب پاکستان آفتاب احمد خان شیرپاوا گفته است که مسئله افغانستان خارج خروج قوای شوروی از افغانستان شده نیافته است و پاکستان بصورت کل و اعماز محدود صوبه سرحد شمال غرب پاکستان بصورت خاص بخاطر موجودیت مهاجرین افغانی متأسر گردیده است.

(جنگ)
* استاد بهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان از قوماندانان مجاهدین خواسته تا محلی را در ولایت آرادشده کتر تشکیل دهند. گزارش میرسا ندکه خودی بمحل انعقاد جلسه با قوماندانان وارد گردیده است. جلسه یک هفته دوام خواهد داشت در عین حال مولوی محمد یونس خالص رهبر حزب اسلامی افغانستان که اخیراً از منطقه آرادشده خوگیا نی به پشاور بازگشته بود با ردیکر پشاور راه قصداً افغانستان ترک گفته است.

(جنگ)
* رئیس رژیم کابل نجیب الله از پریریدیکوشیا سرمنشی ملل متحد دعوت نموده است تا برای حل معضله افغانستان، از افغانستان دیدن نماید. طبق گزارش رادیوی هند نجیب الله گفته است با زدید از افغانستان به وی فرصت خواهد داد تا راجع به آخرین تحولات در اوضاع مملکت و قوای مقاومت محابیه دین معلومات کافی بدست آورد.

(نواشی وقت)

* در شیرتاب چا رقیب را کت زمین بزمین امروز در کابل یکنفر هلاک و ده نفر جراحت برداشتند. این راکتها از سمت غرب کابل فیر شده بود. (رادیو کابل)

* مولوی محمد یونس خالص طی مصاحبه‌ای با خبرگزاری افغان اظهار داشت که غیر از ایجا حکومت اسلامی و بدون اینکه مجاهدین قدرت را در دست بگیرند راه حل دیگری وجود ندارد. وی در مورد ا. فایات گفت که انتخابات غیر شرعی و نامشروع می باشد. (رادیو افغانستان آزاد)

۳

* بهاء الدین یک قوماندان ملیشه رژیم کابل با افرادش بنا بر تاریخ ۲۶ جوزا بمجاهدین جبهات شهید افغلی در ولایت هرات پیوست و یک دستگا ه تا یک و یک لاری مهمات را به مجاهدین مذکور تسلیم نمود. در جنگی که بعداً بین جبهات افغلی و قوای رژیم کابل بوقوع پیوست ۳۴ تن از افراد رژیم هلاک و دودستگا ه تا تک شان از زمین رفت.

(صدای امریکا دری)

* علاقه دار محمد قاسم یکی از قوماندانهای مشهور ولایت فراه مربوط حرکت انقلاب اسلامی مولوی محمدی بنا بر تاریخ ۲۴ جوزا در دره گلستان در اثر کمینگیری و حمله یک گروه رقیب با همتن از همراهانش جان شاز را از دست دادند.

(صدای امریکا دری)

* مجاهدین بنا بر تاریخ ۲۸ جوزا طی حمله بی بریسته های رژیم کابل در ولسوالی شهرک ولایت غور چهار رسته را تخریب نموده ۵ نفر از ملیشه های رژیم را بهلاکت رساندند.

طبق یک خبر دیگر مجاهدین ولایت هرات بنا بر تاریخ ۳۱ جوزا بر قطعه گزمه کمونستها در شاهراه هرات شیندند حمله نموده یک دستگا ه تا تک را

کابل را در ولایت بغلان تصرف نموده و ۹ ملیشه را بهلاکت رسانده اند. ۱۷ نفر زخمی و ۲۰ نفر اسیر و دودستگا ه تا تک از زمین رفته است.

(رادیو پاکستان)

* قوماندان فقیر محمد از جمعیت اسلامی افغانستان گزارش داده است که مجاهدین بنا بر تاریخ اول ماه سرطان ولسوالی قره باغ را بعد از جنگهای شدیدی بنصرف خود درآوردند. طی این عملیات ۳۰۰ نفر از نیروهای رژیم کابل بهلاکت رسیده، شش دستگا ه تا تک و ۳۰۰ کلاشینکوف را مجاهدین به غنیمت گرفتند. (صدای امریکا دری)

* شورای نظار ولایات سمت شمال افغانستان گزارش داده است که مجاهدین بنا بر تاریخ ۲۵ جوزا بر رسته های ولسوالی جمال ولایت بلخ حمله نموده و سرانجام ولسوالی مذکور را فتح کرده اند. تعدادی از افراد رژیم کابل اسیر گردیده و ۱۰۰ میل سلاح مختلف النوع، سه دستگا ه مخا بره و یک دیویو مهمات بغنیمت مجاهدین درآمنده است. (صدای امریکا دری)

* گزارشگران میدیا گفته اند کم از کم ۵۴ نفر مهاجر افغانی در کمپ های مختلف افغان در پشاور بنا بر گرما و عدم موجودیت وسایل کافی صحتی بهلاکت رسیده اند. درجه حرارت بلند در شهر باعث تلفات زیاد انسانی مخصوصاً در اطفال و سالخوردگان در بین مهاجرین گردیده است.

(پاکستان تایمز)

۵

* قوماندان اسمعیل خان طی بیانی که از ولایت هرات مخا بره نموده از قحطی و گرسنگی بین مجاهدین شکایت کرده است. وی درین پیام گفته است که مجاهدین غیر از نان و چغای چیزی برای خوردن ندارند و ۲۴ ساعت را در حالت نیمه گرسنگی سپری میکنند.

(صدای امریکا یشتو)

با راکبین آن از زمین بردند. (صدای امریکا دری)

* امروز ۸ فیر راکت زمین بزمین از استقامت غرب و شمال شرق کابل فیر گردید که در اثر آن دوفیر هلاک و ۱۶ نفر مجروح گردیدند.

(رادیو کابل)

* قوماندان قوای رژیم کابل به خبرنگاری بی.بی.سی در کابل گفته است که در حدود دوهزار و پونصد مجاهد در اطراف کابل مستقر شده اند.

(بی.بی.سی پکنو)

* نجیب الله رئیس رژیم کابل در مصاحبه ای بنا بر تاریخ ۳۱ جوزا با روزنامه الپیان گفته است پادشاه سابق افغانستان، محمد ظاهر شاه می تواند نقش مثبتی مانند هرات افغان برای صلح در کشور خود داشته باشد اما نقش وی ذر مذاکرات، بعد از اینکه احزاب مختلف افغانستان برای دا بر کردن مذاکرات بموافقه رسیدند تعیین خواهد شد.

(پاکستان تایمز)

* منابع مجاهدین گفته اند که مجاهدین هشت تن از افراد رژیم کابل را در نتیجه حمله چهار روزه شان بالای کشیش سروبی دهفتل رسانیده اند. همچنان درین حملات بالای دستگا ه برق سروبی راکتها بی پرتاب نمودند که به ستیش مذکور خسارات شدیدی وارد کرده است.

(نواشی وقت)

* در جلسه شورای ملی پاکستان وزیر اطلاعات و نشریات پاکستان ملک احمد سعید اعوان بنا بر تاریخ دوم سرطان در جواب سوالی گفت که عودت رسمی مهاجرین افغانی تا حال برای اینکه شرایط برای بازگشت آنها مساعد نیست آغاز نگردیده است.

(جنگ)

۴

* مجاهدین افغان سه پسته رژیم

۶

* آزانس خیرسانی افغان گزاه
 رش داده است که ۴۰۰ متعلم مربوط
 هفت تنظیم جهادی افغانستان بروز
 ۴ سرطان در مقابل هونل انترکسا -
 نتیننتال پشا وربرض حضور و ملاقاتهای
 دیپلوما تھا وما مورین عالیرتبه
 سابق افغانستان که از اروپا
 و امریکا بتا به دعوت رئیس حکومت
 موقت اسلامی مجاهدین صیغت الله
 مجددی برای بحث و مذاکره دربارہ
 راه حل موضوع افغانستان به پشاور
 آمده اند به مظاہرہ پردا ختند
 مظاہرہ چیان با صدای بلند شعار
 های صدا امریکا و شوروی و صدخا میان
 ظاہر شاه میدادند علالتا
 محصلین از اشتراک کنندگان خواستند
 تا به اروپا و امریکا برگردند و از مذا
 خله در امور مجاهدین افغان اجتناب
 ورزند. (پاکستان تایمز)
 * بی بی سی به نقل از یک ما مور
 عالیرتبه امریکا دروا شگتن گزارش
 میدهد که جیمز بیکروزیر خا رجه امریکا
 و شیوار دندزی وزیر خا رجه شوروی در
 مذاکرات ۳۱ جوزا در برلین شرقی
 فیصله نمودند تا متخصصین هر دو طرف
 در ظرف چند هفته آینده دروا شگتن
 با هم مذاکره خواهند نمود تا اختلافات
 باقی مانده دو کشور را در ارتباط به
 موضوع افغانستان رفع نمایند
 قرار گزارشها اتحاد شوروی و امریکا
 به یک موافقه در زمینه نزدیک شده اند.
 (مسلم)
 * حزب وحدت اسلامی افغانستان
 مقیم ایران که از نه حزب جهادی افغان
 در آن کشور نمایندگی میکنند بتاریخ ۳
 سرطان طرح انتخاباتی خویش را برای
 افغانستان در یک کنفرانس مطبوعه
 عاتی در پشاور توسط علی مزاری رهبر
 هیئت حزب وحدت اسلامی که برای
 مذاکرات پیرامون وضع موجود افغان
 نستان به پاکستان آمده است ارائه
 داد. فارمول مذکور خواهان طرح
 مناسب و عادلانه انتخابات برای دایر

نمودن شوری میباشد، تمام اتباع
 افغانی، مردیان، بدون تبعیض حق
 دادن رأی بر اساس یک رأی برای
 یک نفر را خواهند داشت. انتخابات
 توسط کمیسیون انتخابات در داخل
 افغانستان دایر خواهد شد. طبق این
 پلان شورای انتخاباتی رئیس دولت
 حکومت موقتی را از جمله اعضای شورا
 و به اکثریت آراء انتخاب خواهد کرد.
 (مسلم)
 * مجاهدین افغان در یک حمله
 بر پایگاه نظامی رژیم کابل در دهنه
 غوری ولایت بغلان بروز ۳۰ جوزا ۱۳
 عسکر حکومت کابل را کشته و یا زخمی
 نمودند و دوتانک را کاملاً تخریب
 کردند. (نوائی وقت)
 * روزنامه جنگ در مقاله ۵
 سرطان خود نوشته است از آنجا بیکه
 امریکا، اتحاد شوروی و باقی معالک
 جهان نمیدانند که اکثریت
 مردم افغانستان چه میخواهند خواه
 هشات غیر عادلانه منافع هر دو ابر
 قدرت زیا دترو زیا دترو زیا دترو
 عزیز گردیده است. از نگاه شوروی
 حکومت مجاهدین با آن کشور روابط
 دوستانه نباشد نخواهد داشت با وجود
 اینکه رهبران مجاهدین با رهبران
 اطمینان همکاری و روابط دوستانه
 بر اساس برابری را داده اند و از جانب
 دیگر ایالات متحده امریکا عقیده
 دارد حکومت بنیادگرایان اسلامی
 برای منافع آن کشور در منطقه زیان
 آور خواهد بود با وجود آنکه روابط
 نزدیک با یک تعداد معالک اسلامی
 دارد و حتی از حکومت اسرائیل که یک
 حکومت مذهبی متعصب است حمایت
 کند. (جنگ)
 * محمد نصرالله از لابی یکی از
 اعضای برجسته حزب اسلامی مولوی
 خالص طی مصاحبه بی اظهار داشت
 که مجاهدین کابل در مناطق پغمان،
 ده سبز، چکری، بلند و شوکر دره دارای
 پایگاههای دایمی و ثابت میباشد.
 (راديو افغانستان آزاد)

* میان گروه های مجاهدین
 مستقر در پاکستان اختلاف نظرها
 در مورد برگزاری انتخابات بروز
 نموده و احتمالاً نخواهند توانست
 انتخابات را در موعد معین برگزار
 نمایند. کلیدین حکمتیار و احزاب
 شیعه مقیم ایران طرح انتخابات
 دولت موقت را نپذیرفته اند.
 (بی بی سی فارسی)
 * سفیر امریکا بتاریخ ۵ سرطان
 در مهمانی رئیس شورای ملی که در
 اسلامآباد برگزار کرده بود، سه
 روزنامه پاکستان تایمز گفت که
 امریکا کمک های نظامی، سیاسی و
 اقتصادی خود را برای مجاهدین
 افغانستان کاهش نداده است.
 (پاکستان تایمز)
 * مجاهدین افغان یک طیاره
 جنگی میک ۲۱ رژیم کابل را حینیکه
 دره پغمان را بمبارد مان میکرد
 بتاریخ دوم سرطان سرنگون ساختند.
 مجاهدین بتاریخ ۳۰ جوزا نیز یک
 طیاره حمل و نقل را در میدان هوایی
 بگرام از بین بردند.
 (پاکستان تایمز)
 * کمتر عالی پاکستان برای
 مهاجرین افغان برید جنرال متقاعد
 ذوالفقار علی خان در سخنان خود
 آزانس اوسیتدیریس پاکستان
 در پیشین بتاریخ ۵ سرطان گفت
 تمام اقدامات برای برکشت مهاجرین
 افغانی که در کمپ های مختلف بلوچ
 چستان زندگی میکنند به خانه های
 شان گرفته شده است، و عودت آنها در
 ماه (عقرب) امسال آغاز خواهد شد.
 (پاکستان تایمز)
 * مولینا سمیع الحق منشی عموم
 می جمعیت علماء اسلام طی بیانیهای
 به متعلمین اکوره ختک گفت که در اثر
 فعالیت های قوت های ضد اسلامی و
 دسایس بین المللی موفقیت های جهاد

بزرگ مجاهدین افغان تحت الشعاع مسایل دیگر قرار داده میشود. وی علاوه نمود: تا کامی چنین جها دکمه مجاهدین میخواهند به هدف نهایی و شرعی شان برسند شکست بزرگ امت مسلمان نخواهد بود. (نوائی وقت)

* عبدالعلی مزاری نظای حزب وحدت اسلامی افغانستان طی کنفرانس مطبوعاتی در پشاور اظهار داشت که تعداد نمایندگان جرگه و شوروی با دیدن اسامی تعداد دنفوس هر منطقه با شد و مردم مستقیماً نمایندگان شان را انتخاب نمایند. ضمناً وی هرگونه نقش مؤسسه کنفرانس اسلامی را در انتخابات افغانستان رد نمود.

(راديوتهران)
* رژیم کابل نسبت داخل شدن چارتیا ره، جنگی پاکستان بر قلمرو فضایی افغانستان بتاریخ ۵ سرطان بر حکومت پاکستان شدیداً احتجاج نموده است.

(بی.بی.سی.پشتو)
* همایون شاه یک ما مورشایقه افغانستان که اخیراً به دعوت دولت اسلامی موقت افغانستان به پشاور سفر کرده بود طی مصاحبه ای اظهار داشت در حالیکه حکومت کمونیستی نجیب در کابل و حکومت مجاهدین در پشاور موجود است و جنگ جریان دارد انتخابات غیر از اینجا دقت فرستاده و خساره سودی دیگری نخواهد بخشید.

(بی.بی.سی.پشتو)

* عطاء محمد قوماندان حزب اسلامی حکمتیار در کندهار میگوید که بتاریخ ۳۰ جوزا بهمکاری تورجان قوماندان کندک ملیشه، کندها بر بسته های رژیم کابل حمله نموده چارپسته را بنصف خود در آورده و ۳۰ عسکر و ملیشه کشته یا زخمی شده ۱۲ نفر به مجاهدین پیوسته اند ۳۰ میل سلاح بقمیمت گرفته شده است.

(صدای امریکا پشتو)

* یک طیاره ۲۱ میگ رژیم کابل زما نیکه مصروف بمباران مواضع مجاهدین در پغمان بود سقوط داده شده است. (راديوتهران)

* روزنامه واشنگتن تا پسر ضمن تبصره بر اوضاع افغانستان می نویسد در حالیکه واشنگتن و مسکو برای حل و فصل سیاسی مسئله افغانستان داخل مذاکره میشوند منابع دیپلوماتیک میگویند که تعداد دربیادی از افغانها بخاطر یک مبارزه ضد غربی را بر آه انداخته اند که وکسر میکنند امریکا در صدد است تا یک تعداد مجاهدین را از صحنه خارج سازد. (صدای امریکا دری)

* بقول سید عبدالعزیز اسحاق رئیس مرکز تعلیمی در کویت، فعلاً ۱۴۵ مکتب در کویت فعال بوده و ۱۵۰۰ نفر شاگرد مهاجر در این مکان مصروف تحصیل اند. (صدای امریکا دری)

* امروز پس از ۲۵ سال کنگره حزب دیموکراتیک خلق افغانستان برای اولین بار آغاز بکار کرد. پیش از ۸۰۰ نماینده حزبی در مالکون کنفرانسهای وزارت داخله کابل در میان تدا ببردیدان منبستی اجتماع نمودند قبل از شروع محفل چندین راکت در نزدیکی وزارت داخله فرود آمد. جلسه با بیانیه مختصر نجیب الله رهبر رژیم کابل افتتاح گردید.

(بی.بی.سی.فارسی)
* مجاهدین در اشرحه بی در راه مزار شریف - بغلان سه پسته رژیم کابل را بنصف خود در آورده و دو دستگانه تا تک و چاروسيله نقلیه را از بین برده اند.

طبق یک خبر دیگر مجاهدین در کندها ۱۵ سرباز رژیم را بهلاکت رسانده یک طیاره ترانسپورتی را در خوست سقوط داده اند.

(راديوپاکستان)

* وزرای خارجه امریکا و شوروی جیمز بیکروا دو اردشیوار دندزی به

تاریخ ۲۶ سرطان مذاکراتی را بر آه خواهند انداخت که انتظار می رود منتج به صلح در افغانستان گردد. ملل متحد نیز تلاش های خود را برای تقویت صلح در افغانستان سرعت میدهد. "بین سوان" نماینده شخصی منشی عمومی ملل متحد در ماه آینده بمسکو خواهد رفت تا دور دیگر مذاکرات را با کارشناسان روسی برقرار نماید.

(پاکستان تایمز)

* وزیراعلی سابق صوبه سرحد، جنرال متقاعد فضل حق در یک کنفرانس مطبوعاتی در راولپندی بتاریخ ۶ سرطان گفت که پاکستان موفقیتی را که در قضیه افغانستان قریب بود بدست آورد از دست داد و محمدخان - جونجور هیر مسلم لیک پاکستان مسوول آن میباشد وی بدین عقیده بود که امضا موافقات ژنیویدون طرح مشروعیت حکومت نجیب صورت گرفته است. وی علاوه کرد که جونجور سرنوشت مبارزه مجاهدین و ملت پاکستان را مبهم ساخت.

(مسلم)
* طوریکه معلوم گردیده است یک کمیته هماهنگی برای ملاقات و تشویق رهبران مختلف مجاهدین افغان برای اشتراک در یک کنفرانس سرتاسری احزاب تأسیس گردیده است تا بدان وسیله یک حل موافق سه مسئله افغانستان بوجود آید. این کمیته شامل قاضی محمد امین وقاد، مولوی نصرالله منصور، مولوی رفیع الله مؤذن، مولوی نجیب الله، مولوی عبدالستار صدیقی، دوستن از نمایندگان احزاب نهگانه شیعه افغانستان و دوستن از سیاستمداران سابق افغانستانی که از اروپا و امریکا آمده اند میباشند.

(پاکستان تایمز)

* قرار اطلاع "میدیا" دین محمد معاون آمر عمومی ولایت کندز مربوط اتحاد اسلامی توسط تروریستان ضد انقلاب اسلامی در خانه اش در کمپ

مهاجرین نوآبادیلوژی به شهادت رسید. (پاکستان تایمز) نجیب الله رئیس رژیم کابل برای بار اول به اعضای برجسته حزب دیموکراتیک خلق افغانستان به تاریخ ۶ سرطان گفت که ضرب و اشتباهات بزرگ را مرتکب شده بود و خط منی اختناق، فشار، ظلم، تعدیب، بکار بردن استبداد علیه دانشمندان، روحانیون، صنعتگران و تجار کوه متحدین طبیعی حزب بود و نسبت رنجش و انزخا را رزح و دولت گردیده است.

(پاکستان تایمز) نطق وزارت خارجه امریکادر واشنگتن از حکومت پاکستان تقاضا کرد تا در پرتا و ربرای افغانها وسایر مردم در برابر تهدید شدن ایشان و کارمندان مؤسسات امدادی برای افغانستان اقدامات تحفظی نماید.

(نواشی وقت) انجنیر عبیدالله سیرت معاون حزب اسلامی افغانستان (حکمتیار) در جریان ملاقاتش با صبا رضوی معاون شهزاده صدرالدین آغا خان آمریزوه های امدادی ملل متحده افغانستان تأسف عمیق خود را علیه بیانیته اخیر آغا خان که در آن ادعا نموده جهاد افغانستان حکم جنک قومی را دارد و مجاهدین مرتکب قاچاق مواد مخدره میشوند را بر نموده است. وی به رضوی گفت: تا وقتیکه طلع در افغانستان برقرار نکرده دیک مهاجرم با فغانستان برنخواهد گشت. (پاکستان تایمز)

حکرم محبوب اسحق زی قوما - ندان قطعه زرها روایات هلمندکسه درین او احراب یک تعداد عسکر و سلاح به مجاهدین پیوسته است طی مصاحبه اظهار داشت تغییراتی که، نجیب در ضرب خود وارد میسازد بر مردم اثر چندانی ندارد زیرا مردم سابقه تلخ حزب دیموکراتیک خلق را بیاد دارند و اکنون هم میدانند که این تغییرات

با اساس محبوسیت بوده و در اصل مرام و روش تغییری پدیدار نمیگردد. (صدای امریکادری)

کنگره حزب دیموکراتیک خلق افغانستان پایان یافت و در آن از رهبران پیشین حزب اسفادهای شدید بعمل آمد. حزب دیموکراتیک خلق افغانستان به حزب وطن تغییر نام یافت، بیروی سیاسی و کمیته مرکزی حزب منحل گردید و عوض آن شورای اجراییه ۱۵ نفری و شورای مرکزی که ۱۴۵ عضوا در میان آمد.

نجیب الله برای چارسال بحیث رهبر رژیم انتخاب و چارمعاون وی به نامهای فریدمزدک، داکتر نجم - الدین کابانی، سلیمان لایق و نظیر - محمد انتخاب شدند.

از آنجا بیکه اکثریت اعضای بیروی سیاسی و کمیته مرکزی سابق در تشکیلات جدید وارد شده اند، در حزب جدید تغییرات مهمی دیده نمیشود.

(بی.بی.سی فارسی) در اجلاس عمومی شورای مرکزی حزب وطن را ز محمد پکتین، سلطان تعلی کشمند، سلیمان لایق، عبدالوکیل، غلام فاروق یعقوبی، فریدمزدک، محمد اسلم و وطنجار، محمد رفیع، محمود بربالی، نجم الدین کابانی، نظیر محمد و نور احمد نور بحیث اعضای اصلی هیئت اجراییه حزب انتخاب شدند.

(رادیکال) امروزه راکت زمین بزمین بالای کابل فیر گردیده که در آن پنج نفر بهلاکت رسیده و ۱۴ نفر زخمی شدند. (رادیکال)

رژیم کمونیستی کابل به قصد تصرف دره پغمان ۵۰۰ تن اعم از مرد، زن و اطفال را در اثر بمباران بیرحمانه شدید طیارات کشته است گفته میشود که رژیم کابل راکت های دوربرد سکا در اسیزبالای افرادیکنگاه ملکی پرتاب نموده است.

(نواشی وقت)

معاون رهبر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان مربوط مولوی منصور، حاجی محمد امین قرونی طی سخنان خود با رورنا مه نواشی وقت در پرتا و رینا ریخ ۷ سرطان گفته است که در حال حاضر ضروری است که تمام احراب مجاهدین افغان معوق تا سرا با هم نزدیک سازند و روی طرح حل مسئله افغانستان با اتفاق آراء موافقه کنند. در غیر آن خدانا خواسته مسئله افغانستان شکل لیبرال را بخود خواهد گرفت.

(نواشی وقت)

جلسه دوم شورای سرنا سوری قوماندانهای جهادی افغانستان از اول تا چهارم سرطان در ولایت پکتیا دایر شده که در آن تقریباً ۳۰۰ قوماندان از سراسر افغانستان بشمول مجاهدین شیعه مستعذر در ایران سهم داشتند.

در آخرین روز جلسه قوماندانها دورا کت اسکا د تقریباً در دو صد متری جلسه صابت نمود ولی تلفاتی در قبال نداشت. در اخیر جلسه علامه سی نیز به نشر رسید. (متن اعلامیه در بخش اسناد دیده شود).

(صدای امریکادری)

رژیم کابل اطراف شهر جلال آباد را مورد بمباری شدید قرار داده که در اثر آن تعداد زیادی از مردم بشمول پنج مجاهد کاشانرا از دست داده اند. در اثر بمباری های رژیم کابل طی دو ماه اخیر در پغمان ۵۰ نفر بشمول مجاهدین و اهالی منطقه کاشانهای شانرا از دست داده اند.

(صدای امریکادری)

انجنیر گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان در مصاحبه ای با آژانس خبری افغان بنا ریخ ۸ سرطان، بیانیته اخیر وزارت خارجه امریکارا جدی پنداشته است. این بیانیته ادعا نموده که مؤسسه ای بنام

تا رژیم نجیب را سرنگون سازد ایس مطلب را آژانس خبررسانی افغان گزارش میدهد، وی پیشنهاد نمود که بعد از تأیید شدن به هدف اصلی یعنی ازپا آوردن رژیم نجیب این شوری طی ششماه انتخابات را برگزار خواهد کرد. وی گفت انتخابات یکماهه را برای جلوگیری از انشعابیات در صفوف مجاهدین است و میتواند آنها را متحد سازد تا حکومت قوی و نیرومندی را طبق خواسته های ملت افغانستان بوجود آورد. حکمتیار گفت هدف اظهارات اخیر حکومت ایران برای مذاکرات چارچوبه میان پاکستان ایران مجاهدین و حکومت نجیب قبولی غیر مستقیم رژیم کابل میباشود گفت نجیب وظایف شاه خانشین ملی اندو هیچ کس در افغانستان برای قبولی نقش آینه آنها حاضر نیست. مردم افغانستان آنها را قبول ندارند. (پاکستان تایمز)

صدرا عظم حکومت موقت مجاهدین افغانستان اسناد عبدالرسول سیاف در پیام خود بمناسبت عید الاضحی گفته است که جهاد منتهی نیروی معدومتری باقی خواهد ماند، وی گفت که جهاد علاقمندان خود را از جهل و تاریکی بیرون میکشد و برای تأسیس یک حکومت واقعی اسلامی در افغانستان رهبری میکند. وی گفت آنها بیکه در قربانی وطن سهم نگرفته اند و وطن خود را بدست دشمن گذاشتند بعضی اینک در جهاد و فرض شان اشتراک کنند به کشورهای دیگر پناهندگی حق ندارند و تمام مایم مربوط بآینده افغانستان مدخله نمایند. (ملم)

۱۱

کمیته مفاهماتی به رهبری قاضی محمد امین و قاضی امین بعضی از رهبران افغانی، دیپلوماتهای اسبق افغانی و نمایندگان رهبران مجاهدین مستقر در ایران مذاکرات شان را

گرام مواد منفجره را که در یکی از نقاط شهر کابل جا بجا شده بود کشف و انتقال نمودند. (رادیکو کابل)

جهت حل مسئله افغانستان یک اتفاق نظرا حزبا مختلف افغانها در آستان است و در این ارتباط کمیته نه نفری توسط داعیه اتحاد اسلامی تأسیس گردیده است که برنامها پیشنهادی را که قرارگزارش توسط آن ترتیب یافته است مطرح نماید.

(نوای وقت)

مجاهدین افغانی بناریخ ۲۹ جون در حمله یی بریک کاروان عسکری رژیم کابل در نزدیکی چاریکار ولایت پروان ۱۴۰ تن از عساکر رژیم را کشته و یا زخمی نمودند، درین حمله ۱۰ تانک و وسایل زرهی دشمن تخریب گردیده است. مجاهدین یک کاروان شامل ۱۸ موتر حامل گندم را نیز بیهوش کشیدند.

در مقابل، قوای رژیم کابل در مناطق چنجی، گلپهار، سیدخیل و کاکاخیل بالای اهداف ملکی حمله کردند که در اثر آن هشت نفر از اهالی بقتل رسیده و ۱۳ نفر شدیداً مجروح گردیدند. همچنان تعدادی از خانه ها نیز ویران گردید.

همچنان مجاهدین بریک کاروان دیگر بناریخ ۲۷ جون میان چاریکار و جبل السراج واقع شاهراه سالنگ حمله کردند که پنج تانک و هشت وسیله زرهی دشمن تخریب و تمام سرنشینان آن بیهلاکت رسیدند، شش نفر از اهالی ملکی، دو تن از مجاهدین بشهادت رسیده و چار نفر دیگر آنها جراحت برداشتند.

(پاکستان تایمز)

خطاب به اجتماع نماز جمعه در کمپ شمشتو واقع در پنا و انجنیر گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان بناریخ ۸ سرطان بسر ضرورت تشکیل یک شورای مشترک و جبهات جهادی مشترک اصرار ورزید

مؤسسه بین المللی جهاد که ادعا شده با حزب اسلامی حکمتیار پیوسته است، نامه اخطاریه ای را به رئیس هیئت امدادی امریکا در پنا و فرستاده که در اثر آن وی به امریکا بازگشت کرده است. حکمتیار این ادعا را جزء مبارزه ایجا دتس و هراس سازمان اداره استخبارات امریکا علیه حزب اسلامی خوانده است. (پاکستان تایمز)

رژیم کابل سه راکت اسکا درابه تاریخ ۷ سرطان پرتاب نمود که یکی آن در سرحد پاکستان در منطقه گرم-ایحسی و دورا کت دیگر در داخل افغانستان اصابت کرد که بر اثر آن یک نفر کشته و ۱۴ نفر جراحت شدید برداشتند. تعدادی از خانه ها و وسایل تخریب گردیدند. (نوای وقت)

مجاهدین افغان یک طیاره دیگر رژیم کابل را در اثنای فرود آمدن بمیدان هوایی خوست ولایت پکتیا سرنگون ساختند. در ولایت لغمان مجاهدین بالای بسته های امنیتی مهترلام مرکز ولایت حمله کردند که در اثر آن سلاح ثقیله و مهمات رژیم کابل از زمین رفته و همچنان ۱۱ تن از افراد رژیم کابل را دستگیر نمودند. آنها یک افسر خاندینا وارث خان را نیز در علیشنگ دستگیر نموده و دو تن دیگر بشمول یک افسر کماندو مدغان را بقتل رسانیده اند. (نوای وقت)

۱۰

آیت الله شیخ محمد آصف محسنی ضمن مصاحبه یی با بی.بی.سی اظهار داشت که انتخابات راه حل قضیه افغانستان نیست زیرا عملی نمیشود و خونی ریزی بیشتر میشود و در آن اعمال فساد روزور مکن پذیراست. راه حل اینست که فعلا یک دولت انتقالی رویکار آید.

(بی.بی.سی فارسی)

نیروهای امنیتی امروز، ۵ کیلو

با دیگر رهبران مجاهدین آغاز نموده است .

این کمیته که جهت بافتن راه حلی برای قضیه افغانستان فعالیت دارد تا حال با دورهمی مجاهدین ملاقات نموده است . جزئیات جلسات در حال حاضر سری نگاه داشته میشود . این کمیته قرار است با انتخاب گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی افغانستان ملاقات نماید .

(جنگ)

* منابع مقاومت افغانستان گزارش داده اند که ولین دسته ۴۰۰ نفری فارغان از اکادمی نظامی حکومت موقت مجاهدین پروگرام تربیوی شانرا بسرسانده اند .

(جنگ)

* در اثر حمله مجاهدین در ولایت زابل تلفات زیادی به رژیم کابل وارد آمده و دگرمن محمد قاسم خیاط رئیس خادولایت زابل با ۱۲ نفر از ما جیمصیان خادبهاکت رسیدند .

(صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین ولایت کندها بر پرسته مکتب دند حمله نموده بعد از جنگ شدید پسته را بنصرف خود در آورده اند . درین جنگ سه ملیشه اسیر شده و یک مجاهد جانش را از دست داد . همچنان مجاهدین بتاریخ هفتم سرطان بالای پسته گادیکانه در شرق شهر کندها حمله نموده شش عسکر و دو ما جیمصیب را بقتل رساندند و پسته را فتح نمودند . درین عملیات یک مجاهد شدیداً مجروح گردیده بتاریخ سه سرطان مجاهدین بر پرسته بندزرگر کندها رحله نموده و چار نفر ما جیمصیب و ملیشه را بهاکت رساندند .

(صدای امریکا پشتو)

* انقلابیون مسلمان افغانی بر یک قرارگاه نظامی در ولایت پروان حمله نموده ۱۰ نفر از قوای رژیم را بهاکت رسانده و یک دستگا هتا ننگ و وسیله نقلیه را ازین بردند .

(رادیو تهران)

* در شانرا ه سالنگ در نقاطی که تحت تسلط احمد شاه مسعود قرار دارد بین مجاهدین و نیروهای رژیم کابل نبردهای شدیدی صورت گرفت که در اثر آن خسارات زیادی بشاهراه وارد شده و تلفاتی را بسیار آورده است . همچنان مجاهدین تحت قوماندۀ احمد شاه مسعود یک طیاره میک ۲۱ را در بگرام سرتگون ساخته اند . (بی بی سی پشتو)

۱۲

* دکتر محمد یوسف طی مصاحبه یی در مورد پیشنها دهیئت مشورتی حکومت موقت گفت که بنظر هیئت برای حل قضیه افغانستان تمام عناصر مختلفه ملت افغانستان به تفاهم برستدوی گفت که در اشتراک و تفاهم مقدما تی رژیم کابل به صراحت مستثنی قرار داده شده و هدف هیئت از چنین عناصر عبارت از تنظیمهای جهادی و حکومت موقت ، تنظیمهای مقیم ایران ، قوماندانهای جهاد ، ریش سفیدان قوم ، مهاجرین ایران ، پاکستان ، اروپا و امریکا و پادشاه سابق میباشد . وی همچنان از جبهه بنا مرستگاری ملی تحت ریاست پوها ند محمد صفر نیز تذکره داد .

(صدای امریکا دری)

* نصرالله رسلای یکی از اعضای شورای قوماندانان جهادی ضمن مصاحبه یی با رادیو افغانستان آزاد اظهار داشت که بتاریخ سوم جوزا سه تأسی از فیصله شورای قوماندانان مجاهدین یک عملیات هما هنگ را در اکثر نقاط کشور شروع نمودند (از نتایج و محل عملیات ذکر ی بعمل نیا مده است) .

(رادیو افغانستان آزاد)

* گلبدین حکمتیا در خطاب خود به اجتماع عید در کمپ شمشو واقع پشاور بتاریخ ۱۱ سرطان گفته است که واشنگتن و مسکو به موافقه رسیده اند که حکومت نجیب را تا زمانیکه یک حکومت

دیگر مطابق به خواست خودشان به وجود آید قبول نمایند . دو ا بر قدرت به موافقه رسیده اند تا دولوبه جرگه موازی یعنی لوبه جرگه در کابل و لوبه جرگه در پشاور تشکیل خواهند داد . بعداً این دولوبه جرگه دو حکومت را مرکب از اعضای به اصطلاح " بیطرف " بعیان خواهد آورد و این دو حکومت در مرحله دیگری با هم دمخه خواهند شد . وی گفت لست چنین اشخاصی که درین حکومت اشتراک خواهند کرد از طرف اتحاد شوروی به حکومت نجیب از طرف امریکا به حکومت عبوری مجاهدین افغانستان تقدیم گردیده است .

وی گفت که نجیب قدرت را بیه این حکومت جدید منتقل خواهد کرد و نام حزب دیموکراتیک خلق افغانستان را تغییر خواهد داد و این بناوند در انتخابات شرکت نماید . وی علاوه کرد حکومت جدید شبیه حکومت پیش از کودتای هفت ثور ۱۳۵۷ خواهد بود و منافع هر دو ا بر قدرت را محافظه خواهد کرد . هدف چنین دساین طوب کیری از تأسیس حکومت اسلامی در افغانستان میباشد .

(مسلم)

* قاضی محمد امین وقادر رهبر داعیه اتحاد اسلامی افغانستان در مصاحبه ای با روزنامه " تیشین " در پشاور بتاریخ ۹ سرطان گفته است که هیچ یک از احزاب مجاهدین به تنهایی نمیتوانند رژیم کمونیستی در افغانستان را شکست دهد . وی گفت عدم اتحاد میان مجاهدین یکی از علل ناکامی آنها به شمار میرود .

(نواشی وقت)

* مجاهدین افغانستان بر چندین کاروان رژیم کابل در شانرا ه سالنگ هفته گذشته حمله نموده یک طیاره نوع میک ۲۱ را در نزدیکی بگرام و چند لیا ره دیگر را در شمال کابل هدف قرار دادند . در ولایت هرات مجاهدین یک قوماندان قوای رژیم کابل را به

هلاکت رساننده ویک گروپ ۴ نفری اردوی رژیم کابل مجاهدین با سلاح ومهمات شان پیوستند. یک قوماندان دیگر قوای رژیم کابل در "نافلان" بهلاکت رسیده است و نیز مجاهدین طی حمله ای ۱۴ لاری نظامی را تخریب و شش پسته امتیثی را بتصرف خود درآوردند. (جنگ)

۱۳

* مجاهدین طی حمله یی در منطقه سروس ۱۴ دستگانه تانک و دو وسیله نقلیه رژیم کابل را تخریب نموده و چندین صاحب منصب را دستگیر نموده اند. همچنان مجاهدین ۱۸ سرباز و صاحب منصب رژیم کابل را در غزنی به هلاکت رسانده اند.

(رادیوپاکستان)
* منابع مطلع در کابل اظهار میدارند که قوای رژیم کابل طی حملات ۱۴ هفته یی شان در بگرام که در ۱۵ کیلومتری کابل قرار دارد به تسخیر مواضع مجاهدین موفق شده اند در جریان این عملیات هفت طیاره رژیم سقوط داده شده است.

(صدای امریکادری)
* امروز پنج راکت زمین زمین بالای کابل فیرگردید که متحرک محروح شدن یک نفر گردید. این راکت ها سواچی چهارم، پنجم و هفتم است نمود.

(رادیوکابل)
* کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی تلگرامی عنوانی دومین کنگره حزب دیموکراتیک خلق افغانستان فرستاده که طی آن آمده: "سلامها و درودهای صمیمانه خویش را نشانما بیندگان دومین کنگره حزب دیموکراتیک خلق افغانستان نموده ایان داریم که تما میم کنگره برای نوسازی حزب شما خدمت نموده در مبارزات شما بخاطر تحقق سیاست محالعه ملی قوت جدید میبخشد..."

(رادیومسکو)

۱۴

* سه طیاره حامل گوشت قربانی برای مهاجرین افغان امروز از عربستان سعودی وارد پاکستان گردید. (رادیوپاکستان)

۱۵

* ال وی دوی یک متخصص امریکایی در مورافغانستان اخطار داده است که اگر برای افغانستان راه حل مناسب و فوری پیدا نشود اوضاع این کشور بشکل لبنان و سرلانکا در خواهد آمد که حمله ها و مخاصمات دایمی و پایان ناپذیر در آن جریان داشته باشد.

(صدای امریکادری)
* نجیب الله رهبر رژیم کابل برای ۳ کشور مسلمان بمناسبت عید قربان پیامهای حسن نیت فرستاده است. خبرنگاری بی بی سی در کابل میگوید هدف اصلی نجیب الله ارسال پیامها ایست تا انزوای سیاسی خود را مخصوصاً در بین کشورهای مسلمان خاتمه دهد.

(بی بی سی فارسی)

۱۶

* در بیانیه تحریری ملک فهد پادشاه عربستان سعودی در مسیای عربستان سعودی سه اعضای هیئتهای حج معالک اسلامی توبیح گردیده ملک فهد بن عبدالعزیز و شهزاده عبدالله بن عبدالعزیز گرفته اند که حکومت موقت مجاهدین افغانستان قابلیت اداره امور ملک را دارا بوده عربستان سعودی ایمان دارد که حکومت موقت مینوا ندیده هدف نهایی خود را ملحق نمودن مجدد افغانستان در جامعه مسلمان و جامعه جهانی برسد. عربستان سعودی از گروه های مختلف مجاهدین خواست تا صفوف شانرا متحد سازند و اقدامات تنگین عناصری را که علیه جهاد افغانستان

دسیسه و توطئه ایجا دمیکند ختنی سازند. (جنگ)

* مجاهدین در حمله ای بربیک کاروان رژیم کابل در نزدیکی شاهراه سالنگ بنا ریح ۲۷ حوزا ۲۰ موزلاری را به تصرف خود درآورده و ۲۵ موزدیگر حامل سلاح ومهمات را تخریب کرده و ۵۰ نفر از قوای رژیم کابل را کشته و یا زخمی نمودند آنها سه تانک را نیز تخریب کردند و دو تن از مجاهدین در این عملیات به شهادت رسیدند. (توائی وقت)

* قوای مخالف رژیم کابل از مارچ سال گذشته بدینسو ۶ هزار مرمی ریکتیف و ۷۵ دستگانه پرتاب آن ۷۰۰ فیراکت رهبری شده ضد تانک ۱۲۰۰ ضرب توب هاوان و برخی انواع سلاحهای دیگر را بدست آورده اند. (رادیومسکو)

* بهروز یوسفزاد خبرنگاری بی بی سی که سفرهایی به افغانستان و پاکستان نموده میگوید که در پشاور همه صحبت شان این بود که اگر مجاهدین بتوانند در فکر و عمل متحد باشند خیلی زود رژیم کابل را شکست خواهند داد ولی در کابل مردم میگفتند تا بد صحبت از شکست و پیروزی کرد و جنگ با بد ختم شود. (بی بی سی فارسی)

* صباح الدین کنکی عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان در اسلامآباد در برابر این سوال نماینده بی بی سی که گذشت زمان با استحکام رژیم کابل خواهد نجا میدا اظهار داشت که سوال استحکام رژیم کابل در بین آمده نمیتواند و فکر میکنم مردم افغانستان بهیح صورتی رژیم کابل را قبول ندارند و رژیم مذکور نمیتواند خود را بر مردم افغانستان بقولاند و مردم افغانستان آنقدر در برابر نظام کمونیستی شغردارند که ولو سالها بگذرد با زهم مکان ندارد این رژیم استحکام میابد اما اینکه رهبران مجاهدین وقت را از دست میدهند بضرر شان است. (بی بی سی فارسی)

۱۷

* مجاهدین افغان طی حمله بی بریک کاروان نظامی در شاهراه سالنگ در حدود ۵۵ عسکر رژیم کابل را بهلاکت رسانده ۲ لاری مملو از مهمات و سه تانک را از زمین برده ۲ لاری مهمات را به غنیمت گرفته اند. (رادیو تهران)

* پیام امتنانیه ای از جانب صدام حسین رئیس جمهور عراق بجاوب پیام تبریکه عیداضحی عنوانی نجیب الله رهبر رژیم کابل مواصلت ورزیده است. ورئیس جمهور عراق مراتب امتنان خود را نسبت پیام نجیب الله بزاز داشته است. (رادیو کابل)

* منابع آزاد ابراز میدارند که بیش از ۲۰۰ راکت در ماه های می و جون به شهر کابل فیر کرده و در آن در حدود ۴۰۰ نفر جان شان را از دست داده اند. رژیم کابل درین اواخر بعد از عملیات سه ماهه علیه مجاهدین ابراز موفقیت نموده و ادعا مینماید که طی یک هفته فیر راکت در کابل صورت نگرفته است. ولی بعقیده ناظرین معلوم نیست که این توقف راکتها در اثر موفقیت نظامی رژیم بوده یا تعطیلات ایام عیداضحی.

(بی.بی.سی پشکو)

* مجاهدین ولایت غزنی بتاریخ ۶ سرطان یک شورای مشترک را جهت ایجاد هماهنگی و اتحاد میان صفوف گروه های مختلف خویش علیه مراکز و قرارگاه های رژیم کمونیست کابل در آتولایت تشکیل دادند این شوری همچنان بپلان های حملات مشترک را بالای اهداف رژیم کمونیستی در غزنی به تصویب رسانیده است.

(پاکستان تایمز)

* کمیته شش عضوی مرکب از دیپلوما تهای اسبق افغانی که از اروپا، امریکا، عربستان سعودی و ایران دعوت گردیده اند گزارش شان را روی بن بست جاری سیاسی افغان

نستان ختم کردند و به رئیس حکومت موقت مجاهدین افغانی پیش از عید - الاضحی تقدیم داشتند. آژانس خبری افغان از یک منبع با صلاحیت اطلاع میدهد که گزارش تقدیم شده کمیته مذکور به مطابق میل مجاهدین افغانی بوده و به مطابق نظر احزاب شنکانه حکومت موقت مجاهدین (مسلم)

۱۸

* جنرال محمد نسبی عظیمی معاون اول وزارت دفاع رژیم کابل طی مصاحبه ای به خبرنگاران گفت که قوای رژیم مذکور ۴۰۰ مجاهد را در جنگهای پغمان به شهادت رسانده اند وی گفت که درین عملیات سه هزار عسکر ۷۰ توپ سنگین و چندین طیاره جت جنگی اشتراک داشته و علاوه بر آن راکتهای زمین بزمین نیز استفاده شده است. وی گفت درین منطقه در حدود ۳۵۰۰ مجاهد مستقر اند و در شش ماه اول امسال بیش از ۱۰۰۰ راکت از زمین منطقه فیر گردیده است. وی تلفات نیروهای رژیم کابل را ۵۶ نفر گفته و ۳۰۰ نفر مجروح قلمداد نموده و گفته است ۱۹ تانک زرهی منهدم شده و دو طیاره ۲۱ مک توسط مجاهدین سرنگون شده است. (بی.بی.سی فارسی)

* بگزارش شعبه نظامی آژانس باختر مقامات امنیتی رژیم کابل امروز یک صد کیلوگرام مواد انفجاری را که در یکی از نقاط شهر کابل جا بجا شده بود کشف و خنثی نمودند. (رادیو کابل)

* بنا به دعوت رئیس حکومت موقت مجاهدین دیپلوما تهای افغانی اخیراً در پشاور گرد هم آمده بودند که در یک نشریه مطبوعاتی گفتند که احزاب جهادی علی الرغم نقضش از زنده شان نتوانسته اند که یک واحد سیاسی قابل قبول اکثریت مجاهدین مهاجرین و دیگر اقشار ملت مسلمان افغانستان را ایجاد نمایند حکومت

موقت نیز به اهداف مشخصه خود در طول ۱۸ ماه از ایجاد تشکیل آن موفق نشده است و نه هم از تمام عناصراً قابل رعایت جامعه افغانی نمایندگی میکنند. آنها گفتند که اگر یک حالت جدید سیاسی مبنی بر استراتژی مشترک توسط افغانها روی کار گردد، شرایط لازم را میتوان به زودی جهت انتقال

قدرت به ملت افغان توسط میکا نیزم قابل قبول مطابق به منافع مجاهدین فراهم نمود. (مسلم)

* ملک نادرخان زرخیل رهبر برجسته قبایل دریک مصالحه مطبوعاتی در پشاور گفته است که هیئت صلح قبایلی در آینده نزدیک از افغانستان برای خاتمه دادن بجنگ افغانستان دیدن خواهد کرد - پیشنها د نمود که بحران افغانها می تواند توسط انتخابات تحت نظارت یک حکومت موقت یا توسط پادشاه سابق محمدظا هر شاه یا هر رهبر دیگری ملی که متنازع فیه باشد حل گردد.

(مسلم)

* داکتر فاروق اعظم وزیر تعلیم و تربیه حکومت موقت مجاهدین افغانستان در مصاحبه ای با آژانس خبری افغان بتاریخ ۱۷ سرطان در پشاور گفت که تلاش های عملی برای تطبیق طرح انتخابات حکومت موقت رویدست میباشند. وی آشکارا سخت کمیسیون انتخاباتی بمجردا اینکه هیئت مجاهدین مستقر در ایران را روی پیشنهاد انتخابات متقاعد سازد، به تطبیق طرح انتخابات عملاً اقدام خواهد کرد. وی ادعا نمود که تحت شرایط موجود دادن حق رای به زنان امکان ندارد. وی گفت که گزارش دیپلوما تهای افغانی که از اروپا و امریکا دعوت شده بودند با پروگرام حکومت موقت مطابقت داشته زیرا حکومت موقت نیز خواهان تأسیس یک حکومت وسیع المبنیاء میباشد.

(پاکستان تایمز)

* قرارگزارش خبرنگار میدیا که اخیراً زینمان به پشاور برگشته است مجاهدین در جنگ دره پغمان از سه ماه به اینطرف در حدود ۶۰ تن ملیشه و عساکر رژیم کابل راکشته، سه طیاره، میگ را سرنگون ساخته و ۵۰ تانک و موتر نظامی را تخریب نموده. اندرین مدت به تعداد ۱۵۰ تن از مجاهدین شهید یا زخمی گردیده اند. (پاکستان تایمز)

* اعضای کابینه حکومت موقت مجاهدین افغانستان بتاریخ ۱۷ سرطان تحت ریاست صدراعظم حکومت استاد عبدالرسول سیاف برای بحث روی مطالب مختلف گزارشی که از جانب دیپلوما تهای اسبق افغانسی که اخیراً به حکومت موقت مجاهدین تقدیم گردیده است و روی سایر موضوعات سیاسی افغانستان مغلطاً بحث کردند. (جنگ)

* نماینده ایالات متحده آمریکا برای مجاهدین افغانی بیترتو مسن در یک مصاحبه گفته است که ایالات متحده کمکهای نظامی خود را به مجاهدین ادامه خواهد داد. وی گفت که در مذاکرات آینده، وزیرای خارجه ایالات متحده و اتحاد شوروی دربارین امریکا اضرار خواهد ورزید که نجیب الله قدرت را به حکومت موقت تسلیم نماید تا انتخابات را در افغانستان برگزار نماید. وی گفت ایالات متحده امریکا اعتراضی علیه اشتراک نجیب در انتخابات تحت سرپرستی حکومت موقت نخواهد داشت. (نوائی وقت)

۱۹

* روزنامه واشنگتن تایمز طی راپوری مینویسد که امریکا به این امر آماده است که خود را با نیکنا می از معضله افغانستان خلاص نماید و برای برآورده شدن این هدف قبول خواهد نمود تا برای نجیب الله رهبر رژیم تحت الحمايه شوروی نیزدر تعیین سرنوشت آینده افغانستان

سهمی داده شود. (صدای امریکاپشتو)
* دکتر عبدالصمد حامد طی مصاحبه ای با صدای امریکا ابراز داشت که برای حلین بست فعلی سیاسی باید از طرف تمام حلقه های قابل رعایت که البته رژیم کابل را شامل نمیکرد بصورت مشترک و با نفا هم کامل تصمیمی اتخاذ شود تا به طرح یک استراتژی مشترک متحرک گردد و در نهایت یک رژیم مطلوب و قابل قبول مردم افغانستان برای تحویض رژیم فعلی کابل بمیان آورده شود.

(صدای امریکادری)
* مجاهدین افغان دیروز ادعای های رژیم کابل را مبنی بر موفقیت آن در پغمان علیه مجاهدین رد نمودند. منابع مجاهدین اظهار داشته اند که قوای رژیم کابل توانسته اند به طایفه ۲۰ کیلومتری جاسب پغمان پیشروی نمایند اما مجاهدین از تأسیس بسته های امنیتی آنها در دره پغمان جلوگیری بعمل آورده اند. مجاهدین همچنان گفته اند که آنها طی جنگهای پغمان ۶۰ نفر از قوای رژیم را به هلاکت رسانده و سه طیاره را سرنگون نموده اند. در اثر بمباری قوای هوایی رژیم کابل بسیاری از خانه های مسکونی مردم منهدم گردیده است. (رادیو تهران)

* در اثر اصابت ۹ راکت زمین به زمین امروز در شهر کابل دو نفر هلاک و دو نفر دیگر مجروح گردیدند. شعبه نظامی آزاتس با اختراطلاع دادگهایین راکتها از استقامت غرب و شمالغرب پرتاب گردیده است. (رادیو کابل)
* یک نطق دکتر عبدالصمد معاون اسبق صدراعظم افغانستان در یک نشریه مطبوعاتی واضح نموده است که وی و دیگر اعضای مشاورین افغانی که بنا بر دعوت رئیس حکومت موقت به پشاور آمده بودند با صدراعظم حکومت موقت نیز ملاقات نموده و با وی روی موضوعات مختلف وضعیت موجوده افغانستان و راه برخورد با آنها صحبت

کردند. وی شایعات مطبوعاتی را در مورد خود داری استنادی با ملاقات با هیئت بی اساس خوانده است. (پاکستان تایمز)

۲۰

* آزاتس خبری حکومت موقت مجاهدین "میدیا" گزارش داده است که در جنگهای سه ماهه پغمان رژیم کابل بر علاوه عساکر از ملیشه های عصمت و کلم جم استفاده اعظمی نموده است. طی این جنگها ۶۰۰ نفرشان به هلاکت رسیده ۵۰ دستگاه تانک و لاری نظامی منهدم گردیده و سه طیاره رژیم سقوط داده شده است. مجاهدین ۱۵۰ نفر شهید و زخمی داشته اند. (صدای امریکاپشتو)
* در اثر اصابت هفت فیرا راکت زمین بزمین امروز در شهر کابل شش نفر به هلاکت رسیده و ۱۴ نفر مجروح شدند. این راکتها از استقامت غرب و شمالشرق فیرا گردید که خسارات مالی را نیز در قبال داشت. (رادیو کابل)
* دیپلوما تهای غربی در اسلام آباد این خبر را تایید نموده اند که رژیم کابل در حملاتش علیه مجاهدین در منطقه پغمان به پیشرفت های نا ایل شده است و توانسته است آنها را از منطقه قرغه که در نزدیکی کابل قرار دارد عقب براندولی دره اطلسی پغمان در کنترل مجاهدین قرار دارد و مجاهدین درین منطقه و اطراف آن تسلط کامل دارند.

(بی.بی.سی.پشتو)
* مقامات حکومت کابل دعایین نماینده بنا بر عملیات موفقانه ایشان علیه مجاهدین افغانی ایشان حملات راکتی را بالای شهر کابل در هفته اخیر انجام نداده اند. ولی یک خبرنگار بی.بی.سی از پکتخت افغانستان گزارش میدهد که قوای رژیم کابل تا حال موفق به جلوگیری از حملات راکتی مجاهدین بالای شهر کابل نگردیده اند. (پاکستان تایمز)

* کارشناسان روسی و امریکایی درین هفته برای مذاکرات روی قضیه افغانستان با هم تشکیل جلسه میدهند و بعداً وزیرای خارجه امریکا و شوروی جیمز بیکروشیوارندزی مذاکرات شانرا دربارین بتاریخ ۲۷ سرطان روی قضیه افغانستان شروع خواهند کرد یک دیپلومات غربی که تقاضا نموده نامش افشاء نشود گفته است که همین اکنون یک چوکات عمومی برای حل قضیه بین اتحاد شوروی و ایالات متحده وجود دارد که مطابق به آن یک حکومت موقت در افغانستان تأسیس خواهد گردید. بعداً انتخابات تحت نظارت بین المللی در افغانستان دایر خواهد شد و برفدورت همچنان به توافق رسیده اند که اگر محاهدین موافقه نمایند نجیب الله و حزب وی نیز در انتخابات اشتراک خواهند ورزید. اتحاد شوروی اصرار میبوزد که نجیب الله باید قدرت تا برگزاری انتخابات مانند رئیس جمهور نیکاراگوآ با فی بماند ولی ایالات متحده امریکا به این عقیده است که نجیب الله باید قدرت را به حکومت موقت تسلیم نماید. (مسلم)

* ایالات متحده امریکا و اتحاد شوروی موافقه نموده اند که نجیب الله رئیس رژیم کابل تا ختم آرمی های جاری در افغانستان باید تشریحی را بازی کند. قرار گزارش آل انڈیا را دیووزرای خارجه امریکا و شوروی جیمز بیکروشیوارندزی درین رابطه برنامهای را طرح کرده اند. (نیشن)

* نظام الدین تهذیب رئیس ستره محکمه حکومت کابل از وظیفه اش برکنار گردیده است. بی.بی.سی این مطلب را از بیانیهای که توسط حکومت کابل به نشر رسیده نقل نموده است. بیانیهای افزایش یافته است. مطابق قانون اساسی جدید صورت گرفته است که در آن برای اعضای حزب اجازه داده نشده که بحیث قاضی یا

مدعی العموم بیفای وظیفه کنند. (جنگ)

* جلسه کابینه حکومت موقت مجاهدین افغانستان در پنا و ربنا رب بیخ ۱۹ سرطان تشکیل گردید. کابینه حکومت موقت که تحت ریاست عبدالرسول سیاف صدراعظم حکومت دایر گردید تلاش هایی را مورد غور قرار داد که برای برگزاری کنفرانس تمام حزاب در مورد حل مسئله افغانستان صورت میگیرد. مجلس فیصله کرد که گزاشی را که توسط دیپلماتهای سابق افغانی به رئیس حکومت موقت تقدیم گردید، نیز بعداً با زکشت استا دیرهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان و دیگر اعضای کابینه حکومت موقت از حجه مورد بحث قرار دهد. (جنگ)

۲۱

* مجاهدین در یک حمله برقرارگاه نیروهای رژیم کابل در شهر کندهار ۱۶ نفر را کشته و ۲۰ تن دیگر را زخمی نموده اند. همچنان مجاهدین طی حملاتی پنج پسته امنیتی رژیم کابل را در شاهراه کابل - پروان به تصرف خود درآورده اند. (راديو پاکستان)

* خیرکار بی.بی.سی از کابل گزارش میدهد در ساعت چند ساعت بعد از اینکه جنرال نبی عظیمی معاون اول وزارت دفاع رژیم کابل اعلام داشت که عملیات نیروهای رژیم در منطقه پغمان با موفقیت چشمگیر پایان یافته و مجاهدین از اطراف کابل به کلی عقب زده شده اند و کابل از ناحیه انداخت آنها مؤن گردیده است سیل حملات مکرر راکت بر کابل از استقامت غرب آغا ز گردیده و چندین راکت در ناحیه پوهنتون کابل اصابت نمود که به ساختن لیلیه محصلین خسارات قابل ملاحظه ای رسیده است. (بی.بی.سی فارسی)

* مجاهدین افغان طی حمله یی

یک قرارگاه مهم رژیم کابل را در پنج کیلومتری شهر جلال آباد به تصرف خود در آورند طی این حمله ۶ نفر از نیروهای رژیم کابل به هلاکت رسیده و تعدادی اسیر شدند. در این نبرد دو دستگاه تانک زرهی منهدم گردیده و مقداری اسلحه و چندلاری نظامی را مجاهدین به غنیمت گرفتند.

(راديو تهران)

* امروز هفت راکت زمین زمین در کابل اصابت نمود که در اثر آن یک نفر هلاک و چهار نفر مجروح گردیدند این راکتها از استقامت غرب پرتاب گردیده و به نواحی دوم، سوم و بیازدهم شهر کابل فرود آمد. (راديو کابل)

* از یک کتله گزارش میرسد که حکم شیدی بین مجاهدین اتحاد اسلامی افغانستان و سایر تنظیمها در منطقه حاجی جریان دارد و استا دسیاف صدراعظم حکومت موقت مجاهدین به حاجی وارد شده است تا به این برخورد ها خاتمه بخشد. در حاجی بزرگترین مرکزهای تعلیمات نظامی اتحاد اسلامی افغانستان تحت رهبری استا دسیاف قرار دارد.

(صدای امریکا دری)

* یک نظامی ملل متحد در نیویارک گفته است که کارشناسان روسی در اخیر این هفته به واشنگتن میروند برای جلسات وزرای خارجه دو کشور که در هفته آینده در پاریس دایر میگردد. در ارتباط به قضیه افغانستان آمادگی های لازم را اتخاذ نمایند. (پاکستان تایمز)

* نظامی حکومت کابل به تاریخ ۱۹ سرطان گفت که نجیب الله رئیس رژیم کابل در چند هفته آینده به دهلی سفر خواهد کرد. نجیب در دهلی جدیداً صدراعظم هند مذاکراتی خواهد نمود نظامی گفت که وی گزارشهای مبنی بر این را که شاید تا آینده پادشاه سابق افغانستان محمد ظاهر شاه نجیب الله در دهلی جدید ملاقات کند تصدیق کرده نمیتواند. (پاکستان تایمز)

* میدیا به نقل از خبرنگار خود که بعداً ز ملاحظه شش جنگ شدید در دره پنهان اخیراً به پشاوری برگشته است میگوید که مجاهدین علی الرغم کمبودی اسلحه و مهمات با شهاست کاملاً علیه قوای رژیم کابل مقاومت مینمایند و تا حال به تعداد ۶۰ تن از ملیشیا افراد رژیم کابل درین جنگ ها کشته شده اند، به تعداد ۱۵۰ تن از مجاهدین با شهیدیا زخمی گردیده اند. مجاهدین علاوه بر ۵۰ عراده تانک و وسایل زره دار رژیم کابل و سه طیاره، یک راسون ساختند.

(پاکستان تایمز)

* قرارگزارش "تایم" مجله امریکایی که نجیب الله علی الرغم اقدامات عمده سترا تیزیکی خود در مقابل اقدامات مجاهدین ضعیف تر جلوه میکند ولی در عین حال مجاهدین نیز به نسبت جنگهای داخلی و اختلافات میان ایشان ضعیف تر گردیده اند، و اضافاً زشش قوماندان آنها در سال جاری در پشاور توسط مخالفین شان بقتل رسیده اند. (جنگ)

* میدیا گزارش میدهد که کابینه حکومت موقت مجاهدین افغانستان در پشاور پیشنهادهای دیپلوما نهایی سابق افغانی را که بنا بر دعوت رئیس حکومت موقت از اروپا و امریکا وارد پشاور گردیده بودند رد کرده است. کابینه مذکور تصمیم گرفته است تا مذاکرات خود را با نمایندگان هیئت نهگانه افغانی مقیم ایران یعنی اتحاد حزب وحدت اسلامی جهت حل مسئله افغانستان ادامه دهد. درین جلسه همچنان فیصله شدتاً تدابیر امدادی برای مردم داخل افغانستان تشدید یا بدقیصههایی در مورد حل مشکلات صحی مهاجرین افغانستان به عمل آمد. (جنگ)

* قرار اطلاع رادیو کابل مجاهدین حملات راکتی شان را در چند منطقه کابل بتاریخ ۲۰ سرشان دوام دادند. (جنگ)

۲۲

* گزارشهای رسیده از ایالت سرحدی شمال غرب پاکستان حاکی از آنست که والی این ایالت تصمیم گرفته است که اجازه مالکیت سلاحهای خودکار ساخت شوروی را برای مهاجرین افغان لغو کند. این اولین بار است که مقامات پاکستانی اجازه مالکیت سلاحهای مهاجرین افغان را محدود مینمایند.

(بی بی سی فارسی)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه ای گفت که رژیم او نسبت مسئله استرداد اسدالله سروری از هندوستان به افغانستان ذی علاقه بوده و درین مورد با مقامات هند در تماس میباشد. نجیب الله اظهار می کند درین مورد نگرانیها با مقامات هندی مقدمات استرداد سروری را فراهم نموده اند. اخیراً ما گفت منتظر جواب میباشد. (بی بی سی فارسی)

* دفتر جمعیت اسلامی افغانستان در کویته گزارش داد که مجاهدین ولسوالی ادرکن ولایت هرات به تاریخ ۱۱ سرطان برپشته های رژیم کابل درین ولسوالی حمله نموده و قوماندان مشهور ملیشه را به هلاکت رسانده. ۲۰ نفرشان را دستگیر نموده اند و تعدادی اسلحه، تریکه غنیمت گرفته اند. همچنان مجاهدین ولایت غوریک دیبوی بزرگ اسلحه قوای رژیم کابل را در آن ولایت از بین برده اند که طی آن شش نفر از محافظین دیبوی مذکور نیز به هلاکت رسیده اند علاوه بر آن چهار پسته رژیم نیز تخریب گردیده است.

(صدای امریکا پشتو)

* دفتر حزب اسلامی حکمتیار در کویته گزارش داد که مجاهدین ولایت کندها بتاریخ ۱۴ سرطان بالای فرقه کندها روی کتعداد مراکز دیگر رژیم کابل حمله نمودند که در آن ۱۱ عسکر

هلاک و هشت نفر زخمی گردیدند.

(صدای امریکا پشتو)

* عنوانی نجیب الله رهبر رژیم کابل پیام امتنانیه ای از جانب شیخ جابرا ل احمد الصباح امیر کویته کابل مواظت کرده است. در پیام مراتب سپاس عمیق و امتنان موصوف ابراز گردیده است. (رادیو کابل)

* یک منبع جمعیت اسلامی افغانستان به میدیا گفت در اثر کمین در پشاور قومانندان سید جعفر و یکی از همکارانش بتاریخ ۲۰ سرطان بقتل رسیدند و هفت تن دیگر جراحات شدید برداشتند. (پاکستان تایمز)

* قرار اطلاع بی بی سی حکومت هند دستگیری اسدالله سروری معاون صدراعظم سابق رژیم کابل را تایید نموده است. اسدالله سروری از کسانی بوده که رژیم کابل بنا بر دست داشتن وی در کودتای نافرجام ۱۶ حوت تقاضای دستگیری او را نموده بود. نجیب الله رئیس رژیم کابل اعلام کرده بود که یک میلیون دلار امریکایی را در صورتیکه توسط کدام منبع توقیف گردد بطور انعام خواهد داد. (نیشن)

۲۳

* میله عنعنوی عبدالقربان در کندها رکه بعد از کودتای کمونیستها مدت ۱۲ سال برگزار نشده بود در عبدالقربان اسال در ولسوالی شهر صفا که آزاد است دایر گردید. حاجی عطاء محمد و لسوال شهر صفا طی مصاحبه ای با رادیو صدای امریکا اظهار داشت که درین میله در حدود ۳۰۰۰ نفر جمع شده بود و تمام قوماندانها و مجاهدین از تمام تنظیمها در آن اشتراک داشتند طبق گفته ولسوال مذکور این میله یک هفته دوام داشت و بروحدت مجاهدین خیلی ها مؤثر بوده است.

(صدای امریکادری)

* بیترنامن نماینده خاص امریکا نزد مجاهدین بروزهای ۱۹

۲۰ جوزا با محمد ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان در روم ملاقات نمود. بگفته جنرال عبدالولی یکی از مشاهیر ورین نزدیک ظاهر شاه پیشرتا من از طرف رئیس جمهوریش به ملاقات ظاهر شاه آمده بود. وی از بیان جزئیات مسایل مورد بحث خودداری کرد اما افزود که ملاقات در فضای مناسبی صورت گرفت. (بی.بی.سی فارسی)

* معاون قوماندها در مناطق سرحدی آسیای میانه در اتحاد شوروی گفته است که بیش از ۲۰۰ نفر از کسانیکه بصورت غیرقانونی از افغانستان وارد تاجیکستان شده و با خود اسلحه و اوراق تبلیغاتی ضد شوروی را حمل مینمودند دستگیر شده اند. در همین زمان خبر رسیده که چند تن از افسران وزارت داخله جمهوری تاجیکستان به اتهام تماس با گروه های مجاهدین دستگیر شده اند. (بی.بی.سی فارسی)

* اداره مهاجرین در وزارت خارجه آمریکا به اداره عملیات بین المللی کمیته امور خارجی گفته است از سال ۱۹۸۰ با بنظر طرف کمک بشری آمریکا برای مردم افغانستان مجموعاً در حدود یک هزار میلیون دالر بوده است. (پاکستان تایمز)

* اتحاد علمای اسلامی افغانستان در اعلامیه خود تأسیس حکومت ائتلافی غیراسلامی در افغانستان را رد نموده است و گفته است که صلح در افغانستان صرف با تأسیس حکومت اسلامی در آن کشور تحکیم یافته میتواند.

(نیشن)

۲۴

* مجاهدین ولایت هرات گزارش داده اند که بتاریخ ۱۹ سرطان در ولسوالی شیندند بر موتر حامل ملیشه های رژیم حمله نموده موتر را با ۱۵ ملیشه از بین بردند. بتاریخ ۱۰ سرطان یک دستگاہ تا ننگ در حومه میدان هوایی شیندند با مین تها دم نموده با

۹ نفر سر نشینا نش که یک قوماندان مشهور ملیشه نیردربین شان بود از بین رفت. همچنان بر خورده های دیگری از شهر هرات گزارش شده که طی آن حداقل چار ملیشه و یک قوماندان پسته بهلاکت رسیده اند.

(صدای آمریکا در)

* پوهاندا صفر رهبر جمعیت رستگاری ملی طی مصاحبه ای بی.بی.سی گفت که در نامه ای که این جمعیت عنوانی دوا بر قدرت ارسال نموده است آمده است که تنها محکوم کردن اشغال افغانستان توسط شوروی برای جبران ویرانیها و خرابیهای افغانستان کافی نخواهد بود. همچنین خاطرنشان شده است که حمایت معنوی و نظامی آمریکا از مجاهدین هنگامی موجه بود که آنها علیه نیروهای شوروی میجنگیدند.

(بی.بی.سی فارسی)

* عبدالعلی مزاری نطق هیئت حزب وحدت اسلامی، در پشاور گفته است که اگر برای حزب مذکور هفت وزارت خانه در حکومت موقت مجاهدین داده شود آنها حاضرانند که با این حکومت بیبوندند، همچنان او گفت که باید شش نفر آنها در شورای قیادی مجاهدین نیز شامل ساخته شوند.

(صدای آمریکا پشو)

* فرارگزارش بی.بی.سی یک گروه مستقل سیاستمداران افغانی در کابل که خود را بنام "انجمن رستگاری ملی" مسمی ساخته اند در یک نامه روزرزی خارجه دوا بر قدرت تقاضا نموده اند تا با استقاده از روابط یهودی فتنه میان خویش، راه را برای توقف جنگ در افغانستان فراهم سازند. ایشان گفته اند در حالیکه تغییرات عظیم در اروپای شرقی و دیگر کشورها به وجود آمده، چرا که افغانستان خاتمه نمی یابد. (پاکستان تایمز)

* عبدالعلی مزاری نطق حزب وحدت اسلامی "انجمن رستگاری ملی" مجاهدین شیعه مستقر در ایران طی

مصاحبه ای با آژانس خبری افغان آتشکاران نموده که آنها با رهبران "هفتکار" مجاهدین مستقر در پشاور و روی پلان مشترک برای حل مسئله افغانستان بحث کرده اند ولی نتیجه ای نرسیدند. وی گفت که عده ای از رهبران مجاهدین مخالف برگزاری انتخابات آزاد دینی طرف در افغانستان بوده، وعده ای با اشتراک زن در انتخابات مخالف اند و عده ای هم به تشکیل ایچا دستور ایچا پیشنهادی انقلابی موافقت ندارند. (پاکستان تایمز)

۲۵

* روزنامه نیویارک تایمز طی مقاله ای مینویسد که جیمز بیکروزیر خارجه آمریکا در ماه فبروری گذشته حینیکه از مسکو دیدن میکرد یک دوره انتقالی سه مرحله ای را برای افغانستان پیشنهاد نمود. در مرحله اول نجیب الله بجای خود باقی بماند و حکومت موقت مجاهدین طوری وسیع شود که تمام مجاهدین را در برگیرد. برای اطمینان مجاهدین شورای مشورتی را دایر خواهند نمود. در مرحله دوم اشخاص طرفدار نجیب الله و نه خودی با مجاهدین جهت اختراصات برای دایر شدن انتخابات تحت نظارت ملل متحد مذاکره خواهند نمود و در ساراه تعیین یک شخص بیطرف برای کنترل دوره مبارزات انتخاباتی توافق خواهند رسید. در مرحله سوم نجیب الله استعفی خواهد داد و دوی خواهد توانست که خود را در برابر کا ندیدند. مجاهدین در انتخابات کا ندیدند. تعدیل میپذیرد که تا معلوم شدن نتیجه انتخابات نجیب الله به بحث رئیس جمهور و ولو که شکل سمبولیک باشد باقی بماند.

(صدای آمریکا در)

* سازمان غذا و زراعت جهان کمک های عاجل غذایی را برای افغان - نستان تقاضا نموده و از بروز قحطی

مواد غذایی در آن کشور طی سال آینده هوندا ردا داده است. این سازمان گفته است که کمکها برای همه مردم خواه در مناطق تحت کنترل مجاهدین و خواه در مناطق تحت سلطه رژیم کابل فرار داشته یا شد باید توزیع گردد. (رادیوپاکستان)

* جنگ بین مجاهدین و نیروهای رژیم کابل در پشتون زرغون و غوریان هرات جریان دارد و مجاهدین طی این جنگها ۲۰۰ میل کلاشینکوف و ۴۰ وسیله نظامی نقلیه را به غنیمت گرفته اند. دوپسته نظامی را در ولسوالی غوریان تخریب کرده ۲۵ ملیشه را بهلاکت رسانده اند.

همچنان در ولایت کندها رجا - همدین پسته های رژیم کابل را مورد حمله قرار داده هشت ملیشه را هلاک، ۴ نفر شانرا زخمی و دو پسته را تخریب نموده اند. در ولایت لوگر نیز مجاهدین یک پسته رژیم کابل را تخریب کرده اند.

(رادیوپاکستان)

* امروزه اشراف با ۸ راکت زمین بزمین در شهر کابل پنج نفر بهلاکت رسیده و ۱۱ نفر مجروح شدند علاوه بر آن خسارات مالی نیز بسیار آمد. (رادیوکابل)

* اتحاد شوروی نکات برجسته یک پیشنها در آنکه میتوان با حل جنگ ۱۲ ساله افغانستان را بوجود آورد بدوران انداخته است. این مطلب را روزنامه نیویارک تا یمز در شماره ۲۴ سرطان خود تحریر داشته است. روزنامه به نقل قول از ما مورین اداره یش می افزاید که وزیر خارجه آمریکا جیمز بیکر در نظر دارد پیشنها شوروی برای برگزاری انتخابات در افغانستان را حین ملاقاتش با وزیر خارجه شوروی ادوارد شیوارد - ندزی بتاریخ ۲۷ سرطان دربارین مطرح بحث قرار دهد. پیشنهاد شوروی تعدیل برنامه قبلی آمریکا میباشد. (پاکستان تا یمز)

* نجیب الله رئیس رژیم کابل طی مصاحبه ای با خبرنگاری بی سی در کابل بتاریخ ۲۴ سرطان گفت که وی به انتقال قسمتی از قدرتش به شورای رهبران تمام گروه های افغانی آماده است. (مسلم)

* برنامه بی که بمطابق آن مهاجرین افغانی به وطن شان بر گردانیده خواهند شد در حالت تکمیل شدن است. مطابق به این پلان در قدم اول انتقال مهاجرین از صوبه سرحد صورت خواهد گرفت. (نوائی وقت)

* صدراعظم پاکستان سینیتر پوٹی طی یک مصاحبه ای با مجله الحیر گفته است که پاکستان خواهان عادی شدن اوضاع در افغانستان و عودت داوطلبان و و شرافتمندان مهاجرین به خانه های شان میباشد. وی افزود ولی این امر در صورتی امکان دارد که مردم افغانستان حکومت انتخابی خودشان را داشته باشند.

(نوائی وقت)

۲۶

* طبق موافقتنامه ای که میان حکومت پاکستان و حکومت چین در هنگام مسافرت صدراعظم چین در پاکستان به امضا رسیده بود سفیر آن کشور در اسلام آباد بتاریخ ۲۵ سرطان مقداری از مواد کمکی برای مهاجرین افغان را به مقامات حکومت پاکستان تقدیم نمود. این مواد شامل

لحاف، بوت و غذای فطی شده میباشد. حکومت چین تا حال وسایل نقلیه ادویه جات، مواد غذایی، تکه و دیگر اشیاء را به ارزش ۸۰۰۸۹۹۸۸۰۰ روپیه به مهاجرین افغان کمک نموده است. (پاکستان تا یمز)

* یک منبع مجاهدین به میدیا گزارش داد که ۵۹ تن از افراد رژیم کابل در عملیات سه روزه مجاهدین در ولسوالی ادرکن، غوریان و ولسوالی پشتون زرغون هرات در هفت ماه

گذشته بقتل رسیده اند. همچنان ۲۰۰ تن از عساکر و ملیشه رژیم کابل با ۲۰۰ میل سلاح، چهار موتور نظمی و با مقدار زیاد مهمات بتاریخ ۱۳ سرطان به مجاهدین پیوستند. مجاهدین همچنان بر پسته های رژیم کمونیست کابل در ولسوالی غوریان ولایت هرات حمله کردند که در نتیجه آن دو پسته رژیم را از بین برده و ۲۵ عسکر و ملیشه را بقتل رساندند.

(نوائی وقت)

* چین تقریباً معادل ۱۶ ملیون روپیه پاکستانی کمیل ویا پوش برای مهاجرین افغان مقیم پاکستان کمک نموده است. (رادیوپاکستان)

* عبدالحمید سر بلندی بحیث والی و جنرال جمعه خاک بحیث قوماندان نظامی ولایت کندها ر مقرر شده اند. این دونفر از کمونیستهای سرشناس و سر سخت حزب خلق میباشد.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین یک طیاره رژیم کابل را در نزدیکی میدان هوائی خوست با فیراکت سقوط داده اند.

(رادیوپهران)

* امروز ۳۰ راکت زمین بزمین در شهر کابل فرود آمد که منجر به کشته شدن پنج نفر و زخمی شدن بیش از ده نفر گردید. (رادیومسکو)

* جسد جنرال عبدالرحمن بیلیوت قوای هوایی که در اثر سقوط طیاره اش بهلاکت رسیدا امروز در کابل دفن گردید و نسبت فعالیتهاش از طرف نجیب الله رتبه تورن جنرالی برایش داده شد. (رادیوکابل)

* پروفیسور غنی استاد دپوهنتون جارج تاون واشنگتن در مورد طرح ارائه شده غیر رسمی و رستوف به ملل متحد توضیحاتی ارائه نموده است. وی گفت که با سازمان این طرح در مرحله اول نجیب بحیث رئیس جمهور سمبولیک یا قی خواهد ماند اما ارتباط آن با مراکز عمده قدرت یعنی قوای مسلح، خاد، نیروهای

پولیس، مطبوعات و غیره قطع خواهد شد.

در مرحله دوم کمیسیون تشکیل شود مرکب از تمام گروه های سیاسی موجود در افغانستان بشمول گروه نجیب الله اما با استثنای شخص خودش اینها یک گروه انتخابی منجم شوند تا مراحل انتقال قدرت و دایر شدن انتخابات را زیر نظر بگیرند.

مرحله سوم تشکیل حکومت است که بیک شخص بیطرف انتقال خواهد کرد و مرحله چهارم تدویر انتخابات به شمول تمام نیروهای سیاسی است که نجیب الله بحیث رهبر حزب خود میتواند در آن شرکت کند.

(بی.بی.سی فارسی)

۲۷

راپورهای واصله از افغانستان حاکی از آنست که مجاهدین برود پسته رژیم کابل در یمن حمله نموده ۳۳ نفر از افراد رژیم را بهلاکت رسانده اند. (رادیو پاکستان)

* عبدالوکیل وزیر خارجه رژیم کابل طی مصاحبه بی نامی گفته که بی.بی.سی در کابل گفته است که از نظر رژیم کابل در هر نوع حکومت انتقالی نجیب الله یا بدیجیت رئیس دولت موجود یا شود موضوع کناره گیری نجیب الله از قدرت یک حرف بی حاصل است.

(بی.بی.سی فارسی)

* روزنامه نیشنل طی سرمقاله بی تا ریخ ۲۷ سرطان مینویسد که پیشنهاد نجیب الله در مورد تفویض برخی صلاحیتها بیک شورای نمایندگان همه احزاب سیاسی شناخته شده افغانستان بدین معنیست که بجای موقف فعلیش که برچسب مرکز شهری حاکمیت دارد میخواید تا رئیس سراسر افغانستان شود و خودش در شوری نیز صلاحیت داشته باشد و خودش هم قوما نده قوای مسلح را بخودنگه دارد. اینچنین پیشنهادها

همواره توسط مجاهدین و ایالات متحده آمریکا رد شده است. (نیشن)

* روزنامه جنگ طی سرمقاله ای به تاریخ ۲۷ سرطان مینویسد که پیشنهاد تازه اشخا دشوری منی برای نکه نجیب الله بحیث رئیس دولت در افغانستان باقی بماند و همه صلاحیتها بشمول کنترول قوای مسلح، ادارات استخباراتی و مطابع دولتی بیک کمیسیون وسیع البنیاد انتخابی انتقال داده شود که آن کمیسیون انتخابات را برگزار کند در حقیقت کدام چیز تازه نبوده بلکه این نقل یک پیشنهادیست که قبلا توسط یولی -

ورنستوف سفیر شوروی در ملل متحد به مقامات آمریکا ماه گذشته تقدیم شده است. ولی سوال اینجاست که آیا اینچنین راه حل در افغانستان امن و آشتی را آورده میتواند آن حلی که در آن اراده قوای جها د افغانستان در نظر گرفته نشده باشد واضح است که پاسخ آن منفی است. (جنگ)

* طبق اطلاع منابع آگاه نما - بندی های ملل متحد فعلا مصرف تهیه و شکل نهایی ترتیبات برای عودت مهاجرین افغان بوده و اعلامیه رسمی نیز درین مورد از طرف ماورین مربوطه عنقریب به نشر خواهد رسید. تحت این پروگرام برای هر خانوادۀ مهاجره دارای یک ریشن کارت قانوتی باشد در زمان عودت ۳۵۰۰ کلدان کمک نقدی و چهار ربوچی گندم داده خواهد شد. به نمایندگی های نیشنل بانک پاکستان در مناطقی مختلف سرحد هدایت داده شده است تا مبلغ مذکور را برای آنعده خانواده های کسه دا و طلبان خواهان برکشت بوطن یا شندتا دیه نمایند.

در حدود تیم ملیون خانواده های مهاجر افغانی ثبت شده در پاکستان زندگی مینمایند. و هر خانواده بطور اوسط دارای هفت نفر میباشد. در عین زمان کاراسکان مجدد در مناطقی آزاد

توسط کمشنری عالی ملل متحد برای مهاجرین و نمایندگیهای دا و طلب دیگرا غا زگردیده است. (مسلم)

* بینظیر بوتو صدراعظم پاکستان طی یک کنفرانس مطبوعاتی بنا ریخ ۲۵ سرطان گفت که وجود مهاجرین افغانی برای پاکستان یک چلنج بزرگ بوده و این کشور خواهان عودت هرچه زودتر و ممکن آنها میباشد. او گفت موجودیت مهاجرین افغانی از یکسو بر منابع کشوریک بار بوده و از سوی دیگر در سیاستهای محلی نیز تأثیر گذاشته است.

(پاکستان تایمز)

* عبدالوکیل وزیر خارجه رژیم کابل طی مصاحبه بی تا ریخ ۲۶ سرطان که همزمان با ملاقات بین وزرای خارجه شوروی و آمریکا صورت گرفته گفته است که اگر ابرقدرتها برای تحمیل یک فیصله در کابل کوشش نمایند این امر بیک عکس العمل شدید مواجه خواهد شد. وی تاکید نمود که نجیب الله با پدر رئیس حکومت انتقالی با شدت انتخابات تحت نظارت بین المللی انجام شده میتواند.

(پاکستان تایمز)

* مولوی نصرالله منصور رهبر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان طی یک تماس تیلیفونی به روزنامه نیشنل گفته است که افغانستان یک حکومت تحت ریاست نجیب الله را هرگز قبول نخواهند کرد. وی علاوه کرد نجیب و رفقایش هرگز اجازه نخواهند داشت که در کمیسیون انتخاباتی شرکت داشته باشند و تنها کسیکه برای جهاد افغانستان قربانی داده اند در کمیسیون اشراک خواهند داشت.

(نیشن)

* مجاهدین افغانستان هفته گذشته طی حمله ای در منطقه دهنه غوری پلخمیری ولایت بغلان ۱۶ ملیشه را بهلاکت رسانده و ۲۱ نفر را کشته و مجروح نموده چارتنک را تخریب

کردند. درین حمله چارمجا هدشمول دوفوما ندان بسامهای عبدالحمید و غلامسخی بشهادت رسیده اند. همچنان مجاهدین چارپسته را به تصرف خود درآورده دولاری نظامی را ازبین برده اند. علاوه آنها یک دیپوی سلاح و ۲۵ میل سلاح مختلف النوع دیگررا به غنیمت گرفته اند. درعین زمان مجاهدین طی یک حمله براه هدف نظامی دشمن درشاهراه خان آباد - کندز درولایت کندز یک پسته نظامی را اشغال و پنج نفریک فوما ندان شانرا دستگیر نمودند. گزارش میر - ساندکه مجاهدین طی حمله بر میدان هوایی کندز یک تعداد زیاد ما مورین عالیرتبه، ملکی و عسکری را بهلاکت رسانیده و درین نبرد دو مجاهد نیز بشهادت رسیدند. (نوائی وقت)

* قاضی محمد امین وقاد رهبر ناامیه انجمن اسلامی افغانستان مذاکرات وزرای خارجه اتحاد شوروی و امریکارا در مورد مسئله افغانستان رد نمود و اظهار داشت که هر دو ابر قدرت برای منافع خود کار میکنند. او گفت که مجاهدین هرگز حملات خود را نخواهند پذیرفت و آنها بهر قیمتیکه باشد از حمایت افغانستان دفاع خواهند کرد. (نوائی وقت)

۲۸

* شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه بی بی سی اظهار داشت که اگر راه حل نظامی فعلاً مورد قبول واقع نشود مسلماً نوبت بیک دولت انتقالی میرسد که یا بدترین حکومت انتقالی از کمونیستهای، که جنایت کرده اند بهیچ صورت اشتراک نداشته باشند. منتهی ممکن است توافقی پیدا شود که برای یکسال حکومت انتقالی از بین افرادی که نه از گروه های مجاهدین یا شندونه کمونیستها، مسلمانانی که هیچ سابقه نداشتند یا شندونه کمونیستها تشکیل شود.

* فریدمزدک یکی از رهبران حزب خلق سابق و حزب وطن فعلی در کابل درین رابطه گفته است که بافتن نیروی جدا از نیروهای مؤثر موجود شاید وقت را به درازا بکشد اینگونه نیروی سوم کاری را هم زپیش برده نخواهد توانست. با بدنیروی سوم از اشتراک دونیروی مجاهدین و رژیم کابل بمیان آید.

(بی بی سی فارسی)

* مجاهدین ولایت بغلان یک تعرض رژیم کابل را در دهانه غوری عقب زدند درین نبرد ۱۶ ملیشه رژیم کشته و ۲۰ نفر زخمی شدند چار تانک تخریب گردید و دوفوما ندان و چارمجا هدجانیهای شانرا از دست داده اند. همچنان مجاهدین درولایت بلخ در مناطق تیمورک و گورشیپه سه پسته را تخریب نموده و هشت عسکررا کشته و شش نفرشانرا زخمی نمودند. مجاهدین ۱۸ میل کلاشینکوف را نیز به غنیمت گرفتند.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین افغان در منطقه خور دکابل دو پسته را به تصرف خود درآورده و ۱۹ نفر از نیروهای رژیم کابل را به هلاکت رسانده اند.

(راديو پاکستان)

* باسای فرمان نجیب الله، اعمای شورای قانون اساسی رژیم کابل به ترتیب دلیل تشکیل شده است: عبدالوهاب صافی رئیس، محمد اکرم صغری معاون، عبدالفتاح سکندری منشی، عبدالکریم شانان عضو، میر عزیز الحق حفیظی عضو، دکاتور محمد طاهر برهه کی عضو، محمد اسمعیل فاسمیا عضو، پوها ندولی صافی عضو، پوها ند عبدالله حقانی عضو، نجیب الله قادری عضو. (راديو کابل)

* امروز دوفیرا کت زمین بزمین بالای کابل فیرگردید که منجر به هلاکت یک نفر و زخمی شدن ۱۴ نفر گردید.

(راديو کابل)

* حکومت موقت مجاهدین افغان - نستان موافقه گزارش داده شده شو - روی و امریکای روی مسئله افغانستان را رد نموده است. طبق این موافقت - نامرئیس رژیم کابل بقسم تشریفاتى باقى خواهد ماند دولتی اداره قوای نظامی و مطبوعات را ترک میدهند و آنرا به یک موسسه انتقالی که بعداً انتخابات آزاد و عمومی را برگزار می کند و حزب دیموکراتیک خلق افغان - نستان نیز در آن اشتراک خواهد کرد. یک نطق حکومت عبوری مجاهدین گفت، افغانها و مردم آزادخواه و عدالت پسند جهان نمیتوانند به اشتراک حزبی و افرادی در زندگی آینده سیاسی موافقت کنند که مسوول همه جنایات بوده و باید محاکمه گشته شوند. (مسلم)

* قرار گزارش آژانس خبری افغان جنگ شدید میان مجاهدین و قوای امنیتی رژیم کابل در اطراف شهر محاصره شده، خوست و گارنیزون نظامی خوست بوقوع پیوسته است. مجاهدین ادعا میکنند که موفقیت هایی در خوست و دیگر مناطق با وجود عمیق ان شدید بدست آورده اند. (مسلم)

* یکی از رهبران مجاهدین مربوط جمعیت اسلامی افغانستان، فضل رب بناریخ ۲۶ سرطان توسط افراد ناستان در منزلش در پشاور کشته شد گفته میشود که تروریستها در اثنای خواب لنین برقی را در کردن وی پیچانده اند که باعث قتل وی گردید. (مسلم)

* ما مورین حکومت بش میگویند که اتحاد شوروی نکا نعهده یک پیشتها دراکه میتواند اساسی برای خاتمه یافتن جنگ ۱۲ ساله افغان - نستان گردد شایع نموده است. وزیر خارجه امریکادر نظر دارنده حین لقات خود با شیوا رنددزی وزیر خارجه شوروی درپاریس طرح انتخابات در افغانستان را مورد توجه خاص قرار دهد. پیشنها شوروی،

تعدیل پلان قبلی امریکا برای انتخابات در افغانستان بوده که با راول در ماه گذشته به ما موریسن امریکا از طرف سفیر شوروی در ملل متحد یولی ورا نتسوف تقدیم گردیده بود، بعد از آن واشنگتن سعی نموده تا دریا بدکه آنچه ورا نتسوف میگوید آیا نظریات خودوی است یا اینکه نمایندگی از نظریات رسمی حکومت وی مینماید. (مسلم)

* حکومت پاکستان و ملل متحد روی یک طرح تجربوی برای عودت دا و طلب همزمان مهاجرین افغان به خانه های شان موافقه نموده اند. پیشنها دگر دیده به هر خا نواده عودت کننده که رسماً تا مه ای شان شست گردیده ۳۳۰۰ روبیه کمک نقدی برای انتقال و مراحل اول جا بجا شدن داده شود. علاوه به هر فامیل عودت کننده معادل ۳۰۰ کیلوگرام گندم برای سه ماه داده خواهد شد. در داخل افغانستان پروگرام همآهنگ شده ملل متحد برای اسکان و اعمار مجدد روبه تکمیل شدن است.

(پاکستان تا یمز)

* یک طیاره حمل و نقل رژیم کابل بتاريخ ۲۵ سرطان توسط مجاهدین در شهر محاصره شده خوست سرنگون گردیدسی ویک تن از افراد رژیم بشمول هفت تن از افسران عالی رتبه نیز در این واقعه از بین رفتند. (پاکستان تا یمز)

۲۹

* حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان در یک پیام خود از داخل افغانستان اظهار نموده که مذاکرات بدون قید و شرط میان اجزای مجاهدین و دیگر گروه های جهادی با یاد آغز گردنتا اتحاد و همبستگی را در میان صفوف مجاهدین فراهم نماید و راه برای رسیدن به هدف مقدس شان هموار شود. وی پیشنهاد کرد دنیا بدشورایی شامل از رهبران

همه اجزای جهادی تشکیل گردد تا برای تاسیس یک شورای مرکزی و حکومت منتخب مجاهدین فعالیت کند. وی تاسیس "شورای قیادی" را نیز توصیه نمود و این شورای قیادی به نوبه خود یک کمیسیون با صلاحیت را برای تصویب قانون اساسی و تشکیل شورای مرکزی ایجاد خواهد کرد. حکمتیار به رهبران مجاهدین پیشنهاد کرد تا دوا اثر شان را بداخل افغانستان انتقال بدهند و مجاهدین شان را هدایت دهند و مشترکاً عملیات خود را علیه حکومت نجیب براندازند.

(مسلم)

* قرار گزارش مورخ ۲۷ سرطان وزارت خارجه ایتالیا، آنکشور سفارت خود را در کابل دوباره باز نموده است. این سفارت بعد از عقب نشینی قوای روس از افغانستان در سال گذشته مسدود شده بود.

(نیشن)

* سیدحامد گیلانی پسر سیداحمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان در منطقه خواجه ملک کندهار در یک گرد همایی ششم نفری از بزرگان و قوماندانهای ولسوالی های خاکریز و ارغنداب طی بیانیه ای اظهار داشت که حق تعیین سرنوشت مربوط مردم افغانستان است و باید خود افغانها در زمینه تصمیم بگیرند و همچنان خواستار وحدت ملی مردم گردید.

(صدای امریکادری)

۳۰

* پیترو من نما ینده خاص امریکا نزد مجاهدین افغان طی مصاحبه ای اظهار داشت که موقف امریکا در مورد افغانستان همان موقف قبلی است که حل این مسئله تا زمانی ناممکن است که نجیب و حزب او در کابل بر سر قدرت باشند، آنها باید قدرت را به تشکیلات موقتی کاملاً افغانی انتقال داده و مردم افغانستان را بگذارند تا حق خود را ادب خود را به

دست آورند.

(صدای امریکادری)

* صفت الله مجددی رئیس حکومت موقت افغانستان طی مصاحبه ای اظهار داشت که بوجد آمدن حکومت بیطرفها یا نیروهای سوم در افغانستان در صورتیکه اکثریت مردم مسلح اند کاری را از پیش برده نخواهد توانست. (بی بی سی فارسی)

* جنرال متقا عدکتوازی عضو جمعیت رستگاری ملی طی مصاحبه ای از کابل با صدای امریکا اظهار داشت که تغییرات اخیر در حزب دیموکراتیک خلق افغانستان کافی نیست زیرا تنها به حرف و یا تغییر نام کاری از پیش برده نمیشود. اگر سخن از تغییرات باشد دیده میشود که همان اشخاصیکه دیروز در حزب خلق عضو بیروی سیاسی بودند امروز عضو شورای اجرائیه استند و یا کسانیکه سابق عضو کمیته مرکزی بودند داخل عضو شورای مرکزی اند و اعضای حزب خلق فعلا همه عضو حزب وطن استند.

(صدای امریکا پشنو)

* کلیدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان طی مصاحبه ای در پشاور، مذاکرات دوا بر قدرت روی مسئله افغانستان را رد نموده گفته است که هیچ یک از این دوا بر قدرت از افغانها نمایندگی نمیکند بنا برین، حل پیشنهادی آنها روی مسئله افغانستان بر افغانها تحمیل نخواهد شد. این تنها حق افغانها است تا در مورد مشکلات شان منحیت یک ملت مستقل تصمیم بگیرند و به هیچکس دیگر اجازت داده نخواهد شد. تا در مورد تمام شان به معامله گیری بپردازند. (مسلم)

* مهاجرین افغانی مقیم کمپهای بلوچستان، عودت شان را به خانه های خود بتاريخ ۱۳ آسد آغز خواهند کرد. این مطلب را مقامات مؤسسه مهاجرین در کویت بتاريخ ۲۸ سرطان اعلام

نمود. قرار اطلاق یک ما مورا بن مؤسسه حکومت پاکستان با کمشنری عالی ملل متحد برای مهاجرین، اداره اسلام مؤسسه مواد خوراکی جهانی موافقه نمودند تا با مهاجرین در قسمت عودت داولتبانان به خانه های شان کمک نمایند. (مسلم)

* رادیو تهران میگوید که دو طیاره حمل نقل رژیم کابل حامل ۱۱۳ سرباز هوای پاراشوتی رژیم توسط مجاهدین افغان در نزدیکی میدان هوایی خوست ولایت پکتیا سرنگون ساخته شده و تمام سرنشینان این طیاره از بین رفته اند. (پاکستان تایمز)

* انجیر حکمتیا رهبر حزب اسلامی افغانستان در خطاب خود در کنفرانس شش روزه ایکه در یک منطقه آزاد شده انعقاد یافته بنشدید میارزه علیه رژیم نجیب اصرار ورزیده و از مردم تقاضا کرد تا فعالیت های مربوط با افغانستان در سطح بین المللی را در نظر بگیرند. این کنفرانس وضعیت جهادی را ارزیابی کرد و فیصله های مهمی را برای اخذ ستراتیژی واحد اتخاذ نمود. (جنگ)

* قاضی محمد گل فیاض یکی از قوماندانهای سابق مجاهدین افغان توسط تروریست های ضد انقلاب اسلامی بتاريخ ۲۸ سرطان در مهاجر با زارکمپ موند در پشاور بقتل رسید. وی اخیراً در یک دفتر امور مهاجرین مربوط تنظیم اتحاد اسلامی اجرای وظیفه مینمود. (مسلم)

* مجاهدین افغان طی حمله ای بربیک پسته نظامی در نزدیک قریه خیر و خیل ولایت لغمان در شاهراه کابل جلال آباد، پسته را اشغال و مفاذیر را سلاح را به عنیمت گرفتند. علاوه بر آن ۱۵ عسکر رژیم کابل اسیر و پنج نفر در یک کمین توسط مجاهدین بهلاکت رسیدند. (پاکستان تایمز)

* روزنامه مسلم در سرمقاله اش بتاريخ ۳۱ سرطان مینویسد هیچکس دلیلی ندارد که مجاهدین با شهاست

افغانستان بعد از یک جنگ طولانی علیه قوای اشغالگر شوروی خلایک راه حلی را قبول نمایند که عاری شمرات مبارزه شان باشد این شمرات عبارت از تأسیس یک دولت اسلامی، مستقل و منتخب حقیقی میباشد.

هرگونه مقایسه مخفی ابر قدرت ها که مردم افغانستان را از حقوق رسیدن به شمرات جهادشان محروم نماید منتج به نتایجای نخواهد شد. (مسلم)

۳۱

* بتاريخ ۲۹ سرطان در محله جات کندها رکه مربوط ناحیه شمش کندها ر میشود یک گروهی بزرگی تشکیل گردید که در آن سید حامد گیلانی و تعدادی از قوماندانان و بزرگان کندها را شراک داشتند. حاضرین گروهی ضمن بیاناتشان تقاضا نمودند تا محمد ظاهرا ه شاه سابق با افغانستان بیاید و تحت قیادت وی رهبری واحدی بماند. (صدای آمریکا پشتو)

* دیروز پنج راکت زمین بزمین بالای شهر کابل فیر گردید که یک راکت به ساحه سیلو فرود آمد و از کارگران سیلو و نفر هلاک و چهار نفر دیگر جراحت برداشتند. (رادیو مسکو)

* عبدالاحد کزلی یکی از معاریف کندها در راپطه با تشکیل یک نیروی سوم برای حل معطله افغانستان گفته است که راه حل سیاسی مسئله افغانستان همانست که قدرت بیگ نیروی سومی واگذار گردد زیرا نیروی سوم اکثریت مطلق افغانستان است. (صدای آمریکا دری)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل موضوع کناره گیری خود از قدرت را رد نموده و پیشنها کرده است که یک کمیسیون مشترک از نمایندگان مجاهدین که تا ماهه مذاکره باشند رژیم کابل تشکیل گردد و این کمیسیون قوانین و لوایح انتخابات را تدوین نماید! انتخابات تحت نظر یک سازمان بیطرف مثل ملل متحد برگزار شود. وی گفت که با اینهمه اقتدارهایی در اختیار دولت خواهد بود. و علاوه نمود که برای اینکسه چنین کمیسیتی تشکیل شده میتواند میتواند این کمیسیون شامل برخی از رهبران مجاهدین مثل گلبدین حکمتیا و عبدالرب الرسول سیاف و نیروهای آنان که سرهسته جنگ را در افغانستان بعهده دارند، نشود.

(بی.بی.سی فارسی)

* ضیاء رضوی معاون اداره "سلام" ملل متحد طی کنفرانس مطبوعاتی به تاریخ ۳۱ سرطان هنگام نمایش ماشین خنثی نمودن ماینها "فلپرز" اظهار داشت که رژیم کابل در برنامۀ ملل متحد در مورد کمک و اسکان مجدد مردم در افغانستان کاملاً همکاری می نماید. وی گفت که عودت افغانها در ماه سرطان آغاز شده و تمایل درین مورد نما یا نگر پیشرفت میباشد.

(مسلم)

* عبدالرب الرسول سیاف صدراعظم حکومت موقت مجاهدین افغان طی بیانیۀ مطبوعاتی بتاريخ ۳۱ سرطان در پشاور گفت که هرگونه حل مسئله افغانستان که بخواسته قدرت های خارجی تحمیل شود، نه تنها رد خواهد شد، بلکه یک مداخله ظالمانه و غیر قانونی در امور داخلی افغانستان تصور میگردد. (نشن)

* کار خنثی نمودن ماینها در پنج ولایت افغانستان تحت برنامۀ "سلام" ملل متحد به جدیت جریان دارد تا عودت مهاجرین افغانی به خانه های

آیند، زیرا این ملتی است که یک ابرقدرت را در افغانستان به شکست مواجه ساخته و خطر جدی را برای قوای الحادی جهان ببار آورده است.

(مسلم)

* خان عبدالولی خان رهبر عوامی نیشنل پارٹی پاکستان گفته است اگر در راه عودت مهاجرین افغان موانع ایجاد شود، در آن صورت مسوئلیت رهبران جرگه آشتی ملی قبایل خواهد بود تا از طریق اتخاذ ترتیبات لازم برگشت مهاجرین از تورخم الی جلال آباد را تضمین نمایند. او گفت همه کمیته‌های مهاجرین افغانی در بلوچستان تخلیه شده و مهاجرین از ایالت سرحد نیز خواهان برگشت میباشند، علاوه نمود که حالا مهاجرین باید به کشورشان عودت نمایند تا وظیفه خود را در احوالی مجدد و قلاح افغانستان ایفاء کنند.

(جنگ)

* یک اعلامیه از طرف کمشنر مهاجرین افغان در ایالت سرحد پاکستان حاکی است که ملل متحد با حکومت پاکستان برای حل یک قسمت از مسایل مهاجرین افغانی در عودت داوطلبانه شان به افغانستان یک برنامه مشترک را طرح نموده است و مهاجرین افغانی از تاریخ ۶ اسد زش معبر در سرحدات افغانستان و پاکستان کمکی لازم را بدست خواهند آورد. آنها بیکه به عودت شان آماده نباشند مثل سابق کمکی را دریافت خواهند داشت. (نوائی وقت)

۳

* برگشت داوطلبانه مهاجرین افغانی از تاریخ ۶ اسد آغاز میشود. عودت مهاجرین در مرحله اول از ایالت بلوچستان و سرحد شروع می‌گردد. این پروژه عودت داوطلبانه مهاجرین برای سه ماه ادامه خواهد یافت و در ختم آن نتایج پروژه بررسی

کابل در مورد صلاحیت‌های کمیسیون مشترک گفت که فقط برخی از صلاحیت‌های وزارتخانه‌ها به کمیسیون انتقال خواهد کرد و مطبوعات موافق و مخالف رژیم یکجا تحت نظارت کمیسیون مشترک خواهد بود.

(بی.بی.سی فارسی)

* وزارت خارجه اتحاد شوروی دیروز آن راکت باری کابل را تقبیح نمود که در اثر آن یک نفر از اتباع آن کشور بقتل رسیده و دو نفر دیگر مجروح گردیده‌اند. وزارت‌ها بی‌کی که بالای محاهدین نفوذ دارند خواست تا بر محاهدین فشار وارد کنند که از اکتیاری‌های منظم شهرها دست بردارند. (بی.بی.سی پنتو)

* امروز ۱۱ راکت زمین بزمین بر شهر کابل فیر شده که به نواحی سوم، پنجم و ششم و هم‌صابت نمود طی این راکتباری سه نفر هلاک و ۱۱ نفر مجروح شدند. این راکتبار از سمت غرب و شمال شرق فیر گردید.

(رادیو کابل)

* محاهدین طی نبردهایی در دره پشه‌بی، دره زرگر و قلعه حکیم ولسوالی پغمان ۱۷ صابمنصب را به هلاکت رسانده هشت عسکرا اسیر نموده‌اند. همچنان محاهدین طی یک حمله ۱۳ عسکر رژیم کابل را در سرپوزه کندها ریهلاکت رسانده‌اند.

(رادیو پاکستان)

* طبق گزارش بی.بی.سی نجیب‌الله رهبر رژیم کابل پیشنهاد برکناری راقبل از انتخابات برای حل مسئله افغانستان ردموده گفت که وی هرگز به این کار آماده نیست.

(مسلم)

* مولوی محمد یونس خالص وزیر داخله حکومت موقت محاهدین طی محابه‌بی در پشاور گفته است که عودت مهاجرین افغانی یک توطئه قدرت‌های امپریالیستی است که نمیخواهند افغانها به پیروزی نهایی نایل

ناترا تسریع بخشد. اینکار برای یک مدت معطل بوده است. متخصصین ده کشور ۱۰۵۶۱ داوطلبان را در مرحله اول در زمینه خنثی نمودن مینها و کمکی‌های اولیه طبی تربیه لازم نموده‌اند. ضیاء رضوی معاون اداره "سلام" ملل متحد ضمن صحبت با ژورنالیستها هنگام نمایش یک ماشین جدید برای خنثی نمودن مینها بنا مقلیلر گفت که یک قرارداد با دولت ایران نیز به امضاء رسیده است تا یک برنامه تربیه خنثی سازی مینها را در ایران نیز اجراء نمایند. (پاکستان تایمز)

۲

* آژانس ایسوشیتد پرس گزارش داد که محاهدین افغانی بتاریخ ۲۷ سرطان طی حمله‌بی بربیک پسته نظامی در محمدآغه لوگردونانک و دو وسیله نقلیه را تخریب و ۱۵ عسکرا کشته و یا زخمی نموده‌اند. محاهدین بربیک قرارگاه نظامی رژیم کابل در ازره لوگر حمله نمودند که در نتیجه چهار عسکر کشته و مقدار زیاد سلاح به دست محاهدین افتاد. همچنان محاهدین بربیک ورکشاپ نظامی در گردیز، با راکت حمله نموده و ۱۲ وسیله نقلیه را از زمین بردند.

(نوائی وقت)

* مولینا محمد یعقوب شریعتیار نطق نظامی محاهدین افغانستان گفته است که محاهدین پیشرفت خود را در حبه خوست دوام میدهند و گفت بدنیا ل سقوط دو طیاره حمل و نقل رژیم کابل توسط محاهدین، رفت و آمد طیاره‌ها در میدان هوایی خوست معطل شده است. نطق علاوه نمود که ۳۶ عسکر و دو صابمنصب در گارنیزین خوست به هلاکت رسیده‌اند.

(نوائی وقت)

* نبی دهستانی معاون دفتر مطبوعاتی ریاست جمهوری رژیم

خواهد شد. مهاجرین افغانی که بریکی از نه معبر خروج، خود را برسانند مبلغ ۳۳۰۰ روپیه کمک نقدی و کرایه انتقال فامیل و مصارف اسکان مجدد بتدایی به ایشان پرداخته خواهد شد. علاوه بر آن ۳۰۰ کیلوگرام مواد غذایی برای سه ماه دریافت خواهند داشت. حکومت پاکستان موافقه نموده است که بمهاجرین افغانی که پاکستان را ترک مینمایند اجازه بدهند تا همۀ اثاثیه خود را یا خودنقل دهند.

(پاکستان تایمز)

* یک نطق وزارت خارجه شوروی در مسکو گفته است که ال آی آر خاروف یک متخصص شوروی کشته و دو متخصص دیگر شوروی زمانی مجروح شدند که به تاریخ ۲۱ سرطان یک راکت در مرکز علم و فرهنگ شوروی در کابل امانت نمود. (پاکستان تایمز)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل طی یک کنفرانس مطبوعاتی در کابل گفته است که وی دیگران را برای سہیم بودن در قدرت در دوره عبوری قبل از انتخابات عمومی در کشور دعوت نموده است. (جنگ)

* ضیاء الحق زلمی قنصل رژیم کابل در پشاور از پروژۀ کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرین به خاطر عودت داوطلبانۀ شان حسن استقبال نموده است. وی به روزنامه جنگ اظهار داشت که رژیم کابل موافقت کامل عودت کنندگان را تضمین خواهد نمود. وبهمین مناسبت در مناطق اسکان مجدد مهاجرین آتش بس کامل اعلام نموده است.

(جنگ)

* مولوی محمد یونس خالص و عبد رب الرسول سیاف رهبران مجاهدین افغان طرح ملل متحد را برای عودت مهاجرین رد نموده و گفته اند که مهاجرین تا زمانی بر گشت نخواهند نمود که رژیم کابل سقوط نکرده باشد (نواشی وقت)

* ملیشه های رژیم کابل پالائی لاریهای مهاجرینی که از کمپ گردی جنگ بلوچستان جانب مناطق آزاد در ولایت هلمند عودت مینمودند در منطقۀ قراویل حمله نموده و نفرات را به هلاکت رسانده و پنج نفر را زخمی نمودند. بقیه را دستگیر نموده و به لشکر گاه فرستادند. یک شاهد عینی که از محل حادثه برگشته گفته است که ملیشه ها سا مان و اشپای قیمتی این مهاجرین را نیز بفارت برده اند.

(صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین حملات خود را علیه شهر محاصره شده خوست شدت بخشیده و پستۀ شلکا را که در محل سوق الجیشی مهم قرار داشت تصرف نموده اند. مجاهدین فعلاً در پنج کیلومتری قشله خوست قرار دارند. (صدای امریکا پشتو)

* سه نفر از صاحبان اردوی رژیم کابل از طریق چمن وارد پاکستان شدند و پناهندگی سیاسی خواسته اند.

(رادیو تهران)

* امروز ۱۳ فیر راکت زمین به زمین از استقامت غرب و شمال شرق بر کابل فیر گردید که بنواحی سوم، پنجم و دهم شهر امانت نموده و ده تن را بهلاکت رسانده و پنج نفر را مجروح نمود. (رادیو کابل)

* یک نطق وزارت امور مناطق سرحدی پاکستان در اسلامآباد دگزارشهای مطبوعاتی در مورد عودت جبری مهاجرین افغان را رد نموده است. نطق گفته است که تصمیم عودت به افغانستان و بهره بردن از کمک های ملل متحد تنها مربوط به اراده مهاجرین افغانی میباشد. و درین مورد هیچکاه سوال جبری وجود نمیآید. او علاوه نمود که ملل متحد حکومت پاکستان را اراده ندارد که مهاجرین را برای عودت مجبور سازند. این امر بهر حال محسوس میشود که آن نفعده از مهاجرینی که داوطلبانه به کشورشان عودت مینمایند، به یک نوع کمک نیاز

دارند تا که عودت آنها آسان شود. و پروژۀ ملل متحد تنها برای فراهم آوری تسهیلات برای عودت داوطلبانۀ مهاجرین افغانی میباشد.

(پاکستان تایمز)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل به تاریخ ۲۱ سرطان در کابل طی مصاحبی اظهار داشت که او برای انتقال یک قسمت از قدرت در ساحات وزارت دفاع و داخله به یک کمیسیون مشترک که انتخابات ملی را برای خاتمه بخشیدن به جنگ در افغانستان برگزار کند، آماده میباشد. وی علاوه نمود که هر فارمول دیگری در زمینه منجر به خونریزی و خاتمه جنگی نخواهد شد. نجیب الله علاوه کرد که نه خودش و نه حزب وی قبل از تدویر انتخابات ملی از قدرت دست خواهند کشید.

(پاکستان تایمز)

۴

* تنظیمهای جمعیت اسلامی و اتحاد اسلامی افغانستان خواستار مجامعۀ اسدالله سروری رئیس سابق خادافغانستان گردیده اند و از حکومت هند تقاضا نموده اند که موصوف را به مجاهدین تسلیم دهد. این تنظیمها اظهار داشته اند که سروری مسؤول کشتار و قتل عام دستجمعی مردم قبیل و بعد از تاجا و زسال ۱۳۵۸ روسها به افغانستان میباشد.

(رادیو افغانستان آزاد)

* صیغت الله مجددی رئیس حکومت موقت مجاهدین افغانستان طی ملاقات سه ساعتۀ با مفتی اعظم محمد صادق ماما یو یوف رئیس بورن مذهبی مسلمانان شوروی در مقر حکومت موقت در پشاور آزادی اسیران جنگی شوروی را مشروط به آزادی ۳۵ هزار اسیران مجاهدین نمود.

بعد از طی یک مصاحبۀ روزنامه نواشی وقت، رئیس بورن مذهبی مسلمانان شوروی گفت که صیغت الله

مجددی آمادگی خود را برای حل مسئله اسیران جنگی ابراز نموده است. (نوائی وقت)

* جنگ در اطراف شهر خوست شدت پیدا کرده و بقول دیپلوما تهیای خارجی مجاهدین یک پسته مهم را در پنج کیلومتری شهر محاصره شده خوست به تصرف خود آورده اند. مواضع مجاهدین نیز هدف حملات هوایی و توپخانه قرار گرفته است. (نوائی وقت)

* کشور سنگه وزیر مشاور در وزارت خارجه هند که هم اکنون از کابل با زدید مینماید، ضمن گفتگو با خبرنگاران گفت که کشورش خواهان روابط نزدیک منجمله همکاری نظامی با رژیم کابل میباشد. ونجیب الله رهبر رژیم کابل دعوت برای بازدید از هند را پذیرفته است.

(نوائی وقت)

* تلویزیون ای.بی.سی در واشنگتن گفته است که آمریکا و اتحاد شوروی بخاطر خاتمه بخشیدن بمشکلات آنها در جنگ افغانستان به امضای یک موافقتنامه آمده میباشد. این موافقتنامه شامل آتش بس قوری قطع ارسال سلاح از خارج و برپایی انتخابات ملی تحت نظارت ملل متحد در طرفی بشماره میباشد. علاوه بر این واشنگتن تقاضای برکناری نجیب الله را پیش از انتخابات عمومی ترک نموده است. ای.بی.سی خبر داده که بجای آن نجیب الله یک قسمت از صلاحیتهای خود را برای یک کمیته ای که نمایندگان مجاهدین نیز در آن اشتراک داشته باشند، واگذار خواهد شد. این موافقتنامه توسط وزرای خارجه آمریکا و شوروی هنگام ملاقات ایشان در سائیبیا هفته آینده اعلام خواهد شد.

(پاکستان تایمز)

* مجاهدین افغانی اخیراً ۱۹ عسکر رژیم کابل را در ولایت لوگر به هلاکت رسانیده و دو تانک و دولاری

نظامی را نیز تخریب نموده اند. طی یک نبرد دیگر مجاهدین چهار عسکر رژیم را در آن ولایت به هلاکت رسانیده اند. مجاهدین در حمله بر شهر گردیز، مرکز ولایت پکتیا ۱۲ وسیله نقلیه را از بین بردند همچنان ضمن حمله راکتی بر میدان هوایی بگرام هفت عسکر رژیم به هلاکت رسیدند.

(پاکستان تایمز)

* ملک نادر خان زخه خیل رئیس لشکر قبایل ضمن صحبت با یک عده از ژورنال لیستها در پشاور اظهار داشته است که جرگه آشتی قبایلی در عودت مهاجرین کابل همکاری خواهد نمود و درین زمینه ترتیبات لازم اتخاذ خواهد شد تا مؤنیت شان از تورخم تا جلال آباد تضمین شود. (جنگ)

* طبق یک سروی که روزنامه «نوائی وقت» بعمل آورده است، مهاجرین افغانی در کمپهای کرم ایجنسی پروگرام کمشنر عالی ملل متحد برای عودت مهاجرین را رد نموده گفته اند که اوضاع و شرایطی که آنها را در برابر ضد آن آغا ز نموده اند و با عدت دادن قریب نیهای فراوان شده است هنوز در افغانستان وجود دارد. (نوائی وقت)

* تعدادی از عساکر رژیم کابل درخواست از خدمت عسکری فرار نموده و بمجا هدین پیوسته اند آنها چند دستگاه تانک را نیز به مجاهدین تسلیم نموده اند. (صدای آمریکا پشتو)

* هشت مرمی راکت زمین زمین امروز بر شهر کابل فیر گردید که چهار نفر هلاک و ده نفر را مجروح ساخت. (رادیکو کابل)

* جیمز بیکر وزیر خارجه آمریکا قبل از عزمیت برای بازدید از آسیای شرقی، به خبرنگاران اظهار داشت که کدام موافقتنامه با اتحاد شوروی درباره مسئله افغانستان وجود ندارد که بتاریخ اول اگست

در ارکان ترک سا بیری اعلام نمود. (پاکستان تایمز)

* در حدود ۲۵ تا ۴۰ متخصص هندی برای ساختمان مجدد حکومت متلاشی شده. نجیب در ساعات مختلف به افغانستان فرستاده شده اند. (پاکستان تایمز)

* کمیته استخباراتی در سنای امریکا پیشنهاد کرده است تا از کمپهای امریکا به مجاهدین افغانی یک ثلث کاسته شود. نماینده بی.بی.سی از واشنگتن خبر میدهد که نظر کنگری امریکا اینست که چون سوال کمونیزم در جهان برچیده شده است حال هیچ لزوم برای مضار ف علیه کمونیزم وجود ندارد.

(پاکستان تایمز)

* استاد برهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان و وزیر اعمار مجدد ضمن صحبت با نماینده خصوصی خبرنگاری میدیا گفته است که عودت مهاجرین افغانی به وطن شان در حالیکه جنگ و عدم مصوءتیت در آنجا حکمفرما است، یک تعلق آشکار از کنوانسیون بین المللی و مباحثی حقوق انسانی است.

(پاکستان تایمز)

* در حدود ۴۰ فامیل مهاجرین افغانی از پیشین، جنگل پیر علی زیبی، ونقاط دیگر ولسوالی پیشین تحت برنامهم ملل متحد بتاریخ ۲ سرطان به افغانستان عودت نمودند. گفته میشود که بجای فامیل دیگران همه بدون اخذ کمک مالی کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرین به وطن برگشته اند. (مسلم)

* کلیدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان پروگرام ملل متحد برای عودت مهاجرین افغانی را به شدت تقبیح نموده و آنرا یک توطئه منظم علیه مبارزه مردم افغانستان توصیف کرد و گفت این یک تلاش برای ایجاد نمودن رخنه میان دولت میزبان

پاکستان و مجاهدین افغانی شمرده میشود. (نواشی وقت)

* یک دیپلومات عالیرتبه امریکایی این گزارشها را رد نموده که گویا امریکای اتحادشوروی بیک موافقتنامه آتش بس در افغانستان نزدیک شده اند. پیترا من نماینده خاص جارج بش رئیس جمهور امریکا برای مجاهدین افغانستان طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا بر موضع امریکا با ردیگر تاکید نموده که کمک امریکا به مجاهدین تا زمانی دوام خواهد یافت که نجیب قیل از انتخابات عمومی در افغانستان از قدرت برکنار نشود. (جنگ)

* در زمان اقامت سه روزه هری کشورسنگه وزیر مشاور در امور خارجه هند در کابل، مجاهدین مجموعاً ۴۲ راکت به شهر کابل پرتاب نمودند که در نتیجه شش نفر هلاک و عده‌ی زیادی مجروح شدند (جنگ)

* یک اعلامیه ۲ سرطان دفتر اطلاعات امریکا حاکی است که هزاران مهاجر افغانی به افغانستان عودت نموده و در ولایت ننگرهار را انتقال داده شده اند. آنها از دفتر ملل متحد و دولت افغانستان کمکهای مورد لزوم را اخذ مینمایند، ولی آنها به علت موجودیت رژیم کمونیستی در افغانستان خود را غیر مطمئن محسوب می کنند. (جنگ)

۶

* یک موتر حامل چند تبعه عربی بتاريخ اول اسد در منطقه محله جات کندها ربا مین ضدو سابط اطابست نموده که با شرافجاء آن دو عرب جان شانرا از دست داده پنج تن دیگر زخمی شدند. (صدای امریکادری)

* مجاهدین ولایت هرات گزارش داده اند که طی حمله‌یی بتاريخ ۳۰ سرطان در منطقه کرخ شش دستگناه تانک و پنج وسیله نقلیه نظامی را باراکبین آن از بین برده ۱۷ عسکر و سه صاحب منصب را به هلاکت رسانده ۳۱

میل سلاح ثقیل و خفیف را بغنیمت گرفته اند. چندین قریه بتمرف مجاهدین در آمدودرین جنگ سه مجاهد جان شانرا از دست داده و شش نفر زخمی شدند.

(صدای امریکادری)

* امروز ۱۶ راکت زمین زمین بر شهر کابل فیرگردید که در اثر آن چهار نفر به هلاکت رسید و عده‌ای نیز مجروح شدند. (رادیو کابل)

* عودت دا و طلبا نه مهاجرین افغان از خیمه بستی و کمپهای ایالت سرحد امروز بتاريخ ۶ اسد آغاز میگردد مهاجرین افغان چنین احساس مینمایند که از طرف دولت پاکستان بسالای ایشان هیچ فتاروا رد نگردیده است. همچنین از طرف حکومت موقت مجاهدین نیز کدام فشاری بسالای آنها وجود ندارد. ضیاء الحق زلمی قونسل افغان در پشاور اطمینان داده است که رژیم کابل هر نوع مصونیت و تحفظ را برای عودت کنندگان تا مینخواهد کرد تا زمینه‌ی برای بوجود آمدن فضای آرام و آشنایی در افغانستان هموار سازد.

(پاکستان تایمز)

* مجاهدین افغان بتاريخ ۲ اسد یک طیاره رژیم کابل را در ولایت پکتیا سرنگون ساخته و آتش ناشی از آن همراه با انفجارات برای چند ساعت دوام داشت. آنها بسالای یک واحد عساکر رژیم در نزدیکی شهر گردیز مرکز ولایت پکتیا حمله بردند که در نتیجه عساکر رژیم بعد از دادن تلفات فرار نمودند درین نبرد سه مجاهد شدیداً مجروح شدند. در همین حال در یک حمله راکتی مجاهدین هفت تن از ماورین رژیم کابل در هوتل سپین غر جلال آباد کشته و چهار صاحب منصب نظامی شدیداً مجروح شدند. (پاکستان تایمز)

* ده خانواده دیگر مهاجرین افغان از کمپهای مختلف از لوسا

لی پشین به افغانستان برگشته اند. در دوران هفت روزا خیر هفتاد و دو میل بصورت دا و طلبا نه از کمپهای مهاجرین به افغانستان عودت نموده اند. (پاکستان تایمز)

* سنا تورقاضی حسین احمد رهبر حماعت اسلامی پاکستان طی یک کنفرانس مطبوعاتی بتاريخ ۴ اسد در کوئته گفت که یک دولت سرپرست شامل تکنوکراتها در افغانستان برقرار نشود تا برگزاری انتخابات آزاد و منصفانه میسر شود که قایل قبول مجاهدین افغانستان و مردم آن کشور باشد. علاوه نمود که انتخابات تحت سلطه نجیب در افغانستان آشتی را متحقق نمیسازد و قایل قبول مجاهدین افغان خواهد بود وی گفت فعلاً امریکا و شوروی بمواقت رسیدن اند تا از به قدرت رسیدن مجاهدین در افغانستان جلوگیری نمایند زیرا آنها مجاهدین را بنیادگرایانی توصیف نموده اند که بر ضد سیاست امریکا و روس در منطقه عمل خواهند کرد. (پاکستان تایمز)

* دکتور نجیب الله لقرایی وزیر دعوت و ارشاد دولت موقت مجاهدین طی مصاحبه‌یی با روزنامه مسلم به امکان انتقال شبکه عملکرده حکومت موقت بداخل افغانستان اشاره نموده است. وی تاکید نمود که فعالیت حکومت موقت در داخل خطرناک خواهد بود. ولی ما بر مشکلات غلبه مییابیم. زیرا مفرطی ما بهر حال در افغانستان است که آنجا مناطق وسیعی زیر کنترل ما است. وی درباره عودت مهاجرین گفت ما نیز عودت مهاجرین از پاکستان و دیگر نقاط جهان را خواهانیم ولی شمایقین داشته‌اید که فعلاً یک وقت مساعد برای عودت نیست. علاوه بر وجود مینها، ملل متحد و اوضاع را برای بازگشت مهاجرین مساعد نساخته است. (مسلم)

* یک هیئت شش نفری دولت موقت افغانستان بریاست استاد برهان الدین ربانی، وزیراعمال مجدد برای شرکت در اجلاس وزرای خارجه کشورهای اسلامی به قاهره عزیمت نموده است. (نوائی وقت)

۷

* پروگرام عودت دا و طلبا نهه مهاجرین تحت نظارت ملل متحدیه تاریخ ۶ اسددر ولایات سرحدپاکستان آغازشد. ۲۰۰۰ مریکشنری مهاجرین گفت که کدام اطلاعی درباره عودت مهاجرین از رشت نقطه خروج حاصل ننموده است. ولی شاهان عینی گفتند که که هفت فامیل شامل ۴۰ تن کمک نقدی و راشن را در سرحدپاکستان و افغانستان در منطقه با جورا یجسی اخذ نموده اند و کاروان های دیگر نیز در حرکت به سوی افغانستان دیده میشوند. هفتاد دوش مهاجر شامل زن و طفل بدون حصول کمک نقدی و راشن نیز از طریق تورخم داخل افغانستان شده اند. زیرا آنها در پاکستان شیت نام نموده بودند. در عین حال صفت الله مجددی رئیس دولت موقتی افغانستان طی یک بیانیه در پشاور اظهار داشته است که حکومت وی درین مرحله عودت دا و طلبا نهه مهاجرین را حمایت نمیکند.

(پاکستان تایمر)

* صباح الدین کشکی سابق وزیر اطلاعات و کلتور افغانستان بحواب سوال نماینده صدای امریکا در مورد پروگرام ملل متحد برای عودت مهاجرین اظهار داشت: "قدر مسلم اینست که بدون اینکه راه حلی برای قضیه افغانستان بیامان آید، بدون حل مسئله زعامت در کابل و در شرایطی که رژیم کمونیستی در کابل مستقر است پلان ملل متحد و پاکستان برای عودت مهاجرین و هرگونه اعمال فشار برای مهاجرین مغایر مواظقتنا نهه ژنیو

و مداخله صریح در امور داخلی افغانستان است. قسمت اعظم مهاجرین که با طریق هدف اسلامی دست بسته مهاجرت زده اند تا وقتیکه هدف شان برآورده نگردد هیچگاه حاضر نمیشوند به وطن مسیگردند.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین در ولایت ننگرهار طی حمله بی بریک هونل در جلال آباد هفت نفر از افراد رژیم کابل را هلاک و چهار نفر را زخمی نموده اند. در یک حمله دیگر مجاهدین در ولایت یکنیا ۲۵ نفر را از افراد رژیم کابل به هلاکت رسیده یک طیاره ترانسپورتی نیز سرنگون گردیده است.

(رادینوهران)

۸

* در نظراتی که بوسیله حزب اسلامی افغانستان "حکمتیار" در پشاور برپا گردید اعلام گردید آنها می گویند که به افغانستان عودت نموده اند. جاسوسان رژیم کابل میباشند. چندین از رهبران مذهبی و از جمله مولوی محمدایوب، مولوی محمد عقیل، مولوی غلامجان و مولوی شیرمحمد نیز ضمن وعظ در شمال وزیرستان قتل گمانی را که به رژیم کمونیستی افغانستان مراهبند میکنند مجازا داشته اند.

(بی بی سی فارسی)

* صرف چند روز قبل از ملاقات وزرای خارجه امریکا و شوروی در پاریس، نجیب الله رئیس رژیم کابل به اتحاد شوروی مسافرت نموده است. خبرگزاری رسمی شوروی علت مسافرت وی را انجام معاینات صحی ذکر کرده است. جیمز بیکر وزیر خارجه امریکا گزارشهای مربوط به نزدیکی بودن موافقه روی پلان آتش بس در افغانستان را تکذیب نمود. او گفت امریکا و شوروی روی نقش نجیب الله به بن بست مواجه میباشند.

(صدای امریکادری)

* زدو خوردهایی از پنج ماده این طرف میان پشتونها و هزاره ها در ولایت ارزگان ادامه دارد. عبید القدوس عرفانی یکی از قوماندانان ارزگان و عبدالعلی از پاداران جهاد اسلامی در محاصره های جداگانه ای با صدای امریکا این زدو خورد ها را تا بیدوهریک به تعادلی از موضع خود جانب مقابل را مسوول جنگها بر شمرده اند. هر دو قوماندان اظهار کرده اند که دولت موقت مجاهدین برای ختم درگیریها هیچ اقدامی نکرده است. (صدای امریکادری)

* قدرت الله احمدی شازدا فیروز رژیم کابل در اسلام آباد طی مصاحبه ای با روزنامه پاکستان تا یزیتا تاریخ ۱۷ اسد در اسلام آباد گفت سازمان کنفرانس اسلامی کشورهای متحابه دیگر و مخصوصاً پاکستان باید قوما ندانان مجاهدین را وادار نماید تا عودت کنندگان را با خطر مواجه سازند. وی این حقیقت را که شوروی ها در حدود ۲۰ تا ۴۰ میلیون مین را در افغانستان باقی گذاشته اند رد نموده گفت که تعداد آن بسیار کمتر از آن است. او گفت که ما برای همکاری با یو ای ای و پروژه "سلام" ملل متحد قوما ندانان مجاهدین در مساعی برای خشی نمودن مینها آماده هستیم. (پاکستان تایمر)

* ملک وارت خان آفریدی وزیر منا و برای مناطق سرحدی ضمن گفتگو با نماینده ای پی پی به تاریخ ۱۷ اسد در اسلام آباد اظهار داشته است که دولت پاکستان به برکت جبری مهاجرین افغان مخالف بوده و عودت فعلی شان کاملاً دا و طلبا نهه است. او علاوه نمود که طی سالهای اخیر به مشاهده رسیده است که یک تعداد از فامیلیها تنها از بلوچستان به افغانستان عودت نموده اند. و در این راه ملل متحد

به اجرای یک پروگرام خصوصی سه ماهه موافقه نموده است .

(پاکستان تایمز)
 * گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان ضمن خطاب به مهاجرین در کمپ شمشودر نزدیکی شهر پشاور با پروگرام عودت مهاجرین بشدت مخالفت نموده گفت تا زمانیکه رژیم کابل توسط یک حکومت اسلامی در افغانستان سرنگون نگردد هیچکس برنمیگردد .

در عین حال گزارشهای رسیده از نقاط خروج حاکی است که ۴۳ فامیل و ۱۱ وسیله نقلیه از طریق تورخم ، با جور، چترال و پاره چنار داخل افغانستان گردیده اند . (مسلم)
 * منابع نزدیک به دفتر کمشنر مهاجرین افغان در بلوچستان ادعا نموده اند که عملیه برگشت مهاجرین به افغانستان سال گذشته آغاز یافته و تا کنون بیش از دویصد هزار مهاجر به وطن شان عودت نموده اند .

در عین حال به تعداد ۵۶ فامیل مهاجر افغانی پس از اعلام پروگرام خصوصی ملل متحد، داوطلبانه بوطن شان عزیمت نمودند . طبق گزارش نماینده روزنامه نیشن در حدود ۱۱۹ فامیل مهاجر افغان داوطلبانه کتابچه های خود را تحویل نموده اند . (نیشن)

* مولینا محمدا جمل و سنا تور مولینا سمیع الحق منشی عمومی جمعیت العلماء اسلام طی یک بیانیه مشترک بتاريخ ۶ اسد در لاهور عودت مهاجرین را یک توطئه برای تخریب جهاد افغانستان توصیف کردند ، آنها ابرقدرتها را متهم نمودند که سعی دارند از برقراری حکومت اسلامی در افغانستان جلوگیری نمایند .

(نواشی وقت)

۹

* صیغت الله مجددی رئیس حکومت

موقت مجاهدین افغان طی مصاحبه ای با جریده مجاهدان اظهار داشت که بدون توسعه عملیات نظامی حل سیاسی معطله افغانستان قبول شده نمیتواند . وی گفت برای تشدید عملیات نظامی باید مشکلات مجاهدین حل گردد . وی علاوه نمود که با تنظیم های شیعه مذهب تماس دارند تا آنها نیز در حکومت اشتراک ورزند . صیغت الله مجددی توضیح کرد که پیشنها دبرادران شیعه که خواهان هفت وزارت میباشند تنها مورد قبول جمعیت اسلامی و حرکت انقلاب اسلامی قرار گرفته و دیگر تنظیمها آترارده نموده اند .

(صدای امریکا دری)

* چارکیلوگرام مواد انفلاقیه تریتیل که در یکی از نواحی پرنفوس شهر کابل جاها شده بود توسط ارگان های امنیتی کشف و خنثی گردید .

(رادیو کابل)

* با پرتاب هشت راکت زمین به زمین بر شهر کابل پنج تن هلاک و پنج تن دیگر شدیداً مجروح شدند فیر راکتها خسارات مالی را نیز بر آورده است . (رادیو کابل)

* مجاهدین افغان طی حملاتی در ولایات هرات ، فراه و بادغیسین ۵۷ نفر از افراد رژیم کابل را به هلاکت رسانده و تعدادی را زخمی نموده اند . طی این عملیات چهار دستگاه تانک زرهی و چار وسیله نقلیه رژیم کابل از بین رفته است . مجاهدین ولایت هرات سه پسته نظامی را نیز تخریب نموده اند . (رادیو تهران)

* گزارشها حاکی است که نجیب الله رهبر رژیم کابل برای کمک مسافرت کوتاه به مسکو عزیمت نموده است . رادیو کابل گفته است که نجیب الله بتاريخ ۷ اسد عازم مسکو گردیده بود .

(پاکستان تایمز)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب

اسلامی افغانستان بتاريخ ۷ اسد به هیئت شوروی که اکنون از پاکستان بازدید مینماید ، در اسلام آباد اظهار داشت که آزادی اسیران باید با جدوجوهر باشد . و این خواسته را خواهد بود اگر بدنیال خاتمه جنگ و برکناری نجیب اشخاص مبادله شوند . مفتی محمد صادق ریاست هیئت علماء را بعهده داشت . گلبدین حکمتیار اتحاد شوروی را توصیه نمود تا برای حل بحران از طریق دیالوگ مستقیم با مجاهدین تلاش نماید ، زیرا آنها نمایندگان حقیقی ملت افغانستان میباشند . (پاکستان تایمز)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه ای بتاريخ ۴ اسد در کابل در روزنامه هندوستان تایمز که فقط دوروز قبل از ملاقات وزرای خارجه امریکا و شوروی در سایبریا بجا رسیده ، گفته است که تصمیماتی که در ملاقات وزرای خارجه امریکا و شوروی اتخاذ خواهد شد بدون شک حل و فصل مسأله آمیز مسئله افغانستان را سرعت خواهد بخشید ولی این تنها ملت افغان است که باید مصالح خود و کشور خود را حل و فصل نمایند .

در عین حال ، طبق گزارشهای مطبوعاتی امریکا ، مسکو و واشنگتن میتوانستند در ملاقات سایبرییا ، موافقتنامه خود را درباره جدایی از مسئله افغانستان اعلام نمایند . (پاکستان تایمز)

* طبق گزارشهایی که از نقاط مختلف ایالت سرحد پاکستان به پشاور موصلت مینماید ، برگشت مهاجرین افغان بتاريخ ۸ اسد یعنی روز سوم پروگرام عودت ، جنبش زیادی یافته بود و در حدود ۴۵ فامیل افغان ثبت شده عازم وطن خود گردیدند . این بار اول است که خانواده های ثبت شده به عودت داوطلبانه جواب مثبت داده اند . قبل ازین بتاريخ ۷ و ۶ اسد خانواده های ثبت شده که تعداد آنها

۱۷ گفته می‌شد، سرحد را عبور کرده بودند.

* بینظیر یونو صدرا عظم پاکستان ضمن ملاقات با هیئت مسلمانان شوروی

بتاریخ ۱۷ اسد در اسلام آباد با همکاری شوروی را در تأسیس حکومت وسیع - البنیای دیخا طرهای مردم افغان -

نستان خواستار شد، او به هیئت شوروی اطمینان داد که حکومت پاکستان برای آزادی اسیران شوروی

از نزد مجاهدین افغان هر نوع ماعی را بخرج خواهد داد. (نیشن)

* عودت مهاجرین از ایالت سرحد پاکستان ادا مداردوطی سه روز

گذشته ۱۵۰۰ مهاجر افغان آن ایالت را ترک نموده اند. (جنگ)

* دوکتور فاروق اعظم وزیر تعلیم و تربیه حکومت موقت مجاهدین

افغانستان ضمن ابراز مخالفت به پروگرام عودت مهاجرین گفته است که

این پروگرام مترادف برسیمت شناختن رژیم نجیب الله می باشد.

وی علاوه نمود که بدون برقراری حکومت اسلامی در افغانستان، مهاجرین

افغانستان هرگز عودت نخواهند نمود. (تواشی وقت)

۱۰

* عبدالرحیم هاشمیان ریاست جمهوری رژیم کابل دربارۀ

سفر غیرمنتظره نجیب الله رهبر رژیم کابل به شوروی، در یک مصاحبه

خبرگزاری فرانسه گفت نجیب الله برای دفاع از برنامۀ صلح خود به

مسکو سفر کرده است. هاشمیان اضافه کرد که نجیب الله درین مذاکرات شرکت

ندارد اما در صورت لزوم برای تبادل نظر حاضر خواهد بود.

(بی.بی.سی فارسی)

* امروز رهبران حزب اسلامی افغانستان "حکمتیار" گزارش های

مربوط به اشغال در داخل حزب را تکذیب کردند و گفتند ۸ نفر از اعضای

کمیته اجرائیه صرفاً استعفاء داده اند

رئیس دفتر سیاسی حزب اسلامی در مصاحبه

با رادیو بی.بی.سی این شایعه را نیز تکذیب نمود که اختلافات

اعضای کمیته اجرائیه بر سر انتصاب جنرال تنی به حیث قوماندان

لشکر ایثار در لوگر بوده است (بی.بی.سی فارسی)

* مجاهدین طی عملیات سی در بدخشان

۱۰ سرباز رژیم کابل را به هلاکت رسانده و ۲۵ تن دیگر را مجروح

نمودند. در عملیات دیگری که در شهر فیض آباد صورت گرفت ۲ سرباز

رژیم دستگیر و تعداد زیادی اسلحه و مهمات به عنایت گرفته شد. در یک

عملیات دیگر در غزنی مجاهدین هشت سرباز رژیم کابل را به هلاکت رسانده اند.

(راديو پاکستان)

* سرمشی سازمان کنفرانس اسلامی اظهار نمود که سازمان

مذکور طرفدار حل سیاسی مسئله افغانستان

می باشد. وی طی بیانیتهایی در آغاز این کنفرانس گفت کشورها

و جناح های بیکه مبارزات آرا دیخواهانه مردم افغانستان را به رهبری

مجاهدین افغانستان حمایت کرده اند با پیوند نقش فعالی را برای

دریافت راه حل آبرومندانه مطابق خواست مجاهدین

افغان را پیدا کنند. (راديو پاکستان)

* نماینده وزارت خارجه از کابل اطلاع داد که عبدالرحیم هاشمیان

عدم حضور نجیب الله رهبر رژیم کابل بحیث کفیل ریاست دولت انتصاب

شده است. نجیب الله دوروز قبل جهت انجام مصیبت طی به اتحاد شوروی

سفر کرد. (راديو مسکو)

* بهاساس گزارشها رژیم کابل اخیراً علاوه بر راکت های اسکاد هم

های نیپالمران نیز به مناطق مسکونی اطراف شهر غزنی فروریخته است که در

اثر آن تعداد زیادی از اهالی به هلاکت رسیده و صدها خانواده دیگر

مجبور به ترک منازل شان گردیده اند. بهاساس همین گزارش ها عملیات

شهاجمی مجاهدین از ۲۸ سرطان بر مرکز نظامی رژیم کمونیست کابل

در آن ولایت آغاز گردیده و تا ۱۷ اسد بلاوقفه ادامه داشته است. گفته می شود

که رژیم کابل عملیات آتشباری های بدون تشخیص را قبل از عملیات

مجاهدین بر غزنی آغاز نموده بود که در اثر آن بیش از چهار هزار خانواده مجبور

به ترک محل زندگی خود شدند.

گزارش می افزاید که رژیم کابل در عملیات مذکوره رژیم های کلاسترو

بم های بازجه نما نیز اسفاده کرده است درین عملیات مجاهدین یک

دیپوی سلاح و مهمات با یک کد ام سواد خورا که ویک ذخیره گاه تیل به شمول

دهها وسیله نقلیه رژیم از بین رفته و تعداد دریا دعا کر رژیم کشته و یا

مجروح شدند. خسارات و تلفات مجاهدین نیز سنگین بوده است.

(صدای امریکا دری)

* گزارش داده شده که عساکر رژیم تحت الحمايه شوروی در کابل،

پنمان را پس از چهار ماه جنگ تصرف کرده اند. دیپلوما تهای غربی در اسلام

آباد میگویند که واحدهای زره دار حکومت کابل شهر پنمان و همچنان

یک تپه مشرف بر آنرا اشغال کرده اند. مجاهدین سایر تپه های این منطقه را

در تصرف خود دارند.

طبق یک گزارش دیگر مجاهدین خطوط دفاعی قشله خوست را درهم

شکسته و به پنج کیلومتری این قشله رسیده اند. از قول مجاهدین گفته شده

که در ماه گذشته مجاهدین ۲۳ طیاره را در میدان هوایی خوست از بین برده

اند.

مجاهدین در اطراف میدان هوایی خوست چندین مرکز توپچی را در اختیار

دارند. (صدای امریکا دری)

* روزنامه وال ستریت ژورنال در سرمقاله اش از قول پیتر تا مشن

نماينده خاص امريکا نزد مجاهدين مينيوسدکه تا ماه اپريل امسال ۱۷۰۰ راکت اسکاډه رژيم کابل داده شده که بيشتر از ۱۴۰۰ آن فبرشده است. سرمقاله می افزايد که اين جای تعجب است که شوروی دست نکدی را بجان غرب دراز نموده در حالیکه ملياردها دلار مساعدت نظامی را به رژيم کابل بعمل میآورد.

(صدای امريکا دري)

* مجاهدين بک جت جنگی را در ناحیه حدران ولايت پکتيا سرنگون نموده اند. در اثر بمباران انفعا مجو- يانه رژيم کابل بر مواضع مجاهدين هفت مجاهد جان شانه را از دست داده اند. اين مطلب را آژانس خبررسانسی "ميديا" گزارش داده است.

(راديو تهران)

* از بروز اختلافات در کمیته اجرائیه حزب اسلامی افغانستان (حکمتيار) گزارش شده است و گفته شده که نه نفر از چهارده عضو آن کمیته به شمول معاون حکمتيار ورثيس کمیته سياسي و جندتن از اعضای مهم آن حزب بتاريخ ۸ اسد استعفا نموده اند و طبق گزارش بی.بی.سی بتاريخ ۹ اسد حکمتيار استعفاي آنها را پذيرفته است. اختلافات هنگامی پديد آمد که حکمتيار به تقرر شا هوازتی، وزير دفاع سابق افغانستان، بحیثیت قوماندان لشکر ايتار در ولايت لوگر تصمیم گرفت.

(پاکستان تايمز)

* معاون حزب اسلامی افغانستان (حکمتيار) گزارشات مبتنی بر استعفاي تعدادی از اعضای شورای اجرائیه را رد نموده علاوه نمود که در جزئیکه بر سر سردیموکراسی استوار باشد، اختلافات پيدا میشود، ولی این به هیچ وجه درست نیست که آنها استعفا نموده باشند. وی گفت که آنها به هر وظیفه ای که مؤظف شوند اجزای وظیفه خواهند نمود. وی به وضاحت اظهار نمود که از کمیته

اجرائیه استعفا نموده اند و نه از حزب، و به وظایف خود در کمیته مرکزی ادامه میدهند. (مسلم)

* مسوولين امور مهاجرين شي حزب دولت موقت مجاهدين طی یک بيانيه مشترک اظهار عقیده نموده.

انده که زمانیکه پیروزی مجاهدين نزدیک شدی تعداد اراکشورها تلاش ورزیدند تا از طریق توطئه و دسیسه ها علیه پیروزی مجاهدين عمل نمایند. زمانی آنها برای حکمرانان سابق سروصدایی بر ادا نداشتند و گاهی در باره شخصیت های بیطرف صدا بلند میکردند. اکنون که جهاد در آستانه پیروزی خود قرار دارد، آنها وسیله دیگری را در حاشیه عودت مهاجرين طرح ریزی نمودند آنها اظهار عقیده کردند که در شرایط فعلی که اکثر مناطق افغانستان توسط رژيم کابل بمباران میشود، عودت مهاجرين یک عمل غیر انسانی و غیر اسلامی میباشد. (مسلم)

* مجاهدين افغان طی یک نبرد ۴۸ ساعته در وادی نافرغان در شاهراه کابل - حیرتان، مصر به هلاکت رساندن ۱۰ عسکر رژيم دونانک آنها را بکسر تخریب نمودند و ۱۵ ملیشه رژيم کمونیستی را به اسارت خود درآوردند. به تلافی این حمله رژيم کمونیست مواضع مجاهدين را از طریق هوا و زمین مورد گلوله باری قرار داده که در نتیجه ۴۰ نفر از مردم محل شهید و یکصد تن دیگر مجروح شدند و خسارات مالی نیز به مردم وارد شد.

(پاکستان تايمز)

* پاسخ به پروگرام کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرين در باره عودت مهاجرين حتی برور چهارم تيز رضائیت بخش نبوده و هیچ فامیل ثبت شده بتاريخ ۹ اسد در تورخم حاضر برای برگشت به افغانستان نشد. و تنها ۱۲ فامیل از جنرال به خانه های شان عودت نمودند. (نواتی وقت)

* روزنامه نواتی وقت در شماره ۱۱ اسخود طی سرمقاله ای مینویسد که طبق عملکرد مهاجرين در روز اول پرم وگرام کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرين درباره عودت مهاجرين افغان بنظر میرسد که این پروگرام ناکام شده است. زیرا که مهاجرين افغانستان تا زمانی که جنگ در افغانستان ادامه دارد، آماده برگشت بخانه های شان نمیشوند. به این طریق پروگرام برگشت دوصوبه بجا هزار مهاجر طی سه ماه آینده غیر یقینی شده است. اگر چه مجاهدين مناطق زیاد کشور خود را آزاد ساخته اند ولی شهرهای عمده هنوز تحت کنترول رژيم دست نشانده شوروی در کابل قرار دارد و آن رژيم هر روز راکت ها را به مواضع مجاهدين برتاب مینماید، درین شرایط ملل متحد باید زمینه مساعد برای عودت مهاجرين را آماده سازد.

(نواتی وقت)

۱۱

* مسافرت نجیب الله به اتحاد شوروی هنگام ملاقات وزیر خارجه امريکا و شوروی این نظریه را داد من زده است که گویا ایالات متحده امريکا و اتحاد شوروی روی خاتمه دادن به جنگ افغانستان به موافقه نزدیک هستند. مقامات ایالات متحده و اتحاد شوروی نزدیک بودن یک موافقه را تا بیدنکرده اند اما میگویند درین مورد مصالحه نموده و اختلافات خود را کاهش داده اند.

(صدای امريکا دري)

* دان ریتر، یکی از نمایندگان قوی قوای مقاومت افغانستان در مجلس نمایندگان امريکا دریچک مصاحبه مطبوعاتی گفت فکر میکند حمایت کانگرس امريکا از مجاهدين افغانستان تا زمانی ادامه خواهد یافت که شوروی جنگ علیه مقاومت را ادامه بدهد. او اضافه کرد که مردم افغان

نستان خودمیتوا بند آبنده شاترا انتخاب نمایدونگانه مانعی که بین مردم افغانستان و حق خود را دیت آنها واقع شده اتحاد شوروی است .

(صدای امریکا دری)
* مجاهدین یک تعرض بزرگ قوای رژیم کابل را در ولایت جوزجان ناکام ساخته اند . همچنین مجاهدین سر قوای رژیم کابل در ناحیه پغمان حمله کردند که در نتیجه ۳۴ ماحب منصب و عسکر رژیم کشته شده اند .

(رادیو پاکسان)
* ایران بار دیگر از حق اهالی افغانستان در مورد تثبیت آبنده کشور و تشکیل حکومت شان حمایت کرده است . این نظریه را یکی از کارمندان عالی رتبه وزارت خارجه ایران در خلال مذاکرات با مدیر امور سیاسی استرالیا در تهران اسرار داشته است .

ما مورعاً لیرتبه ایران گفته است که حکومت وی در این سلسله شروع کمک لازم را بر اهالی افغانستان

فراهم خواهد کرد . (رادیو پاکسان)
* ظاهراً پادشاه پیتین افغانستان در رابطه با مذاکرات وزارت خارجه ایالات متحده و اتحاد شوروی در گفتگوی بی.بی.سی در "روم" گفت : اکثر افغانها میدانند که مذاکرات سا بیری اهمیت بسیاری دارد و میبایدوا راست گفته شود . این مذاکرات مقابله با آرزوهای ملت افغان نباشد . ظاهراً هاشم که کید بیشتر بر مذاکرات میان گروههای مختلف سیاسی افغان دارد تا بگفته او خود افغانها بتوانند بدون دخالت و زور کشورهای خارجی در باره آبنده خود تصمیم بگیرند .

وی گفت با بید مینه تقاهم میان حلقه های تنظیم شده مربوط به جهاد دوسا بر عناصر مؤثر جا معه افغانی مساعده کرد ؛
ظاهراً هاشم شرکت کلیه افسار

جا معه افغانستان ، از جمله تمامیندگان مجاهدین ، استادان پوهنتون و سایر شخصیت های خوشنام را در رسیدن به این اهداف لازم و حیاتی خواند .

(بی.بی.سی فارسی)
* امروز ۶ راکت زمین زمین بای لای محلات مسکونی شهر کابل پرتاب گردید که در اثر آن ۲ تن از شهریان کابل هلاک و ۲ تن دیگر جراحت برداشتند . این راکتها از نوع سکر بوده و به نواحی چهارم ، پنجم و یازدهم شهرها مایب کرد .

در یک حمله مشابه دیگر اکتی پنج نفر هلاک و پنج نفر دیگر جراحت برداشتند . (رادیو کابل)
* مجاهدین طی حملاتی بر مناطق دارالامان ، باغ داو و دفرغه بر پسته های رژیم کابل حمله نموده تعدادی از عساکر را هلاک و چهار دستگانه تا تک را از زمین برده اند . این حمله تاریخ ۲۸ سرطان صورت گرفته است . بتاریخ ۲۳ سرطان بر پسته رژیم کابل در منطقه سه گنبد بیغان حمله نموده و یک پسته را تخریب و ۳۴ ملیشه را بهلاکت رساندند .

در نبردی که بین مجاهدین و قوای رژیم کابل در ولسوالی سنگچارک ولایت جوزجان بتاریخ ۳۰ سرطان صورت گرفت مجاهدین بعد از رساندن تلفات زیاده قوای جانب مقابل ۶۵ میل سلاح مختلف النوع را به غنیمت گرفتند . شش نفر را هالی منطقه در اثر بمباران طیارات جانهایشان را از دست دادند .

(صدای امریکا دری)
* ادوارد شیواردن دزی وزیر خارجه شوروی قبل از مذاکرات با وزیر خارجه امریکا در سا بیری با هاشم که در نامه نگاران اظهار داشت که ما در باره افغانها تصمیم گرفته نمیتوانیم ولی در آن زمینه کمک کرده میتوانیم وی این شایعات را رد نمود که کویا طولانی شدن اقامت نجیب الله در شوروی معنی آنرا دارد که وی از قدرت برکنار

میشود تا حل قضیه آسا نشود . وزیر خارجه شوروی خاطر نشان ساخت که نجیب الله ایام رخصتی اش را سیری مینماید . (مسلم)

* عبدالرحیم هاشم ، سرپرست ریاست جمهوری در کابل گفته است که نجیب الله به شوروی مسافرت نموده است تا از طرح آشتی ملی خود در دوران مذاکرات و زرای خارجه امریکا و شوروی که در سا بیری آغاز میشود ، دفاع نماید . (نیشن)

* بیست و پنج قایل مهاجرین افغان غیر ثبت شده بتاریخ ۱۰ اسد از طریق تورخم به افغانستان سر گذشتند . (جنگ)

* حاجی محمد عدیل منشی اطلاعات مرکزی حزب عوامی ملی از عودت مهاجرین افغان حسن استقبال نموده و اظهار داشت که آنها نباید این فرصت ارزنده استقرار صلح و آرامش در وطن خود را از دست بدهند . (جنگ)

* فتح الملک بنک یوسفی عضو سابق پارلمان افغانستان طی مصاحبه ای با آژانس افغان پرس در پناور گفت ، مراجعت مهاجرین افغان قبل از بر طرفی رژیم نجیب تا با کربن توطئه عمیق امپریالیزم سرخ و سفید بوده و هدف آن ایجاد نا آرامی مانند لیستان در افغانستان میباشد . (نواشی وقت)

* رادیو بی.بی.سی از قسول عبدالرحیم هاشم گفت که در ملاقات بین وزرای امور خارجه امریکا و شوروی در سا بیری راه حل پایان بخشیدن به جنگ افغانستان روشن خواهد شد . (نواشی وقت)

* صاحبزاده یعقوب خان وزیر خارجه پاکستان بتاریخ ۸ اسد طی بیانیه ای در کنفرانس سازمان کشور های اسلامی در قاهره اظهار داشت : " دولت موقت افغانستان با پیساز جانب کلیه اعضای سازمان کشورهای

اسلامی پشتیبانی گردد." نامبرده گفت که: "رژیم غیرقانونی کابل مانع بزرگی در راه حل مسئله افغانستان میباشد" و افزود که اگر چه از عقب نشینی قشون شوروی از افغانستان ۱۷ ماه گذشته اما تشکیل یک دولت فراگیر در افغانستان هنوز هم عملی نگردیده است. (پاکستان تایمز)

* قوماندان محمد اسمعیل برادر مولوی جلال الدین حقانی قوماندان مجاهدین دریکنیا که ۲۸ سال داشت در مبارزه تن به تن با قوای رژیم کابل در کردیزه شهادت رسید. (پاکستان تایمز)

* عبدالرحیم هاتف کفیل رئیس رژیم کابل گفته است از افغانها شیکه به افغانستان مراجعت نمایند، حفاظت خواهیم کرد. ناچنگ و خونریزی خاتمه یابد و در سرزمین مملکت ملج و امنیت برقرار گردد. (جنگ)

* ضياء الحق زلمی قونسل رژیم کابل در پشاور گفته است: نجیب الله رئیس رژیم کابل از مسکورسان زدید مینماید و لذا این شایعه که مراجعت وی به وطن مشکوک است صحت ندارد. (جنگ)

۱۲

* زلمی خلیلزاد یکی از مشاوران وزارت خارجه آمریکا مربوط به افغانستان طی مصاحبه بی بی سی در مورد مذاکرات وزرای خارجه امریکا و شوروی در سائیریا گفت چیزی مهمی را که امریکا میخواست و آن برکناری نجیب الله و برگزاری انتخابات بات تحت یک حکومت بیطرف در کابل بود بدست آورده نتوانست.

(بی بی سی، سی فارسی)

۱۳

* برهان الدین ربانی رئیس هیئت افغانی در کنفرانس کشورهای اسلامی طی مصاحبه بی بی سی آمریکا اظهار داشت که تا زمانیکه حکومت

موجوده کابل در قدرت با ندراه حل سیاسی برای محصله افغانستان مطلوب و مقدر نیست. وی گفت قبل از هرگونه انتخابات و راه حل حکومت موجوده باید در کابل ازین رفته و قدرت بسه مرجع دیگری تسلیم داده شود. استاد ربانی اظهار داشت که برای تشکیل یک حکومت با فاعده و وسیع مساعی همه جانبه جریان دارد و سعی میشود شورای منتخب تشکیل شود تا حکومتی را بسه میان آورده که در آن تمام مجاهدین اعم از تنظیمهای مقیم پاکستان و ایران و سایرین نمایندگی کرده بتوانند و بدین ترتیب خلای سیاسی موجوده رفع گردد. (صدای امریکا دری)

* در نوزدهمین اجلاس کنفرانس وزرای خارجه سازمان مالک اسلامی در قاهره، داکتر کفیل اناکول وزیر خارجه جمهوری ترکی قبرص شمالی مجدداً حمایت کامل خود را از مبارزه حق مجاهدین در افغانستان اعلان نمود. داکتر عبداللہ قاضی وانی معاون وزیر خارجه مالیریا طی خطی خود اظهار نمود: "مالیریا خیلی نگران است که هنوز هم راه حل سیاسی مسئله افغانستان موهوم به نظر میرسد. ما طرفدار راه حل سیاسی مبسوط بر تشکیل یک دولت فراگیر کابل قبول ملت افغان میباشیم تا موجب استرداد استقلال و آرامش به افغانستان گردد و امکان مراجعت تمامی مهاجرین افغان به سرزمین شان فراهم گردد." (نیشن)

* بقول آژانس خبرسانی شوروی امریکا و شوروی به تفاهمی در باره افغانستان نایل آمده است و ادوارد شیواردنبری وزیر خارجه شوروی پس از دوروز مذاکرات با همنای امریکایی خود اظهار نمود که نتایج عملی آن خیلی زود آشکار خواهد شد. در مسکو یک نطق وزارت خارجه شوی روی گفت: هر دور هر موضوع مراجعت مهاجرین افغان و هم انتخابات آزاد

در افغانستان را مورد بحث قرار دادند. (نواشی وقت)

۱۴

* ملا عبدالغفار یک قوماندان مربوط جبهات ملا نسیم آخندزاده طی مصاحبه بی بی سی در باره جنگهای داخلی در هلمند اظهار داشت که این جنگها بین حزب اسلامی و حرکت انقلاب اسلامی نه، بلکه بین مجاهدین و تعدادی از مجاهدین است که ظاهراً خود را به حزب اسلامی منسوب میدانستند و در اصل عضو حزب اسلامی نبوده، بلکه جبران رژیم کابل بودند و ما هانه فی نغیر مبلغ ۳۰۰۰۰۰ افغانی معاش از رژیم کابل میگرفتند، صورت گرفته و آنها را از منطقه خراج و تعدادی اسیر و تعدادی هم به قوای رژیم ملحق گردیدند. وی گفت این جنگها به اساس تنظیم صورت نگرفته، بلکه اساس عقیدوی دارد و تا نیکه و اعملاً مجاهدین حزب انداکتون در منطقه وجود دارند و هیچگونه مخالفتی با آنها صورت نمیگیرد. (صدای امریکا پشاور)

* مجاهدین افغان یک پسته نظامی را در سه گنبد پغمان تصرف خود در آورده و ۳۴ تن از افراد رژیم کابل را به هلاکت رسانده اند. همچنان بر یک پایگاه نظامی در چاروازی در ۲۰ کیلومتری شهر کابل حمله کرده بیش از یکصد نفر از نیروهای رژیم را به هلاکت رسانده و ۱۵ موضع را تصرف خود در آورده اند. طی این حملات ۱۱ مجاهد شهید شده اند. (رادیو پاکستان)

* جسد برید جنرال محمد شریف اخیراً در ولایت جوزجان دفن گردید. (تاریخ آن ذکر نگردیده) جنرال محمد شریف یک تن از افسران قوای پیاده جوزجان بود که اخیراً در یک نبرد روی با مجاهدین به هلاکت رسید. (رادیو کابل)

* طبق پروگرام عودت کمشنری عالی ملل متحد برای مهاجرین به

تاریخ ۱۳ اسد هفت خانواده از طریق میرانشاه به افغانستان مراجعت کردند در حالیکه از نقاط دیگر در همان روز جمعا ۲۷ خانواده مهاجرین بوطن بازگشتند. درین ضمن طبق اطلاع واعلمه در ناحیه باجور برخی از مهاجرین افغانی را که به وطن جود مراجعت مینمودند، بعضی افراد ناسان که وابستگی سیاسی آنان تشخیص نگردیده است، مورد ضرب و ستم قرار دادند و ما بملک شان سرا ربودند. گفته یک مقام دولتی، چنین واقع برای اولین بار موضوع پیوسته و به نظر میرسد که فیلاتنجیده شده باشد. وی خاطرنشان ساخت که تقریباً سایر گروههای مفا و مسبت صریحاً اعلام نموده اند که نمیخواهند برای کسانی که خوش برضا مراجعت میکنند، مشکلات ایجاد نمایند.

(مسلم)

* نوزدهمین کنفرانس وررای خارجه، سازمان مالک اسلامی در قاهره طی تصمیمنامه ای که در آخرین روز کنفرانس اتخاذ شد، اظهار داشت: "تشکیل دولت فراقبر، بخاطر استقرار مجدد صلح و دادن این حق به مردم افغانستان که بدون دخالت اجانب، نظام سیاسی و اقتصادی و اجتماعی خود را خودشان بمیل خود انتخاب کنند، لازمی است". در این تصمیمنامه توافق گردیده است که:

"چنان شرایط عادی و فضای صلح بایجاد نگردد که مهاجرین افغان بتوانند داد و طلبانه و بیحفاظت و شرافتمندان به وطن خود برگردند. این سازمان از تقویت مجاهدین افغان نسبت به استقرار مجدد وضعیت مستقل و اسلامی و غیر متعهد افغانستان تا ثید و حمایت میکند."

کنفرانس مذکور تصمیم گرفت مساعدت سخا و تمندانه و بشردوستانه خود را به مهاجرین افغانی ادا دهد و بخاطر مراجعت و اسکان مجددشان

در افغانستان بهمکاری جمهوری اسلامی پاکستان و ایران بدل معای نماید.

* مولینا سمیع الحق سرمشقی جمعیت العلماء اسلام طی بیانیه ای در یک گروه های در مدرسه دینی در کوره ختک اظهار داشت: طرح بازگشت مهاجرین افغان منطقی و قابل اجرا، سوده و در نتیجه، توطئه، ابرقدرتها مطرح گردیده است.

وی گفت: این یک اقدام شیطانی است و سعی جدی است برای جلوگیری از پیروزی انقلاب اسلامی در افغانستان.

* نظامی وزارت خارجه پاکستان به تاریخ ۱۳ اسد در اسلام آباد اظهار داشت که امریکا و شوروی در مذاکرات شان در باب برپا به نفع همیشگی در باره، مسئله افغانستان تا بیل گردیده اند.

(نواشی وقت)
* طبق پلان کمشتری عالی ملل متحد برای مهاجرین تا کنون ۷۵۰ نفر مهاجر افغان که شت دفتر گردیده اند از ایالت سرحد پاکستان غارم افغانستان گردیده اند ولی از تاریخ ۶ اسدیا بِنظر هیچ یک خانواده ثبت شده از طریق بورخ رهسپار افغانستان شده است.

(جنگ)
* سرمقاله روزنامه جنگ مورخ ۱۴ اسد پیرامون خبر نفع هم میان امریکا و شوروی بر مسئله افغانستان در مذاکرات وررای خارجه هر دو دولت در باب برپا حاکمیت: در هر نوع راه حل مسئله افغانستان صلح در افغانستان را فقط بوسیله شرکت مجاهدین افغانی و بر مبنای میل و اراده ملت افغان میتوان تضمین کرد لذا امریکا و شوروی هر دو اکر واقعاً خواهان آرامش دائمی و حقیقی در افغانستان باشند باید از این واقعیت اساسی چشم پوشند.

(جنگ)
* ادوارد شیواردن دزی وزیر خارجه

شوروی در مسکو اظهار داشت: اعزام قشون شوروی به افغانستان یک فصل سنگین تاریخ شوروی است. نامبرده گفت برای تصفیه مسئله افغانستان بر تیبانی مشابه انتخابات در تیکا - راگوا و تا مبیا لازمی میباشد.

(نواشی وقت)
* وزیر خارجه امریکا و شوروی در مذاکرات دوروزه خود در پیریا نتوانستند به یک تصمیم قطعی در باره رژیم نجیب الله در افغانستان تا بیل گردند. روزنامه واشنگتن است مینویسد: اتحاد شوروی مسئله مذاکره با حکمتیار را به امریکا واگذار کرد و اینکار تا پایان سال جاری انجام خواهد یافت تا بهمکاری امریکا و شوروی زمینه برای تأسیس دولت اسلامی در افغانستان مساعد گردد.

(جنگ)
* بیترنامن نماینده امریکا برای دولت موقت افغانستان طی مصاحبه ای در واشنگتن گفت: علیرغم اختلافات نظر موجود بین هر دو قدرت، پیشرفتی در مذاکرات امریکا و شوروی پیرامون نحوه عمل رسیدن به راه حل مسئله افغانستان صورت گرفته است. او گفت برای یافتن راه حل این مسئله، بر طرفی نجیب الله لازمی است.

(نواشی وقت)
* قوای زمینی و هوایی رژیم کابل بنا بر تاریخ ۱۹ جولای قریه های واغز، لشمک و نادی کشک در ولایت غزنی را هدف حمله قرار داده شش تن از اهالی محلی شامل اطفال را شهید و تعداد دیگری را مجروح و منازل مسکونی را بخاک یکسان نمودند. طیارات شکاری رژیم کمونیست در این مناطق ۴۹ بمب نیپال را پرتاب نمودند و مجاهدین سیزدهما - روز تا سیما رژیم مذکور را هدف حمله قرار داده و یک دیپو، یک ذخیره خانه مواد خوراکی، یک مخزن نفت و یک

وسيله نقلیه نظامی را نابود کردند و به نفع عسکران به هلاکت رسانده و تعدادی را مجروح نمودند. مجاهدین طی عملیاتی در مرکز ولایت هرات سه ما حیمنصب و یک سرباز را به هلاکت رساندند در این عملیات ۸ سرباز به مجاهدین پیوستند. در شهر کندهار به تاریخ ۴ اسد مجاهدین تلفات سنگین جانی و مالی به رژیم کابل وارد کردند. توپخانه رژیم منطبق مسکونی در حومه شهر کابل را بمباران کرده و تعداد زیادی منازل ویران و پنج نفر شهید گردید و عده‌ای هم جراحت برداشتند. (نیشن)

سنا سوریا بان کاریس وزیر خارجه و نجات آسترالیا امروز از کمپ مجاهدین افغان در ناصرباغ پشاور دیدن نموده و در این بازدید کمشنر امور مجاهدین نیز با وی همراه بود.

(رادیو پاکستان)

مجاهدین افغان طی حملاتی در منطقه پغمان ۲۴ نفر از افراد رژیم کابل را هلاک نموده و دو دستکاه تانک را از بین برده‌اند. (رادیو پشاور)

صفت الله مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین طی مصاحبه‌ای با مجله "وما" اظهار داشت که عودت مجاهدین به وطن برای قوای مقاومت تأثیر مثبت دارد و نوبت خود مجاهدین را با مشکلات مواجهه میسر زدوی گفت که عودت مجاهدین زمانی باید صورت گیرد که حکومت اسلامی و امنیت کامل در کشور وجود آید.

(صدای آمریکا در)

۱۶

حزب الله افغانان طرحی را برای حل معضله افغانان پیشنهاد نموده که با اساس آن اول بایدر رژیم فعلی کابل ساقت گردد و به تعقیب آن یک شورای ۵۰ نفری بنام شورای انقلابی مرکب از ۲۰ نفر از قوماندانان های مشهور، ۲۰ نفر از شخصیت‌های سیاسی تنظیم‌های مهم مقیم ایران

و پاکستان (۱۲) نفر از تنظیم‌های مقیم پاکستان و هشت نفر از تنظیم‌های مقیم ایران، پنج نفر از نمایندگان مجاهدین مقیم اروپا و پنج نفر از مسلمان‌هایی که در کابل زندگی دارند، تشکیل گردد.

(صدای آمریکا پشور)

مجاهدین افغان از کوه صافی میدان هوایی کابل را مورد حملات راکتی قرار داده و چندین راکت را بر آن پرتاب نمودند. به گفته مقامات رژیم کابل در اثر این حملات خسارات بسیار تریا مده و به طیارات آسیبی نرسیده است. (بی بی سی پشور)

به اساس فرمان عبدالرحیم هاتف چهار نفر از افسران رژیم کابل بیاس خدمات شایسته و ارزشمندشان به رژیم مذکور از رتبه دکروالی به جنرالی ارتقا یافته‌اند. (رادیو کابل)

شهر کابل با سخت افغانان بار دیگر مورد حمله راکتی قرار گرفته است. یکی از سخنگویان رژیم کابل گفته است که آقلاً هشت نفر هلاک و هفت تن زخمی شده‌اند. اغلب راکت‌ها از شمال غرب کابل پرتاب شده‌اند.

(بی بی سی فارسی)

بگزارش منابع دولت موقت افغانستان پادشاه عربستان سعودی توسط هیات‌های رسمی حج متعلق به کشورهای اسلامی از حکومت متبوعه آنان خواسته است که مساعدت خود را به مجاهدین افغان نامانی ادا می‌دهند که رژیم دست نشاندگان کابل از پسا در آید. همچنان وی از جهان اسلام خواست که مسوولیت خود را در برابر قضیه افغانستان همیشه در نظر داشته باشند.

عربستان سعودی اولین کشوری بود که دولت موقت افغانستان را برسمیت شناخت و روابط سیاسی خود را با رژیم بوسالی کابل قطع نمود. (نوائی وقت)

پیترونا من فرستاده مخصوص آمریکا نزد مجاهدین افغان طوسی مصاحبه‌ای با صدای آمریکا گفت دولت شوروی رسماً به برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه در افغانستان موافقت نموده و جیمز بیکروز وزیر خارجه آمریکا نیز در این زمینه با عقاید و افکار ادوارد شیواردنسکی وزیر خارجه شوروی توافق نموده است. وی علاوه نمود که آمریکا و شوروی درباره مدت انتقالی نیز به توافق‌هایی رسیده‌اند و گفت وزیر خارجه هر دو مملکت در ماه سپتامبر در مسکو مذاکرات میزبندی انجام خواهند داد.

(نوائی وقت)

عبدرب الرسول سیاف صدراعظم دولت موقت افغانستان حمله عراق بر کویت را تفسیح و آنرا تخلف فاحش از کلیه اصول بشری و اسلامی خوانده است وی اظهار داشت که حمله عراق به عربستان سعودی قابل تحمل نمیباشد. وی خواستار عقب‌نشینی فوری و غیر مشروط قشون عراقی از کویت شد و از مردم کویت خواست که او را در رژیم دست‌نشانده عراقی را اطاعت نکنند. (نیشن)

۱۷

مجاهدین افغان ۳۰ نفر از افراد رژیم کابل را طی حمله‌ای در پنج کیلو متری شهر غزنی بنا تاریخ ۱۳ اسد به هلاکت رسانده و ۲۰ نفر را مجروح نمودند. مجاهدین در همین تاریخ ضمن حمله چهار ساعت به مواضع سختک غزنی، یک پسته را اشغال، ۵۹ نفر از افراد رژیم کابل را به هلاکت رسانده و مقدار زیادی اسلحه و مهمات را بقصد گرفتند. (نیشن)

دونالد کروم یکی از مقامات وزارت خارجه آمریکا بنا تاریخ ۸ اسد در سمینار مرکز مطالعات بین المللی و استراتژیکی در واشنگتن اظهار داشت که اگر جنگ در افغانستان فروکش کند مجاهدین افغانی میتوانند

به وطن شان مراجعت نمایند .

(پاکستان تايمز)

* مجاهدين از احداث بسته‌هاي جديد رژيم کابل در اطراف غزني جلوكيري بعمل آورده و طي نبردهايي که در مناطق کونک و قلعه احمدخان صورت گرفت ۵۵ نفر از افراد رژيم کابل بقتل رسیده و ۲۰ نفر زخمی گردیدند. قوای رژيم محصور به عقب نشيني گردیدند. همچنان طي حمله به بسته‌هاي سنجک چارمليسه را بيهلاکت رسانده و بسته را متصرف شده‌اند. درين جنگها ۴۰ ميل سلاحه مختلف النوع به عنيت مجاهدين درآمده و از مجاهدين دو نفر جاني شان را از دست داده و يك نفر زخمی شده است .

(صدای امريکا پستو)

* اروايت تعمير و زخير ميرسد که مجاهدين در شهر زرنج بالاي مراکز رژيم کابل حمله نموده و دوتا تک را تخریب و ۱۹ نفر از افراد رژيم کابل را بشمول يك صاحب بيلدترتیه حادث بيهلاکت رسانده‌اند. درين عمليات يك نفر مجاهد جاني را از دست داده و يك نفر زخمی گردید. همچنان مجاهدین بربک بنه، خارندوی درنا، چيه پنج شهرکندها را راکت حمله نمودند که در اثر آن شش نفر بشمول يك افسر رژيم کابل بيهلاکت رسیده و مواضع هاوان و زيگويک بنه مذکور تخریب گردیده است .

(صدای امريکا پستو)

* ۱۴ نفر از افراد ترپرتاب ۳۰ راکت زمين بزمين در شهر کابل به هلاکت رسیده و ۲۳ نفر ديگر مجروح گردیدند. اين راکتها در نواحی چارم پنجم و ياردهم امانت نموده است . در اثر فيران راکتها خسارات مالي سنگيني ببارآمده و دو عراده موشر طعمه جریق گردیده است .

(راديو کابل)

* مولوی جلال الدين حقاني از خوست گزارش میدهد که مجاهدين عمليات گسترده‌ی را بالاي قوای

رژيم کابل در خوست و گردیز آغا ز نموده و يك طياره تراسيورتي را صبح امروز در خوست سرنگون ساخته‌اند . در گردیز نير خارات سنگين سر تا سيات رژيم کابل وارد آمده و شش دستگانه نانک زهي در قره کردیيز با شش کشيده شد. قوای رژيم کابل به قهقرياهای اسکا ديپرا خه‌اند .

(بي بي سي پستو)

* کریم خليلی نماينده حزب وحدت اسلامي که همراه با هيئت مجاهدين در کنفرانس کشورهای اسلامي اشتراک ورزيده بود طی مصاحبه‌ی اظهار داشت که در کنفرانس وزيرای خارجه دول اسلامي از جانب مجاهدين برای طلب داغيه افغانسان اقداماتی صورت گرفت و در کميسیون های سياسي و فرهنگي نظريات مجاهدين بازگو گردید . (صدای امريکا دري)

۱۸

* منابع نزدیک به رژيم کابل ميگویند که پنج ديپلومات رژيم مذکور در کشورهای بنگلاديش، ميانمار، چکوسلواکيا، کورياي شمالي و کويت که در عين زمان اعضای مهم حزب خلق نجيب الله ميباشند، در خلال دو ماه گذشته ترک وطن نموده‌اند . در اين زمينه تا رزدا فير صندا مقرر در بنگلاديش و حشمت کيها ني سفير در کورياي شمالي قابل ذکر است .

(پاکستان تايمز)

* مجاهدين افغان يك طياره تراسيورتي رژيم کابل را به تاريخ ۱۶ اسد در ميدان هوایی خوست سرنگون ساختند، آنها تا سيات نظامي در کرد بيزرانيز هدف حملات راکتي قرار داده و يك دستگانه نانک وسه وسيله نقلیه نظامي را منهدم نمودند .

(نوانی وقت)

* بال مکالم یک عضو کانگرس امريکا که طرفدار مجاهدين است طی مصاحبه‌ی در مورد کاهش مساعدت

امريکا به مجاهدين اظهار داشت : هيچ ترديدی نيست که هنوز هم اعصاب کانگرس از مجاهدين پشيماني نموده و خواهان موفقيت آنها ميباشند . مگر اعصاب کانگرس از واقعيتهاي مربوط به افغانکستان بيخبر است و ارنگه مجاهدين تا کنون شهرهاي عمده را فتح نکرده‌اند اما يوس می با شند در حالیکه مجاهدين بعلتی به اين امر موفق نگردیده‌اند که سلاحه کافی بدسترس ندارند و حکومت امريکا طوریکه لازم است در بيموردن با مجاهدين همکاري نکرده است .

(صدای امريکا پستو)

* تورن موسی خان يك عضو کميتی نظامي اتحاد اسلامي افغانکستان که اخيراً از سفری بداخل افغانکستان برگشته است طی مصاحبه‌ی با بي بي سي اظهار داشت که با وجود کوششهای چند ماهه که رژيم کابل تمام قوايش را جانب پيمان منوجه نمود تا کنون به تسخير کامل آن موفق نشده است . وی متکل مجاهدين را قوت امکانات و اعتماد کرد .

(بي بي سي پستو)

* طبيعی گزارشهای رسیده ولسوالي آب کمری در ولايت بادغيس با ۳۰۰ ميل سلاح مختلف النوع و تعدادی وسايل نقلیه نظامي بنا رنج ۸ اسديجا مجاهدين جمعيت اسلامي تسليم شده است . همچنان مجاهدين هرات به تاريخ ۴ اسديمرکز قوای رژيم کابل در مناطق کچه، چشمه درازويند بزرگ حمله نموده جمعاً ۶۰ نفر از افراد رژيم کابل را هلاکت و با زخمی نموده دوتا تک و ۴۵ ميل سلاح مختلف النوع به عنيت گرفتند. در همين روز يك دسته ۱۶ نفری از مليشه به مجاهدين پيوستند. بنا رنج ۷ اسدي مجاهدين در منطقه هزار جريب هرات بربک لاری حامل مليشه حمله نموده پنج مليشه بشمول يك قوماندان را از بين بردند .

(صدای امريکا دري)

۱۹

* صیغت الله مجددی رئیس دولت مؤقت اسلامی افغانستان و صدراعظم عبدالرسول سیاف حمله عراق به کوییت را تفسیح نموده اند مجددی اظهار داشت که هرگونه تهدید علیه سرزمین اسلامی سعودی مترادف با تجاوز مستقیم علیه مقدسات اسلامی پنداشته خواهد شد. و مجاهدین با قدرت کامل خود حاضرند از عربستان سعودی دفاع نمایند. صدراعظم عبدالرسول سیاف درین زمینه اظهار داشت که تصمیم عراق مبنی بر الحاق کوییت به خاک آنکشور یک اقدام جنایتکارانه است. وی علاوه نمود سکوت مسلمانان عالم در قبال این رویداد خلاف روحیه اخوت اسلامی است.

(پاکستان تایمز)

* منابع مجاهدین اظهار میدارند که در اثر انفجار یک ماین در تاهراه کابل - جاریکار یک وسیله نقلیه نظامی رژیم کابل نابود شد که در نتیجه آن هشت ملیشه و تعدادی از سربازان کشته شدند. مجاهدین میدان هوایی خوست را به تاریخ ۱۵ اسد هدف حمله قرار داده و یک طیاره بزرگ ترانسپورتی را منهدم ساختند و سه نفر از افراد خادما به هلاکت رساندند. طی یک حمله دیگر مجاهدین در شهر گردیز ۱۱ وسیله نقلیه نظامی را از بین بردند. مجاهدین میدان هوایی بگرام را به تاریخ ۱۱ اسد مورد حمله قرار داده و دو طیاره جنگی را منهدم کردند. یک دیویو مهمات را به آتش کشیدند و یک صاحب منصب و هشت ملیشه رژیم کابل را به هلاکت رساندند.

(پاکستان تایمز)

* داکتر فاروق اعظم وزیر تعلیم و تربیه حکومت اسلامی افغانستان طی مصاحبه‌یی با صدای آمریکا اظهار داشت که فعلاً ۳۱۳۷ مکتب در کمپ های مجاهدین فعال گردیده و در ولایت کنړ نیز مدیریت تعلیم و تربیه شروع

بکار کرده است و قرار است که در ولایات کندهار، روزابل، نیرکار، رتظیق، پروگرام های تعلیم و تربیه حکومت موقت آغاز گردد. (صدای آمریکا پشتو)

* حلال الدین حفاسی قوماندان مجاهدین یکتیا در مورد عودت مهاجرین در مصاحبه‌یی با بی.بی.سی گفته است که با پروگرام ملل متحد برای عودت مهاجرین از نظر اسلامی مخالف است زیرا مهاجرین برای جنگ هجرت نموده اند و چنانچه اکنون خانه‌ها نیستند، در داخل کشور امنیت نیست و حکومت اسلامی مستقر نشده است لذا این پروگرام را بر صدها دیدانیم.

(بی.بی.سی پشتو)

* اولین جرگه قوماندانان جهادی افغانستان به اشتراک ۲۰۰ قوماندان دیروز در بهران دایسر گردید. درین جرگه میطه شد که مداخله ابر قدرت های خارجی در افغانستان آینده قطع خواهد گردید و افغانستان با تمام همسایگان خود روابط نیک خواهد داشت. (رادیو بهران)

* مجاهدین افغان طی حمله‌یی بر مراکز رژیم کابل در دشت با سوئی لوکر ۱۸ عسکر را به هلاکت رسانده سه لاری مهمات را از بین برده اند. در اثر حملات قوای هوایی ۳۰ نفر از اهالی لوکر شهید شدند. مجاهدین در جارتیاب قره باغ و پغمان در ولایت کابل بر مراکز رژیم کابل حمله نموده جمعاً در حدود ۸۵ عسکر و ملیشه را هلاک و هفت پسته را از بین برده اند.

(رادیو بهران)

۲۰

* به اساس گزارش دیپلوماها در حومه کابل مبارزه خونینی بنابر تاریخ ۱۹ اسد امداد داشت و قوای حکومتی مواضع مجاهدین را هدف حمله قرار داده بودند. از ۱۸ اسد با یکنظر بیش از ۵۰ راکت به قسمت های مختلف شهر کابل اصابت نموده که در اثر آن

طبق احصایه های رسمی ۲۲ نفر کشته و منجا و راز ۵۰ نفر جراحات های شدیدی برداشته اند. (پاکستان تایمز)

* بکارش را دیویو بی.بی.سی مجاهدین افغان به تاریخ ۱۸ اسد حملات خود علیه کابل را شدت بخشیدند و در خلال چند روز گذشته کثراً با یخت راه هدف حملات قرار داده اند و روزانه تعدادی در اکت بر شهر کابل فرود می آید. (مسلم)

۲۱

* مهاجرین افغان در یک گروه آبی بنابر تاریخ ۱۹ اسد در منطقه قبایلی با جور، طرح موسسه ملل متحد برای عودت مهاجرین به وطن شانرا یک دسیسه قدرتهای خدا سلامی خوانده آنرا تفسیح نمودند. آنها گفتند در حالیکه هنوز رژیم نجیب رمام قدرت را در دست دارد و در سراسر افغانستان مین های انسان کش به تعداد فراوانی مرس شده است را ندن مهاجرین افغان بسوی افغانستان یک اقدام غیر انسانی میباشد. (پاکستان تایمز)

* برهان الدین ربانی وزیر اعمار و محدود دولت موقت افغانستان طی مصاحبه‌یی با "میدیا" پس از مراجعتش از کنفرانس وزرای خارجه ممالک اسلامی، اظهار داشت: این کنفرانس طرح عودت مهاجرین افغانی را قبل از وقت تلفی نموده است زیرا هنوز صلح و سلم در افغانستان برقرار نشده و علاوه بر آن در سراسر مملکت مین ها به تعداد دوانری وجود دارند.

(نوائی وقت)

* شورای ائتلاف اسلامی افغان - نستان به مرکز خود را از بهران به پشاور پاکستان منتقل نموده است. یکی از سخنگویان شورای ائتلاف اسلامی در توضیح علت این اقدام گفت که پشاور با یگانه های نظامی مجاهدین نزدیکتر است و از اینجا بهتر میشود از مورچه های واریسی نمود.

دیگر اینکه در پناه و مسایل مربوط به جها در آسانی و سرعت میشود با سازمانها و تنظیماتی که مقیم پشاور هستند صحبت و مذاکره نمودی امکان موجود است اختلاف بین شورای ائتلاف و مقامات ایرانی را زد نمود.

(بی.بی.سی فارسی)

۲۲

* یک طیاره ۴۰۰ مسافربری نظامی رژیم کابل بعد از پرواز در غرب افغانستان سقوط داده شده و ۸۰ نفر سرنشینان آن بهلاکت رسیده اند. رادویی رژیم کابل علت سقوط طیاره را عوارض فنیکی بیان نموده است.

(بی.بی.سی پشاور)

* یک هیئت پنج نفری شوروی به رهبری ایوان اندرونوف یک عضو پارلمان بتاریخ ۲۰ اسدبا گلبدین حکمتیار را میرحزب اسلامی افغانستان در پشاور ملاقات و پیرامون مسوول آزادی اسرای جنگی تبادل نظر نمود. حکمتیار ضمن صحبت با اعضایی زن در این هیئت اظهار داشت: افغانها بیکه توسط روسها و رژیم کابل توقیف گردیدند نیز ما دروخواه و همسر دارند که منتظر آنها بوده و خیلی دربارها سر نوشت آنان نگران میباشد. این ما درها همیشه جویای احوال فرزندان شان میباشد ولی ما برایشان پاسخی نداریم. در مقابل مادران اسرای روسی دلیل آوردند که فرزندان شان قصوری ندارند بلکه تقصیرا رژیم کابل و سیستمی بود که منجر به چنین وضعیتی در افغانستان شد. گلبدین حکمتیار به مادران روسی گفت که برای ملاقات با پسران شان درخواستی سرحدی بین پاکستان و افغانستان ترتیبی است. اخذ خواهد نمود.

(پاکستان تایمز)

* هیئت مادران اسرای جنگ شوروی با صفت الله مجددی رئیس دولت موقت افغانستان در پشاور دیدار

و در ضمن صحبت تحمیل جنگ علیه ملت افغان را خیانت بزرگ خوانده و دخالت شوروی در افغانستان را تفریح نمود. آنها گفتند شوروی بر علیه مردم بیگناه افغانستان اقدام ناسانی بعمل آورده و اکنون از پشتیبانی رژیم کابل باید دست بردارد. صفت - الله مجددی گفت کلیه مجاهدین در زندانهای رژیم دست نشانده کابل و در اتحاد شوروی با اسرای جنگ روسی مبارزه خواهند گردید.

(پاکستان تایمز)

* سورین یا لیتین رئیس قدرات سیون روسیه از عمای مجاهدین دعوت نمود که جهت مذاکره بر مسئله اسرای جنگ به اتحاد شوروی مسافرت نمایند. این مطلب را عضو پارلمان شوروی که در عین زمان نائب رئیس کمیته امور بین المللی شوروی میباشد تاریخ ۲۱ اسد در پشاور افشاء نمود. او گفت که طبق گزارش وزارت دفاع شوروی بیش از ۳۰۰ اسیر شوروی هنوز هم در زندانهای مجاهدین بوده و اکثریت آنان تحت توقیف حزب حکمتیار قرار دارند.

۲۳

* قوماندان اسمعیل خان از با دغیس اطلاع داده است که شب ۲۰ اسد در حدود ۱۵۰۰ مجاهد پسته های مهم اطراف قلعه نومرکز ولایت با دغیس را مورد حمله قرار داده و سه مرکز مهم قوای رژیم را شامل چشمه دوزک، سنگ سرخ و خم عباسی بتصرف خود در آورده اند طی این جنگها در حدود یکصد نفر از افراد رژیم کابل بهلاکت رسیده و مقادیر زیادی اسلحه و مهمات به غنیمت گرفته شده است.

(صدای امریکا دری)
* رژیم کابل ادعا نموده است که در حدود پنج هزار نفر افراد مسلح مجاهدین و شبه نظامیان پاکستانی در منطقه میرانشاه تجمع نموده اند تا به شهر خوست حمله نمایند. گفته سخنگوی وزارت خارجه کابل این عده تعداد زیاد

سلاح های سنگین از جمله توپ و تانک نیز همراه دارند. رژیم کابل گفته است که در صورتیکه مجاهدین دست به حمله بزنند پاکستان مسوول شناخته خواهد شد. این ادعا از جانب مجاهدین افغان تایید شده است.

(بی.بی.سی فارسی)

* اختلاف در مورد تغییر تشکیلات احزاب شیعه افغان هنوز موجود است. دوازده پیش یکی از سخنگویان شورای ائتلاف اسلامی گفت که شورای ائتلاف بجای خود باقیست و مرکز خود را به پشاور منتقل کرده است ولی امروز رحمت الله مرتضوی سخنگوی حزب وحدت اسلامی که سازمان واحد برخی از احزاب شیعه افغان میباشد ضمن گفتگویی با بی.بی.سی گفت که دیگر شورای ائتلافی وجود ندارد که مرکزش را به پشاور منتقل کند.

(بی.بی.سی فارسی)

* یک هیئت پنج عضوی شوروی امروز در پشاور با برهان الدین ربانی وزیر باسازای حکومت موقت اسلامی افغانستان ملاقات نمود. هیئت مذکور خواستار همکاری در تهیه اطلاعات در مورد سربازان مفقود روسیه شد. استاد ربانی ضمن ابراز همدردی با خانواده های اسیران شوروی گفت که مسئله اسیران شوروی تنها در صورت حل جامع بحران افغانستان قابل حل خواهد بود. (رادیو پاکستان)

* از ابتدای سال ۱۳۶۹ تا کنون در حدود ۱۳۰۰ راکت بالایی کابل فیر گردیده که در نتیجه آن ۲۷۸ نفر هلاک و ۱۱۴۸ نفر زخمی گردیده اند. در حال حاضر هفت جبهه مسلح از مجاهدین به تعداد مجموعی ۹۴۵ نفر در اطراف کابل فعالیت دارند اینها میکوشند مواضع شان را در پشاور مجدداً بدست آورند. (رادیو مسکو)
* در اثر فیر راکتهای زمین بزمین بشهر کابل (تعداد آن ذکر نگردیده) امروزه ۲۲ نفر هلاک و ۲۲ نفر دیگر زخمی گردیدند

۲۶

* یک نماینده مؤسسه ملل متحد درپشین گفت: تقریباً ۹۳ خانواده مهاجر افغان بتاریخ ۲۵ اسد ماده مراجعت بوطن شان بودند و اظهار داشت در حدود یکصد خانواده مهاجر افغان روزانه بصورت داوطلبانه به افغانستان مراجعت مینمایند.

(نیشن)

* روزنامه واشنگتن پست در یکی از شماره های اخیر خود مینویسد دو سال قبل شهرپنا ورمعلو ارتش و خوشبینی بود و تعداد زیادی خبرنگاران، افراد امداد بشر خواهان، دیپلوما تهنا و امثال آن درین شهر لای هم ناسفته شده بودند ما به تعقیب قتل و قتل لهای خنونت آمیز و تهدیدات دیگر کسی خود را مصون احساس نمیکند و یک تعداد از خود غریبهها میگویند که راجع به آینده خود در خوف و هراس اند.

(صدای امریکادری)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل فرمان تقنینی شورای وزیران آن رژیم را درباره تعدیل ماده هشتم قانون سیرق و نشان دولتی رژیم کابل قانون احزاب سیاسی و تعدیل ماده چهارم قانون شورای قانون اساسی را امضا نمود.

(راديوکابل)

* سه نفر امروز در اشراف اکتهاى زمین بزمین (تعداد آن مشخص نشده) در شهر کابل بهلاکت رسیده و ۱۴ نفر مجروح شدند از جمله این راکتها که از استقامت شما لغرب قیر گردیده ۱۲ راکت در نواحی چارم، پنجم، نهم و دهم اصابت نموده است. (راديوکابل)

* جسد گروال محمد داود جویبان قوماندان یکی از قطعات بزرگ ملیشه هرات که بقتل رسیده است دیروز در آن ولایت دفن گردید. در مراسمی که بدین مناسبت تشکیل شده بود، معاون اول وزارت دفاع

اتحاد شوروی در سال ۱۹۹۰ مقدار مواد سوختی راکتها به افغانستان میدهد پنج هزار تن افزایش خواهد داد و به چهار صد و پنجاه هزار تن خواهد رساند. بر مقدار رگندم نیز صد هزار تن خواهد افزود و آنرا به چهار صد هزار تن خواهد رساند، همچنین بر مقدار رگنکهای نغدی افزایش بعمل خواهد آورد.

(بی.بی.سی فارسی)

* اخیراً کابل با کمبود شدید پترول و نفت سفید که معمولاً برای پخت و پز و گرم کردن منازل بکار میرود مواجه بوده است. بسیاری از تانکهای تیل در کابل بسته اند و مردمناچار اند برای گرفتن جیره بنزین ساعتها در صف بمانند. در بازار سیاه پترول یافت میشود و به هفت برابر قیمت معمول بفروش میرسد.

(بی.بی.سی فارسی)

* امروز دو نفر در شهر کابل به اشراف راکت زمین بزمین بهلاکت رسیدند. این راکتها از جانب غرب فیر شده و بر ناحیه پنجم شهر اصابت کرد.

* مجاهدین طی شیردهایی در منطقه سرخ دیوال ننگرها رینج پسته نظامی رژیم کابل را تصرف نمود در آورده اند. (صدای امریکا پشوا)

۲۵

* قوماندان عارف خان معاون فرقه حضرت حمزه در هرات طی مصاحبه بی با صدای امریکا گفت که بتاریخ ۲۳ اسد در اشراف عملیات دوا مدار مجاهدین غنای قومی ۸۹ در ولایت بادغیس با افراد مسلح خویش به مجاهدین تسلیم شده و غنائیم زیادی شامل ۷۰۰ میل کلاشینکوف، ۵۰۰ تفنگ کره، بین یک دهکده، یک زیگویک، ۶۰ ماشیندار، تفیل و خفیف، یک هاوان، یک دستگاه تانک، سه عراده موزر، دو بیابیه مخابره (آر-۱۰۴) و دو صد هزار مرمی مختلف النوع بدست مجاهدین افتاد. (صدای امریکادری)

از جمله این راکتها ۱۱ راکت بر نواحی چارم، پنجم و دهم اصابت نمود. (راديوکابل)

* اعضای کمیته قوماندانان تنظیمهای جهادی حوزه غرب افغانستان دیروز با علی اکبر ولایتی وزیر خارجه ایران در تهران ملاقات نمودند. وزیر خارجه ایران ضمن ابراز حمایت ایران از مجاهدین افغان خواهان وحدت تمام تنظیمهای مجاهدین گردیده و در پیلهوی پیشبرد

جهاد مسلحانه بر دوا مکار سیاسی نیز تأکید ورزید. (راديوتهران)

* داکتر تنویر احمد خان معین وزارت خارجه پاکستان طی مصاحبه

بی با نماینده روزنامه مسلم اظهار داشت که ما باید پیشین پیشرفت در دوسطح در افغانستان باشیم. از یک جانب

پیشرفت سریع در فعالیت خود مجاهدین بمشاهده میرسد که پروگرام انتخاب

بالاتر طبق میل خودشانرا ترتیب میدهند از سوی دیگر از مذاکرات اخیر

بین وزرای خارجه امریکا و شوروی برمی آید که هر دو بر قدرت بیک نقطه

تفا هم نزدیک تر شده میروند. همگان توافق نظر دارند که یگانها راه حل

مسئله افغانستان انتخابات است و پس از بر قدرتها را عقیده بر اینست

که این انتخابات تحت نظارت مؤسسه ملل متحد برگزار شود. مجاهدین درین

مورد اختلاف نظر دارند بعضی از آنها فکر میکنند که ما زمان کشورهای اسلامی

یا مؤسسه ملل متحد نظر انتخابات با شد و برخی دیگر بر بن عقیده میباشند

که انتخابات کاملاً تحت اداره مجاهدین صورت بگیرد. (مسلم)

۲۴

* امروز در کابل اعلام شد که شوروی توافق کرده است که در سال جاری کمکهای غذایی، سوختی و مالی بیشتری در اختیار رژیم کابل قرار دهد. بنا به گفته مقامات رژیم کابل

رژیم کابل، قوماندان عمومی گارتیز یون کابل، معاون وزارت امنیت دولتی و تعداد دیگری از جنرالان بلندرتبه رژیم کابل اشتراک ورزیده بودند. (رادیو کابل)

۲۷

* آمریکوگرام تربیوی مابین پاکی ملل متحد در پنا و رد در مصالحه بی با صدای امریکا اظهار داشت که فعلاً ۱۷ گروپ مابین پاک وجود دارد و در آن به تعداد ۳۲۲ جوان تربیه شده مصروف فعالیت اند و تا کنون ۲۴ مابین ضدانک، ۳۴۵ مابین ضدپرسونل و ۳۰۴ مرمی را که منفجر نشده بود در ولایات غزنی، کنر، پکتیکا و بامیان کشف و خنثی نموده اند. (صدای امریکا پشتو)

۲۸

* زلمی خلیل زاد طی مصالحه بی با صدای امریکا در مورد تأثیر بحران خلیج بر معضله افغانستان چنین ابراز نظر نمود: "چون توجه جهان زیاد به خلیج جلب شده و میشود توجه به موضوع افغانستان نظریه گذشته کمتر خواهد شد... اگر بحران خلیج ادامه یابد عربستان سعودی شاید کمک خود را به مجاهدین کمتر ساخته و حتی قطع نماید این مسئله مربوط به این خواهد بود که عربستان سعودی تا چه اندازه و برای چه مدتی در بحران خلیج دخیل میباید اما همکاری های سیاسی و نظامی امریکا و عربستان سعودی بر قضیه افغانستان تأثیر مثبت خواهد داشت... اگر بین شوروی و امریکا بر سر موضوع خلیج کشیدگی بوجود آید بر سیاست دو کشور در مورد ضرورت یافتن راه حل تغییری پیشبینی نمیشود... امریکا و غرب شاید بگویند که برای دوری ایران از عراق روابط خود را با ایران بهتر سازند در این صورت مخصوصاً اگر در روابط امریکا و ایران بهبودی پدید آید تغییر سیاست ایران در مورد افغان -

نستان مثبت خواهد بود.

(صدای امریکا دری)
* مجاهدین افغان ۱۵ قریه را در اطراف باغیس از وجود ملیشه ها پاک نموده و اکنون در پنج کیلومتری مرکز این ولایت (قلعہ نو) سنگرهای خود را مستحکم مسا زنده و فشا خود را بر مراکز رژیم کابل افزایش میدهند. مجاهدین همچنان یک مرکز مهم ملیشه را که در دره لامان موقعیت داشت به تصرف خود در آورده ۱۸۰ عسکر به مجاهدین تسلیم شد و ۳۵۸ میل اسلحه تغیل و خفیف را مجاهدین به غنیمت گرفتند. قوای هوایی رژیم کابل بنا ریح ۲۴ اسد بر قریه های که بتصرف مجاهدین آمده به شدت بمباران نموده که در اثر آن یک مجاهدانش را از دست داده و سه نفر زخمی شدند. (صدای امریکا پشتو)

* بنا ریح ۲۰ تا ۲۴ اسد جنگهای شدیدی بین مجاهدین و نیروهای رژیم کابل در شهر غزنی جریان داشت که در نتیجه ملیشه های بسته های منطقه با دامگی که بنام انصار الله شهرت داشتند و تعدادشان به ۳۷۵ نفر میرسید بمجا همدین تسلیم شدند. در حملات دیگری که در این ولایت بالای مراکز قوای رژیم کابل صورت گرفت ۲۵ نفر ملیشه هلاک و ۹۰ نفر مجروح شدند. حملاتی از تاریخ ۱۷ تا ۱۹ اسد در مربوطات شهر غزنی بالای مراکز نظامی رژیم کابل صورت گرفت. بسته قلعہ آدم خان بتصرف مجاهدین در آمد و یک دیپسوی مهمات در فرقه ۱۴ آتش گرفت. در این جنگها ۱۹ مجاهد و مردم محلی جانهای شانرا از دست داده و بیازخمی شده اند. ۱۲ منزل ویران گردید و ۱۳ خرمن به آتش کشیده شد.

(صدای امریکا دری)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل فرمانی را در ۱۲ ماده صادر نموده که با اساس آن خانه ها و پارتمان های رها بی که طی سالهای گذشته ضبط شده است به مالک یا وکیل قانونی

مالک یا ورشه آن مسترد خواهد گردید. (رادیو کابل)
* با اساس فرمان نجیب الله رهبر رژیم کابل بمناسبت هفتاد و یکمین سالگرد استرداد استقلال افغانستان پنج برید جنرال به رتبه تورن جنرالی ۲۶ دگروال به رتبه برید جنرالی در پاداش خدمات شان به رژیم کابل ترفیع داده شده اند. (رادیو کابل)

* در جنوب کابل مجاهدین افغان یک قلعہ نظامی را که بسوی کابل در حرکت بود، بسویله راکت اندازها مورد حمله قرار دادند که در اثر آن ۱۴ عسکر کشته و مجروح شدند. مجاهدین یک وسیله نقلیه زرهی را در سنگرها نیز نابود ساختند. بنا ریح ۲۱ اسد مجاهدین به تأسیسات نظامی در گردیز مرکز ولایت پکتیا حمله نموده ۸ سرباز را بهلاکت رسانده و ۲۲ نفرشانرا مجروح نمودند. در جریان عملیات نظامی رژیم کابل در چهار آسیاب و گردیز شش تن از مجاهدین به شهادت رسیده و ۱۵ تن ایشان مجروح شدند.

(پاکستان تایمز)
* مجاهدین افغان یک طیاره ترا بسورتی رژیم کابل را بنا ریح ۲۷ اسد در میدان هوایی خوست منهدم نمودند. سه پیلوت و پنج سرباز نیز به هلاکت رسیدند.

(پاکستان تایمز)
* وسیم سجاد رئیس مجلس سنای پاکستان حین افتتاح کنفرانس دوازده بین المللی مربوط به جهاد افغانستان اظهار داشت: جهاد افغانستان به کلیه کشورهای آزادی دوست جهان ندای صریحی بود که وقتی ملتی تصمیم بگیرد ایمان، دین و ارزش های ملی خود را به قیمت که باشد حفظ خواهد نمود، دیگر هیچ نوع قدرت بزرگ یا کوچک نمیتواند آنرا تا به خود سازد. وی گفت: از برکت جهاد افغانستان شمع نهضت آزادی در کشمیر اشغالی روشن گردیده است.

روحیه این جهاد دویا بربرلین رافرو ریخت و در بسا مالک اروپای شرقی از قبیل پولیندورومانی و غیره جنبش‌هایی را تحریک نمود. حرارت روحیه جهاد افغانستان امروز در اتحاد شوریه وی محسوس است زیرا حقوقی را کیه امروز در خاک شوروی مردم از دولت میخواستند، قبل از جنگ افغانستان احدی نمیتوانست حتی آنرا تصور بنماید، او گفت عقبنشینی عساکر شوروی اولین مرحله، موفقیت این مبارزه بود، مرحله دوم که مقتضی تشکیل دولت در افغانستان میباشد با بدو واقعاً نماییده، آما ل و آرزوهای تمام ملت افغان که در داخل و بیخارج از وطن خود بر میبندد، باشد.

(پاکستان تا یمز)

* گلبدین حکمتیار طی مصاحبه‌ی بتاریخ ۲۷ اسد در لاهور اظهار داشت که مجاهدین افغان با توطئه مشترک دوا بر قدرت پنجه نرم میکنند اما متیقن اند که صبر و حوصله و استقامت شمر مطلوبی ببار خواهد آورد. وی گفت که جنگ در افغانستان در پرتو احکام قرآنی بعمل می آید و مجاهدین مصمم اند به رقیمتی که با شذبه مرآه خود نایل گردند. (مسلم)

۲۹

* میان نواز شریف رئیس اتحاد جمهوری اسلامی پاکستان هنگام ایراد خطابه در آخرین اجلاس کنفرانس دوروزه بین المللی درباره جهاد افغانستان که از جانب شورای اسلامی آسیا در اسلامآباد برپا شده بود اظهار داشت: جهاد افغانستان در حقیقت جهاد است برای دفاع پاکستان و تعامی امت اسلام، فتح کابل وسیله مجاهدین افغان بسا مایل این امت را حل خواهد کرد. موصوف بر لزوم شناختن فرق میان دوست و دشمن و تقویت پیوندهای وحدت بسه منظور از همپاشیدن کلیه قوای متخاصم

تأکید و زبده و مجاهدین افغان را که یک ابر قدرت را شکست داده و نقشه‌های آنرا جهت استیلا بر آبهای گرم، نقش بر آب ساختند و روحیه درخشان جهاد را در فلسطین، کشمیر و در سینه‌های مسلمانان آسیای مرکزی برافروختند. مورد تمجید و ستایش قرار داد. او با صراحت اعلام نمود که جهاد افغانستان و تشکیل دولت اسلامی بر وفق آما ل مردم افغان، در صدر فهرست اولویت‌های اتحاد جمهوری اسلامی قرار دارد. (مسلم)

* مولوی محمد گلاب سنگر هاری مشاور استادمجددی رئیس دولت موقت اسلامی افغانستان و سرمنشی جبهه ملی نجات افغانستان بعد از ظهر ۲۸ اسد وفات نمود. (پاکستان تا یمز)

* بتاریخ ۲۴ اسد مجاهدین یک حمله قوای رژیم کمونیستی را عقب زدند (محل آن ذکر نگردیده) و یک تانک را با راکبین آن نابود ساختند. در حمله دیگری بتاریخ ۲۱ اسد در ناحیه بالاما را ولسوالی پغمان دوسر بار زرا دستگیر نمودند. همچنان طی حمله‌ی در پلخمیری ولایت کندز یک نفر را حسب منصب ارشد بنام لال محمد را با ۱۳ سرباز به هلاکت رساندند و ۱۸ نفر را مجروح کردند. مجاهدین طی حمله دیگری بتاریخ ۲۰ اسد ۱۴ ملیشه و سربازان را دستگیر نموده و ۱۸ میل کلاشینکوف و مقدار زیاد مهمات را در ولایت جوزجان به غنیمت گرفتند. بتاریخ ۲۱ اسد مجاهدین در مرکز ولایت سمنگان ۱۳ سرباز و ملیشه را به هلاکت رسانده عده‌ای را مجروح نمودند. سه کلاشینکوف و یک وسیله نقلیه نظامی را به غنیمت گرفتند.

(پاکستان تا یمز)

* اعجاز الحق رهبر حزب مسلم لیگ پسر مرحوم ضیاء الحق رئیس جمهور سابق پاکستان ضمن سخنرانی در کنفرانس بین المللی جهاد افغانستان از زعمای افغان جدا درخواست

نموده که متحد و متفق گردند وی گفت: زمانیکه شوروی بر افغانستان حمله نمود، برای دولت پاکستان سه راه وجود داشت یکی اینکه دور بايست و فقط در باره حفظ پاکستان بیندیشد، دوم این که فقط با افغانها اظهار دلسوزی لفظی نموده دست به اقدام عملی نزنند سوم اینکه از مبارزین آزاد بخواند افغان پشتیبانی کند. رئیس جمهور مرحوم سومین راه و چاره را در پیش گرفت و برای برادران مسلمان بی‌خانمان افغانستان جای پناه فراهم نمود. وی در پایان نطق خویش از رئیس جمهور و صدراعظم موقت پاکستان در خواست نمود که بزودترین فرصت دولت اسلامی افغانستان را برسمیت بشناسند.

* امروز در شرفیرا کتهای زمین بزمین بر سر هر کابل (تعداد آن ذکر نگردیده) شش نفر هلاک و ۱۴ نفر زخمی شدند. این راکتها از استقامت غرب پرتاب شده و خسارات هنگفت مالی را نیز در قبال داشته است.

(رادیو کابل)

* رادیو مسکو طی تبصره‌ی گفته است که با مرور زمان آشکارا تر میگردد که حل معضله افغانستان با توسل به میتوهای زورا مکنایذیر نیست و همچنان نمیتوان با افکار آنعده ناظرین سیاسی موافقت نکرد که ادعا مینمایند با حل مشکل سیاسی راه عودت مهاجرین افغان بوطن هموار خواهد گردید. (رادیو مسکو)

* اتحاد شوروی در نظر دارد یک فلم سینمایی در موردناهنجا ریهای عایدا جنگ در افغانستان تولید کند. مصرف این فلم بالغ به ده ملیون دالر میشود درین فلم قوای هوایی و توپچی شوروی نیز سهم دارند در این فلم بهیچوجه جنگ دهساله شوروی در افغانستان نشان داده میشود. (صدای آلمان)

۳۰

* مجاهدین افغان بتاريخ ۲۴ اسد طی حمله یی بر پسته های نظامی در هوفیان ولایت پروان ۳۵ عسکرا دستگیر نموده، دو تانک، یک موتر زرهپوش و سه وسیله نقلیه نظامی، پنج دستگه راکت انداز، دو ماشیندار، ۳۵ کلاشینکوف و دو دستگه بی سیم را به غنیمت گرفتند. در پیمان مجاهدین یک تانک را منهدم نموده سر نشینان آن را بهلاکت رساندند در این عملیات سه مجاهد شهید شدند.

(پاکستان تایمز)

* کنفرانس دوازده روزه در باره جهاد افغانستان و نقش امت اسلامی که از جانب شورای اسلامی آسیا در اسلام آباد ایراد تصمیمات مهمی اتخاذ نموده از مجاهدین افغان خواست تا از اختلافات خود صرف نظر نموده کابل را فتح کنند و یک دولت اسلامی را در افغانستان تشکیل دهند و ضمناً از دولت پاکستان تقاضا بعمل آورد که دولت موقت اسلامی افغانستان را فوراً به رسمیت بشناسد. (جنگ)

* میراجان غروال قوسل افغانی در کویته در صیافتی که در منزلش به مناسبت هفتاد و یکمین سالگرد استقلال افغانستان ترتیب داده بود اظهار داشت: رژیم کابل حاضر است کمیسیون انتخابات را بمشورت احزاب مخالف به منظور برگزینی انتخابات در افغانستان تشکیل نماید، وی گفت حزب وطن حاضر است با زعمای مجاهدین افغان، دوریک میز نشسته بخاطر تصفیه معضله افغانستان مذاکره نماید.

(نیشن)

* دفتر شورای نظارد رپشا وراظهار نمود که مجاهدین افغان در اشرع عملیات منظم و گسترده نظامی علیه قوای رژیم کابل در مرکز پروان و شاهراه سالنگ یک دستگه تانک و دو وسیله نقلیه را منهدم نمودند، و شاهراه سالنگ به

روی ترافیک مسدود شد. (نیشن)

* غلام فاروق یعقوبی وزیر امنیت دولتی رژیم کابل طی مصاحبه بی بی سی، بی بی سی گفته است که برنامۀ تجدید تشکیلات امنیت دولتی در نظر گرفته شده است. قبلاً در کابل شایع گردیده بود که رژیم کابل برای رسیدن به توافقی با مخالفین از طریق مذاکره پیشنها دخواهد کرد که حاضر است تشکیلات امنیتی را تجدید سازمان کند. (بی بی سی فارسی)

* تاکن هالی یک خبرنگار غربی که از خوست برگشته است گزارش داد که جنگ در اطراف خوست شدت جریان دارد و مجاهدین در ده کیلومتری مرکز خوست قرار دارند، وی گفته است که مجاهدین یک طیاره ترانسپورتی را بر فراز میدان هوایی هدف راکت قرار دادند که در میدان سقوط نمود و بشمول طیاره مذکور ۲۱ طیاره از بین رفت.

(بی بی سی پشتو)

۳۱

* قوماندهای شورای نظار گزارش میدهند که از تاریخ ۲۰ تا ۲۸ اسد عملیات مجاهدین بر مراکز نظامی کمونیستها که مشتمل بر فرقه نمبر دو، لوی خاد، قطعات نظامی در جیل السراج و پسته های رژیم در امتداد دره سالنگ بودند ادامه داشت، علاوه عملیات آنها جمی مجاهدین بر مناطق قلعه سرخ، با با میران، تعمی، شندره، باغ میران و ولسوالی سالنگ نیز صورت گرفته است که در نتیجه ۱۳۱ لاری نظامی و ۲۲ دستگه تانک تخریب گردیده بصدها نفر کشته و زخمی شده اند. یک هلیکوپتر نیز سقوط داده شده است. در یک حمله دیگر مجاهدین بر یک کاروان نظامی در دره سالنگ ۵۴ عسکر و صاحب منصب بهلاکت رسیدند، چارتانکر تیل از بین رفته و شاهراه سالنگ به روی ترافیک مسدود گردید.

(صدای امریکا دری)

* مجاهدین طی حمله یی در ولایت فراه ۲۲ ملیشه بشمول یک قوماندان را بهلاکت رسانده و هشت نفر را زخمی کرده اند و یک مقدار سلاح را به غنیمت گرفتند. (صدای امریکا دری)

* مجاهدین افغان عملیات خود را در اطراف خوست تشدید نموده اند و جنگهای شدیدی در جریان است. مجاهدین تأسیسات مهم نظامی را در خوست در تصرف خود دارند.

(پاکستان تایمز)

سنبله ۱

* دو ماهه مؤسسه ملل متحد وارد تهران گردیده اند تا پیرامون یافتن راه حل معارضه افغانستان تبادل نظر نمایند. هدف عمده مذاکرات آنها مساخستن زمینه برای تشکیل دولت فراجبر در کابل خواهد بود. منابع دیپلوما تیک در مؤسسه ملل متحد میگویند که این مذاکرات در پاکستان و افغانستان در پرتوملاقاتهای اخیر بین شوروی و امریکا صورت میگیرد. (نیشن)

* مجاهدین افغان یک طیاره رژیم کابل را در نزدیکی میدان هوایی خوست سرنگون ساختند و یک هتل را در خوست هدف راکت قرار داده ۳۵ نفر را بهلاکت رساندند. طبق یک گزارش دیگر ۳۷۵ سربا رژیم کابل به مجاهدین پیوسته اند. در جریان یک عملیات دیگر، مجاهدین ۲۵ عسکر را بهلاکت رسانده و نفرات مجروح نمودند و یک پسته نظامی را اشغال کردند.

(نواثی وقت)

* انستیتوت علوم سیاسی آلمان غرب درین اواخر در مورد مسائل امنیت ملی کنفرانسی را با اشتراک ۳۰ کشور در ایرا خته بود که در آن هیئت نهضت مقاومت مشتمل بر قاطعه

گیلانی، پروفیسور علمی، داکتسر عزیز اللہ لودین و مطیع اللہ مافی بہ نمایندگی از افغانستان اشتراک ورزیده بودند. دگر جنرال محمد ایوب اصل طی بیانیہ اش درین کنفرانس گفت کہ: "گوزبا چوف کہ شما عربیہا اورا بحیث با مصلاح سمبول صلح و مشعلدار آرا دی می شناسید چنان نیست، بلکہ اوقاتل مردم بیگناہ و مسلمان افغانستان و بزرگترین دشمن صلح و آزادیست."

(صدای امریکا پشتو)

* بی.بی.سی طی تبصرہ یی در مورد موقف مجاہدین در قبائل و قایع خلیج اظہار داشت کہ صیغۃ اللہہ مجددی رئیس دولت موقت مجاہدین افغان خیریک خیرگزاری مجاہدین افغان را مبنی بر اینکه و حضور و نیرو های امریکایی در عربستان سعودی را محکوم کردہ است قاطعاً نہ تکذیب کرد. تمام مجاہدین افغان الحاق کویت را بہ عراق محکوم کردہ اند. مجاہدین افغان ہرگز از خط مشی دولت عراق در مورد مسئلہ افغانستان بہ علت طرفداری عراق از اتحاد شوروی راضی نبودہ اند، اما کویت ہموارہ یکی از حامیان ثابت قدم آرمان مجاہدین افغان بودہ است.

(بی.بی.سی فارسی)

۲

* یک مجلہ آلمان غربی بنام زود و جوسایتون در یکی از شمارہ های خود مینویسد کہ در همین نازگی ہا پنج تن از دیپلوما تھا بہ اشرافیہ یک راکت زخمی شدہ اند، این روزنامہ می افزاید کہ برای اینکه زندگی دیپلوما تھا و خارجی ہا گوارا گردد مقامات رژیم کابل برای دیپلوما تھا در کابل منازہ، مخصوصی را گشودہ اند و ہم ۲۴ ساعت برق برایشان میسر است و در حالیکہ کودکان، زنان و سال خوردہگان بخاطر آب پیشروی نل های

عمومی صف بستہ اند برای دیپلوما تھا آب کاف میسر است کہ حتی حوضہای شنای خود را نیز بر مینمایند.

(رادیو صدای آلمان)

۳

* مجاہدین افغان دو طیارہ نقلیہ رژیم کابل را در میدان هوایی خوست بتاریخ اول سنبله سقوط دادند. بدین ترتیب مجموع طیاراتی کہ در خلال دہ روز گذشتہ سرنگون ساختہ شدہ بش فروند رسیدہ است. همچنان آنہا سعی قوای رژیم را جهت اشغال مجدد موضع امنیتی کلیم جان خنثی نمودند. در این عملیات ۱۲ سرباز کشتہ و ۱۸ مجروح گردیدہ و ۱۸ نفر دیگر اسیر شدند. مقامات کابل میدان هوایی خوست را غیر محفوظ اعلام نمودہ اند و اعما ربیک میدان هوایی دیگر در باغ صحرا در شمال غرب خوست برداختہ اند.

(سوانی وقت)

* در اثر انفجار بمب بتاریخ اول سنبله یک کارخانہ مولد برق در کابل از بین رفت. مقامات رسمی مجاہدین را متہم بہ دست داشتن در این انفجار نمودہ اند. (پاکستان تا یمز)

* آیت اللہ نور احمد نقصدسی سخنگوی شورای ائتلاف طی مباحثہ یی با صدای امریکا در پشا ورا اظہار داشت کہ شورای ائتلاف کہ مرکب از تنظیمہای حرکت اسلامی، شورای افغان، پاسداران اتحاد اسلامی و جیہہ متحداست با حرب و جدت مقیم ایران وابستگی ندارد. وی همچنان علاوہ کرد کہ ملیت تشیع افغانستان ہر چند با جمہوری اسلامی ایران از لحاظ فرہنگی و مذہبی وجوہ مشترکی دارد اما سیاست ماسیاست مستقلی است کہ بہیچ کشوری وابستہ نمیباشد. (صدای امریکادری)

* نجیب اللہ رہبر رژیم کابل امروز در قمر کریملن با گورباچوف رئیس جمہور روسی کوف صدراعظم آنکشور ملاقات نمودہ و از مساعدتہای

اتحاد شوروی بہ رژیمش اظہار امتنان نمود.

* نجیب اللہ رہبر رژیم کابل طی مباحثہ یی با خبرنگاران در مسکو بعد از ملاقاتش با مقامات شوروی اظہار داشت کہ رویہ، جهان غرب در برابر رژیمش تغییر یافتہ و از کشایش سفا رتہای فرانسہ و ایتالیا در کابل با آوری کرد. وی همچنان بہ لہجہ مطبوعات غربی اشارہ نمودہ گفت اینہا ہمہ میرساند کہ راہ حل نظامی برای افغانستان ناممکن است وی همچنان گفت کہ درین زمینہ یک سلسلہ مذاکرات بین رژیم اوورہبران اعتدال پسند مجاہدین در جریان بودہ است و امکان دارد کہ بہ حل سیاسی توافق صورت گیرد. اما مجاہدین افغان ہموارہ بہ تأکید گفتہ اند تا زمانیکہ نجیب اللہ در کابل بر سراقندار رہا شدہیچگونہ راہ حلی برای افغانستان سراغ شدہ نمیتواند.

(صدای امریکا پشتو)

۴

* غلام مصطفی جتوئی صدراعظم پاکستان بتاریخ ۳ سنبله اظہار داشت: افغانستان ہنوز ہم یک مملکت متنازع فیہ بودہ و در آنجا با یست یک حکومت قابل قبول کلیہ مردم تشکیل یا بدتاً صلح و آرا مش مجدد آدر آن کشور برقرار شود، وی گفت: چنان شرابطی ایجاد میگردد کہ مردم بتوانند برضا شیت خودشان مراجعت نمایند.

(پاکستان تا یمز)
* رادیو صدای امریکا بہ استناد اعلامیہ ما درہ از جانب آژانس خبری افغان اظہار داشت کہ مجاہدین افغان مقیم پاکستان یک تعداد از افراد شانرا بمنظور مدافعہ اماکن مقدسہ در عربستان سعودی علیہ حملہ احتمالی عراق بہ آن مملکت اعزام مینمایند. رادیوی مذکور گفت کہ در مرحلہ اول تقریباً دو ہزار مجاہد اعزام عربستان سعودی خواہند شد ولی در صورت لزوم

برین تعداد افزایش بعمل خواهد آمد.
(مسلم)

* نادرعلی مهدوی سخنگوی شورای اتفاق و عضو شورای اختلاف طی مباحثه‌یی با صدای امریکا در مورد اظهارات نجیب‌الله در مسکو که گفته بود گروه‌های شیعه از گروه‌های سنی فاصله میگیرند اظهار داشت که برعکس نزدیک میشوند چنانچه به همین منظور مرکز شورای اختلاف به پشاور منتقل گردیده است. وی در مورد این اظهارات نجیب‌الله که با گروه‌های اعتدال بستند که شورای اختلاف نیز با لنگه جروآن میشود گفتگو و مذاکره جریان دارد گفت که نجیب‌الله با این تبلیغات میان تپه اش میخواهد فکرا ملت را مغشوش و منحرف سازد وی گفت که اصطلاح افراطی و اعتدال پسند بمعنوم بوده مجاهدین مسلمانی که علیه خلق و پرچم به مبارزه دست زده اند همه جدی اند و هیچگونه ارتباطی با نجیب‌الله نگرفته و نخواهند گرفت.

(صدای امریکا دری)

* دو طیاره ترا سپورتنی رژیم کابل در ولایت بکتیا مورد اصابت راکت‌های مجاهدین قرار گرفت سه سرنگون کردید. (رادیو تهران)
* به اساس فرمان نجیب‌الله سه بیلوت هوایی از رسته دگروالی به برید جبرالی ترمیع نموده اند.

(رادیو کابل)

* در اثر مهفت راکت ۹ نفر در شهر کابل هلاک و ۱۵ نفر دیگر مجروح شدند. این راکت‌ها از استقامت غرب شهر کابل پرتاب گردیده خسارات مالی را نیز بسیار آورده است.

(رادیو کابل)

۵

* نجیب‌الله رهبر رژیم کابل قانون مربوط به مراجعه به آرای عامه را " ریفرندم " را امضاء نمود.

(رادیو کابل)

* یک سخنگوی جمعیت اسلامی اظهار داشت نظریه را پوریکه بتاریخ ۲ سنبله از ولایت بادغیس رسیده، تیروهای رژیم کابل بفاصله دو کیلومتری در مرکز بادغیس در محاصره مجاهدین میباشند راه‌های اکمالاتی از طریق هوا زمین بروی این نیروها مسدود میباشند. (بی.بی.سی فارسی)

* خبرنگار بی.بی.سی در کابل آمده از پغمان دیدن نموده در مشاهداتش میگوید که تمام منطقه کاملاً ویران است و هیچ ساختمانی در تمام منطقه پغمان دیده نمیشود که سربای ایستاده باشد. صدای سراننداری ونوب خلی سنجین بوده جنگ همچنان ادامه داشت. (بی.بی.سی فارسی)

* روزنامه جنگ طی سرمقاله مورخ ۵ سنبله خود پیرامون این خبر که در کنفرانس وزرای خارجه مالک اسلامی تصمیم گرفته شد تا کمک‌های لازم از طریق بانک اسلامی برای اعمار مجدد مناطق آزاد افغانستان تهیه گردد مینویسد که جامعه اسلامی به وسیله این اقدام جرأت‌مندانه خود در راه اعمار مجدد افغانستان در حقیقت این واقعیت را بیان داشت که تنها مجاهدین افغان نماینده واقعی ملت افغان بوده و جامعه اسلامی واقعاً خواهان بازسازی عاجل مناطقی است که تحت کنترل مجاهدین افغان میباشد. (جنگ)

۶

* مجاهدین افغان میدان هوایی بگرام را هدف آتشباری شدید مائیندارهای سنگین قرار داده و ۱۵ عسکر را بشمول یک قوماندان بهلاکت رسانده یک ساختمان نظامی را متهدم و دوتانک و یک وسیله نظامی را طعمه خربق ساختند. طبق یک خرید دیگر مجاهدین طی حمله‌یی علیه قوای رژیم کابل در حومه کابل سه تانک را از بین برده اند. (نیشن)

* گزارشهای رسیده حاکی از آنست که یک قوماندان عمده، ملیشه در ولایت بادغیس بنام عبدالعزیز لاغری که بیست قریه را در کنترل خود داشت بتاریخ سوم سنبله با افراد خود و ۶۵۰ میل اسلحه و هفت لاری نظامی مجاهدین پیوسته است. همچنان مجاهدین بروزهای دوم و سوم سنبله پسته‌های شوتک، کندونا و مغل را در ولایت بادغیس بتصرف خود در آورده اند. در ازبکستان قوای هوایی رژیم کابل تلفات مجاهدین سنگین بوده است. (صدای امریکا، دری)

* کریم خلیلی یکی از مسوولین حزب وحدت اسلامی در پشاور در مورد تصمیم حکومت موقت مجاهدین مبنی بر اعزام ۲۰۰۰ مجاهد به عربستان سعودی برای دفاع از ماکین مقدسه چنین ابراز نمود که حرمین شریفین در مخاطره نیست و نیازی هم به نیروی مجاهدین ندارد. داکتر محمد یوسف صدرا عظمای سابق افغانستان در زمینه گفت که بهتر خواهد بود که تنظیم‌های جهانی مقیم پشاور تمام توجه خود را اولتیراز همه به حالت ناایمان مملکت ماکه حال و آینده آن مواحه با خطرات است، معطوف گردانند.

(صدای امریکا دری)

* مجاهدین ولایت هرات طی حمله‌یی بر مراکز قوای رژیم کابل ۱۱ وسیله نقلیه نظامی را تخریب نموده ۱۹ ملیشه و عسکر را اسیر نمودند.

(رادیو تهران)

* دیروز ۱۵ راکت زمین زمین بالائی کابل فیر گردیده ولی خسارات جانی بسیار نبوده است.

(رادیو مسکو)

۷

* بگزارش رادیو بی.بی.سی اشغال کویت توسط قوای عراقی، تحولاتی را در این منطقه بوجود آورده که برای نجیب‌الله رئیس رژیم

کابل سا زگا رمیبا شد، زیرا کویت به مهاجرین وهم مجاهدین افغان کمک مینمود و کمک دهندگان عمده دیگر عبارتند از امریکا و عربستان سعودی، ولی اکنون اینها هم گرفتار بحران در خلیج میباشند و جامعه بین المللی اکنون توجه چندانی به مسئله افغانستان ندارد. (نیشن)

با تشدید عملیات مجاهدین در اطراف شهر محاصره شده قلعه نو مرکز با دغیس رژیم کابل قوای تازه دم زمینی و هوایی ورزهدار را در قلعه نو پیاپیاده نموده و گفته میشود که این قوای از هرات، شینند و ولایات سمست شمال در بعه طیاره به منطقه انتقال داده شده اند. قلعه نو تاکنون در محاصره مجاهدین قرار دارد. (صدای امریکا پستو)

مجاهدین در ولایت هرات حملات خود را بر مراکز رژیم کابل تشدید نموده و بسته رخه را که در ولسوالی ادرکن موقعیت دارد به تصرف خود در آورده اند. همچنان مجاهدین کندی ها بر پسته های محبس و چهل زینه حمله نموده و ۲۵ عسکر و ملیشه خود را به مجاهدین تسلیم نموده اند. مجاهدین ولایت غزنی طی حمله یی دیپوی مواد سوختی و غذایی با لاجرا به آتش کشیدند و در حمله یی بر میدان هوایی غزنی ۳۵ ملیشه را به لاکت رساننده و ۲۰ نفر را زخمی نمودند. در اشر بمباری رژیمش مجاهدان نشانرا از دست داده و دولاری مهمات به آتش کشیده شده است. (صدای امریکا پستو)

هر روز در حدود ۳۰ طیاره غول بیکر حمل و نقل شوروی وارد کابل میشود و کمکهای شوروی را بر رژیم کابل انتقال میدهند. این بر نامه کمک عظیم شوروی در خود شوروی مورد سوال و تردید قرار گرفته است و انتقال از بر نامه کمک شوروی به کابل بصورت یک مسئله جدی در آمده است. نجیب - الله در سفر اخیرش در تلویزیون شوروی طی مصاحبه یی گفت چون دولت

شوروی پذیرفته است که مداخله نظامی شوروی در افغانستان اشتباه بوده لذا رژیم کابل حق دارد که شوروی را در مقابل افغانستان مسوول بداند و از وی انتظار کمک داشته باشد. در کابل این نگرانی به وجود آمده که ممکن است انتقال از بر نامه کمک شوروی به رژیم کابل عواقب منعی داشته باشد. (بی بی سی فارسی)

بقول رادیکو کابل نجیب الله رهبر رژیم کابل در آس هیئتی مرکب از اقلتش وزیر کا بینه بمنظور بازدید رسمی سه روزه از هند بتاريخ ۷ سنبله وارد دهلی جدید شد. منابع نزدیک به نهضت مقاومت افغانستان در دهلی جدید گفته اند که مقامات هندی مهاجرین مقیم آنکشور را در دوران بازدید نجیب الله از هند اجازه بیرون شدن از خانه هایتان را نداده اند.

(پاکستان تایمز)

نجیب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه یی در هند گفت که دوستی هند و افغانستان یک عامل صلح و آرامش در این منطقه میباشد. وی پی سگم صدرا عظم هند که از نجیب دعوت با بازدید از کشورش را نموده بود، اظهار داشت: این بازدید موجب تقویت بیشتر همکاری اقتصادی و ثقافتی بین مملکتین خواهد شد. رئیس جمهور هند از حمایت کابل از موقف هند در مورد مسئله کشمیر تشکر کرد. (مسلم)

وانکت را من رئیس جمهور هند ضمن ابراد بیا نیه یی در دعوتی که به اشتراک نجیب الله رهبر رژیم کابل در دهلی جدید ترتیب داده بود، اظهار داشت که هند پیشنها در نجیب الله مبنی بر انتخابات در افغانستان تحت نظارت مؤسسه ملل متحد را ناپید میکند.

مجاهدین ولایت با دغیس به تاریخ شش سنبله تا حبه یی موسوم به محله تا جکها را در شهر قلعه بسو

به تصرف آورده اند با فتح پسته ها این محل قرارگاه بزرگ شمال شرقی رژیم کابل که از اهمیت خاص برخوردار بود از بین رفت. علاوه بر آن مجاهدین سه پسته دیگر را نیز فتح نموده اند. همچنان مجاهدین بنا ریح پنجم سنبله چهار پسته را در جنوب قلعه نو تصرف شده و ۱۴ ملیشه به مجاهدین پیوسته اند. در ولایت غزنی با شتر بمباران قوای هوایی ۱۵ خرمن گندم به آتش کشیده شد.

(صدای امریکا دري)

اسناد درباری رهبر جمعیت اسلامی افغانستان که بنا بدعوت حزب دعوت اسلامیه به لیبیا سفر کرده بود با معمر القذافی رهبر لیبیا مذاکره نموده و درباره اوضاع منطقه و افغانستان تبادل افکار نمود.

(راديو تهران)

۳۷۵ ملیشه در ولایت غزنی و ۱۳۰۰ نفر از ملیشه های بجه سید کیان در ولایت بغلان به مجاهدین تسلیم شده اند. مجاهدین بالای مواضع ملیشه ها عملیات مشترک انجام داده بودند.

(صدای امریکا پستو)

بگزارش آژانس افغان پرس هنگا میکه نجیب الله رئیس رژیم کابل و همرا هانش از مسکو عودت نمودند و طیاره حامل شان در میدان هوایی کابل فرود می آمد. مجاهدین افغان میدان هوایی را هدف حمله راکتی قرار دادند و در آن نه نفر کشته و متجاوزان ۲ نفر مجروح شد.

(نوائی وقت)

روزنامه نیویارک تایمز در یکی از شماره های اخیرش مینویسد که رهبران مجاهدین افغان بخاطر فقدان مصونیت و تضمین های امنیتی لازم در کمپها و دهکده های پنا هگزینان افغان مقامات پاکستان را مورد انتقاد آشکار قرار داده اند. صبغت الله مجددی گفته است که مقامات پاکستانی

جلو دهشت افگنی ها را بگیرند.

(صدای امریکا دری)

■ نجیب الله رهبر رژیم کابل طی
مباحثه‌یی در دهلی جدید در مورد اوضاع
شرق میانه گفت که وی تنها می‌میل متحد
را تا بید می‌کند ولی با اقدامات
امریکا و سایر کشورهای غربی که بخاطر
جلوگیری از پیشرفت عراق بعمل
آورده اند مخالف است.

(بی.بی.سی، پی.پشتو)

■ رژیم کابل گفته است که مذا-
کراتش با مجاهدین غزنی به ناکامی
انجامیده و مجاهدین به محاصره شهر
غزنی ادامه می‌دهند. این مذاکرات به
تاریخ ۷ جوزا آغاز یافته بود.

(صدای امریکا پشتو)

■ علاقه دار غلام سرور یک افغان
تعلیمیافته و تکلان قوم احمدزی دیروز
در پشاور توسط دو مرد مسلح در خانه‌اش
بقتل رسید. وی که ۷۵ سال عمر داشت
۳۰ سال را در رژیم‌های سابق به وظایف
مختلف اشتغال داشت.

(صدای امریکا پشتو)

■ صدالدین آغا خان طی مضمونی
در نشریه "انجمن آلمانی دوستداران
ملل متحد" نوشته است که تا مین مالی
برای پلان‌های عملی که در سال ۱۹۹۰
در نظر می‌باید شد کلا ملاناکافی است. در
بخش‌های ترمیم سرکها و تعمیر منازل
نشین، مبارزه با مواد مخدره، تعلیم
و تربیه، مور فرهنگی، هم کمک به
معلولین، اگر چنانچه امداد مالی
بیشتری صورت نگیرد، برنامه‌ها بیکه
رویدست می‌باید هرگز عملی شده نمی
تواند. (صدای آلمان)

■ نجیب الله رهبر رژیم کابل طی
مباحثه‌یی در دهلی جدید تشکیل یک
کمیسیون را به اشتراک تمام احزاب
پیشینها دهنده است تا امور کشور را در
آما دگی برای انتخابات آزاد
رسیدگی کند. وی پیشینها دهنشی بر
کناره گیری اش از مقام رهبری رژیم
را رد کرد و گفت خودش تا زمانیکه

انتخابات دایر شود در قدرت
باقی خواهد ماند. (صدای امریکا دری)
■ گلبدین حکمتیار رهبر
حزب اسلامی افغانستان در
مورد پیشینها دهنشی اخیر نجیب -
الله گفت که مجاهدین برای
اشتراک در حکومتی که نجیب یا
گروه طرفدارش و یا سایر
عناصر غیر اسلامی و ملحد هم
داشته باشند آماده نمی‌باشند.

وی گفت مجاهدین باید در مورد
تشکیل حکومت مؤقتی که تا
تدویر انتخابات و تشکیل حکومت
منتخب امور را تنظیم نماید،
غور نمایند و علاوه نمود که
فکر نمی‌کنند نجیب الله حاضر به
کناره رفتن مسالمت آمیز از
قدرت باشد. (صدای امریکا پشتو)

■ بتاریخ هفت سنبله جلسه
از طرف مهاجرین و یک تعداد
از قوماندانهای ولایات
کندهار، ارزگان و هلمند
در کمپ جنگل پیر علیزی
بلوچستان دایر گردیده
بود و خواهان بازگشت و
سهمگیری فعال محمد ظاهر
شاه پادشاه سابق افغانستان
در امور جهادی شدند.

(صدای امریکادری)

۱۰

■ روزنامه "نیشن در
سر مقاله" مورخ ۱۰ سنبله
خود نوشته است: به
نظر می‌رسد نجیب الله
رئیس رژیم کابل نیرنگ
و دورویی بیکار می‌برد. از
یک سو سعی دارد چنان
و نام خود سازد که حاضر
است بخاطر آشتی ملی
و تأمین صلح از مقام خود
کناره گیری کند ولی از سوی دیگر
بحالت سراسیمگی دست و پا می‌زند

تا موقعیت خود را به کمک قدرتهای
بیگانه استحکام بخشد. او همواره
با هند روابط خوبی داشته در حال
حاضر که شوروی مایل به پشتیبانی
از ادامه مبارزه او نمی‌باشد، سعی
دارد از هند بعنوان پشتیبان عمده
بین المللی خود استفاده کند. او
میخواهد بوسیله سفر اخیرش به هند که
در آنجا از وی استقبال گرمی بعمل
آمد و دعوتش از رئیس جمهور هند بمنظور
بازدید از کابل به جهان نشان
بدهد که نه تنها سیار و مددگار نبوده
بلکه شخصیتی است که روی آن باید
حساب کرد. (نیشن)

■ هند رژیم کابل بتاریخ ۹
سنبله در دهلی جدید موافقتنامه را
به امضاء رساندند تا مناسبات را
تقویت بخشند و هم میادلات دوجانبه را
متنوع سازد. این موافقتنامه‌ها
عبارتند از برنامه‌ها، میادلات کلتوری،
یا دداشت تفاهم همکاری میان مؤس-
سات زراعتی جانبین و جلوگیری
از قاچاق و خرید و فروش مواد مخدر.

(مسلم)

■ از ولایات بادغیس گزارش شده
است که شهر قلعه نواز چهار طرف در
محاصره مجاهدین می‌باشد و بتاریخ
هفت سنبله تعدادی از مجاهدین داخل
شهر گردیده اند اما تلفات زیادی را
متحمل شدند. تلفات و خسارات جانی
و مالی رژیم کابل بیشتر از تلفات
مجاهدین بوده و یک طیاره جت جنگی
نیز سقوط داده شده است قوما ندانی
مجاهدین در داخل شهر قلعه تودر دست
دوست محمد عزیزیا رمیبا شد.

(صدای امریکادری)

■ مجاهدین ولایت فراه در ولسوالی
بابلوک یک پسته رژیم کابل را
تسخیر نموده، چهار ملبش را بهلاکت
رسانده و شش نفر را دستگیر نمودند.

(صدای امریکادری)

■ روزنامه "کرسچن ساینس مانیتور"
در یکی از شماره‌های اخیر خود از قول

یک ما مورثا بیندگی ملل متحد در کابل مینویسد که حال مهاجرین داخلی افغانستان که در اثر جنگ از جا های خود بیجا شده و تعدادشان به دو ملیون نفر میرسد نسبت به مهاجرینی که در خارج هستند بدتر است زیرا به این مهاجرین هیچگونه توجهی صورت نمیگیرد و هیچ کشور خارجی با آنها کمک نمینماید.

(صدای امریکا دری)

۱۱

* سازمان بین المللی افغانستان که مشتمل بر افغانهای مقیم فرانسه است، طی بیانیه ای بتاريخ ۹ سنبله خطاب بدولت فرانسه علیه سفر آئینده نجیب الله رهبر رژیم کابل به فرانسه اعتراض نموده و او را نماندیده غیر مشروع افغانستان خوانده است. در این بیانیه آمده که که نجیب که قرار است بغرض شرکت در کنفرانس مؤسسه ملل متحد برای ممالک عقب مانده که بتاریخ ۱۲ سنبله افتتاح میگردد، وارد پاریس شود. در حقیقت بذات خود تخلف آشکار از حقوق مردم افغانستان میباشد. مقامات فرانسوی اظهار داشتند: هر چند فرانسه وظیفه میزبانی کنفرانس مذکور را انجام میدهد اما نجیب الله بدعوت موسسه ملل متحد در پاریس کنفرانس از ۱۲ الی ۲۳ سنبله شرکت مینماید.

(پاکستان تایمز)

* روزنامه جنگ طی سرمقاله مورخ ۱۱ سنبله خود ضمن اظهار نظر درباره این بیانیه نجیب الله رهبر رژیم کابل در جریان بازدید از هند که خونریزی ده سال گذشته در افغانستان با ثبات رسانده که مسئله افغانستان را نمیتوان بوسیله اقدام نظامی حل نمود مینویسد که عساکر شوروی بگفته نجیب الله یا همکارانش افغانستان را ترک نگفتند، بلکه بر عکس رژیم نجیب تا

آخرین مرحله سعی نمود بحمايت یک قدرت بیگانه، راه حل نظامی را بر افغانها تحمیل کند اما مقاومت مردم افغانستان موجب دگرگونی اوضاع شد. اگر سخن درباره دولت اسلامی و مشروع در افغانستان تحت قیادت رژیم وی بمیان آید این مطلب را بجزر تفسیر چیزی دیگر نمیتوان نامهد زیرا به شخصی مانند نجیب الله که در کمونیست بودن شهرت جهانی دارد، نایسته نیست که چنین ادعایی بنماید.

(جنگ)

* حملات راکتی مهاجرتی طی پنج روز گذشته در کابل متوقف شده و در کابل نظیر بر این است که تا بد رژیم کابل بر برخی اهداف در دره پغمان دست یافته باشد. دره پغمان که در ۲۵ کیلو متری شمال غرب کابل قرار دارد یکلی ویران شده و حتی پلهای لین برق معلوا زجا های گلوله میباشند. اما مهاجرتی میتوانند از جا های دیگر به اطراف کابل بیایند و جلوگیری از رخنه مجدد مهاجرت کار آسانی نخواهد بود.

(بی.بی.سی فارسی)

* روزنامه سویتسکا روسیا چاپ مسکو در یکی از شماره های اخیرش طی تبصره ای مینویسد که بدون مبالغه میتوان گفت که افغانستان در حال تبدیل شدن به تراژیدی لبنان است. درین شرایط ظاهراً تفاهای مخالفین رژیم کابل در خصوص رسیدن به حل سیاسی معضله افغانستان از طریق تسلیم دهی قدرت توسط رژیم کابل به حکومت اسلامی و یا نیروی سوم درخواست داده لوحانه ای بنظر میرسد.

(رادیو مسکو)

۱۲

* قوماندان اسماعیل خان از ولایت بادغیس گزارش میدهد که مهاجرتی در این ولایت بروزهای هشتم و نهم سنبله تمام پسته های کمر بندا منبتی شهر قلعه نورا از بین برده، جنگ فعلاً

در داخل شهر ادا مه دار و ملیشه های رژیم کابل بمجا همدین تسلیم شده اند، ازین پسته های فتح شده ۴۵ میل کلاشینکوف، ۹۶ میل سلاح ثقیل، دود بیوی بزرگ مهمات، سه دستگاه مخابره و چند وسیله نقلیه بدست مجاهدین افتاده است.

(صدای امریکا دری)

* بتاريخ هشتم سنبله مهاجرتی ولایت زابل دوهلیکوپتر را که از کند هار به زابل مهمات نقل میداد در ناحیه جگدلک توسط راکت های ستگر سرنگون نموده اند.

(صدای امریکا دری)

* پوها ند محمد صفر رهبر جمعیت رستگاری طی مصاحبه ای پلان صلح را چنین توضیح نمود: یک کمیته توسط سرمنشی ملل متحد به مشوره افغانها تشکیل شود این کمیته که بنام " کمیته صلح" یادخواهد شد مشتمل از ۲۵ نفر میباشد. درین کمیته افغانهای روشنگر، افغانهایی از سیاستمداران سابقه، و از صاحب نظران و اهل خبره اشتراک خواهند داشت. این کمیته برگزاری مجمع بزرگ افغانها را که در حدود ۳۰۰ نفر بیشتریا کمترین باشد صورت خواهد داد، این مجمع بزرگ شورای عالی را تشکیل میدهد مرکب از ۳۰ یا ۴۰ نفر و با تشکیل این شورای عالی حکومت انتقالی مجاهدین و رژیم نجیب الله هر دو منحل میشوند و یک حکومت انتقالی جانشین آن میشود، حکومت انتقالی مسوده قانون اساسی جدیدی را تعیین میکند و در مسوده قانون اساسی قانون انتخابات تعیین میشود، حکومت انتقالی زمینی های مساعدی را برای عودت مهاجرین مهیا میدارد، بعداً لویه جرگه دعوت میشود و قانون اساسی و قانون انتخابات را تصویب مینماید. بعد از ابر شدن انتخابات حکومت قانونی به وجود میآید و اداره مملکت را بدست میگیرد. وی در جواب سوال

دیگری گفت که نجیب الله در مرا حل اولیاء این پروسه صلح در قدرت باقی مانده میتواند. (بی.بی.سی فارسی)

* کابل بار دیگر هدف حملات راکتی مجاهدین قرار گرفت، در اثر این حمله دو نفر هلاک و پنج نفر مجروح شدند. این راکتها در نزدیکی هتل انتر-کانتیننتال که بنا بر گزارشهای شاهدان عینی در این مناطق کار برای نصب راکتها ی سکا دجریان داشت اصابت نموده است.

(صدای آلمان)

۱۳

* در اثر حمله مجاهدین در ولسوالی چشت شریف در ولایت هرات ۱۹ ملیشه هلاک و ۹ نفر زخمی گردیده ۳۰ نفر مجاهدین پیوسته اند. و یک مقدار سلاح و مهمات بدست مجاهدین افتاد، از مجاهدین سه نفر مجروح گردیدند.

مجاهدین در ولسوالی شیندند طی نبردی پنج ملیشه را هلاک و هشت نفر را زخمی ساختند. همچنان در ولایت سمنگان طی حمله مجاهدین بتاریخ شش سنبله بر پسته های رژیم کابل ۴۰ عسکر هلاک و شش نفر زخمی شدند، شش تانک و سه لاری نظامی تخریب گردید، در مورد تلفات مجاهدین چیزی گفته نشده، در همین تاریخ مجاهدین بر پسته های تخت کوتل ولایت وردک حمله نموده کم از کم ۳۰ ملیشه را هلاک و ۱۰ نفر را زخمی نمودند و تانک و یک لاری نظامی را تخریب نمودند.

(صدای امریکا پشتو)

* فضل حق خالقیار صدراعظم رژیم کابل طی مصاحبه ای با بی.بی.سی در کابل در مورد حملات معمله افغانستان گفت که یک شورای موقتی بوجود آید. این شوری تحت نظر حکومت موقت به وجود خواهد آمد تا قانون انتخابات تدوین نماید و با سازمان انتخابات در سر تا سر کشور برگزار گردد. وی گفت

که نمایندگان مجاهدین نیز میتوانند در شوری و در حکومت اشتراک داشته باشند. (بی.بی.سی فارسی)

* شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه بی.بی.سی در لندن اظهار داشت که ما اول میخواهیم یک شورای عالی جهادی در اطراف کابل بوجود آید و کابل بوسیله جهاد آزاد گردد و زمانی که کابل آزاد شد این شورای عالی جهادی به شورای انقلابی تبدیل گردد و از هر صدمه نافرمانی هر حزب یک نماینده در شوری اشتراک کند اگر امکان این راه میسر نباشد راه دیگری نیست که در افغانستان اشخاص متدین و وطن دوستی که روی مشکلاتی با مجاهدین همکاری نکرده اند، وجود دارند. این اشخاص روی کار بیایند و برای یکسال زمان حکومت را در دست گیرند البته ظاهراً و طرفیانی آن ازین امر مستثنی اند. وی در مورد اشتراک رژیم کابل در انتخابات آینده گفت که این حق شخصی ما نیست که گذشته ها را فراموش کنیم به هر راهی که در متوسط آنها کشته شده باینکه میتواند جواب بگوید. در دنیا هیچ قوه نیست که اینها را تبرئه کند. زیرا اول کمونیستها آمدند و قتل و غارت را شروع نمودند و مردم را خود دفاع کردند. اگر اینها در انتخابات شرکت کنند مسوولیت این همه کشتار و ویرانی را به دوش کی بگذاریم؟

(بی.بی.سی فارسی)

* مجاهدین ولایت پکتیا هنگامیکه مراسم افتتاح میدان هوایی جدید خوست جریان داشت بر آن میدان حمله نمودند که در نتیجه بر میدان هوایی مذکور خسارات شدیدی وارد آمد. همچنان مجاهدین میدان هوایی شیندند را نیز هدف حمله قرار دادند که در نتیجه در میدان مذکور حریق رخ داد و در اثر حملات

تلافی جویانه و بمباران شدید تیارات قوای هوایی رژیم کابل بتاریخ ۵ سنبله پنج نفر از اهالی منطقه شهید و تعدادی دیگر مجروح شدند.

(پاکستان تایمز)

* نجیب الله رئیس رژیم کابل به تاریخ ۱۲ سنبله وارد فرانسه شد تا در کنفرانس مربوط به ملل عقب مانده جهان که به سرپرستی مؤسسه ملل متحد برپا میگردد، شرکت نماید.

(پاکستان تایمز)

* بتاریخ ۱۱ سنبله عساکر رژیم کابل شروع به اخراج قوای ملیشه از شهر کابل نمودند. یک نطق رژیم کابل گفت: برای قطعات مختلف ملیشه در حوالی کابل مناطق مشخصی واگذار گردیده است. نطق مذکور افزود: مدوراً منظمی مبنی بر اخراج ملیشه ها، بمنظور برقراری امن و آرامش در شهر کابل بوده است. به این ملیشه ها گفته شده که همراه با سلاح به شهر کابل آمده نمیتوانند.

(مسلم)

* فضل حق خالقیار صدراعظم رژیم کابل طی مصاحبه ای با بی.بی.سی در کابل در مورد حملات معمله افغانستان گفت که یک شورای موقتی بوجود آید و این شوری تحت نظر حکومت موقت بوجود خواهد آمد تا قانون انتخابات تدوین شود و با سازمان انتخابات در سر تا سر کشور برگزار گردد. وی گفت که نمایندگان مجاهدین نیز میتوانند در شوری و در حکومت اشتراک داشته باشند.

(بی.بی.سی فارسی)

* شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه ای با بی.بی.سی در لندن اظهار داشت که ما اول میخواهیم که یک شورای عالی جهادی در اطراف کابل بوجود آید و کابل بوسیله جهاد آزاد گردد و زمانی که کابل آزاد شد این شورای عالی جهادی به شورای

انقلابی تبدیل گردد و زهره مدنیفر مسلح هر حزب، یک نماینده در شوری اشتراک کند. اگر امکان این راه میسر نباشد راه دیگر اینست که در افغانستان اشخاص متدین و وطن دوستی که شوری مشکلاتی با مجاهدین همکاری نکرده - اند موجودند، این اشخاص رویکار بیایند و برای یکسال زمام حکومت را در دست گیرند، البته ظاهر شاه و اطرافیان آن ازین امر مستثنی اند. وی در مورد اشتراک رژیم کابل در انتخابات آینده گفت که این حق شخصی ما نیست که گذشته ها را فراموش کنیم به هزارها نفر توسط آنها کشته شده اینرا که میتوانند جواب بگویند؟، در دنیا هیچ قوه ای نیست که اینها را تیره کند. زیرا اول کمونیستها آمدند و قتل و غارت را شروع نمودند و مردم از خود دفاع کردند، اگر اینها در انتخابات شرکت کنند مسوولیت اینهمه کشتار و ویرانی را بدوش کی بگذاریم؟

(بی.بی.سی فارسی)

۱۴

نجیب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه بی با خبرگزاری فرانسه در پاریس گفت که وی در دوران مقدم بر انتخابات در سمت خویش باقی خواهد بود و اظهار داشت که این طرح وی از پشتیبانی کامل شوری برخوردار است. وی این امر را که ممکن است قربانی تجدید سیاستهای امریکا و شوری گردد در نمود.

(بی.بی.سی فارسی)

به اشرفیروز ۱۲ راکت زمین بزمین پنج نفر در شهر کابل هلاک و جانی فرار زخمی گردیدند. این راکتها از جانب غرب بسوی کابل پرتاب گردیده است. (رادیو کابل)

سه دسته ملیشه به رهبری عثمان میک در هفته گذشته در شمال غرب افغانستان با ۱۰۰ تفنگ پیکا ۴۷، شش هاوان ۴۰، مرمی راکت ضدتانک و یک ماشیندار سنگین زیکویک به

مجاهدین تسلیم شدند. در ولایت بادغیس سه پسته رژیم کابل با ۳۰ میل ماشیندار پیکا ۴۷ به تصرف مجاهدین درآمد. در قلعه نومجاهدین یک دیپوی بزرگ مهمات را به غنیمت گرفتند. درین دیپو ۱۰۰ میل تفنگ پیکا ۷۴، ۱۲ هاوان، ۲۰ ماشیندار، ۳ دستگاه مخابره و یک لاری عسکری وجود داشت. مجاهدین طی حملاتی در شاهراه کابل کندها رسه تانک و یک جیب نظامی را منهدم ساخته ۱۴ عسکر را به هلاکت رساندند. بتاريخ ۱۰ سنبله مجاهدین طی حمله بی بر میدان هوایی غزنی یک هلیکوپتر را از زمین بردند. مجاهدین در شمال کابل در منطقه کاریز میردوما حب منصب و هشت عسکر را به هلاکت رسانده و یک لاری عسکری را منهدم ساختند در اثر بمباری طیارات چند مجاهد بشمول دو قوماندان به شهادت رسیدند. (پاکستان تایمز)

مقام پذیرایی و استقبال از نجیب الله رئیس رژیم کابل هنگام مراجعتش از سفر هند در میدان هوایی کابل صورت گرفته نتوانست لذا نا مبرده از آنجا مستقیماً به ارگ برده شد. زیرا خطر حمله مجاهدین که مواضع خود را در اطراف کابل و در جوار میدان هوایی مستحکم نموده بودند میرفت. (پاکستان تایمز)

در جریان یک عملیات در ناحیه دندولایت کندها بتاريخ ۳ سنبله مجاهدین یک وسیله نقلیه نظامی را تخریب نموده و پنج عسکر را به هلاکت رساندند.

(پاکستان تایمز)

نجیب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه بی با خبرگزاری فرانسه در پاریس گفت که وی در دوران آمادگی بر انتخابات در سمت خویش باقی خواهد بود و اظهار داشت که این طرح وی از پشتیبانی کامل شوری برخوردار است. وی این امر را که ممکن است قربانی تجدید سیاستهای

امریکا و شوری گردد در نمود.

(بی.بی.سی فارسی)

۱۵

در نبردها بیکه در ولایت سمنگان میان مجاهدین افغان و نیروهای رژیم کابل بوقوع پیوست ۴۰ تن از سربازان رژیم کابل به هلاکت رسیدند. همچنان گفته شده که میدان هوایی شنیدند در اثر حمله مجاهدین به شدت آسیب دیده است. (صدای آلمان)

درین اواخرین سران مجاهدین افغان در پشاور تماسهایی برقرار کرده است. روزنامه فرنس پریست چاپ پشاور از قول گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان نوشته است که این مذاکرات مشکلاتی را که بین مجاهدین وجود دارد حل خواهد نمود. درین مذاکرات تمام رهبران با استثنای پیرو سید احمد گیلانی وصیعت الله مجددی اشتراک نموده اند.

(صدای امریکا پشتو)

یک راکت سکا در رژیم کابل بر یکی از سنگرهای مجاهدین در مناطق مشرقی افغانستان اصابت نمود که در اثر آن ۴۰ مجاهدانهای شانرا از دست داده و تعدادی بشمول دو قوماندان معروف محاذ ملی اسلامی افغانستان مجروح گردیده اند. (بی.بی.سی فارسی)

نجیب الله رهبر رژیم کابل در کنفرانس کشورهای عقبمانده در پاریس از کشورهای غربی و جاپان خواسته است تا شش بلیون دالر برای رژیمش کمک نمایند.

(بی.بی.سی فارسی)

وصیعت الله مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین طی مصاحبه بی با

بی.بی.سی در مورد فیرراکتها به شهر کابل گفت که به مجاهدین هدایت داداده تا مراکز نظامی را هدف قرار دهند و راکتهایی که بالای مناطق مسکونی اصابت مینماید از طرف رژیم کابل بخاطر بدنام ساختن مجاهدین فیر میشود. (بی.بی.سی فارسی)

مجله آمریکایی هرالدمانیتیر در شماره اخیر خود مینویسد که تاریکی و سکوت شبهای کابل همواره در خلال سال گذشته با غرش و شلیک راکتهای سکا دساخت شوروی برهم خورده است. این راکتها به استقامت تقریبی مواضع مجاهدین فیر میگردند.

(صدای آمریکا دری)

منابع وزارت خارجه آمریکا میگویند که مذاکرات دوازده مقامات شوروی و آمریکا در مورد افغانستان به نتیجه ای نرسیده است. بنا به امریکایی طرف شوروی فقط موضع مشترک پیشین مسکو و کابل را درباره تشکیل یک کمیسیون انتخابی تکرار کرده است. (بی.بی.سی فارسی)

دیروز شهر کابل هدف راکتباری قرار گرفت و سه راکت زمین بزمین بر مرکز شهر اصابت نمود که منجر به هلاکت یک نفر و مجروح شدن پنج نفر دیگر گردید. خسارات مالی زیادی نیز به بار آورد. (راديو مسکو)

تفنگداران ناشناسی در اثر فیرریک عراده موتر کمیته بین المللی صلیب احمر در غرب افغانستان یک ما مور آن موءسه را بقتل رسانیده اند. این مطلب را یک نطق صلیب احمر بتاريخ ۱۳ سنبله در کابل اظهار نمود. این نخستین بار است که یک ما مور صلیب احمر در افغانستان حین اجرای وظیفه بقتل رسیده است. (پاکستان تایمز)

۱۶

بتاریخ ۱۲ سنبله دو قوماندان مهم ملیشه در شهر قلعه نو که پسته های رژیم را در شهر قلعه نوحفظ مینمودند

بمجا همدین تسلیم شدند. ۶۷۳ میل اسلحه را نیز با مدها هزار مرمی و دو عراده موتر بمجا همدین تسلیم نموده اند همچنان مجاهدین ولایت غزنی با راکت بر میدان هوایی غزنی حمله نموده یک هلیکوپتر را از بین برده اند. (صدای آمریکا پشتو)

۱۷

جیمز بیکروزیر خارجه آمریکا در سنای آنکشور اظهار داشت که قوای مقاومت مجاهدین افغانستان قشونی را برای دفاع از عربستان سعودی ارسال داشته اند. وی مجاهدین افغانستان را "حکومت موقت آنکشور" خطاب نمودیک ما مور عالیرتبه وزارت خارجه آنکشور بعداً گفت که مجاهدین ۲۰۰۰ مجاهد را که مجهز با سلاح خفیه میباشند به عربستان ارسال میدارند. (پاکستان تایمز)

رهبران مجاهدین افغانستان موافقه نموده اند تا شورای عالی را مرکب از رهبران مجاهدین تشکیل نمایند تا از امور مربوط به مجاهدین مراقبت نماید. آژانس خیررسانی افغان علاوه نموده است که حکومت موقت نیز نزد این شورا مسوولیت خواهد داشت. (نوائی وقت)

۱۸

رهبران حکومت موقت مجاهدین طی ملاقاتی برای طرح یک اشتراکیتی مشترک که در آن گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی و صدرا عظم حکومت موقت عبدرب الرسول سیاف و دیگر رهبران بشمول مولوی محمدیونس خالص، مولوی محمدنبی محمدی و استاد برهان الدین ربانی اشتراک داشتند درباره حمله بر شهر کابل موافقه نموده اند. (جنگ)

۱۹

۱۲۰ نفر از ملیشه های رژیم کابل در یفتل ولایت بدخشان با اسلحه خویش به مجاهدین پیوسته اند. همچنان مجاهدین در ولایت جوزجان چارپسته نظامی رژیم کابل را به

تصرف خود در آوردند. مجاهدین در ولایت کندها ر طی حمله ناگهانی ۱۹ ملیشه را بهلاکت رسانده اند.

(صدای آمریکا پشتو)

امروز در اثر فیر هشت راکت زمین بزمین دونفر در شهر کابل هلاک و چهار نفر دیگر مجروح گردیدند. در اثر فیر این راکتها خسارات مالی نیز بسیار آمده است. (راديو کابل)

قوماندان احمد شاه مسعود طی مصاحبه ای در فرخارا تشکیل شورای قوماندانها در ولایت پکتیا ابراز حمایت نموده و گفته است که خواهد کوشید تا در جلسه آینده اشتراک ورزد وی همچنان بر ضرورت یک اتحاد جدید بین مجاهدین اصرار ورزید. (بی.بی.سی پشتو)

۲۰

بیترتا مسن نماینده آمریکا نزد مجاهدین افغان در مورد علت عدم پیشرفت مذاکرات ابرقدرتها بر سر مسئله افغانستان اظهار داشت که شوروی اصرار دارد که نجیب الله و حزب دیموکراتیک خلق در قدرت بماند. در حالیکه به عقیده امریکایک تا نجیب الله و حزب وی از قدرت کناره گیری نکنند راه حل امکان پذیر نیست. آمریکا میخواهد که قدرت بکلی انتقال یا بددر حالیکه روسها اصرار دارند که قدرت تقسیم شود. وی اظهار داشت که طرح در افغانستان زمانی استقرار خواهد یافت که شوروی سرازیر ساختن معادل پنج ملیارد دلار و سایر نظامی، مواد غذایی و غیره ضروریات به رژیم کابل را متوقف سازد. (صدای آمریکا دری)

برخی از شاهدان عینی که جدیداً از کابل مهاجر شده اند در پشاور اظهار داشتند که در چند هفته اخیر وضع کابل بیش از پیش متشنج بوده و از شرحلات راکتی ترافیک ساعتها متوقف میگردد. همچنان پوهنتون

خالص و مولوی محمدنبی محمدی اکنون مسئله تشکیل یک حکومت موقت جدید مجاهدین را مورد بحث قرار داده اند. (نوائی وقت)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا اظهار داشت که موانع در راه وحدت مجاهدین زیاد است. قدرتهای شروفا ده که نمیخواهند در افغانستان حکومت اسلامی مجاهدین رویکار آید و قدرتهای بزرگ که میخواهند حکومت دلخواه شان را بر مردم ما تحمیل کنند، اینها همه میگویند که بهتر ترتیب ممکنه فضای امید و وحدت را از زمین ببرند و دشمنی و موانع را به وجود آورند.

(صدای امریکا پشتو)

* حکومت موقت مجاهدین افغان دعوت بوریس یالسین رئیس جمهور فدراسیون روسیه را مبنی بر فرستادن هیئت بلندپایه‌ای از مجاهدین افغانرا به شوروی برای مذاکره درباره اسیران جنگی و مسایل مربوط به افغانستان پذیرفته است. صبغت الله مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین طی مصاحبه‌یی گفت که در تلگراف می‌کشد از طرف رئیس جمهور روسیه عنوانی وی ارسال شده‌وی را رئیس جمهور مجددی خوانده است. مقامات حزب اسلامی "حکمتیار" گفته اند که از ایشان نیز دعوت بعمل آمده است اما به این دعوت جواب رد داده اند.

(بی.بی.سی فارسی)

* استاد برهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا در عربستان سعودی گفت که سفر رهبران جهاد به عربستان سعودی بخاطر یک اتحاد جدید نبوده و تغییر روض حکومت و وحدتیکه بین تنظیمهای جهادی مخصوصاً شش تنظیم موجود است مطرح نیست. (صدای امریکا دری)

سی در مضمونی که در یک مجله معروف امریکایی بنام وورلدمانیتر به چاپ رسیده نوشته است که تحولات فوق العاده‌یی که در جهان صورت میگیرد بر قضیه افغانستان نیز تأثیر وارد نموده است وی توضیح نموده است که امریکا و اتحاد شوروی از نفوذ و استعداد های شان برای خاتمه دادن به جنگ در افغانستان استفاده خواهند کرد و اگر این کار صورت بگیرد مهاجرین بی وطن خود با زکشت خواهند کرد ولی چنین بر می آید که افغانستان از عنعنه خویش مبنی بر جنگجویی منصرف نخواهد شد. (پاکستان تایمز)

* اشتراک کنندگان یک میزمدور چارساته که توسط اداره اطلاعات میدیا تحت عنوان "بحران خلیج و تأثیرات آن بر آینده جهاد افغانستان" دا یر شده بود موافقه نمودند که حالت خلیج تا شیرمنفی را بر مساعی مجاهدین مبنی بر تأسیس یک حکومت اسلامی وارد کرده است زیرا ایسین حادثه توجه و مساعی کشورهای اسلامی را از جهاد افغانستان منحرف ساخته است. عالم و متخصص معروف مصری دکتر کمال الحباوی که ریاست این میزمدور را به عهده داشت در اظهارات مقدماتی خویش گفت که استراتیژی جدید ایجاب میکند که مجاهدین باید به اهداف نظامی و سیاسی خویش نایل شوند. درین میزمدور یک تعداد علمای برجسته افغانی و آمرین بعضی مؤسسات امداد دهنده اسلامی در پشاور اشتراک نموده بودند.

(پاکستان تایمز)

۲۰

* حزب اسلامی حکمتیار و چهار حزب دیگر در افغانستان استراتیژی مشترکی را برای اشغال کابل تکمیل نموده اند. آژانس خبررسانی افغان گفت که گلبدین حکمتیار، عبدالرب الرسول سیاف، مولوی محمدیونس

کابل صدمه فراوان دیده و بوهنگی زراعت بکلی ویران شده است. (صدای امریکا پشتو)

* یک نطق شورای نظامی مجاهدین درخواست میگوید که مجاهدین دو طیاره جنگی را در میدان هوایی خوست از بین برده اند. بقول وی این دو طیاره جزء طیاراتی بود که برای بمباران بر مواضع مجاهدین آمادگی میگرفتند. (پاکستان تایمز)

۱۹

* مجاهدین بتاريخ ۱۲ سنبله بر میدان هوا بی شینند حمله نمودند که در آن ۱۹ عسکروا جیمتصب بهلاکت رسیده، ۵ نفر زخمی شدند، و ۴۰ نفر مجاهدین پیوستند در همین تاریخ مجاهدین بر پسته های شهر هرات حمله نمودند که در نتیجه یک پسته تخریب و یکی از فرماندانه های ملیشه بهلاکت رسیده است.

(صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین طی حمله‌یی بر لوی سرحدی در ولایت فراه بتاريخ ۱۱ سنبله دوتانک را منهدم و تعدادی از افراد رژیم بشمول قوماندان لوارا بهلاکت رساندند، از مجاهدین سه نفر جان شانرا از دست دادند. همچنان مجاهدین در ولایت زابل طی حمله‌یی بر پسته های رژیم کابل سه پسته را به تصرف خود در آورده اند.

(صدای امریکا پشتو)

* فراکسیون ببرک کارمل مربوط حزب پرچم در افغانستان بتاريخ ۳ سنبله یک حمله راکتی را بر وزارت دفاع در کابل هنگامی انجام داد که نجیب الله رهبر حکومت کابل برای مسافرتی بخارج در میدان هوایی کابل حضور داشت. حمله مذکور تحت هدایت محمود بیروالی برادر کوچک ببرک کارمل صورت گرفته است.

(پاکستان تایمز)

* یک خبرنگار تلویزیون بی.بی.

۲۱

* کلیدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا در عربستان سعودی گفت که سفر رهبران مجاهدین به عربستان سعودی به موضوع اتحادشان ارتباطی نداشته اما درین سفر فرصت این میسر شده است که تفاهم بیشتر بین رهبران بوجود آید. (صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین در ولایت کندز بنا ریخ ۱۲ سنبله بر مراکز نیروهای رژیم کابل حمله نموده و طی آن هشت عسکر را هلاک و شش نفر را زخمی ساختند. ۳۵ تن از عساکر مجاهدین پیوسته اند. درین نبرد یک دستگا هی. ایم ۱۳، یک هاوان کوهی، یک توپ ۷۵ ملی متری ۳۰ کلاشینکوف و مقدار ی مهمات توسط مجاهدین به غنیمت گرفته شده است. (صدای امریکا پشتو)

* نیروهای رژیم کابل بتاریخ ۱۶ سنبله در منطقه جلریز ولایت وردک مراکز مجاهدین را مورد حمله قرار دادند، اما مجبور به عقب نشینی شده سه تانک آنها تخریب و ۳۰ عسکر بهلاکت رسیدند. در ولایت غزنی نیز مجاهدین بهمین تاریخ بر پسته ریگی در نزدیکی غزنی حمله نموده پسته مذکور را به تصرف خود درآوردند. (صدای امریکا پشتو)

۲۲

* یک طیاره تراشورنی به تاریخ ۱۹ سنبله توسط مجاهدین در میدان هوایی خوست سرنگون گردیده است، از قول مجاهدین گفته شده که این دومین طیاره‌یی است که ظرف چاروز گذشته در میدان هوایی خوست سرنگون میگردد.

(صدای امریکادری)

* از ولسوالی خواجه غار ولایت تخار گزارش شده است که پسته های رژیم کابل درین ولسوالی مورد حمله

مجاهدین قرار گرفته و ده پسته توسط مجاهدین تسخیر شده است. طی این نبرد ها ۴۵ ملیشه رژیم هلاک و ۲۴ نفر دیگر زخمی شدند ۱۸ نفر اسیر و ۴۴ نفر به مجاهدین پیوستند. از مجاهدین دونفر جان های شانرا از دست داده و چهار نفر زخمی شدند. (صدای امریکادری)

* رابرت اوکلی سفیر ایالات متحده امریکا در پاکستان طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا گفت که به عقیده وی پاکستان همانگونه که در مسئله افغانستان در سطح نظامی رول مهمی داشت، میتواند در عملیه سیاسی نیز نقش مؤثری داشته باشد. وی علاوه نمود که امریکا با پاکستان و سایر کشورهای ذی علاقه میکوشد تا صلح در افغانستان تأمین شود. (صدای امریکا پشتو)

۲۳

* مجاهدین بتاریخ ۱۵ سنبله مراکز نظامی رژیم کابل را در منطقه پلچرخ کابل مورد حمله راکتی قرار داده یک دیپوی بزرگ مهمات را منفجر نموده اند. در اثر این حمله پنج لاری و سه تانک نیز از بین رفت. همچنان مجاهدین بتاریخ ۱۱ سنبله در منطقه سروبی هشت لاری و چار تانک رژیم کابل را از بین بردند و در اثر بمباران قوای هوایی تلفات مجاهدین سنگین بوده است. روز ۱۶ سنبله مجاهدین در ولایت پکتیا پسته های رژیم کابل را در منطقه بالابید مورد حمله قرار داده یک تانک را منهدم و ۱۱ عسکر و صابم بمباران را بهلاکت رسانده اند.

(صدای امریکادری)

* یک نطق حکومت در کابل گفته است که مجاهدین پسته های حکومتی را در ولایات زابل، پکتیا، ننگرهار و غزنی مورد حمله قرار داده اند. ایشان همچنان حمله نهایی را برای تسخیر قلعه نومرکز ولایت بادغیس

در اوایل ماه سنبله انجام داده اند. (پاکستان تایمز)

۲۴

* فریدمزدک یکی از معاونان رهبری حزب دموکراتیک خلق افغان - نستان طی مصاحبه‌یی با بی.بی.سی گفت که ما بصراحت میگوییم که به تنها بی حکومت کرده نمیتوانیم. به تفاهم افغانهای مستقر در پاکستان و ایران و سایر کشورها ضرورت داریم وی گفت اینکه میگوییم ما تحت فشار و مجبوریت این حرف را میزنیم صحیح است.

(بی.بی.سی فارسی)

* یک نطق حزب اسلامی حکمتیار اظهار داشت که مجاهدین افغان به تاریخ ۲۲ سنبله حمله راکتی را بر میدان هوایی خوست انجام دادند که در اثر آن چار صابم بمباران بقتل رسیده و یک دفتر میدان هوایی از بین برده شد. (نواشی وقت)

۲۵

* مولوی محمد یونس خالص رهبر حزب اسلامی طی مصاحبه‌یی با صدای امریکا در پشاور اظهار داشت که در مذاکراتیکه بین رهبران تنظیمها بخاطر تغییرات در حکومت صورت گرفته بود اشتراک نورزی شده است. وی گفت تغییر آوردن در حکومت از صلاحیت کما نیست که حکومت را به وجود آورده اند. از صلاحیت اشخاص محدود. (صدای امریکا پشتو)

* در اثر حمله راکتی مجاهدین بتاریخ ۲۱ سنبله بر شهر جلال آباد یک پسته نظامی حکومت کابل از بین رفته و لاقول چار نفر عسکر بقتل رسیده و بیش از ۱۰ نفر مجروح گردیده اند. در حمله دیگری بر فرقه عسکری کندها ر بتاریخ ۱۸ سنبله مجاهدین چار صابم بمباران و شش عسکر را بقتل رسانیده و هشت نفر را مجروح ساخته و هشت عراد موثر را از بین بردند.

مجا هدين همچنان يک پسته امنيتي را در نزديکي شهر هرات مورد حمله قرار داده يک تانک و بعضي مواضع را از بين برده و هشت عسکر را هلاک يا مجروح ساخته اند. مجا هدين در منطقه ميان اسلام قلعه و تها نه جديد در نزديک سرحد ايران ميني راکار گذاشتند که در اثر انفجار آن هشت عسکر بقتل رسیده و يک عراده موتر ثقيل عسکري از بين رفته است .
(پاکستان تايمز)

۲۷

گفته ميشود که رژيم کابل يک قوه بزرگ نظامي را بابتار يخ ۱۳ سنبله به قلعه نومرکز ولايت بادغيس اعزام نموده و در اثر بمباري قواي هوايي بر اطراف قلعه نوتلفات زيادي بمجا هدين وارد آمده است .
(صدای امريکا پشتو)

در کابل نرخ مواد دهمه روزه روبه ازديا دست ، آژانس ميديا از قول خبرنگارش که تا زه زکابل آمده گزارش ميدهد که درين اواخر قيمت هفت کيلو چوب به ۴۰۰ افغانی، يک گيلن تيل خاک به ۵۰۰ افغانی، يک گيلن پترول به ۱۸۰۰ افغانی، يک کيلو گوشه گوسفند به ۱۳۰۰ افغانی، يک کيلو گوشت گاوبه ۹۰۰ افغانی، هفت کيلو برنج به ۳۵۰۰ افغانی و يک قرص نان سيلوبه ۸۰ افغانی رسیده است .
(صدای امريکا پشتو)

نطاق وزارت خارجه رژيم کابل طی اظهاراتي عربستان سعودی را بخاطر دعوت از رهبران جهاد به آن کشور مورد حمله شديد قرار داده و آنرا مداخله در امور داخلي افغانستان خوانده و در آن گفته است که اين اقدام تحريک آميز و ماجراجويانه حلفاقت حاکمه عربستان سعودی هزينه

جز نمونه بارزی از تلاشهای آنکشور غرض تشديد و جنگ در افغانستان نميباشد .
(راديو کابل)

۲۹

پيتر تاسن سفيرا مريکيا براي مجا هدين در مصاحبه يی با بي بي سي گفته است که امريکا و اتحاد شوروی بريك سلسله مسایل درباره حل سياسي قضيه افغانستان به موافقتی ناپيل شده اند . ايشان همچنان به موافقه رسیده اند که ملل متحد در تأسيس يک شورا سهم بگيرد و زمينه را براي دايبر کردن انتخابات آزاد و منصفانه در آن کشور آماده سازد . تاسن گفته است که هرکات وطن در انتخابات مجوزه سهم بگيرد ، امريکا مخالفتی نخواهد داشت . وی گفت که وزراي خارجه امريکا و شوروی يکبار ديگر در مورد قضيه افغانستان هنگام ملاقات شان حين جلسات مجمع عمومي ملل متحد در نيويارک در همين ماه بحث خواهند نمود .
(پاکستان تايمز)

پريزدنيکو ثيار سرمنشی ملل متحد در راپور سال يانه خود به چهل و پنجمين جلسه مجمع عمومي ملل متحد بابتار يخ ۲۷ سنبله گزارش پيشرفتي را بسوی توافقي در سطح بين المللی در مورد حل سياسي قضيه افغانستان ميان قوه های تضمين کننده - اتحاد شوروی و امريکا و کشور های همسايه افغانستان ، پاکستان و ايران داده است . او گفته است که اکنون فرصتي براي آغاز مساعی دستجمعی و منسجم در سطوح ملی و بين المللی براي حصول موافقه ای جهت حل قضيه افغانستان ميسر گرديده است . در عين حال پاکستان سعی حکومت کابل را مبنی بر احراز کرسی

معاونتی مجمع عمومي ملل متحد خنثی نموده است . (پاکستان تايمز)
مجا هدين افغانستان بابتار يخ ۲۷ سنبله چندين حمله راکتي را بر ميدان هوايي و شهر کابل انجام دادند . (پاکستان تايمز)

راپورهای واعله از افغانستان از تصادمات شديد ميان مجا هدين و قشون حکومت کابل در ولايت بادغيس گزارش ميدهند . مرکز ولايت بادغيس طبق اين گزارشها عملات توسط قواي مجا هدين محاصره گرديده است .
(نواشی وقت)

۳۱

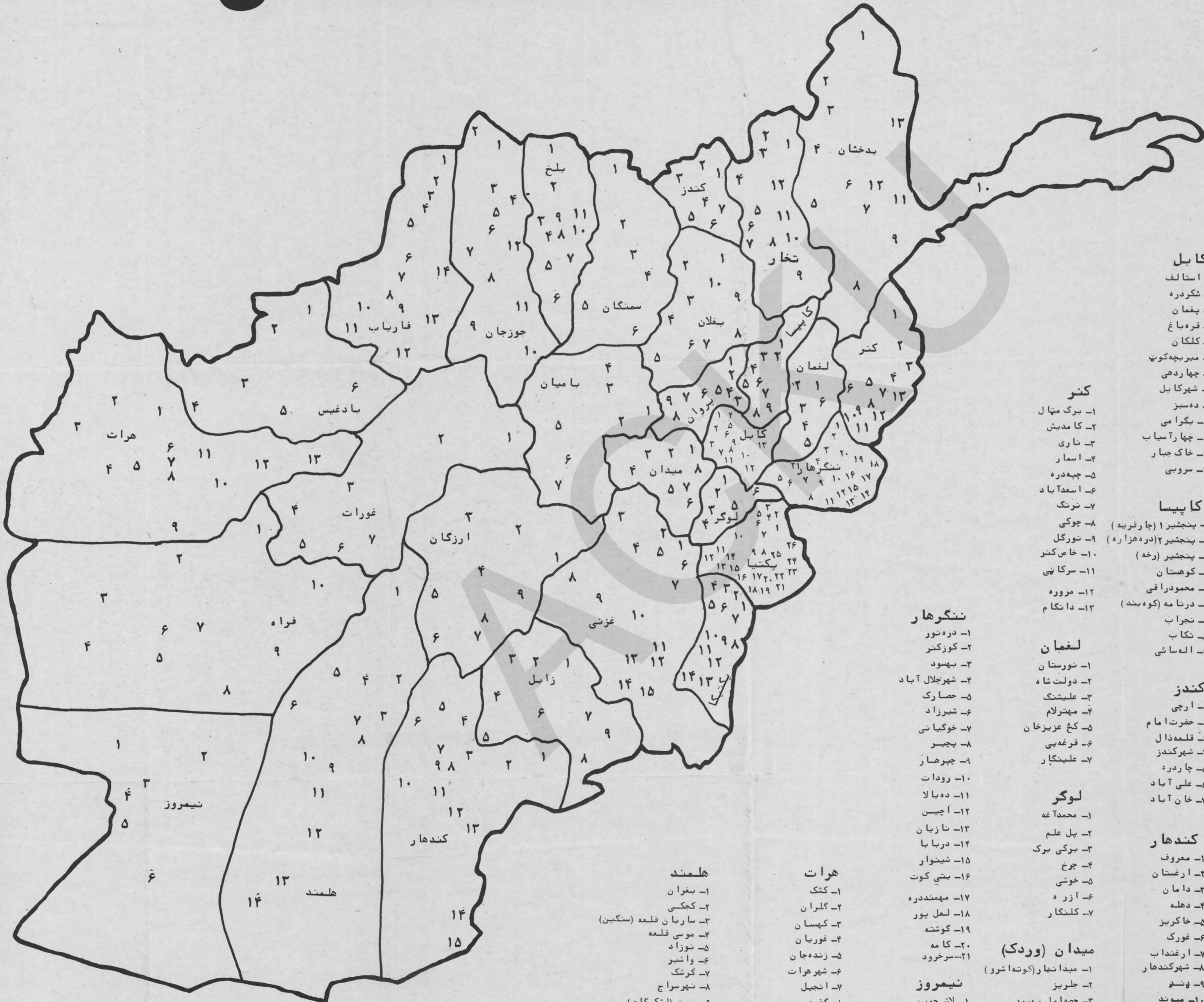
پروفيسور صيفت الله مجدي رئيس حکومت موقت مجا هدين بر اجتماعي در منطقه انجمن ولايت بدخشان گفته است که جها د افغانستان وارد مرحله حساسي گرديده که در آن دسپلين جاي اهميت بخوشي ميباشد . وی گفت که براي دا عيه صلح و تاسيس يک نظام اسلامي در افغانستان هر نوع قرباني داده خواهد شد .

(پاکستان تايمز)
روزنامه پاکستانی نواشی وقت در سرمقاله ۳۱ سنبله خود نوشته است که گزارش سرمنشی ملل متحد درباره قضيه افغانستان به مجمع عمومي ملل متحد مطالب چندان مهمی براي حل قضيه افغان - نستان ندارد . قدرتهاي بزرگ به سازش خاموشانه يی در مورد قضيه افغانستان ناپيل شده اند و چنين بر ميايد که اکنون اين قضيه را پشت پا زده اند ، با اينهم خموشي موجود در جنگ ميان مجا هدين و رژيم کابل می تواند هر لحظه يکبار ديگر به جنگ و زدو خورد منتهج گردد .

(نواشی وقت)

افغانستان

- ۱- ارزگان**
  - ۱- ارجستان
  - ۲- شهرستان
  - ۳- دایکندی
  - ۴- گزاب
  - ۵- کجران
  - ۶- دهرآود
  - ۷- ترین کوب
  - ۸- چوره
  - ۹- خا ص ارزگان
- ۲- بادغیس**
  - ۱- غورماج
  - ۲- مرغاب
  - ۳- قلعه نو
  - ۴- کشک کهنه
  - ۵- قانس
  - ۶- جوند
- ۳- بامیان**
  - ۱- شبر
  - ۲- شهر بامیان
  - ۳- سیغان
  - ۴- کهمرد
  - ۵- بیکا ولنگ
  - ۶- پنجاب
  - ۷- ورس
- ۴- بدخشان**
  - ۱- درواز
  - ۲- خواهان
  - ۳- راغ
  - ۴- شهر بزرگ
  - ۵- کشم
  - ۶- فیض آباد
  - ۷- حرم
  - ۸- کران و منجان
  - ۹- زیباک
  - ۱۰- واخان
  - ۱۱- اشکاشم
  - ۱۲- بهارک
  - ۱۳- شغان
- ۵- بغلان**
  - ۱- بوکه
  - ۲- شهر بغلان
  - ۳- بلخمری
  - ۴- دهنه غوری
  - ۵- تاله و برک
  - ۶- دوشی
  - ۷- خنجان
  - ۸- اندراب
  - ۹- خوست و فرنگ
  - ۱۰- نهرین
- ۶- بلخ**
  - ۱- شورتیه
  - ۲- دولت آباد
  - ۳- چاربولک
  - ۴- چمنال
  - ۵- شولگره
  - ۶- کشنده
  - ۷- چارکنک
  - ۸- دهدادی
  - ۹- بلخ
  - ۱۰- شهر مزار شریف
- ۷- پروان**
  - ۱- سالنگ
  - ۲- جبل السراج
  - ۳- کوه ما فی
  - ۴- بگرام
  - ۵- چاریکار
- ۸- ارزگان**
  - ۱- غوربند
  - ۲- سرخ پارسا
  - ۳- شیخ علی
- ۹- زابل**
  - ۱- شاه جوی
  - ۲- ارغنداب
  - ۳- دای چویان
  - ۴- میزان
  - ۵- جلدک
  - ۶- قلات
  - ۷- شینگی
  - ۸- انصر
  - ۹- شمولزایی
- ۱۰- پکتیا**
  - ۱- دندوبیتان
  - ۲- دره درنگ
  - ۳- جاجی
  - ۴- شمنکی
  - ۵- حسن خیل
  - ۶- لجنمکل
  - ۷- جانی خیل
  - ۸- موسی خیل
  - ۹- قلندر
  - ۱۰- سیدکرم
  - ۱۱- گردبیز
  - ۱۲- زرمات
  - ۱۳- اورمه
  - ۱۴- شواک
  - ۱۵- خدران
  - ۱۶- شمل
  - ۱۷- نادر شاه کوت
  - ۱۸- سپیره
  - ۱۹- تنی
  - ۲۰- مندوزایی
  - ۲۱- گریز
  - ۲۲- خوست
  - ۲۳- تریزه
  - ۲۴- بک
  - ۲۵- سروچی
  - ۲۶- جاجی میدان
- ۱۱- سمنگان**
  - ۱- کلدار
  - ۲- خلم
  - ۳- حضرت سلطان
  - ۴- شهر سمنگان
  - ۵- دره صوف
  - ۶- روی دوآب
- ۱۲- غزنی**
  - ۱- زرخان
  - ۲- خواجه عمری
  - ۳- ناور
  - ۴- جغتو
  - ۵- شهر غزنی
  - ۶- ده یک (راک)
  - ۷- اندپ
  - ۸- مالستان
  - ۹- جاجوری
  - ۱۰- قره باغ
  - ۱۱- کپرو
  - ۱۲- آب بند
  - ۱۳- مقر
  - ۱۴- کیلان
  - ۱۵- ناوه
- ۱۳- کابل**
  - ۱- استالف
  - ۲- شکرده
  - ۳- پیمان
  - ۴- قره باغ
  - ۵- کلکان
  - ۶- میربچه کوب
  - ۷- چهاردهی
  - ۸- شهرکابل
  - ۹- ده سبز
  - ۱۰- بگرامی
  - ۱۱- چهار آسیاب
  - ۱۲- خاک جبار
  - ۱۳- سروبی
- ۱۴- غوروات**
  - ۱- لعل و سرچنگل
  - ۲- چنجران
  - ۳- شهرک
  - ۴- تولک
  - ۵- ساغر
  - ۶- غور تپوره
  - ۷- پسه بند
- ۱۵- کاپیسا**
  - ۱- پنجشیر (چا قریه)
  - ۲- پنجشیر (دره هزاره)
  - ۳- پنجشیر (رخه)
  - ۴- کوهستان
  - ۵- محمودراقی
  - ۶- درنا مه (کوه بند)
  - ۷- نجرا ب
  - ۸- تکاب
  - ۹- الهاساتی
- ۱۶- لغمان**
  - ۱- نورستان
  - ۲- دولت شاه
  - ۳- علیشنگ
  - ۴- مهترلام
  - ۵- کخ عزیزخان
  - ۶- قرغی
  - ۷- علینگار
- ۱۷- کندهار**
  - ۱- معروف
  - ۲- ارغستان
  - ۳- دامان
  - ۴- دهله
  - ۵- خاکریز
  - ۶- غورک
  - ۷- ارغنداب
  - ۸- شهر کندهار
  - ۹- ولس
  - ۱۰- میوند
  - ۱۱- پنجوا بی
  - ۱۲- شکه
  - ۱۳- سپین بولدک
  - ۱۴- شورا بک
  - ۱۵- ریگ
- ۱۸- میدان (وردک)**
  - ۱- میدا نهار (کوتله شرو)
  - ۲- جلریز
  - ۳- حصا و ل بهسود
  - ۴- خا ن رود
  - ۵- دای میرداد
  - ۶- سیدآباد
  - ۷- چک وردک
  - ۸- سرخ
- ۱۹- نیمیروز**
  - ۱- لاش جوی
  - ۲- خا ن رود
  - ۳- اصل چخانسور
  - ۴- کنگ
  - ۵- زرنج
  - ۶- چاربرجک
- ۲۰- هرات**
  - ۱- کنگ
  - ۲- گلران
  - ۳- کهسان
  - ۴- غوربان
  - ۵- زنده جان
  - ۶- شهر هرات
  - ۷- انجیل
  - ۸- گذره
  - ۹- ادرسکن
  - ۱۰- پشتون زرغون
  - ۱۱- کرخ
  - ۱۲- اوبه
  - ۱۳- چشت شریف
- ۲۱- هلمند**
  - ۱- بغران
  - ۲- کجکی
  - ۳- ساریان قلعه (سنگین)
  - ۴- موسی قلعه
  - ۵- نوزاد
  - ۶- واشیر
  - ۷- گرشک
  - ۸- نهر سراج
  - ۹- بست (لشکرگاه)
  - ۱۰- نادعلی
  - ۱۱- ناوه بارکزی بی
  - ۱۲- گرمسیر (درویشان)
  - ۱۳- خان نشین
  - ۱۴- دیشو

راوی هشت

کرده در دین سبق عدل درست
چون پدر جمله سعادت مند ان
همه پروانه آن شمع شدند
کای پریشانی عالم بتو جمع
بهر جا مه شده جمعیم همه
همچو فانوس کم از پیرهنی
سردی طعنه همسایه کشیم
بارغم بردلشان نپسندید
کارا و خازنی بیت المال
خرج یکماهه من بی کم و بیش
بر سردت در دین دیباچه
که یکی هفته دگر خواهی زیست
گر بمیری که دهد تاوان را
آفرین کرد و بفرزندان گفت
وین هوس بردل خود سرد کنید
نیست امکان ببهشت آسودن

عمر ثانی آن همچون نخست
داشت درست حریم فرزندان
عیدش پیش پدر جمع شدند
اشک از دیده فشانند چو شمع
باتن عورچو شمعییم همه
نیست از اطلس و اکسون سخنی
تا بکی سرزنش دایه کشیم
چون عمر گریه فرزندان دید
بنده داشت عجب فرخ حال
گفتش آور بدر از مخزن خویش
بنده گفتا که تویی ای خواجه
می ندانم که تراضا من کیست
چون خوری مال مسلمانان را
عمر آن نکته نیکو چو شنفست
روی درزا و یسه درد کنید
زانکه بی خون جگر پالودن

ACKU
میل
۷۷۵
۳۱۰۳
الف ۷۷۵
۷:۳:۴

آفتاب

زَیْمِنَ اللّٰهِ فَتَحَ قَتِيْبٌ

L.N.C.

از نشرات مجاهدین
تصویریک رسام از طاق ظفریغمان که طی سه ماه گذشته شاهد جنگهای خونینی بسوده
است.

جهاد